

MASTER THE MARKET WITH
CONFIDENCE, DISCIPLINE AND
A WINNING ATTITUDE

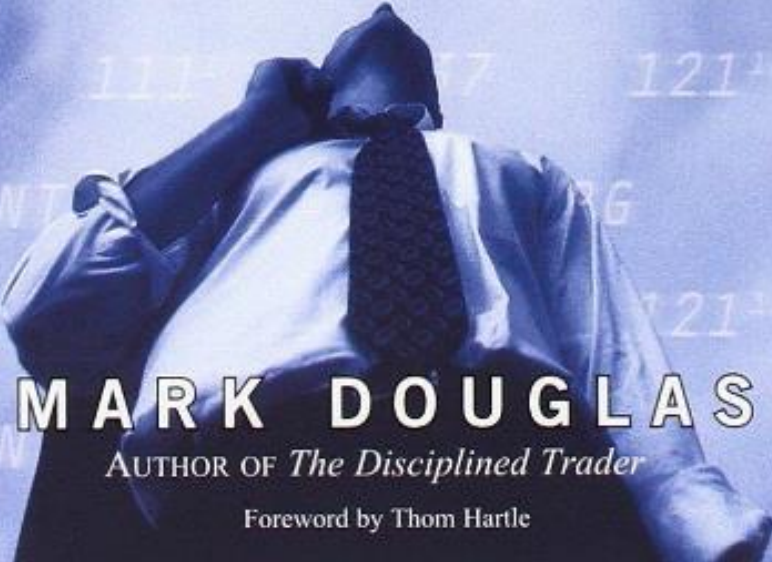

TRADING IN THE ZONE

MARK DOUGLAS

AUTHOR OF *The Disciplined Trader*

Foreword by Thom Hartle

LÀM CHỦ THỊ TRƯỜNG VỚI SỰ TỰ TIN,
KỸ LUẬT VÀ MỘT THÁI ĐỘ CHIẾN THẮNG

TRADING THEO DÒNG CHẢY CƠ HỘI

Mark Douglas

Thân tặng Trader Việt Nam

Sài Gòn, Tháng 7 / 2016

CỔNG HIỂN

“Cuốn sách này được dành tặng cho cho tất cả các trader mà tôi đã có hân hạnh được làm việc chung trong suốt hơn 18 năm qua với tư cách là một huấn luyện viên trading. Mỗi một người trong số các bạn đều có cách độc đáo của riêng mình, đó chính là một phần của cái nhìn sâu sắc và hướng dẫn cuốn sách này sẽ cung cấp cho những ai chọn Trading theo một trạng thái tâm lý tự tin, có kỷ luật và kiên định.”

Mark Daughlas

Lời người dịch:

Cuốn sách này có lẽ chỉ phù hợp với những ai đã và đang bị Trading làm cho đau đớn, mất ăn mất ngủ... giống như đang chinh phục tình yêu vậy. Và chỉ có tình yêu chân chính với Trading mới giúp chúng ta trở thành một Trader đúng nghĩa.

Thế nào là một Trader đúng nghĩa ? Trader đúng nghĩa đó là Trader chuyên nghiệp. Mà phàm là làm nghề gì thì tiền cũng chảy từ túi a ma tở sang túi chuyên nghiệp mà thôi. Bất kể làm nghề gì, kinh doanh gì thì người làm cũng có thể gọi là Trader, và rồi thì sớm hay muộn gì cũng sẽ thất bại ê chề, nhưng cái hay nhất của nghề trading đó là nó giúp chúng ta thất bại một cách nhanh nhất, không có lằng nhằng, vòng vo và dây dưa như những nghề khác. Nếu mở công ty kinh doanh có thể mất tới 1-3 năm mới phá sản, nhưng với Trading thì có thể chỉ mất tới 1-3 tháng, thậm chí chỉ trong 1-3 ngày bạn có thể mất sạch. Đây chính là điều đặc biệt và hay nhất của Trading.

Chúng ta không việc gì phải lo lắng về thất bại, thực ra con người sinh ra là để thất bại. Và chỉ khi nào chúng ta xem thất bại là đương nhiên thì thành công sẽ tự nhiên xuất hiện, giống như ngày và đêm, sáng và tối, dài và ngắn, tốt và xấu, lên và xuống, nến xanh và nến đỏ. Chúng luôn là một cặp và chỉ khi Tâm ta không phân biệt thì ta sẽ bình an.

Mark Daughlas sẽ giúp chúng ta cách làm thế nào để Trade bình an, cảm ơn Ngài đã dành trọn cả đời mình để làm nên một tác phẩm tuyệt vời.

Cảm ơn bạn đã dành thời gian thưởng thức cuốn sách này, và chúc bạn thành công với nghề Trading.

I love Trading !

MỤC LỤC

CHƯƠNG 1

CON ĐƯỜNG TỚI THÀNH CÔNG: PHÂN TÍCH CĂN BẢN, KỸ THUẬT HAY TÂM LÝ?
GIAI ĐOẠN MỞ ĐẦU: PHÂN TÍCH CĂN BẢN
CHUYỂN SANG PHÂN TÍCH KỸ THUẬT
CHUYỂN SANG PHÂN TÍCH TÂM LÝ

CHƯƠNG 2

SỰ CÁM DỠ (VÀ SỰ NGUY HIỂM) CỦA TRADING
SỰ HẤP DẪN
SỰ NGUY HIỂM
SỰ BẢO VỆ
Vấn đề: Không sẵn sàng tạo ra các nguyên tắc
Vấn đề: Thất bại trong việc nhận trách nhiệm
Vấn đề: Nghiện trò chơi may rủi
Vấn đề: Mâu thuẫn giữa kiểm soát bên trong và bên ngoài

CHƯƠNG 3.

NHẬN TRÁCH NHIỆM
ĐỊNH HÌNH MÔI TRƯỜNG TÂM LÝ CHO CHÍNH MÌNH
PHẢN ỨNG VỚI VIỆC THUA LỖ
KẼ THẮNG, NGƯỜI THUA, BÙNG NỔ, VÀ PHÁ SẢN

CHƯƠNG 4

KIÊN ĐỊNH: TRẠNG THÁI TÂM LÝ ĐỈNH CAO
SUY NGHĨ VỀ TRADING
THỰC SỰ HIỂU VỀ RỦI RO
SẮP ĐẶT MÔI TRƯỜNG TÂM LÝ CHO CHÍNH MÌNH

CHƯƠNG 5

SỰ NĂNG ĐỘNG CỦA NHẬN THỨC
ĐIỀU CHỈNH PHẦN MỀM TÂM LÝ
NHẬN THỨC VÀ SỰ HỌC HỎI
NHẬN THỨC VÀ RỦI RO
SỨC MẠNH CỦA SỰ LIÊN KẾT

CHƯƠNG 6

QUAN ĐIỂM VỀ THỊ TRƯỜNG
NGUYÊN TẮC “ KHÔNG XÁC ĐỊNH” .
ĐẶC TÍNH CƠ BẢN NHẤT CỦA THỊ TRƯỜNG

CHƯƠNG 7

TƯ DUY CỦA MỘT TRADER: LUÔN NGHĨ THEO XÁC SUẤT
NGỊCH LÝ XÁC SUẤT: KẾT QUẢ NGẪU NHIÊN, KẾT QUẢ NHẤT QUÁN
TRADING TRONG KHOẢNH KHẮC
KIỂM SOÁT SỰ MONG ĐỢI
LOẠI BỎ CẢM GIÁC RỦI RO

CHƯƠNG 8.

LÀM VIỆC VỚI NIỀM TIN
XÁC ĐỊNH VẤN ĐỀ
XÁC ĐỊNH CÁC ĐIỀU KIỆN
NHỮNG SỰ THẬT CĂN BẢN LIÊN QUAN TỚI CÁC KỸ NĂNG
TIẾN BƯỚC TỚI "THE ZONE".

CHƯƠNG 9

BẢN CHẤT TỰ NHIÊN CỦA NIỀM TIN
NGUỒN GỐC CỦA MỘT NIỀM TIN
NIỀM TIN VÀ SỰ ẢNH HƯỞNG CỦA NÓ TỚI CUỘC SỐNG CỦA CHÚNG TA
NIỀM TIN SO VỚI SỰ THẬT

CHƯƠNG 10

TÁC ĐỘNG CỦA NIỀM TIN VÀO TRADING
NHỮNG ĐẶC TÍNH CƠ BẢN CỦA MỘT NIỀM TIN
TỰ ĐÁNH GIÁ VÀ TRADING

CHƯƠNG 11

TƯ DUY CỦA MỘT TRADER CHUYÊN NGHIỆP
TRẠNG THÁI MANG TÍNH CƠ HỌC
VAI TRÒ CỦA TÍNH TỰ KỶ LUẬT
KHỞI TẠO NIỀM TIN TRONG SỰ NHẤT QUÁN
BÀI TẬP: HỌC CÁCH TRADING GIỐNG NHƯ CASINO
LƯU Ý CUỐI CÙNG
KHẢO SÁT THÁI ĐỘ

LỜI TỰA

Sự bùng nổ của thị trường chứng khoán đã dẫn đến một sự bùng nổ tương ứng số lượng sách được xuất bản về chủ đề làm thế nào để kiếm tiền trên thị trường trading. Có rất nhiều sách, một số sách tốt, một số thì không, một số phát hành lần đầu, một số chỉ đóng gói lại các sản phẩm trước đó. Hiếm khi, có một người viết nào tiến lên phía trước với một sản phẩm mà thực sự khác biệt so với đám đông, với một điều gì đó rất đặc biệt. Người đó chính là Mark Douglas. Mark Douglas, với cuốn sách Trading in the Zone, Ông đã viết một cuốn sách này từ sự tích lũy của nhiều năm suy nghĩ và nghiên cứu, một tác phẩm để đời, dành tặng cho những ai trong chúng ta xem trading là một nghề chuyên nghiệp, ông đã thực sự làm nên một viên ngọc quý giá.

Trading in the Zone là một góc nhìn sâu sắc vào những thách thức mà chúng ta phải đối mặt từ trading. Với những người mới vào nghề, thì thách thức duy nhất dường như là để tìm một cách để kiếm tiền. Một khi những người mới này học được một số điều như những mẹo vặt, những lời khuyên của nhà môi giới, và những cách khác để biện minh cho việc mua hoặc bán thế nhưng họ vẫn không thể chiến thắng một cách đều đặn. Anh ta phát hiện ra rằng anh ta cần xây dựng hoặc mua một chiến lược kinh trading đáng tin cậy. Sau đó, Trading sẽ trở nên dễ dàng, phải không? Tất cả mọi việc mà bạn phải làm là thực hiện theo các quy tắc, và tiền sẽ rơi vào túi bạn. Tại thời điểm này, hoặc trước đó, trader mới vào nghề đã khám phá ra rằng: trading có thể trở thành một trong những trải nghiệm khó chịu nhất mà họ sẽ phải đối mặt. Những trải nghiệm đó dẫn đến số liệu thống kê thường được mở đầu bằng con số : 95 phần trăm Trader hợp đồng tương lai mất sạch tiền trong năm đầu tiên trading. Trader cổ phiếu nhìn chung cũng có kết quả tương tự, đó là lý do tại sao các học giả luôn chỉ ra thực tế rằng hầu hết các Trader cổ phiếu thất bại nhiều hơn, đơn giản chỉ là họ đầu tư theo kiểu mua và nắm giữ cổ phiếu.

Vì vậy, tại sao phần lớn mọi người cực kỳ thành công trong các ngành nghề khác, mà không thất bại thảm hại như trader? Có phải những Trader thành công được sinh ra tự nhiên và không cần phải gọt dũa? Mark Douglas khẳng định là không. Ông nói những gì cần thiết đó là phải có được tư duy của một trader. Nghe có vẻ dễ dàng, nhưng thực tế là, tư duy này rất là xa vời khi so sánh cách trải nghiệm cuộc sống của chúng ta đã dạy cho chúng ta suy nghĩ về thế giới.

Tỷ lệ 95 phần trăm thất bại đó rất có ý nghĩa khi bạn thử nhìn xem hầu hết chúng ta trải nghiệm cuộc sống như thế nào?! Chúng ta sử dụng các kỹ năng đã được học để lớn lên. Các kỹ năng chúng ta học cách kiếm được điểm cao ở trường học, để thúc đẩy sự nghiệp của chúng ta, và để tạo ra các mối quan hệ với những người khác, những kỹ năng chúng ta được dạy đã đưa chúng ta áp dụng vào cuộc đời, tuy nhiên, khi nói đến trading, những kỹ năng đó hoàn toàn không phù hợp cho trading. **Chúng tôi phát hiện ra rằng, là trader, thì phải học cách suy nghĩ về xác suất và vứt bỏ hết tất cả các kỹ năng chúng ta đã đạt được trong hầu hết mọi khía cạnh khác của cuộc sống.** Trong Trading in the zone, Mark Douglas sẽ dạy cho chúng ta phải làm như thế nào. Ông đã cho chúng ta một cuốn sách vô cùng có giá trị. Đó chính là những trải nghiệm thực tế của cá nhân Ông với tư cách là một Trader, một huấn luyện viên trader ở Chicago, một tác giả và giảng viên trong lĩnh vực tâm lý trading. Khuyến cáo của tôi ? Hãy thưởng thức cuốn sách Trading in the zone của Mark Douglas để phát triển tư duy của một trader chuyên nghiệp.

LỜI NÓI ĐẦU

Mục tiêu của bất kỳ trader nào là để kiếm lợi nhuận một cách thường xuyên, nhưng rất ít người thực sự kiếm tiền đều đặn như những trader. Vì sao lại chỉ có tỉ lệ phần trăm nhỏ các trader thành công đều đặn? Đối với tôi, yếu tố quyết định đó là tâm lý- những người chiến thắng đều đặn có suy nghĩ hoàn toàn khác với những người còn lại. Tôi bắt đầu trade vào năm 1978. Vào thời điểm đó, tôi làm quản lý cho một cơ quan bảo hiểm tai nạn thương mại ở ngoại ô Detroit, Michigan. Tôi đã có một sự nghiệp rất thành công và nghĩ rằng tôi có thể dễ dàng chuyển thành công đó vào trading. Thật không may, mọi chuyện xảy ra không như tôi nghĩ.

Năm 1981, tôi đã chán ghét với sự bất lực của mình, tôi không thể trading có hiệu quả trong khi đang làm một công việc khác, vì vậy tôi chuyển đến Chicago và có một công việc mới với tư cách là một nhà môi giới của Merrill Lynch tại Chicago Board of Trade. Tôi đã Trading như thế nào? Vâng, chỉ trong vòng chín tháng chuyển đến Chicago, tôi đã gần như mất sạch mọi thứ tôi sở hữu. Tổn thất của tôi là kết quả của cả hai việc: trading và phong cách sống thượng lưu của tôi, nó bắt tôi phải kiếm được nhiều tiền như là một trader. Từ những kinh nghiệm ban đầu với tư cách là một trader, tôi đã học được rất nhiều về bản thân mình, và về vai trò của tâm lý trong Trading. Kết quả là, vào năm 1982, tôi bắt đầu viết cuốn sách đầu tiên của tôi, Trader có kỷ luật: Phát triển thái độ chiến thắng.

Khi tôi bắt đầu dự án này, tôi không có khái niệm về sự khó khăn để viết một cuốn sách hay giải thích một cái gì đó mà tôi hiểu cho bản thân mình để chuyển sang một cách thức hay hình thức nào đó sẽ có ích cho người khác. Tôi nghĩ rằng, tôi phải mất từ sáu đến chín tháng để hoàn thành công việc. Phải mất tới bảy năm rưỡi và cuối cùng nó đã được xuất bản bởi Prentice Hall vào năm 1990. Năm 1983, tôi rời Merrill Lynch để cho ra đời một công ty tư vấn, Trading Behavior Dynamics, nơi mà hiện nay tôi phát triển và tiến hành hội thảo về tâm lý trading và hoạt động với công việc thường được gọi là một huấn luyện viên trading. Tôi đã thực hiện vô số các bài thuyết trình cho các công ty trading, các công ty thanh toán bù trừ, nhà môi giới, các ngân hàng, và các hội nghị đầu tư trên toàn thế giới.

Tôi đã huấn luyện ở cấp độ cá nhân, một đối một, với hầu như tất cả các kiểu trader trong kinh doanh, bao gồm một số các trader của sàn Trading lớn nhất, hedgers, các chuyên gia option, và CTAs, cũng như các tân trader trong cuốn sách này, tôi đã dành mười bảy năm qua để mổ xẻ các động thái tâm lý đằng sau Trading vì vậy mà tôi có thể phát triển các phương pháp hiệu quả cho việc giảng dạy các nguyên tắc đúng đắn của thành công.

Tôi đã khám phá ra một điều như thế này, ở cấp độ cơ bản nhất, có một vấn đề với cách mà chúng ta nghĩ. Có một cái gì đó nằm trong cách suy nghĩ của chúng ta, nó hoàn toàn không phù hợp với các đặc điểm thể hiện trên thị trường. Những trader mà có sự tự tin trong các Trading, những người mà tin tưởng bản thân để làm những gì cần phải làm mà không chần chừ do dự, thì đó là những con người sẽ thành công. Họ không còn sợ những hành vi thất thường của thị trường. Họ học để tập trung vào các thông tin giúp họ nhận ra những cơ hội để tạo ra lợi nhuận, thay vì tập trung vào các thông tin mà củng cố nỗi sợ.

Trong khi điều này có vẻ phức tạp, tất cả việc học là để tin rằng: (1), bạn không cần phải biết những gì sẽ xảy ra tiếp theo để kiếm tiền; (2) bất cứ điều gì cũng có thể xảy

ra; và (3) mỗi thời điểm là duy nhất, có nghĩa là mỗi điểm lợi thế và mỗi kết quả thật sự là một trải nghiệm độc nhất vô nhị. Trading có thể thành công hay không. Trong mọi trường hợp, bạn chờ đợi cho các điểm lợi thế tiếp theo xuất hiện và bạn lại vào lệnh, bạn trải qua quá trình này lặp đi lặp lại. Với phương pháp này bạn sẽ được học theo một cách có phương pháp, không phải ngẫu nhiên những gì hiệu quả và những gì không. Và, quan trọng hơn, bạn sẽ xây dựng một cảm giác tự tin để không gây tổn hại cho chính mình trong một môi trường có những cơ hội không giới hạn của thị trường.

Hầu hết các trader không tin rằng các vấn đề trading của họ là kết quả của lối suy nghĩ về trading, hoặc cụ thể hơn, họ đang nghĩ như thế nào trong lúc họ đang trading. Trong cuốn sách đầu tiên của tôi, Trader Kỷ luật, tôi xác định các vấn đề đối đầu với các trader từ góc độ tâm lý và sau đó xây dựng một khuôn khổ triết học để hiểu bản chất của vấn đề này và tại sao chúng tồn tại.

Tôi có năm mục tiêu chính trong đầu khi viết Trading in the zone:

Để chứng minh cho các trader hiểu rằng phân tích thị trường nhiều hơn hoặc tốt hơn không phải là giải pháp cho những khó khăn trong Trading, hay thiếu những kết quả nhất quán.

Để thuyết phục cho trader thấy rằng thái độ của chính anh ta và "trạng thái tâm lý" sẽ quyết định kết quả của anh ta.

Để cung cấp cho trader với niềm tin cụ thể và thái độ cần thiết để xây dựng tư duy của một người chiến thắng, có nghĩa là học cách làm thế nào để luôn suy nghĩ theo xác suất.

Để chỉ ra có nhiều mâu thuẫn, sự tương phản, và nghịch lý trong suy nghĩ mà làm cho trader cho rằng anh ta đã suy nghĩ theo xác suất, nhưng thực tế thì anh ta không nghĩ vậy.

Để đưa trader trải qua một quá trình tích hợp chiến lược suy nghĩ vào hệ thống thần kinh của anh ta ở một mức độ chức năng cho phép.

(Lưu ý: Cho đến gần đây, hầu hết các trader là nam giới, nhưng tôi nhận ra rằng ngày càng có nhiều phụ nữ tham gia trading. Trong một nỗ lực để tránh nhầm lẫn và phân loại vụng về, tôi đã liên tục sử dụng đại từ "anh ta" trong suốt cuốn sách này trong việc mô tả các trader. Điều này chắc chắn không phản ánh bất kỳ sự thiên vị nào của tôi.)

Trading in the zone trình bày một cách tiếp cận tâm lý nghiêm túc để trở thành một người chiến thắng đều đặn trong trading của bạn. Tôi không đưa ra một hệ thống trading; Tôi quan tâm nhiều hơn trong việc chỉ cho bạn làm thế nào để suy nghĩ theo cách cần thiết để trở thành một trader có lợi nhuận. Tôi giả sử rằng bạn đã có hệ thống riêng của bạn, điểm lợi thế của riêng bạn. Bạn phải học cách tin tưởng điểm lợi thế của bạn. Các điểm lợi thế có nghĩa là có một xác suất có kết quả cao hơn so với điểm khác. Sự tự tin của bạn càng lớn, thì bạn càng dễ thực hiện các Trading của mình. Cuốn sách này được thiết kế để cung cấp cho bạn cái nhìn sâu sắc và sự hiểu biết cần thiết về bản thân và bản chất của trading, do đó nó thực sự làm cho bạn trở nên dễ dàng, đơn giản, và không hề căng thẳng khi bạn chỉ cần quan sát thị trường và suy nghĩ để hành động.

Để xác định bạn có "suy nghĩ như một trader," bạn hãy làm bài khảo sát thái độ sau đây. Không có câu trả lời đúng hay sai. Câu trả lời của bạn là một dấu hiệu xem tâm lý hiện tại của bạn có nhất quán với cách mà bạn cần phải nghĩ để nhận được kết quả trading tốt nhất hay không.

KHẢO SÁT THÁI ĐỘ

1. Để kiếm được tiền như một Trader thì bạn cần phải biết chuyện gì sẽ xảy ra tiếp theo trên thị trường. Đồng ý Không đồng ý
2. Thỉnh thoảng tôi tự nghĩ rằng chắc hẳn phải có cách nào đó mà Trading không có chút rủi ro nào. Đồng ý Không đồng ý
3. Để kiếm tiền như một Trader thì chủ yếu là nhờ vào phân tích. Đồng ý Không đồng ý
4. Những Trading thua lỗ là một yếu tố không thể tránh khỏi trong trading. Đồng ý Không đồng ý
5. Rủi ro của tôi luôn luôn được xác định trước khi tôi đặt lệnh. Đồng ý Không đồng ý
6. Trong đầu luôn luôn nghĩ rằng phải có một khoản chi phí nhất định để tìm xem thị trường sẽ đi đâu về đâu. Đồng ý Không đồng ý
7. Tôi sẽ chẳng thèm đặt lệnh tiếp theo nữa đâu nếu tôi không chắc chắn mình sẽ thắng. Đồng ý Không đồng ý
8. Một trader càng học nhiều về thị trường bao nhiêu và càng biết nhiều về cách hành xử của thị trường bao nhiêu, thì càng dễ cho anh ta xử lý các lệnh bấy nhiêu. Đồng ý Không đồng ý
9. Phương pháp của tôi chỉ cho tôi chính xác ở điều kiện thị trường như thế nào thì tôi sẽ vào lệnh và thoát lệnh. Đồng ý Không đồng ý
10. Thậm chí khi tôi nhìn thấy rõ ràng tín hiệu vào lệnh, nhưng tôi thấy vô cùng khó khăn để thực hiện. Đồng ý Không đồng ý
11. Tôi đã duy trì một thời gian thành công đều đặn, thường là sau một vài cú mất tiền khá nặng làm giảm vốn của tôi. Đồng ý Không đồng ý
12. Khi tôi bắt đầu Trading, tôi mô tả phương pháp Trading của tôi như là sự may rủi, có nghĩa là chỉ một số thành công trong khi có rất nhiều đau đớn. Đồng ý Không đồng ý
13. Tôi thường xuyên có cảm giác dường như thị trường cứ chống lại tôi. Đồng ý Không đồng ý
14. Càng cố gắng "buông bỏ" nhiều bao nhiêu thì tôi lại càng thấy rất khó khăn để bỏ lại đằng sau nỗi đau tinh thần trong quá khứ. Đồng ý Không đồng ý
15. Tôi có một triết lý quản lý tiền được thành lập trên nguyên tắc luôn luôn lấy một số tiền ra khỏi thị trường khi thị trường bày sẵn cho tôi. Đồng ý Không đồng ý
16. Công việc của Trader là xác định các mô hình dựa trên hành vi của thị trường mà đại diện cho một cơ hội và sau đó xác định rủi ro của việc tìm hiểu xem những mô hình này sẽ xảy ra giống như chúng đã từng xảy ra trong quá khứ. Đồng ý Không đồng ý
17. Thỉnh thoảng, tôi cứ có cảm giác giống như tôi là nạn nhân của thị trường vậy. Đồng ý Không đồng ý

18. Khi Trading tôi thường xuyên cố gắng chỉ tập trung vào một khung thời gian
Đồng ý Không đồng ý

19. Trading thành công đòi hỏi một mức độ linh hoạt về tinh thần vượt xa phạm vi
của hầu hết mọi người. Đồng ý Không đồng ý

20. Có những lúc tôi chắc chắn có thể cảm nhận được dòng chảy của thị trường; Tuy
nhiên, tôi thường gặp khó khăn hành động theo những cảm giác này.
Đồng ý Không đồng ý

21. Có nhiều lần khi tôi đang trong một Trading có lời và tôi biết việc chuyển động
giá cơ bản là đã kết thúc, nhưng tôi vẫn không chốt lời. Đồng ý Không đồng ý

22. Vấn đề không phải là bao nhiêu tiền tôi kiếm được trong một Trading, hiếm khi
tôi hài lòng và tôi có cảm giác là tôi có thể kiếm được nhiều hơn nữa.
Đồng ý Không đồng ý

23. Khi tôi đặt một lệnh, tôi cảm thấy tôi có một thái độ tích cực. Tôi dự đoán tất cả
số tiền tôi có thể kiếm được từ việc Trading một cách tích cực. Đồng ý Không đồng ý

24. Các thành phần quan trọng nhất trong khả năng của một Trader để tích lũy tiền
theo thời gian đó là có một niềm tin vào tính nhất quán của chính mình.
Đồng ý Không đồng ý

25. Nếu bạn có một điều ước để có được ngay lập tức một kỹ năng Trading, thì bạn
sẽ chọn kỹ năng nào?

26. Tôi thường có nhiều đêm mất ngủ vì lo lắng về thị trường. Đồng ý Không đồng ý

27. Bạn có bao giờ cảm thấy bắt buộc phải thực hiện một Trading bởi vì bạn sợ rằng
bạn có thể bỏ lỡ? Có Không

28. Mặc dù nó không xảy ra thường xuyên, tôi thực sự thích Trading của tôi phải thật
hoàn hảo. Khi tôi thực hiện một Trading hoàn hảo nó làm cho tôi cảm thấy tốt tới
mức quên hết những lần mà tôi làm không tốt. Đồng ý Không đồng ý

29. Bạn có bao giờ thấy mình có kế hoạch Trading nhưng bạn không bao giờ thực
hiện, và thực hiện các Trading mà bạn không bao giờ lập kế hoạch? Có Không

30. Viết một vài câu giải thích lý do tại sao hầu hết các trader hoặc không kiếm được
tiền hay không có khả năng để giữ những gì họ đã kiếm được.

Đặt những câu trả lời của bạn sang một bên, khi bạn đọc qua cuốn sách này. Sau khi
bạn đã đọc xong chương cuối cùng ("Suy nghĩ như một trader"), bạn hãy làm khảo
sát thái độ một lần nữa, nó được in lại ở mặt sau của cuốn sách. Bạn có thể ngạc
nhiên khi thấy bao nhiêu câu trả lời của bạn khác với lần đầu tiên.

LỜI CẢM ƠN

Tôi đặc biệt muốn cảm ơn tất cả các trader đã mua bản thảo còn hạn chế với bảy chương đầu tiên của cuốn sách này. Những phản hồi của các bạn đã cho tôi có thêm cảm hứng để viết bổ sung thêm bốn chương. Tiếp theo, tôi xin cảm ơn những người bạn trader Robert St. John, Greg Bieber, Larry Pesavento, và Ted Hearne cho tình bạn thân thiết, trong đó mỗi người đóng góp vào sự phát triển của cuốn sách này theo những cách rất đặc biệt. Tôi cũng xin cảm ơn người bạn của tôi, Eileen Bruno, đã chỉnh sửa bản thảo đầu tiên; tại Prentice Hall và Ellen Schneid Coleman, hai nhà đồng xuất bản, với tính chuyên nghiệp của cô ấy đã giúp đỡ tôi trong việc xuất bản một cách trôi chảy; và cảm ơn Barry Richardson, biên tập viên phát triển, về sự giúp đỡ của ông trong việc giới thiệu cuốn sách. Tôi đánh giá rất cao thời gian cũng như công sức của ông dành cho cuốn sách này.

Mark Douglas

CHƯƠNG 1

CON ĐƯỜNG TỚI THÀNH CÔNG: PHÂN TÍCH CƠ BẢN, PHÂN TÍCH KỸ THUẬT HAY PHÂN TÍCH TÂM LÝ?

MỞ ĐẦU: PHÂN TÍCH CƠ BẢN

Có ai còn nhớ từ khi nào phân tích cơ bản được xem là phương pháp duy nhất và đúng nhất để đưa ra quyết định Trading? Khi tôi bắt đầu Trading năm 1978, chỉ có một số rất ít Trader sử dụng phân tích kỹ thuật, họ được coi là nhóm thiểu số của cộng đồng Trading, rất ít và rất kỳ lạ. Cũng thật khó tin, cách đây không lâu lắm, khi Wall Street và hầu hết các quỹ lớn và các tổ chức tài chính cho rằng phân tích kỹ thuật là hình thức rất thần bí và lừa gạt.

Thì bây giờ, tất nhiên là ngược lại. Hầu như tất cả các Trader đều có kinh nghiệm sử dụng một số hình thức phân tích kỹ thuật để giúp họ xây dựng chiến lược Trading của mình. Ngoại trừ một số nhỏ cá biệt trong giới khoa học hàn lâm, còn các nhà phân tích cơ bản "thuần túy" thì hầu như ko còn nữa. Điều gì gây ra sự thay đổi đáng kể trong quan điểm này? Tôi chắc chắn không có gì ngạc nhiên cho bất cứ ai, câu trả lời rất đơn giản đó là: TIỀN ! Vấn đề ra quyết định Trading theo một quan điểm cơ bản để kiếm tiền đều đặn bằng cách sử dụng phương pháp này là rất khó.

Nếu bạn không quen với thuật ngữ phân tích cơ bản, hãy để tôi giải thích. Phân tích cơ bản là việc xem xét tất cả các biến mà có thể ảnh hưởng đến sự cân bằng tương đối hoặc mất cân đối giữa nguồn cung và cầu đối với bất kỳ loại cổ phiếu, hàng hóa, hoặc các công cụ tài chính cụ thể nào đó. Phân tích cơ bản sử dụng chủ yếu mô hình toán học để đo lường một loạt các yếu tố (như lãi suất, bảng cân đối, thời tiết, và nhiều thứ khác), các nhà phân tích dự báo một mức giá nào đó tại một số thời điểm trong tương lai.

Các mô hình này thường không có vấn đề gì, nếu có, thì đó là các yếu tố của biến đổi bên trong của các Trader. Con người, thường thể hiện niềm tin và kỳ vọng về tương lai, chính họ làm cho giá di chuyển-chứ không phải mô hình. Thực tế là một mô hình có tính hợp lý và logic khi dựa trên tất cả các biến, nó sẽ không có giá trị nếu tất cả các Trader, những người mà chịu trách nhiệm cho hầu hết khối lượng Trading, không nhận thức được các mô hình hoặc không tin vào mô hình.

Có một thực tế đó là, nhiều Trader, đặc biệt là trên sàn Trading Futures có khả năng di chuyển giá rất mạnh theo một hướng này hay hướng khác, họ còn không có khái niệm nhỏ nào của yếu tố cung cầu cơ bản được cho là ảnh hưởng đến giá cả. Hơn nữa, tại bất kỳ thời điểm nào, nhiều hành động Trading của họ được ra đưa ra bởi một tác động tới yếu tố cảm xúc, nó hoàn toàn nằm bên ngoài các thông số của mô hình cơ bản. Nói cách khác, những người Trading thường hành động một cách không hợp lý.

Cuối cùng, các nhà phân tích cơ bản có thể thấy rằng dự đoán giá tại một số điểm trong tương lai là đúng. Nhưng đồng thời, sự biến động giá có thể rất lớn. Nên rất khó, nếu như không muốn nói là không thể, khi ở trong một Trading để cụ thể hóa mục tiêu.

CHUYỂN SANG PHÂN TÍCH KỸ THUẬT

Phân tích kỹ thuật đã xuất hiện khá lâu từ lúc thị trường được hình thành dưới hình thức trao đổi. Nhưng cộng đồng trading đã không chấp nhận phân tích kỹ thuật như một công cụ hữu hiệu để kiếm tiền cho đến cuối năm 1970 hoặc đầu năm 1980. Dưới đây là những gì các nhà phân tích kỹ thuật đã cho biết rằng phân tích kỹ thuật đã chiếm ưu thế chủ đạo đối với thể hệ cộng đồng thị trường để nắm bắt xu thế thị trường.

Một số lượng Trader tham gia vào các thị trường vào các ngày, tuần, hoặc tháng cụ thể. Đa phần các Trader làm một việc giống nhau, lặp đi lặp lại nhằm nỗ lực để kiếm tiền. Nói cách khác, các cá nhân đã phát triển xu hướng của mô hình, và một nhóm các cá nhân, tương tác với nhau trên cơ sở đều đặn, hình thành nên các mô hình. Những hành vi mô hình được quan sát và được định lượng, nó lặp đi lặp lại với những thống kê đáng tin cậy. Phân tích kỹ thuật là một phương pháp thu thập các hành vi để đưa vào mô hình được nhận dạng mà có thể cung cấp cho một dấu hiệu rõ ràng với một xác suất lớn hơn khi có một sự việc xảy ra so với việc khác. Trong một nghĩa nào đó, phân tích kỹ thuật cho phép bạn xâm nhập vào tâm của thị trường để dự đoán những gì có thể xảy ra tiếp theo, dựa trên các loại mô hình thị trường tạo ra ở một số thời điểm trước đó.

Phân tích kỹ thuật là một phương pháp để chỉ ra biến động giá trong tương lai, nó đã cho thấy là nó cao siêu hơn nhiều so với phương pháp phân tích căn bản thuần túy. Nó giữ cho các Trader tập trung vào những gì thị trường đang diễn ra phút giây hiện tại và có liên quan những gì nó đã xảy ra trong quá khứ, thay vì chỉ tập trung vào những gì thị trường cần phải làm đó là chỉ dựa vào tính hợp lý và tính logic được xác định bởi một mô hình toán học. Mặt khác, phân tích cơ bản tạo ra cái mà tôi gọi là "khoảng cách thực tế" giữa "cái có thể xảy ra" và "cái đã xảy ra." Khoảng cách thực tế rất khó để làm bất cứ điều gì, những dự đoán dài hạn thì khó có thể khai thác được, ngay cả khi nó chính xác.

Ngược lại, phân tích kỹ thuật không chỉ thu hẹp khoảng cách thực tế này, mà nó còn sẵn sàng giúp các Trader có lợi thế tận dụng các khả năng không giới hạn của thị trường. Các phương pháp tiếp cận kỹ thuật mở ra nhiều khả năng hơn vì nó xác định các mô hình hành vi lặp lại tương tự xảy ra như thế nào ở mọi khung thời gian-thời-từ khoảnh khắc này tới khoảnh khắc kia, hàng ngày, hàng tuần, hàng năm, và mỗi khoảng thời gian ở giữa các chu kỳ đó. Nói cách khác, phân tích kỹ thuật biến thị trường thành một dòng chảy bất tận các cơ hội để làm giàu cho bạn.

CHUYỂN SANG PHÂN TÍCH TÂM LÝ

Nếu phân tích kỹ thuật rất tốt, vậy tại sao ngày càng có nhiều Trader chuyển sự tập trung của họ từ phân tích kỹ thuật sang phân tích tâm lý, có nghĩa là tâm lý Trading cá nhân của chính các Trader? Để trả lời câu hỏi này, có thể bạn không phải làm bất cứ điều gì mà hãy tự hỏi tại sao bạn mua cuốn sách này. Lý do rất có thể là bạn đang không hài lòng với sự khác biệt giữa những gì bạn nhận thức được tiềm năng kiếm tiền không giới hạn với những gì bạn đã làm. Đó là vấn đề về phân tích kỹ thuật, nếu bạn muốn gọi nó là một vấn đề. Một khi bạn tìm hiểu để xác định mô hình và đọc được thị trường, bạn thấy có vô số cơ hội để kiếm tiền. Nhưng, tôi chắc chắn rằng bạn đã biết, đó là có một khoảng cách rất lớn giữa những gì bạn hiểu về thị trường,

và khả năng của bạn để biến kiến thức đó thành lợi nhuận đều đặn thặng dư vốn chủ sở hữu một cách chắc chắn.

Hãy suy nghĩ về số lần bạn đã nhìn vào một biểu đồ giá và nói với chính mình, "Ờ, có vẻ như thị trường đang đi lên (hoặc xuống, và các khả năng có thể xảy ra)," và những gì bạn nghĩ là sẽ xảy ra đã thực sự xảy ra. Nhưng bạn đã không làm được gì ngoài việc xem các chuyển động của thị trường và rồi bạn còn đau khổ tiếc nuối với tất cả số tiền bạn có thể đã kiếm được.

Có một sự khác biệt lớn giữa việc dự báo cái gì đó sẽ xảy ra trên thị trường (và suy nghĩ về tất cả số tiền bạn có thể đã kiếm được) với thực tế của việc vào lệnh và thoát lệnh Trading. Tôi gọi sự khác biệt này, và kiểu giống như vậy, là "khoảng cách tâm lý" và đây có thể là vấn đề làm cho Trading trở nên một trong những nghề khó khăn nhất mà bạn đã chọn và chắc chắn "khoảng cách tâm lý" này còn là một trong những bí ẩn lớn nhất để trở thành chuyên gia. Vậy câu hỏi lớn được đặt ra là: Có thể làm chủ các Trading được hay không? Có thể trải nghiệm các Trading một cách đơn giản và dễ dàng như vậy không? Khi mà bạn chỉ có nhìn, quan sát thị trường và nghĩ về thành công, và nó hoàn toàn trái ngược với thực tế khi bạn vào lệnh và chiến thắng. Câu trả lời rất rõ ràng là "bạn có thể làm chủ được Trading" hơn thế nữa cuốn sách này được ra đời là để cung cấp cho bạn cái nhìn sâu sắc và sự hiểu biết cần thiết về chính con người bạn và về bản chất của Trading. Vì vậy, kết quả thực sự trở nên dễ dàng, đơn giản, và không có gì căng thẳng khi bạn chỉ quan sát thị trường và suy nghĩ để hành động.

Điều này có vẻ cao siêu, và thậm chí một số người còn cho là gần như không thể. Nhưng nó không khó vậy đâu. Đã có những người đã làm chủ được nghệ thuật Trading, và có những người đã thu hẹp khoảng cách giữa các khả năng sẵn có và hiện thực kết quả. Tuy nhiên, đúng như bạn nghĩ đấy, con số những người thắng cuộc là tương đối ít so với số lượng Trader đã được trải nghiệm mức độ khác nhau với kết quả đáng thất vọng, tất cả đều thấy sự khắc nghiệt, tức giận, và tự hỏi tại sao họ không thể tạo ra những thành công nhất quán mà họ khao khát.

Trong thực tế thì sự khác biệt giữa hai nhóm Trader này (nhóm người chiến thắng đều đặn và nhóm người còn lại) nó cũng giống như sự khác biệt giữa trái đất và mặt trăng. Trái đất và mặt trăng đều là các thiên thể mà tồn tại trong cùng hệ mặt trời, do đó, chúng có một điểm chung. Nhưng khác nhau về bản chất và đặc điểm đó là giữa ngày và đêm. Tương tự như vậy, bất cứ ai khi đặt một lệnh Trading có thể tuyên bố mình là một Trader, nhưng khi bạn so sánh các đặc điểm của số ít những Trader chiến thắng đều đặn so với đặc điểm của hầu hết các Trader khác, thì bạn cũng sẽ tìm thấy điểm khác nhau như đêm và ngày.

Nếu đi lên tới mặt trăng đại diện cho sự thành công đều đặn của một Trader, thì chúng ta có thể nói rằng đi đến mặt trăng là có thể. Nhưng cuộc hành trình thì có vô vàn khó khăn và chỉ có một số ít người đã làm được việc đó. Từ quan điểm của chúng ta ở trên trái đất, thì mặt trăng có thể nhìn thấy được mỗi tối và có vẻ như rất gần mà chúng ta có thể chỉ với tay ra và chạm vào nó.

Trading thành công cũng được cảm nhận cảm theo cách tương tự. Bất kỳ cho ngày, tuần, hoặc tháng, các thị trường lúc nào cũng bày sẵn số lượng tiền rất lớn cho bất cứ ai có khả năng đặt lệnh Trading. Khi thị trường đang chuyển động liên tục, thì số tiền này không những không ngừng chảy, mà còn làm cho các khả năng thành công phóng

đại rất nhiều và dường như nó nằm trong tầm tay của bạn. Tôi dùng từ "dường như" để làm cho một sự khác biệt quan trọng giữa hai nhóm của người Trading. Đối với những người đã học được cách để chiến thắng đều đặn, hoặc đã thấu hiểu những gì tôi gọi là "ngưỡng cửa của sự nhất quán," tiền không chỉ nằm trong tầm tay của họ; mà hầu như họ có thể mang nó đi theo ý thích. Tôi chắc chắn rằng một số người sẽ thấy tuyên bố này gây sốc hoặc khó tin, nhưng đó là sự thật. Cũng có một số hạn chế, nhưng đối với hầu hết, dòng tiền chảy vào tài khoản của các Trader này một cách dễ dàng và không hề vất vả, đến mức mà nó chỉ lớn hơn trong tâm trí họ theo nghĩa đen.

Tuy nhiên, đối với các Trader không thuộc trong nhóm này thì từ "dường như" có nghĩa là chính xác những gì nó ngụ ý. Có vẻ như sự thống nhất hay thành công cuối cùng mà họ mong muốn là "trong tầm tay", hoặc "nằm trong tầm tay của họ", ngay trước khi nó trượt đi hoặc bốc hơi trước mắt, hết lần này rồi đến lần khác. Điều duy nhất cảm nhận đều đặn về Trading đối với nhóm người này đó là nỗi đau tinh thần. Vâng, họ chắc chắn có những giây phút hứng khởi, nhưng nó không quá cường điệu khi nói rằng hầu hết thời gian họ đang ở trong một trạng thái sợ hãi, giận dữ, thất bại, lo lắng, thất vọng, phản bội, và tiếc nuối. Vì vậy, những gì ngăn cách hai nhóm Trader này? Đó là thông minh chăng? Những người thắng đều đặn chỉ đơn giản là họ thông minh hơn những người khác hay sao? Họ làm việc chăm chỉ hơn ư? Họ phân tích tốt hơn, hay họ có quyền truy cập vào hệ thống Trading tốt hơn? Họ có đặc điểm tính cách vốn có mà làm cho họ dễ dàng hơn để đối phó với những áp lực căng thẳng của Trading?

Tất cả những khả năng này nghe có vẻ khá chính đáng, trừ khi bạn biết được một điều rằng hầu hết những người thất bại trong ngành công nghiệp Trading cũng là một số trong những người sáng giá nhất và hoàn hảo nhất của xã hội. Nhóm người mà thua nhiều nhất bao gồm chủ yếu là bác sĩ, luật sư, kỹ sư, nhà khoa học, các CEO, người về hưu giàu có, và các doanh nhân.

Hơn thế nữa, hầu hết các nhà phân tích thị trường tốt nhất của ngành công nghiệp Trading lại là những Trader tồi tệ nhất, thật không thể tưởng tượng được. Thông minh và phân tích thị trường tốt có thể là con đường Đến Thành Công và chắc chắn góp phần vào sự thành công, nhưng đó không phải là yếu tố quyết định để phân biệt những người chiến thắng đều đặn với những người khác. Vâng, vậy nếu không phải là thông minh hơn hay phân tích tốt hơn, thì là cái gì?

Tôi đã từng làm việc với một số Trader tốt nhất và một số Trader tồi tệ nhất trong ngành trading, và tôi đã giúp một số Trader tồi tệ nhất trở thành một trong những Trader tốt nhất, tôi có thể chỉ ra mà không có một nghi ngờ gì, có những lý do rất cụ thể tại sao các Trader tốt nhất luôn thực hiện Trading thành công đều đặn hơn với tất cả những người khác.

Nếu tôi phải chốt lại tất cả những lý do thành một câu, thì đơn giản tôi chỉ muốn nói rằng các Trader tốt nhất suy nghĩ khác biệt so với những người còn lại. Tôi biết rằng nó nghe có vẻ không sâu sắc lắm, nhưng nó có ý nghĩa sâu sắc nếu bạn xem xét câu nói suy nghĩ khác biệt có nghĩa là gì.

Nói về mức độ khác biệt, tất cả chúng ta suy nghĩ khác nhau về những người khác. Chúng ta có thể thường không để ý đến những thực tế này; nó có vẻ hiển nhiên khi cho rằng những người khác chia sẻ nhận định và giải thích các sự kiện của chúng ta. Trong thực tế, giả định này tiếp tục có vẻ hợp lý cho đến khi chúng ta tìm thấy chính

mình trong một sự việc nào đó, ví dụ như việc không đồng ý với ai đó về một vấn đề mà cả hai đều có kinh nghiệm. Khác với các tính năng vật lý của con người, cách chúng ta nghĩ là những gì làm cho chúng ta độc đáo, có lẽ thậm chí còn độc đáo hơn so với các tính năng vật lý của chúng ta.

Quay trở lại vấn đề các Trader. Những điểm khác biệt nào trong suy nghĩ giữa các Trader tốt nhất trái ngược với cách suy nghĩ của những Trader mà đang có vấn đề? Trong khi thị trường có thể được mô tả như là một đấu trường với những cơ hội vô tận, nó đồng thời cũng phải đối đầu với các cá nhân phải cầm cự lâu nhất, điều kiện tâm lý bất lợi, bạn có thể khám phá chính mình về điều đó. Hầu hết thì các Trader đều học điều gì đó về thị trường đó là thị trường luôn luôn có cơ hội. Nhưng học như thế nào để xác định một cơ hội để mua hoặc để bán không có nghĩa là bạn đã học được cách suy nghĩ như một Trader.

Đặc điểm xác định khoảng cách giữa người chiến thắng đều đặn với những người khác đó là: Những người chiến thắng đã đạt được một tâm lý rất ổn định, họ tập hợp được những thái độ rất tốt, cho phép họ luôn duy trì tính kỷ luật, sự tập trung, và trên tất cả, họ tin tưởng bất chấp các điều kiện bất lợi. Kết quả là, họ không còn nhạy cảm với những nỗi sợ hãi phổ biến và các lỗi Trading như là bệnh dịch mà người khác hay mắc phải. Và hầu như tất cả những Trader đều được học một cái gì đó về thị trường; nhưng rất ít Trader hiểu được rằng THÁI ĐỘ là điều hết sức cần thiết để trở thành một người chiến thắng đều đặn. Cũng giống như việc học cách để hoàn thiện các kỹ thuật thích hợp để cầm cây gậy golf hay cây vợt tennis, đó là sự nhất quán, nếu thiếu sự nhất quán, thì sẽ không còn nghi ngờ gì nữa, đó chính là do thái độ. Những Trader mà đã vượt ra ngoài "ngưỡng cửa của sự nhất quán" thường đã phải trải qua nỗi đau rất lớn (cả tinh thần lẫn tài chính) trước khi họ có được thái độ đúng đắn cho phép họ hoạt động hiệu quả trong thị trường Trading. Các trường hợp ngoại lệ thì khá hiếm, họ là những người đã được sinh ra trong những gia đình Trading thành công hoặc những người bắt đầu sự nghiệp Trading của mình theo sự hướng dẫn của người thầy rất hiểu bản chất thực sự của Trading, và, quan trọng hơn, người đó phải biết cách dạy.

Tại sao nỗi đau tinh thần và thảm họa tài chính thường phổ biến đối với các Trader? Câu trả lời đơn giản là hầu hết chúng ta đều không đủ may mắn để bắt đầu sự nghiệp Trading của mình với sự chỉ dẫn đúng đắn.

Tuy nhiên, lý do thực sự còn sâu xa hơn nhiều. Tôi đã làm việc suốt mười bảy năm qua để mổ xẻ các động lực tâm lý đằng sau Trading vì vậy tôi có thể phát triển các phương pháp hiệu quả cho việc giảng dạy các nguyên tắc của sự thành công. Những gì tôi đã khám phá ra rằng Trading chứa đầy nghịch lý và mâu thuẫn trong suy nghĩ đã làm cho nó cực kỳ khó khăn để tìm hiểu làm thế nào để thành công. Trong thực tế, nếu tôi phải chọn một từ mà gói gọn bản chất của Trading, nó sẽ là "nghịch lý".

(Theo từ điển, nghịch lý là cái gì đó dường như có bản chất mâu thuẫn hoặc trái với niềm tin thông thường hoặc trái với những gì con người cho là có lý.)

Thảm họa về tài chính và tinh thần rất phổ biến ở các Trader vì có rất nhiều các quan điểm, thái độ, và nguyên tắc mà sẽ cho chúng ta cảm giác hoàn hảo và chúng vận hành khá tốt trong cuộc sống hàng ngày nhưng lại có tác dụng ngược lại trong môi trường Trading thì lại không hiệu quả. Do không biết điều này, hầu hết các Trader

bắt đầu sự nghiệp của mình với sự thiếu hiểu biết căn bản thế nào là một Trader, các kỹ năng có liên quan, và sâu hơn nữa là những kỹ năng nào cần được phát triển.

Dưới đây là một ví dụ điển hình về những gì tôi đang nói về: Trading vốn dĩ mạo hiểm. Theo hiểu biết của tôi, không có Trading nào được đảm bảo thắng; Do đó, khả năng bị sai và mất tiền luôn luôn hiện diện. Vì vậy, khi bạn đặt một lệnh Trading, bạn có xem như mình một người dám chấp nhận rủi ro hay không? Mặc dù câu hỏi này nghe có vẻ như là câu hỏi đánh lừa, không phải vậy đâu.

Câu trả lời hợp lý cho câu hỏi này, dĩ nhiên là có. Nếu tôi tham gia vào một hoạt động mang tính rủi ro, thì đương nhiên tôi phải là một người chấp nhận rủi ro. Đây là một giả định hoàn toàn hợp lý cho bất kỳ Trading nào được thực hiện. Trong thực tế, không chỉ hầu hết tất cả các Trader đưa ra giả định này, mà họ còn tự hào mình là Trader mạo hiểm. Vấn đề là giả định này không thể giống với sự thật. Tất nhiên, bất kỳ Trader nào cũng có rủi ro khi đặt lệnh Trading, nhưng điều đó không có nghĩa là bạn đang chấp nhận rủi ro tương ứng đó. Nói cách khác, tất cả các Trading rất rủi ro vì mọi khả năng đều có thể xảy ra, và không có gì bảo đảm một kết quả thắng. Nhưng liệu hầu hết các Trader đều thực sự tin rằng họ chịu rủi ro khi họ đặt lệnh Trading? Họ có thực sự chấp nhận rằng Trading không có gì đảm bảo, không chắc thắng? Hơn nữa, họ có hoàn toàn chấp nhận những hậu quả có thể xảy ra?

Câu trả lời rõ ràng là không! Hầu hết các Trader hoàn toàn không có khái niệm về những gì gọi là Người chấp nhận rủi ro theo cái cách giống như một Trader thành công nghĩ về rủi ro. Các Trader giỏi nhất, họ không những sẵn sàng rủi ro, mà họ còn học cách chấp nhận và đón nhận rủi ro đó. Có một khoảng cách tâm lý rất lớn giữa việc bạn là một người chấp nhận rủi ro vì bạn đặt lệnh vào các trade và việc bạn chấp nhận hoàn toàn những rủi ro vốn có trong mỗi trade.

Khi bạn hoàn toàn chấp nhận những rủi ro, nó sẽ có tác động sâu sắc đến hiệu suất cuối cùng của bạn. Các Trader giỏi nhất có thể đặt một lệnh Trading mà không có chút do dự hay xung đột nào, rất tự do và không do dự hay xung đột, và họ xem như chả có việc gì xảy ra. Họ có thể thoát lệnh, thậm chí với một sự mất mát và dường như không có một chút cảm xúc khó chịu nào cả. Nói cách khác, những rủi ro vốn có trong Trading không làm cho các Trader giỏi nhất đánh mất kỷ luật, sự tập trung, hoặc cảm giác tự tin của họ.

Nếu bạn không thể Trading mà không có chút cảm xúc khó chịu nào (đặc biệt là sợ hãi), thì bạn đã không học được cách chấp nhận những rủi ro trong Trading. Đây là một vấn đề rất lớn, bởi vì bất cứ mức độ nào mà bạn chưa chấp nhận các rủi ro, thì cũng là ở mức độ mà bạn sẽ tránh được những rủi ro. Cố gắng để tránh cái gì đó mà không thể tránh khỏi sẽ có những ảnh hưởng tai hại đến khả năng của bạn để Trading thành công.

Học để thực sự chấp nhận những rủi ro trong bất kỳ việc nào cũng có thể khó khăn, nhưng nó sẽ là vô cùng khó khăn đối với các Trader, đặc biệt là lúc cân nhắc những việc mà đang bị đe dọa. Chúng ta thường sợ cái gì nhất (gần kề cái chết hay nói chuyện trước công chúng)? Chắc chắn, sợ mất tiền và sợ bị sai là hai trong những nỗi sợ nằm ở trên cùng của danh sách sợ hãi.

Thừa nhận chúng ta đang sai lầm và mất tiền có thể tạo ra nỗi đau cực kỳ lớn, và chắc chắn đó là những việc đáng để né tránh. Nhưng đã là Trader, thì chúng ta đang phải

đối mặt với cả hai khả năng này hầu như mọi khoảnh khắc khi chúng ta đang ở trong một Trading. Bây giờ, bạn có thể nói với chính mình rằng, "Ngoài thực tế rằng Trading có thể làm cho mình đau đớn rất nhiều, theo tự nhiên thì chúng ta không muốn bị sai hoặc bị mất mát cái gì. Do đó, tôi có thể làm bất cứ điều gì để có thể tránh việc đó xảy ra". Tôi đồng ý với bạn. Nhưng đồng thời xu hướng tự nhiên này cũng khiến cho Trading tưởng là dễ nhưng lại vô cùng khó khăn.

Trading đã chỉ cho chúng ta thấy một nghịch lý cơ bản: Làm thế nào chúng ta vẫn xử lý được tính kỷ luật, sự tập trung và tự tin khi đối mặt với những việc không chắc chắn liên tục? Khi bạn đã học được cách để "suy nghĩ" như một Trader, thì khi đó bạn sẽ có thể làm được một cách chính xác. Học làm thế nào để xác định lại các hoạt động Trading của bạn theo một cách mà cho phép bạn hoàn toàn chấp nhận rủi ro, đó chính là chìa khóa để suy nghĩ như một Trader thành công. Học cách chấp nhận rủi ro là một kỹ năng Trading, là kỹ năng quan trọng nhất mà bạn có thể học hỏi. Tuy nhiên, rất hiếm các Trader đang phát triển tập trung chú ý hay dành ra nỗ lực để tìm hiểu học hỏi.

Khi bạn tìm hiểu các kỹ năng Trading chấp nhận rủi ro, thị trường sẽ không thể tạo ra các thông tin mà bạn xác định hoặc giải thích làm bạn đau đớn. Nếu các thông tin thị trường tạo ra không có khả năng gây ra cho bạn cảm xúc đau đớn, thì không có gì phải tránh. Nó chỉ là thông tin, nó nói cho bạn các khả năng đang có. Điều này được gọi là một quan điểm-một mục tiêu mà không bị lệch lạc hoặc bị bóp méo bởi những gì bạn sợ sẽ xảy ra hoặc không xảy ra.

Tôi chắc rằng có không dưới một Trader đọc cuốn sách này, đã vào lệnh quá sớm - trước khi thị trường đã thực sự tạo ra một tín hiệu, hoặc quá muộn sau khi thị trường đã tạo ra một tín hiệu. Điều gì đã khiến một Trader không thuyết phục mình để tránh một Trading thua lỗ và, kết quả là, đã có một Trading lỗ lớn hơn; hoặc đã thoát ra khỏi Trading thắng quá sớm; hoặc nhìn thấy mình trong một Trading thắng nhưng lại không có bất kỳ đồng lợi nhuận nào cả, và sau đó lại cho phép Trading đó trở thành kẻ thua cuộc; hoặc chuyển dịch cắt lỗ tới gần điểm vào lệnh, chỉ để được dừng lại và thoát lệnh trong khi thị trường quay đầu trở lại theo hướng của mình mong muốn? Đây chỉ là một vài lỗi trong số rất nhiều lỗi của các Trader, và họ cứ mắc lỗi lặp đi lặp lại hoài. Đây không phải là lỗi của thị trường tạo ra. Do đó, các lỗi này không đến từ thị trường. Thị trường là trung lập, theo đúng nghĩa là nó di chuyển và tạo ra các thông tin về thị trường. Sự dịch chuyển và các thông tin cung cấp cho mỗi người trong chúng ta có cơ hội để làm một cái gì đó, thế thôi! Thị trường không có bất cứ quyền lực nào, nó chỉ có một kiểu duy nhất mà qua đó mỗi chúng ta nhận thức và giải thích thông tin này, hoặc kiểm soát các quyết định và hành động của chúng ta tạo ra kết quả. Các lỗi mà tôi đã đề cập và còn nhiều lỗi nữa, đó chính là kết quả của những gì tôi gọi là "Nhận thức và thái độ sai lầm về Trading" Những thái độ sai lầm đó đã nuôi dưỡng sự sợ hãi thay vì sự tin tưởng và sự tự tin.

Tôi không nghĩ rằng tôi có thể gọi sự khác biệt giữa người chiến thắng nhất quán và mọi người khác đơn giản hơn so với điều này: Các Trader giỏi nhất là những người không biết sợ. Họ không sợ bởi vì họ đã phát triển thái độ mà cho họ mức độ lớn nhất của tính linh hoạt về tâm trí để vào và ra các Trading dựa trên những gì thị trường đang nói với họ về các khả năng từ quan điểm riêng của thị trường. Đồng thời, các Trader giỏi nhất đã phát triển thái độ ngăn cản họ ra quyết định liều lĩnh.

Tất cả mọi người đều sợ, chỉ có mức độ khác nhau. Khi họ không sợ, họ có khuynh hướng trở nên thiếu thận trọng và đã tạo những kinh nghiệm xấu cho chính bản thân họ và làm cho họ sợ từ thời điểm đó.

Chín mươi lăm phần trăm các lỗi Trading bạn có khả năng mắc phải, đó là do bạn nhìn thấy tiền bốc hơi trước mắt bạn, nó xuất phát từ thái độ của bạn về việc sợ bị sai, sợ mất tiền, sợ bỏ lỡ mất cơ hội, và sợ để lại tiền trên bàn. Tôi gọi đó là 4 nỗi sợ hãi chính trong Trading.

Bây giờ, bạn có thể nói với chính mình rằng, "Tôi không biết về điều này. Tôi đã luôn nghĩ rằng Trader nên có một nỗi sợ hãi lành mạnh về thị trường" Một lần nữa, đây là một giả định hoàn toàn logic và hợp lý. Nhưng khi thực hiện Trading, những nỗi sợ hãi của bạn sẽ hành động chống lại bạn theo cách mà bạn gây ra, những điều bạn rất sợ thực sự xảy ra. Nếu bạn sợ bị sai, sợ hãi của bạn sẽ hoạt động lên nhận thức của bạn về thông tin thị trường theo cách mà sẽ làm cho bạn làm điều gì đó để rồi cuối cùng sẽ làm cho bạn sai. Khi bạn đang sợ hãi, thì không có khả năng nào tồn tại. Bạn không thể nhận thức được khả năng khác hoặc thực hiện chúng đúng cách, ngay cả khi bạn đã cố gắng kiểm soát để cảm nhận chúng, vì sợ hãi là không lay chuyển được. Về mặt thể chất, nó làm cho chúng ta đóng băng hoặc chạy. Về mặt tinh thần, nó khiến chúng ta thu hẹp trọng tâm sự chú ý của chúng ta chuyển sang các đối tượng của sự sợ hãi của chúng ta. Cái này có nghĩa là suy nghĩ về những khả năng khác, cũng như các thông tin có sẵn khác từ thị trường, đã bị khóa chặn lại. Bạn đã không thể suy nghĩ về tất cả những điều hợp lý bạn đã biết về thị trường cho đến khi bạn không còn sợ hãi nữa và sự kiện đã qua đi. Sau đó, bạn mới nghĩ ra rằng, "Tôi biết điều đó. Tại sao lúc đó mình không nghĩ ra nhỉ?" hoặc, "Tại sao lúc đó tôi lại không thể hành động như vậy chứ?"

Vô cùng khó khăn để cảm nhận nguồn gốc của các vấn đề là do thái độ không phù hợp của chính chúng ta. Nó đã làm cho nỗi sợ hãi cứ ngấm ngấm. Nhiều trong số các mô hình tư duy đã ảnh hưởng tiêu cực đối với Trading của chúng ta, đó cũng là một chức năng theo cách tự nhiên mà chúng ta suy nghĩ và cách chúng ta nhìn thế giới. Những mô hình suy nghĩ này nó hằn sâu trong não của chúng ta tới mức mà hiếm khi chúng ta nhận ra nguồn gốc khó khăn của Trading nằm chính bên trong con người của chúng ta, nó xuất phát từ trạng thái tâm lý của chúng ta. Nhưng trong thực tế, có vẻ như tự nhiên hơn khi cho rằng nguồn gốc của mọi vấn đề nằm ở bên ngoài, nằm ở thị trường, bởi vì có cảm giác như thị trường đang gây ra nỗi đau, sự thất vọng, và bất mãn của chúng ta.

Rõ ràng đây là những khái niệm trừu tượng và chắc chắn không phải là một cái gì đó mà hầu hết các Trader sẽ quan tâm. Tuy nhiên, sự hiểu biết về mối quan hệ giữa niềm tin, thái độ và nhận thức là kiến thức căn bản trong Trading, nó cũng giống như học cách giao bóng tennis, hay giống như học cách để đánh một cú swing trên sân golf. Nói cách khác, sự hiểu biết và kiểm soát nhận thức của bạn về thông tin thị trường là quan trọng chỉ khi mà bạn muốn đạt được kết quả nhất quán.

Tôi nói điều này bởi vì có có một số điều về Trading mà đúng như tuyên bố tôi mà tôi đã đưa ra đó là : Bạn không cần phải biết bất cứ điều gì về bản thân mình hoặc các thị trường để có một chiến thắng trong Trading, cũng giống như bạn không cần phải biết cách cầm cây vợt tennis hoặc cây gậy golf để đánh qua đánh lại. Lần đầu tiên tôi chơi golf, tôi đã có một vài cú đánh tốt trong suốt buổi chơi mặc dù tôi đã không học bất

kỹ thuật cụ thể nào; nhưng điểm số của tôi vẫn còn trên 120 cho 18 lỗi. Rõ ràng, để cải thiện điểm số, thì tôi cần phải học kỹ thuật. Tất nhiên, điều này cũng đúng cho Trading. Chúng ta cần kỹ thuật để đạt được sự nhất quán. Nhưng kỹ thuật gì? Đây thực sự là một trong những khía cạnh rắc rối nhất của việc học như thế nào để Trading một cách hiệu quả. Nếu chúng ta không nhận thức được, hoặc không hiểu, thì làm thế nào niềm tin và thái độ của chúng ta ảnh hưởng đến nhận thức của chúng ta về thông tin thị trường, khi đó sẽ có vẻ như hành vi của thị trường đang gây ra sự thiếu nhất quán. Kết quả là, vì lý do đó nên cách tốt nhất để tránh thua lỗ và trở nên nhất quán đó là tìm hiểu thêm về thị trường.

Một chút tư duy logic này chính là một cái bẫy mà hầu như tất cả các Trader rơi vào, và còn có cảm giá rất tâm đắc. Tư duy kiểu này rất không ổn. Thị trường chỉ đơn giản là cung cấp quá nhiều các biến mâu thuẫn lẫn nhau để chúng ta xem xét. Hơn nữa, không có giới hạn nào cho các hành vi của thị trường. Nó có thể làm bất cứ điều gì bất cứ lúc nào. Có một vấn đề thực tế là, bởi vì mỗi người Trading là một biến trên thị trường, nên có thể nói rằng bất kỳ một Trader duy nhất nào cũng có thể làm cho bất cứ điều gì xảy ra. Điều này có nghĩa rằng bất kể bạn tìm hiểu nhiều bao nhiêu về hành vi của thị trường, bất kể bạn trở thành một nhà phân tích siêu đẳng cỡ nào, bạn cũng sẽ chẳng bao giờ học hỏi đủ để để lường trước mọi vấn đề mà thị trường có thể làm cho bạn sai hoặc làm cho bạn mất tiền. Vì vậy, nếu bạn sợ bị sai hoặc mất tiền, nó có nghĩa là bạn sẽ không bao giờ tìm hiểu đủ để bù đắp cho những tác động tiêu cực của những nỗi sợ hãi. Nói cách khác, bạn sẽ không thể tự tin khi đối mặt với sự không chắc chắn xảy ra liên tục. Thực tế khó khăn và lạnh lùng của Trading đó là mỗi Trade đều có một kết quả không chắc chắn. Trừ khi bạn học cách hoàn toàn chấp nhận khả năng của một kết quả không chắc chắn, bạn sẽ cố gắng hoặc là có ý thức hay vô thức để tránh bất kỳ khả năng nào mà bạn định nghĩa như là đau đớn. Trong quá trình này, bạn phải chấp nhận bất kỳ con số nào được tạo ra, chấp nhận mắc lỗi.

Bây giờ, tôi không cho rằng chúng ta không cần một số hình thức phân tích thị trường hay một phương pháp để xác định các cơ hội cho phép chúng ta nhận ra cơ hội; chúng ta chắc chắn sẽ làm. Tuy nhiên, phân tích thị trường không phải là con đường dẫn đến các kết quả nhất quán. Nó sẽ không giải quyết được vấn đề Trading được tạo ra bởi sự thiếu tự tin, thiếu kỷ luật, hoặc mất tập trung. Khi bạn Trading với giả định rằng phân tích nhiều hơn hoặc tốt hơn sẽ tạo ra sự nhất quán, vậy là bạn sẽ bị định hướng để thu thập càng nhiều biến thị trường càng tốt vào kho vũ khí và công cụ Trading của bạn. Nhưng rồi những gì sẽ xảy ra sau đó? Thêm lần nữa bạn lại vẫn thất vọng và bị thị trường phản bội, vì những cái mà bạn không nhìn thấy hoặc không cung cấp đủ để xem xét. Sẽ có cảm giác như bạn không thể tin tưởng vào thị trường; nhưng thực tế là, bạn không thể tin tưởng chính mình.

Sự tự tin và sợ hãi là những trạng thái mâu thuẫn tâm lý rằng cả hai đều xuất phát từ niềm tin và thái độ của chúng ta. Để tự tin, khi phải làm việc trong một môi trường mà bạn có thể dễ dàng bị mất nhiều hơn so với bạn có ý định mạo hiểm, đòi hỏi sự tin tưởng tuyệt đối vào bản thân. Tuy nhiên, bạn sẽ không thể đạt được sự tin tưởng cho đến khi bạn đã đào tạo tâm trí của mình xóa bỏ khuynh hướng suy nghĩ tự nhiên, nó phản tác dụng để trở thành một Trader luôn thành công. Học làm thế nào để phân tích hành vi của thị trường chỉ đơn giản là không phải là đào tạo bài bản. Bạn có hai lựa chọn: Bạn có thể cố gắng để loại bỏ nguy cơ bằng cách học hỏi về nhiều biến thị trường càng tốt. Hoặc bạn có thể tìm hiểu làm thế nào để xác định lại các hoạt động

Trading của bạn trong một cách mà bạn thực sự chấp nhận rủi ro, và bạn không còn sợ.

Khi bạn đã đạt được một trạng thái tâm lý, bạn thực sự chấp nhận rủi ro, bạn sẽ không có khả năng xác định và giải thích thông tin thị trường theo những cách đau đớn. Khi bạn loại trừ khả năng để xác định thông tin thị trường theo những cách đau đớn, bạn cũng loại bỏ các xu hướng hợp lý hóa, ngần ngại, hành động kịp thời, hy vọng rằng thị trường sẽ cung cấp cho bạn tiền, hoặc hy vọng rằng thị trường sẽ giúp bạn tiết kiệm từ sự bất lực của bạn để cắt lỗ.

Khi nào mà bạn còn dễ mắc phải các lỗi dẫn đến kết quả của việc hợp lý hóa, biện minh, do dự, hy vọng, và hành động vội vã, thì bạn sẽ không thể tin tưởng chính mình. Nếu bạn không thể tin tưởng mình và luôn luôn hành động vì lợi ích của chính mình, thì để đạt được kết quả nhất quán dường như không thể. Cố gắng để làm một cái gì đó có vẻ đơn giản như vậy cũng có thể là điều gây cho bạn bức tức nhất từ trước tới giờ. Tuy nhiên, khi mà bạn có thái độ thích hợp, khi mà bạn đã trở thành "Trader có tâm lý tốt" và có thể tự tin khi đối mặt với sự không chắc chắn liên tục, Trading sẽ được dễ dàng và đơn giản giống như những gì bạn nghĩ lúc đầu.

Vì vậy, giải pháp là gì? Bạn sẽ cần phải tìm hiểu làm thế nào để điều chỉnh thái độ và niềm tin của bạn về Trading theo một cách mà bạn có thể Trading mà không có chút nào sợ hãi, nhưng đồng thời giữ mình ở trong một khuôn khổ mà ở nơi đó không cho phép bạn trở nên liều lĩnh. Đó chính xác là những gì cuốn sách này được thiết kế để dạy cho bạn. Trước khi bạn đọc tiếp, tôi muốn bạn tôi hãy nhớ lấy điều đó.

Trader thành công mà bạn muốn trở thành là một hình ảnh phóng chiếu tương lai của bạn. Tăng trưởng với hàm ý mở rộng, học tập, và tạo ra một con đường mới để thể hiện chính mình. Điều này đúng ngay cả khi bạn đã là một Trader thành công và đang đọc cuốn sách này để trở nên thành công hơn. Có nhiều cách thức mới mà trong đó bạn sẽ học cách để thể hiện chính mình và nó sẽ có những xung đột trực tiếp với những ý tưởng và niềm tin mà bạn đang có về bản chất của Trading. Bạn có thể biết hoặc không biết về một số những niềm tin này. Trong mọi trường hợp, những gì bạn hiện đang hiểu sự thật về bản chất của Trading sẽ mâu thuẫn với chính bản chất của nó, cho dù bạn có thất vọng và không hài lòng với kết quả này.

Những mâu thuẫn bên trong này hoàn toàn là tự nhiên. Thách thức của tôi trong cuốn sách này là giúp bạn giải quyết những mâu thuẫn này càng hiệu quả càng tốt. Bạn phải sẵn sàng chấp nhận rằng các khả năng khác luôn tồn tại, (khả năng mà bạn có thể không nhận thức được hoặc có thể không cân nhắc kỹ lưỡng) sẽ giúp cho quá trình học tập được nhanh hơn và dễ dàng hơn.

CHƯƠNG 2

SỰ CÁM DỠ (VÀ NGUY HIỂM) CỦA TRADING

Tháng 1/1994, tôi được mời đến dự một buổi họp về trading tại Chicago được tài trợ bởi tạp chí Futures. Trưa hôm ấy, tôi được sắp xếp ngồi cùng một tác giả đã từng xuất bản nhiều đầu sách về trading. Chúng tôi đã trò chuyện rất sôi nổi về vấn đề tại sao có quá nhiều người không thể thành công với việc trading, kể cả những người thật sự giỏi. Lúc đó, tác giả mới hỏi tôi liệu có phải người ta bắt đầu trading với một lý do sai lầm?

SỰ CÁM DỠ

Tôi đã phải dừng lại hồi lâu để suy nghĩ về điều này, đồng ý là có rất nhiều người có một động lực rất lớn khi đến với trading – mạo hiểm, hưng phấn, ham muốn trở thành người hùng, quá chú tâm vào những điều này sẽ giúp anh ta chiến thắng, hoặc khiến anh ta chìm đắm trong những mất mát – tất cả những điều này tạo nên những chướng ngại ngăn chặn trader đạt đến thành công. Nhưng sự thật đằng sau vẻ hào nhoáng cám dỗ đó thì bản chất của trading chân thật và đơn giản hơn nhiều. Trading cho ta cơ hội được tự do không giới hạn. Nhưng hầu hết chúng ta đều chối bỏ sự tự do ấy.

Đương nhiên là tác giả đó không hiểu lắm ý kiến của tôi. Tôi mới giải thích thế này. Trong môi trường trading, hầu hết các quy tắc là do chúng ta tạo ra. Có nghĩa là có rất ít rào cản vì thế chúng ta có thể tự do thể hiện bản thân. Đương nhiên là cũng có một số thủ tục cơ bản để có thể tham gia vào sàn chứng khoán, hoặc đáp ứng một số yêu cầu tối thiểu để mở một tài khoản trading nếu bạn không giao dịch tại sàn. Nhưng nói gì đi nữa, khi bạn đã bắt đầu trading thì những thủ tục này cũng ít đi dần và không còn tồn tại nữa.

Tôi tiếp tục kể cho anh ấy nghe về một buổi hội nghị mà tôi đã tham gia vài năm trước đó. Người ta tính toán rằng, nếu bạn kết hợp các loại trái phiếu (kỳ hạn, tiền mặt, tương lai,...) ta sẽ có hơn 8 tỉ kết hợp khác nhau, tùy chọn vào các khung giờ khác nhau và những cách chơi khác nhau chúng ta sẽ có được một môi trường trading hầu như không giới hạn.

Anh bạn kia mới hỏi tôi “ Vậy tại sao truy cập vào một môi trường không giới hạn như thế lại tạo ra những thất bại hiển nhiên?”. Tôi đáp rằng “Vì sự vô hạn của những khả năng có thể xảy ra kết hợp với sự tự do để người ta tìm kiếm lợi nhuận từ những khả năng đó tạo nên những thách thức tâm lý mang tính cá biệt, độc nhất, những thách thức mà không phải ai cũng được trang bị đầy đủ để đối mặt, hoặc chí ít là nhận thức được vấn đề đó, và chắc chắn rằng người ta không thể tập trung hết sức lực để vượt qua một điều gì đó khi họ thậm chí không nhận thức được họ đang gặp vấn đề gì.

Tự do là một điều rất tuyệt. Bản chất con người ai cũng muốn được tự do, phấn đấu cho nó, thậm chí là khao khát nó. Nhưng điều đó không có nghĩa là tâm lý chúng ta đã được chuẩn bị đầy đủ và sẵn sàng để sống sót trong một môi trường mà ở đó không có hoặc có rất ít rào cản nhưng lại có vô số những cái bẫy nguy hiểm tiềm ẩn đe dọa đến cuộc sống của chúng ta. Hầu như ai cũng phải điều chỉnh một chút về tâm lý của mình, bất kể họ đến từ đâu, được hưởng nền giáo dục như thế nào, họ thông minh ra sao và đã thành công trong lĩnh vực khác đi chăng nữa, thì điều đó là bắt buộc.

Sự điều chỉnh mà tôi đang nói tới đó là việc phải tạo ra một hệ thống tâm lý bên trong để cung cấp cho các trader một sự cân bằng hoàn hảo giữa sự tự do để làm bất cứ việc gì và khả năng tồn tại để trải nghiệm những thiệt hại về tài chính và tâm lý, có thể kết quả trực tiếp từ sự tự do đó.

Tạo ra được hệ thống tâm lý này không hề dễ, và càng khó hơn nữa khi những gì bạn muốn truyền đạt ra bên ngoài trái ngược lại với niềm tin của bạn. Nhưng đối với những người muốn trở thành trader như chúng ta, khó khăn nhất là hệ thống tâm lý này lúc nào cũng bị lẫn lộn với những tâm lý đối kháng mà chúng ta đã có từ lúc mới sinh ra.

Tất cả chúng ta đều sinh ra trong một loại hình xã hội nào đó, cho dù là một gia đình, một thành phố, một tiểu bang hay một quốc gia, tất cả đều được cấu thành từ một hệ thống. Cấu trúc xã hội bao gồm các quy tắc, hạn chế, ranh giới, và một tập hợp các niềm tin đó trở thành một giới hạn về hành vi làm hạn chế những cách thức mà các cá nhân trong cơ cấu xã hội có thể hoặc không thể hiện khả năng của mình.

Hơn nữa, hầu hết những hạn chế của cơ cấu xã hội đã được hình thành trước khi chúng ta được sinh ra. Nói cách khác, vào thời điểm bất kỳ khi chúng ta tồn tại ở đây, thì hầu hết các cấu trúc xã hội chi phối biểu hiện cá nhân của chúng ta, nó đã được đặt ra và vẫn còn đó. Thật dễ để nhận ra hệ thống mà xã hội cần và hệ thống mà từng cá nhân cần có nhiều mâu thuẫn.

Những ai muốn thuần thục nghệ thuật trading đều phải đối mặt với những mâu thuẫn cơ bản này. Tôi muốn các bạn hãy tự hỏi bản thân mình tính cách vốn có nào mà hầu hết những đứa trẻ đều có khi mới sinh ra, bất kể vùng miền, văn hóa, địa vị xã hội. Câu trả lời chính là sự tò mò. Bất kỳ đứa trẻ nào cũng có tính tò mò. Trẻ con luôn khát khao tìm tòi, khám phá. Chúng có thể được diễn tả như những cái máy học tập bé xíu.

Hãy xem xét bản chất của sự tò mò. Ở cấp độ cơ bản nhất, tò mò là một loại năng lượng. Cụ thể hơn, đó là một sức mạnh bên trong, có nghĩa là trẻ con không cần một sự thúc ép nào để học hỏi. Hãy để trẻ ở một mình, chúng sẽ tự khám phá môi trường xung quanh. Hơn thế nữa, nội lực này dường như cũng có lập trình riêng của nó; nói cách khác, mặc dù tất cả các trẻ em đều tò mò, nhưng không phải tất cả các bé đều tò mò về những điều tương tự. Có một cái gì đó bên trong mỗi chúng ta luôn chỉ đạo nhận thức của chúng ta.

Ngay cả trẻ sơ sinh dường như cũng biết những gì chúng muốn và không muốn. Khi người lớn gặp phải tình huống lạ này của một đứa trẻ, họ thường rất ngạc nhiên. Người lớn cho rằng trẻ có điều gì ở bên trong mà lại làm được những điều lạ như vậy. Vậy làm sao trẻ có thể có những phản ứng ra bên ngoài để báo hiệu cho chúng ta rằng chúng thích hay không thích điều gì đó? Tôi gọi sức mạnh kì diệu này là lực hấp dẫn tự nhiên.

Hấp dẫn tự nhiên chỉ đơn giản là những điều mà chúng ta cảm thấy hứng thú một cách tự nhiên hoặc đam mê. Con người chúng ta là một thế giới rộng lớn và đa dạng, và nó cung cấp cho mỗi người trong chúng ta rất nhiều điều để học hỏi và trải nghiệm. Nhưng điều đó không có nghĩa là mỗi người chúng ta có một sự quan tâm tự nhiên hoặc đam mê trong việc học hoặc trải nghiệm tất cả mọi thứ. Có một số cơ chế bên trong con người chúng ta giúp chúng ta "chọn lọc một cách tự nhiên".

Nếu bạn nghĩ về đam mê, tôi chắc chắn rằng bạn có thể liệt kê nhiều việc phải làm hoặc phải làm nhưng bạn hoàn toàn không hứng thú. Tôi biết tôi có thể. Bạn cũng có thể thực hiện một danh sách những thứ bạn chỉ quan tâm chút xíu. Và bạn cũng có thể liệt kê tất cả mọi thứ bạn thực sự quan tâm nhất. Tất nhiên, danh sách sẽ nhỏ dần theo sự mức độ ham muốn. Đam mê đến từ đâu? quan điểm cá nhân của tôi là nó xuất phát từ mức độ sâu xa nhất từ bản tính của chúng ta-ở mức độ con người thực sự của chúng ta. Nó xuất phát từ một phần của chúng ta, nằm ngoài các đặc điểm và tính cách mà chúng ta có được từ kết quả của giáo dục xã hội.

SỰ NGUY HIỂM

Những đam mê thầm kín này chính là yếu tố tiềm ẩn gây ra những xung đột. Xã hội mà chúng ta được sinh ra sẽ không đủ nhạy cảm để thấu hiểu những đam mê này. Ví dụ, bạn sinh ra trong một gia đình có truyền thống là những vận động viên cừ khôi, nhưng bạn lại cảm thấy mình có một niềm đam mê cháy bỏng với nghệ thuật hoặc âm nhạc. Bạn có khả năng thiên bẩm của vận động viên, nhưng lại không thật sự thích thú khi tham gia vào các sự kiện thể thao. Bạn đã thấy dấu hiệu của một sự xung đột tiềm ẩn chưa?

Như ta thường thấy trong trường hợp này, mọi thành viên sẽ tạo nên áp lực vô hình cho bạn, bạn phải đi theo con đường của ba, mẹ, anh, chị trước đó. Họ sẽ dạy bạn những gì họ nghĩ là tốt nhất theo cách riêng của mình để bạn có được khả năng thể thao giỏi nhất, họ ngăn cản bạn làm tất cả những sở thích khác. Bạn làm theo những gì họ muốn, bởi vì bạn không muốn bị tách biệt, không muốn họ thất vọng, nhưng cũng cùng lúc đó, bạn thấy cuộc sống mình có gì đó không đúng, thấy như bạn không được là chính mình.

Những cuộc xung đột đó là kết quả của những gì chúng ta được dạy về những người mà chúng ta muốn trở thành nó ngược với con người thực sự mà chúng ta muốn trở thành. Tôi muốn nói rằng phần lớn mọi người lớn lên trong một gia đình và môi trường văn hóa thường hay bị phản đối hay phán xét đến những cách mà chúng ta muốn thể hiện bản thân. Sự thiếu sự hỗ trợ không đơn giản chỉ là sự thiếu khích lệ. Mà thậm chí còn là sự từ chối thẳng thừng từ gia đình về những cách độc đáo mà chúng ta muốn thể hiện.

Ví dụ, chúng ta hãy xem một tình huống rất phổ biến: Một em bé, lần đầu tiên trong đời, chú ý vào "đồ vật", mà chúng ta gọi là một chiếc bình, ở trên bàn cà phê. Khi bé tò mò, có nghĩa là có một nội lực bên trong thuyết phục bé trải nghiệm đồ vật này. Có nghĩa là, có một năng lượng tạo ra một khoảng trống trong tâm trí của bé và đã được lấp đầy với các đối tượng mà bé quan tâm. Vì vậy, bé tập trung vào chiếc bình với mục đích cố ý trườn qua căn phòng rộng lớn để tới cái bàn cà phê. Khi tới cái bàn, bé bám vào mép bàn để đứng lên. Với một tay chắc bám lên bàn để duy trì sự cân bằng, còn tay kia vươn ra chạm vào bình mà bé chưa bao giờ được chạm vào. Đúng lúc đó, bé nghe thấy một tiếng hét lớn, "KHÔNG! ĐỪNG CÓ ĐỘNG VÀO CÁI ĐÓ!"

Giật mình, đứa trẻ lập tức ngồi bệt xuống và khóc ré lên, rõ ràng đó là một trường hợp bình thường rất hay xảy ra trong các gia đình. Trẻ con không nhận thức được chúng sẽ bị tổn thương như thế nào cũng không thể biết được giá trị một số thứ (giống như chiếc bình) là bao nhiêu. Trong thực tế, việc biết được như thế nào là an toàn và học được giá trị vật chất của một số thứ là vô cùng quan trọng. Tuy nhiên, một động lực tâm lý cực kì quan trọng trong trường hợp này có tác động trực tiếp

đến khả năng tạo ra những luật lệ và những thứ cần thiết cho việc trading hiệu quả sau này.

Chuyện gì sẽ xảy ra khi chúng ta từ bỏ cơ hội để thể hiện bản thân theo cách riêng của mình? Hoặc sẽ như thế nào nếu chúng ta bắt buộc phải thể hiện theo chiều hướng ngược lại với sự chọn lọc tự nhiên đã có sẵn từ khi ta sinh ra.

Trải nghiệm tạo ra sự bất ngờ. Mà "bất ngờ" ngụ ý một sự mất cân bằng. Nhưng chính xác cái gì mất cân bằng? Cái gì đó mà bị mất cân bằng, có nghĩa là trước đó nó đã cân bằng.

Có một mối quan hệ tương đối giữa những tiếng nói bên trong với tư tưởng và môi trường bên ngoài, nói cách khác, những tham muốn và khát vọng của chúng ta được hình thành bên trong tư tưởng và nó được hoàn thiện bằng sự tác động của các yếu tố bên ngoài. Nếu hai môi trường này tương ứng với nhau, chúng ta sẽ cảm thấy niềm vui, thỏa mãn và vui vẻ. Nhưng khi chúng không tương thích được với nhau thì cùng lúc đó ta sẽ trải qua cảm giác bất mãn, giận dữ và thất vọng, thường được gọi là nỗi đau tinh thần.

Bây giờ chúng ta sẽ xem xét tại sao việc không nhận được những gì chúng ta muốn hay bị từ chối quyền được thể hiện theo cách riêng của mình lại làm cho chúng ta phải trải qua nỗi đau tinh thần. Theo định nghĩa của tôi, thì những nhu cầu và khát vọng của chúng ta tạo ra những khoảng trống tinh thần. Vũ trụ mà chúng ta đang sống không chấp nhận được những khoảng trống, một khi khoảng trống nào đó được sinh ra, vũ trụ lập tức có chiều hướng lấp đầy những khoảng trống ấy. (theo quan sát của các nhà triết học Spinoza hàng thế kỉ trước thì "Tự nhiên căm ghét những khoảng trống")

Như khi bạn hút không khí ra khỏi một cái chai, miệng và lưới của bạn sẽ dính vào miệng chai, để lấp đầy khoảng trống tạo nên sự mất cân bằng vừa xảy ra. Bạn nghĩ ngụ ý đằng sau câu nói "Nhu cầu tạo nên tất cả các phát minh"? Điều đó chứng minh cho việc một ham muốn sẽ tạo nên khoảng trống tinh thần và rồi vũ trụ sẽ lấp đầy khoảng trống ấy bằng những suy nghĩ truyền cảm hứng (nếu ý thức của bạn tiếp thu). Những suy nghĩ này sẽ lần lượt tạo nên những thay đổi trong hành động, thể hiện bên ngoài vốn là kết quả của việc lấp đầy nhu cầu ban đầu.

Ở khía cạnh này, tôi nghĩ bộ não của chúng ta cũng giống như vũ trụ thu nhỏ. Khi chúng ta xác định được nhu cầu hay một khao khát gì đó, chúng ta sẽ hành động để lấp đầy khoảng trống đó bằng cách tương tác với môi trường bên ngoài. Khi chúng ta chối bỏ cơ hội để theo đuổi các đối tượng để thỏa mãn những nhu cầu hoặc khao khát này, ta sẽ cảm thấy mất mát chút gì đó hoặc thậm chí nhiều hơn. Từ đó ta rơi vào vùng cảm giác mất thăng bằng và rồi nỗi đau tinh thần sẽ tự nhiên đến. (Như vậy liệu rằng tâm trí của chúng ta cũng ghét những khoảng trống?) Đột ngột lấy đi món đồ chơi khi một đứa bé đang thích thú với chúng (bất kể lý do bạn lấy đi là đúng hay sai), đó có thể coi là một dạng của nỗi đau tinh thần.

Khi chúng ta 18 tuổi, đồng nghĩa với việc ta đã sống trên thế giới này 6570 ngày. Vậy trung bình mỗi ngày một đứa bé đã phải nghe bao nhiêu lần những mệnh lệnh đại loại như:

"Không, con không được làm thế!"

“Con không thể làm vậy được. Phải làm thế này mới đúng”

“Không phải bây giờ, để lúc khác đi”

“Rồi mẹ sẽ nói con biết”

“Con không làm xong nó được đâu”

“Sao con lại nghĩ là con có thể làm được điều đó”

“Con phải làm điều này. Không còn lựa chọn nào nữa đâu!”

Trên đây chỉ là những câu nói tương đối tốt đẹp để ngăn chặn chúng ta thể hiện bản chất của mình trong quá trình lớn lên. Cho dù chúng ta chỉ nghe những lời nói như thế này một hoặc hai lần mỗi ngày, nhưng nó cũng đủ để tạo ra vài ngàn lần từ chối cho đến tuổi trưởng thành.

Tôi gọi vùng trải nghiệm này là “từ chối động lực” để trải nghiệm, những động lực được hình thành từ nhu cầu bản năng nhất, có nguồn gốc từ tiếng nói bên trong sâu hơn cả những phẩm chất, tính cách của con người, từ những chọn lọc tự nhiên sơ khai nhất. Chuyện gì xảy ra với những động lực bị từ chối và không được lấp đầy? Chúng biến mất bằng cách nào? Chúng sẽ biến mất khi có một sự xoa dịu theo cách nào đó: như khi ta hoặc ai đó làm một số hành động để đẩy tinh thần chúng ta trở về trạng thái cân bằng.

Cách tự nhiên nhất, đặc biệt dành cho trẻ con, đơn giản chính là khóc. Khóc là một cơ chế tự nhiên để xoa dịu những lần bị từ chối, những động lực không được lấp đầy. Các nhà khoa học đã tìm thấy trong nước mắt có các ion âm. Khi chúng ta thấy mất cân bằng, khóc sẽ giải phóng những năng lượng âm trong tâm trí chúng ta và đưa ta về trạng thái cân bằng, cho dù nguồn động lực ban đầu vẫn chưa được lấp đầy.

Vấn đề ở chỗ, rất hiếm khi chúng ta có thể sử dụng cách tự nhiên ấy và đương nhiên những động lực vẫn mãi không được lấp đầy (khi chúng ta không còn là những đứa trẻ). Thường thì chúng ta không thích con cái mình khóc (đặc biệt là bé trai) vì rất nhiều lý do và chúng ta làm mọi cách để ngăn con mình làm điều đó. Và cũng bằng ấy lý do khiến chúng ta cảm thấy phiền phức và không muốn giải thích những việc mà con cái bắt buộc phải làm theo. Vậy điều gì sẽ đến?

Chúng tích lũy dần dần và cấu thành một loại biểu hiện như bệnh tâm lý (thường thể hiện dưới dạng như những cơn nghiện). Dựa theo kinh nghiệm, ta sẽ thấy được: Bất cứ cái gì bị tước đi thời thơ ấu sẽ trở thành một cơn nghiện ở tuổi trưởng thành. Ví dụ, có rất nhiều người nghiện gây ra sự chú ý, tôi đang ám chỉ đến những người có thể làm bất cứ điều gì để được mọi người chú ý đến. Lý do đơn giản nhất để giải thích chính là trong thời niên thiếu họ không nhận được nhiều sự chú ý hoặc ít nhất là họ không có được nó khi họ cần nhất. Trong mọi trường hợp, sự mất mát do bị cướp đi ấy làm mất cân bằng cảm xúc và nó khiến họ cư xử theo cách giúp họ thỏa mãn được cơn nghiện. Mỗi người chúng ta đều có một động lực như thế, vì thế việc tìm hiểu về chúng cũng như là những ảnh hưởng của chúng đến sự tập trung và kỷ luật của chúng ta vào trading là cực kì quan trọng.

CÁC BIỆN PHÁP AN TOÀN

Để hoạt động hiệu quả trong môi trường trading, cần có những luật lệ và ranh giới để định hướng cho những hành vi của chúng ta. Có một thực tế rất đơn giản rằng,

trading có rất nhiều hiểm họa rình rập ta, thậm chí có những mất mát nằm ngoài khả năng tưởng tượng. Có rất nhiều loại trade mà mất mát là không giới hạn.

Để ngăn chặn mình khỏi phải phơi mình giữa chiến trường, chúng ta cần xây dựng một cơ chế tâm lý bên trong thật vững chắc, để tâm lý này dẫn đường cho ta đến những hành động hướng đến điều tốt đẹp nhất cho bản thân. Hệ thống tâm lý này phải được hình thành từ bên trong, bởi vì không giống như xã hội, thị trường không cung cấp cho ta những điều này. Thị trường cho ta hệ thống những dấu hiệu để chỉ ra cơ hội sắp đến, và chỉ có thể mà thôi, tùy thuộc vào từng quan điểm của mỗi cá nhân, chúng ta không có bất kì một quy định chính thức nào để áp dụng phổ thông được. Nó không có khởi đầu, phần giữa và kết thúc như hầu hết các hoạt động chúng ta từng tham gia.

Sự khác biệt này là cực kì quan trọng có ảnh hưởng sâu sắc đến những tác động tâm lý. Thị trường là một dòng chảy luôn luôn chuyển động, nó không bắt đầu, không dừng lại và không chờ đợi bất kì ai. Ngay cả khi thị trường đóng cửa thì giá vẫn đang chuyển động. Không hề có quy luật rằng giá mở cửa ngày hôm nay phải là giá đóng cửa hôm qua, không có bất kì quy tắc nào của xã hội có thể trang bị cho chúng ta một cách đầy đủ khi đứng trước môi trường “không rào cản” như thị trường trading. Ngay cả cờ bạc cũng có một cấu trúc hoàn toàn khác với trading, như khi bạn chơi trò blackjack, đầu tiên bạn phải xác định mức độ rủi ro mà bạn chấp nhận được (tức là số tiền mà bạn chịu mất đi) nếu không xác định được con số này bạn không được tham gia trò chơi.

Trong trading, không có bất cứ ai (trừ bạn) được phép quyết định mức độ rủi ro mà bạn phải gánh chịu. Thực tế, chúng ta đang ở trong một môi trường không giới hạn, nơi mà mọi chuyện đều có thể xảy ra trong bất kì khoảng thời gian nào, vì thế chỉ những người kiên định bậc nhất mới có thể quyết định chính xác được mức độ rủi ro trước khi tham gia vào trade. Với những người còn lại, việc xác định trước rủi ro sẽ ép bạn nhìn vào thực tế rằng đó là những gì chúng ta sẽ mất đi, rằng trade này có khả năng thua. Hầu như những trader không kiên định đều không thể chấp nhận được rằng, dù trade đó đẹp đến thế nào thì cũng có nguy cơ thất bại.

Nếu không có sự hiện diện của những cấu trúc bên ngoài nhằm tạo áp lực cho trader phải suy xét cẩn thận hơn khi ra quyết định, thì anh ta sẽ dễ bị những luận cứ, duy lí và những logic méo mó ảnh hưởng khiến anh ấy đặt lệnh trade và tin rằng nó không bao giờ thua, và tin như thế nên việc xác định rủi ro phải gánh chịu trở thành không cần thiết. Các trò chơi cờ bạc đều có các giai đoạn cụ thể, chúng ta có thể xác định được thu nhập chính xác dựa trên một chuỗi các sự kiện. Khi bạn quyết định chơi, thì bạn không thể thay đổi được nữa, bạn bắt buộc phải tiếp tục cho đến cuối cùng. Nhưng trading thì không giống như thế, giá trong phiên giao dịch liên tục chuyển động, sẽ không có gì xảy ra cho đến khi bạn quyết định bắt đầu, và cứ tiếp tục kéo dài và chỉ kết thúc khi bạn muốn nó dừng lại. Bất kể những kế hoạch và những điều bạn muốn từ ban đầu, những yếu tố tâm lý sẽ dần xuất hiện và tham gia vào cuộc chơi, chúng khiến bạn trở nên rối trí, thay đổi tâm trạng của bạn, khiến bạn trở nên tự phụ hoặc quá sợ hãi. Tóm lại là làm bạn trở nên thất thường và có những hành động không lường trước được. Bởi vì đánh bạc có một kết thúc rõ ràng, chính thức, nó giúp bạn xác định mình là kẻ thua cuộc. Nếu bạn đã thua liên tục, bạn sẽ bắt đầu suy nghĩ về việc có nên chơi tiếp hay không. Kết thúc của lượt chơi này là khởi đầu của

lượt chơi tiếp theo, và bạn được chủ động quyết định tài sản sẽ thêm rủi ro hay không bằng cách móc ví ra hoặc đẩy lên giữa bàn cờ bạc những thẻ chip.

Trading thì không có một kết thúc rõ ràng nào hết. Thị trường sẽ không bao giờ đẩy bạn ra khỏi trade. Nếu bạn không kết thúc đúng thời điểm có lợi cho mình, bạn có khả năng sẽ trở thành một người thua cuộc một cách bị động. Điều đó có nghĩa là, khi bạn đã ở một trade bất lợi, bạn sẽ tiếp tục thua cho dù có cố gắng hi vọng hay cầu nguyện, cho dù bạn có căng mắt ra để phân tích những điều kiện có thể đảo ngược tình hình đi chăng nữa thì những gì bạn có thể làm đến cuối cùng là lờ đi sự thật rằng lúc này thị trường đã lấy đi tất cả những gì bạn có và nhiều hơn thế nữa.

Một trong những mâu thuẫn của trading nằm ở chỗ nó trao cho bạn một món quà và một lời nguyền cùng lúc. Món quà nó mang lại chính là cảm giác (có thể lần đầu tiên trong đời của bạn) được điều khiển mọi thứ theo ý mình. Và lời nguyền đi kèm với nó chính là bạn không hề có bất cứ quy tắc hay ranh giới nào để cảnh báo những hành động có thể gây ra tai họa. Đặc điểm vô hạn của môi trường trading đòi hỏi chúng ta hành động với những mức tự kiểm chế và kiểm soát đa dạng, trong trường hợp bạn muốn tạo ra những luật lệ để tạo nên chiến thắng liên tục. Mà những luật lệ này lại phải tạo ra từ bên trong chúng ta, như một hành động có ý thức của sự tự do. Và đây cũng là nguồn gốc của hàng loạt vấn đề.

VẤN ĐỀ: SỰ SẴN LÒNG ĐỂ TẠO RA NHỮNG QUY TẮC

Tôi chưa từng gặp ai làm nghề trader lại có hứng thú với việc tạo ra tập hợp các quy tắc trong trading. Tuy rằng ai cũng chống lại những quy tắc, nhưng điều này luôn diễn ra âm thầm, không bao giờ công khai. Một mặt chúng ta chấp nhận các quy tắc là có lý, một mặt ta lại chẳng bao giờ làm theo chúng. Sự đối chọi này có thể rất mạnh mẽ, và có thể giải thích được.

Hầu hết những định kiến trong tâm trí ta là kết quả của quá trình lớn lên, nhận được sự nuôi dạy của xã hội. Và một phần cũng dựa vào quyết định của những người xung quanh ta. Nói cụ thể hơn, nó ăn sâu vào tâm trí chúng ta, nhưng lại không bắt nguồn từ tâm trí. Điểm phân biệt này rất quan trọng. Trong quá trình tiếp thu các tư tưởng bên ngoài, những động lực tự nhiên của ta dùng để hành động, thể hiện, tìm hiểu bản chất sự tồn tại của bản thân bằng việc tự trải nghiệm luôn luôn bị từ chối. Có rất nhiều động lực trong số này không bao giờ được dung hòa mà vẫn cứ tồn tại bên trong chúng ta dưới dạng thất vọng, chán nản, tức tối, cảm giác tội lỗi và thậm chí là hận thù. Sự tích tụ của những cảm xúc tiêu cực này đóng vai trò như một sức mạnh bên trong chúng ta khiến ta chống lại bất cứ ai hoặc bất cứ điều gì ngăn cản sự tự do của bản thân để làm bất cứ cái gì và chúng ta muốn và khi chúng ta muốn.

Vậy thì lý do thật khiến ta bị thu hút bởi trading ngay cái nhìn đầu tiên chính là chúng ta có được quyền tự do sáng tạo để thỏa mãn những động lực chưa được lấp đầy, và cũng cùng lúc đó, những tư tưởng đã ăn sâu vào tâm trí ta cũng thúc giục phải tìm ra những quy tắc, ranh giới để ngăn chặn những rủi ro tiềm ẩn. Bạn có thể tưởng tượng nó như việc bạn vừa tìm thấy một vương quốc tự do hoàn toàn, thì có một người vỗ nhẹ vai bạn và thì thầm vào tai “Này, người phải tạo ra các quy tắc và hơn thế nữa còn phải kỷ luật để tuyệt đối chấp hành những quy tắc ấy”

Những quy tắc có thể tạo cho chúng ta cảm giác an toàn tuyệt đối, nhưng thực sự rất khó để tìm ra một động lực để tạo ra chúng khi mà ta đã đấu tranh mỗi ngày chỉ để

phá bỏ nhưng luật lệ trong suốt cuộc đời mình. Thường thì chúng ta phải trải qua rất nhiều mất mát và đau khổ để từ bỏ được những chướng ngại giúp tư tưởng ta chấp hành theo những quy tắc, nhất quán và từ đó quản lý tiền tốt hơn theo những chỉ dẫn. Trong cuốn sách này, tôi không ngụ ý rằng bạn phải dung hòa tất cả những nỗi thất vọng hay khó khăn trong quá khứ để trở thành một trader chuyên nghiệp, vì điều đó không thật sự cần thiết. Và bạn cũng không cần phải gánh chịu bất cứ điều gì hết.

Tôi đã làm việc với rất nhiều trader, và những người này đều đạt được mục tiêu thành công mà không cần phải dung hòa những động lực vốn bị từ chối đã tồn đọng trước đây. Nhưng tôi muốn bạn tin rằng không phải bạn cứ dồn hết cố gắng và tập trung vào việc xây dựng các cấu trúc tinh thần để lấp đầy những động lực tiêu cực thì bạn sẽ trở thành một trader chuyên nghiệp.

VẤN ĐỀ ĐẶT RA: TRỐN TRÁNH TRÁCH NHIỆM

Trading có thể được diễn tả như một lựa chọn cá nhân một cách nguyên sơ và không bị ràng buộc với bất kỳ kết quả tức thời nào. Nó cứ kéo dài mãi mãi cho đến lúc bạn quyết định dừng lại. Tất cả những giai đoạn như mở đầu và kết thúc đều dựa trên hiểu biết, phân tích và cách hành động của ta dựa trên những thông tin có sẵn. Ngay bây giờ, ai cũng muốn được tự do lựa chọn nhưng không có nghĩa là ai cũng sẵn sàng chịu trách nhiệm với kết quả. Những trader chưa sẵn sàng chịu trách nhiệm với kết quả nhận được từ những phân tích và hành động của mình trước đó sẽ rất dễ rơi vào tình trạng tiến thoái lưỡng nan. Làm gì có chuyện bạn tham gia vào một hoạt động nào đó, bạn được tự do lựa chọn và sau đó không cần phải chịu bất cứ trách nhiệm nào khi lựa chọn đó không như bạn mong đợi.

Thực tế khó chấp nhận của trading chính là, nếu bạn muốn tạo ra sự nhất quán, bạn phải tự chấp nhận từ ban đầu rằng cho dù kết quả có như thế nào thì bạn phải chịu trách nhiệm hoàn toàn với nó. Có không ít người mơ ước có được tâm lý này trước khi trở thành trader. Cách để trốn tránh trách nhiệm là chấp nhận một phong cách trading tùy hứng với mọi thứ không quan tâm tới ý nghĩa và mục đích nào hết. Tôi xác định những trade tùy hứng là những trade mà bạn không hề có kế hoạch gì trước cho nó. Đó là cách tiếp cận vô tổ chức chỉ quan tâm đến những giá trị luôn thay đổi không giới hạn của thị trường và bỏ qua những thông tin khác.

Tùy hứng là sự tự do không cấu trúc không ràng buộc và không phải chịu trách nhiệm. Khi trade tùy hứng không theo kế hoạch và dựa vào những giá trị luôn thay đổi, ta sẽ dễ dàng tin tưởng vào những trade nhìn có vẻ “đẹp” (dựa vào một số phương pháp nào đó) và cùng lúc đó ta cũng không cần chịu trách nhiệm gì với những trade thua (bởi vì luôn có những thứ có thể thay đổi trong trade, nên chúng ta cũng chẳng lưu tâm đến chúng quá sớm, và kết quả trade này thua).

Nếu những phản ứng của thị trường là ngẫu nhiên thì rất khó để chúng ta tạo nên những quy luật mang tính nhất quán. Và nếu tính nhất quán không thể tồn tại thì chúng ta cũng chẳng cần phải chịu trách nhiệm gì. Vấn đề nằm ở chỗ thị trường mà chúng ta đã từng trải qua lại không giống vậy. Những mô hình thị trường cứ lặp đi lặp lại. Mặc dù kết quả của từng mô hình là ngẫu nhiên nhưng ngược lại kết quả của một chuỗi các mô hình lại có tính nhất quán (đã được chứng minh bằng phương pháp thống kê). Đó là một nghịch lý, nhưng nó rất dễ giải quyết bằng một số kỹ luật và cách tiếp cận phù hợp.

Tôi đã thấy vô số trader tập trung phân tích số liệu thị trường hàng giờ liền và lên sẵn kế hoạch cho những trade sắp tới. Nhưng sau đó, thay vì đặt lệnh theo kế hoạch thì họ lại đặt theo kiểu khác, thường là theo lời khuyên của bạn cùng chơi hay các broker. Có lẽ tôi cũng không cần nói thì bạn cũng biết rằng những trade đã được lên kế hoạch mà lại bị bỏ lỡ như trên thường là những trade thắng lớn nhất trong ngày.

Đó là ví dụ điển hình cho việc trading tùy hứng, bất quy tắc vì muốn trốn tránh trách nhiệm. Khi chúng ta hành động theo những ý tưởng riêng của mình, ta nhận được ngay lập tức những phản hồi ngược lại để biết ý tưởng của ta đã hoạt động như thế nào. Cho nên thường rất khó khăn để chấp nhận những sai sót từ ý tưởng đó. Ngược lại, khi chúng ta tham gia vào trading một cách ngẫu nhiên, tùy hứng, ta sẽ dễ dàng chuyển trách nhiệm cho người khác bằng cách đổ lỗi cho người bạn chơi chung hay broker vì họ đã đưa ra những ý kiến tồi.

Vẫn tồn tại một số điều liên quan đến bản chất của trading giúp ta tránh được trách nhiệm bằng các quy tắc thay vì trading tùy hứng: sự thật là bất kì trade nào cũng có thể chiến thắng, thậm chí là thắng lớn. Bạn hoàn toàn có thể thắng lớn theo cách của bạn cho dù bạn là một nhà phân tích tầm cỡ hay một người mới vào nghề. Bạn sẽ cần phải nỗ lực để có được phương pháp tiếp cận một cách có kỷ luật, thứ rất cần thiết để trở thành một trader thành công (một cách đều đặn). Nhưng như bạn thấy đó, nếu trade ngẫu nhiên, tùy hứng thì bạn chẳng cần nỗ lực và không phải chịu trách nhiệm gì. Đó mới là vấn đề!

VẤN ĐỀ ĐẶT RA: CƠN NGHIỆN NHỮNG MÓN QUÀ NGẪU NHIÊN

Một vài nghiên cứu đã được thực nghiệm về phản ứng tâm lý của loài khỉ khi đột nhiên được nhận quà. Thí nghiệm như sau, sau khi một chú khỉ làm được một việc gì đó, bạn cho nó một phần thưởng, dần dần con khỉ sẽ liên kết được công việc với phần thưởng cụ thể cho từng công việc, Nếu bạn không còn thưởng cho nó nữa, chỉ sau một thời gian ngắn nó cũng sẽ dừng không làm công việc đó nữa. Nó sẽ không lãng phí năng lượng để làm cái việc mà nó không được nhận lại bất cứ gì. Tuy nhiên, phản ứng của chú khỉ khi bị cắt quà thưởng sẽ khác đi rất nhiều nếu bạn bắt đầu việc tặng quà một cách ngẫu nhiên, và không theo một thời gian biểu nào hết, thì khi bạn dừng việc tặng quà lại, chú khỉ không thể nào biết được là nó sẽ mãi mãi không được nhận quà cho nhiệm vụ đó nữa vì mỗi lần nó nhận được quà trước đó, món quà đều đến rất ngẫu nhiên. Và kết quả là chú khỉ sẽ nghĩ rằng không có lý do gì để dừng công việc đang làm hết. Và chú khỉ ấy vẫn sẽ tiếp tục làm công việc được giao dù không nhận được bất kì món quà nào.

Tôi không tìm hiểu được lý do chắc chắn cho việc chúng ta dễ bị nghiện những phần thưởng ngẫu nhiên như thế. Nếu cho tôi đưa ra một lời dự đoán, tôi sẽ nghĩ đó là do một chất kích thích nào đó được sản sinh ra trong não chúng ta khi được trải qua những cảm giác hài lòng, vui vẻ khi nhận được một món quà bất ngờ. Ta sẽ không biết được khi nào lại nhận được món quà đó, nên cảm giác phấn khích thôi thúc ta dễ dàng bỏ ra công sức, thời gian để đợi chờ niềm vui đó đến một lần nữa. Nó kỳ thực có thể gây nghiện. Mặt khác, ta rất dễ bị thất vọng khi trông chờ một kết quả tốt, nhưng nó lại không đến. Và nếu nó cứ xảy ra nhiều lần, thì tự nhiên ta sẽ nghĩ không có lý do gì để tiếp tục làm cái việc khiến mình trở nên buồn bã và thất vọng như thế.

Vấn đề chung của những cơn nghiện là chúng ta rơi vào tình thế “không còn sự lựa chọn nào khác”. Càng nghiện nặng bao nhiêu, ta càng phải nỗ lực nhiều bấy nhiêu để

tìm kiếm những thứ có thể làm thỏa mãn cơn nghiện, và ta hoàn toàn để ngoài tai những nhu cầu khác (ví dụ như phải tin tưởng vào bản thân hoặc phải chủ động hạn chế việc đặt cược tài sản của mình vào những rủi ro). Ta cảm thấy bất lực với mọi thứ trừ việc phải thỏa mãn cơn nghiện. Căn bệnh nghiện phần thưởng ngẫu nhiên này cũng gây ra không ít rắc rối cho các trader, bởi vì nó ngăn cản họ tạo ra các loại cấu trúc tinh thần để rèn luyện tính kiên định.

VẤN ĐỀ ĐẶT RA: NỘI KIỂM SOÁT VÀ NGOẠI KIỂM SOÁT

Xã hội đã lập trình cho chúng ta cách cư xử đối với mọi thứ xung quanh. Có nghĩa là ta đã có liên kết được những gì chúng ta ước muốn và khao khát với các tương tác xã hội để hoàn thành ước muốn đó. Chúng ta không chỉ cần có nhau để hoàn thành những ước muốn đó, mà hơn thế nữa ta còn cần một xã hội với những quy tắc ứng xử để chắc chắn rằng những người khác cũng hành động theo cùng một thứ mà mình hướng tới.

Thị trường có vẻ giống như một cấu trúc xã hội thu nhỏ, vì ở đây cũng có rất nhiều người tham gia, nhưng thật ra không phải vậy. Nếu như trong xã hội hiện nay, ta học được cần phải hỗ trợ lẫn nhau để có thể đáp ứng những nhu cầu cơ bản thì thị trường lại là một nơi độc lập về tâm lý, ở đó chỉ có cá nhân mà thôi. Chúng ta vừa không thể phụ thuộc vào ý nghĩ rằng thị trường sẽ làm mọi thứ cho mình cũng như không thể điều khiển được hành vi của thị trường. Nhưng phải làm sao khi ta đang là một trader mà thị trường lại chẳng biết, chẳng quan tâm và cũng không thèm đáp ứng những thứ chúng ta coi là quan trọng, chúng ta chẳng còn gì cả? Có thể bạn đã đúng, nhưng theo kiểu diễn giải của những người đi thuyền ra sông mà làm rơi mái chèo.

Một trong những lí do chính khiến nhiều người giỏi lại thất bại trong trading chính là họ quá ý lại vào khả năng điều khiển và kiểm soát của mình ngoài xã hội và áp dụng vào trading, đòi hỏi thị trường đáp ứng những gì họ muốn. Ở một mức độ nào đó, ta đã học được cách điều chỉnh môi trường bên ngoài cho phù hợp với những gì bên trong ta muốn. Nhưng quan trọng ở chỗ, ta chẳng thể áp dụng được phương pháp nào trong số đó lên thị trường. Thị trường sẽ không phản hồi lại những mệnh lệnh của bạn (trừ khi bạn là một trader cực kì quyền lực). Tuy nhiên chúng ta có thể kiểm soát được nhận thức cũng như giải thích được những thông tin mà thị trường cung cấp. Thay vì kiểm soát môi trường xung quanh cho phù hợp với những gì ta muốn thì ta học cách kiểm soát bản thân. Từ đó ta có thể nhìn nhận thông tin từ góc nhìn khách quan nhất có thể, và điều khiển tâm trí ta hành động theo hướng có lợi nhất cho bản thân.

CHƯƠNG 3

CHỊU TRÁCH NHIỆM

Từ “chịu trách nhiệm” nghe có vẻ đơn giản, nhưng khái niệm này không dễ nắm bắt cũng không dễ áp dụng vào thực tế giao dịch của bạn. Chúng ta đã nhiều lần nghe thấy và trải qua yêu cầu của việc chịu trách nhiệm trong cuộc sống, điều này giống như chúng ta biết chính xác nghĩa của từ này.

Chịu trách nhiệm trong giao dịch và học về những nguyên tắc phù hợp của thành công có liên quan mật thiết lẫn nhau. Với từng cá nhân, bạn phải hiểu rõ cách bạn đang chịu trách nhiệm hay không chịu trách nhiệm cho thành công của mình như một trader. Chỉ khi bạn có thể chịu trách nhiệm về các đặc điểm về chịu trách nhiệm, bạn mới có thể gia nhập vào nhóm các trader thành công một cách ổn định trên thị trường. Ở cuối chương 1, tôi đã giới thiệu ý tưởng từng bước phản ánh tương lai của bạn. Nói cách khác, trader thành công một cách ổn định mà bạn muốn trở thành dường như chưa xuất hiện/không tồn tại. Bạn phải tạo ra nguyên tắc mới của riêng mình, giống như một nghệ sỹ điêu khắc tạo ra chân dung của một người mẫu.

KHẮC HỌA MÔI TRƯỜNG TÂM TRÍ CỦA BẠN

Những công cụ bạn sẽ sử dụng để tạo ra phiên bản mới của chính mình đó là sự sẵn sàng và mong muốn học hỏi của bạn cùng với niềm đam mê thành công. Nếu sự sẵn sàng và khát khao học hỏi là công cụ đầu tiên bạn dùng thì công cụ tiếp theo là gì? Một nghệ sỹ tạo ra một tác phẩm điêu khắc có thể chọn các chất liệu khác nhau để sáng tác như đất sét, đá cẩm thạch hoặc kim loại nhưng nếu bạn muốn tạo ra phiên bản mới của cá nhân bạn giống như cách một trader luôn kiên định, bạn chỉ cần niềm và thái độ của bạn đối với thành công. Các nỗ lực nghệ thuật tiếp theo của bạn sẽ là sắp xếp lại, đặt niềm tin và thái độ cần thiết để đạt được mục tiêu cuối cùng của bạn.

Tôi giả định mục tiêu cuối cùng của bạn là trở thành một trader thành công một cách nhất quán. Nếu bạn giống hầu hết các nhà đầu tư, bạn không nhận ra hết các cơ hội tiềm năng có sẵn dành cho bạn. Để nhận ra nhiều hơn nữa các tiềm năng giành cho mình, hãy thực hành và giữ thái độ giống như bạn đã là một trader thành công một cách nhất quán rồi, vì mục tiêu cuối cùng của bạn là học cách làm sao nghĩ như một trader thành công một cách nhất quán. **Nên nhớ những trader giỏi nhất luôn nghĩ ra những cách độc đáo và kỳ lạ.** Họ sở hữu một tinh thần cho phép họ không hề sợ hãi khi giao dịch. Tư duy này có một số yếu tố cấu tạo nên nhưng điểm mấu chốt là những trader thành công đã loại trừ được những tác động của sự sợ hãi và sự thiếu thận trọng của họ trong giao dịch.

Hai yếu tố cơ bản này cho phép họ đạt được thành công đều đặn.

Khi bạn có được tư duy giao dịch mà không sợ hãi, bạn cũng trở thành một trader thành công. Bạn sẽ không còn gặp vô số lỗi về sự sợ hãi đến từ việc phải hợp lý hóa, xử lý thông tin, do dự, hồi hộp, hoặc hy vọng. Khi sự sợ hãi biến mất, không có lý do gì để tạo ra những sai lầm, và kết quả là, tâm lý tiêu cực này không còn xuất hiện trong các giao dịch của bạn nữa.

Tuy nhiên, loại bỏ sự sợ hãi chỉ là một nửa của phương trình. Nửa còn lại đó là bạn phải phát triển sự kiểm chế. Những trader xuất sắc đã học được rằng đó là điều cơ

bản để có được kỷ luật bản thân hoặc một cơ chế tinh thần để các tác động tiêu cực của sự hưng phấn hoặc quá tự tin xuất phát từ những chuỗi giao dịch chiến thắng. Đối với một trader, chiến thắng là vô cùng nguy hiểm nếu bạn không học cách làm thế nào để quan sát và kiểm soát chính mình.

Nếu chúng ta bắt đầu từ những yếu tố tiên đề mà những trader phải tập trung nỗ lực phát triển tư duy thì rất dễ nhận thấy tại sao có rất nhiều trader đã không thành công. Thay vì học cách suy nghĩ như những trader thành công, họ nghĩ cách làm thế nào để kiếm nhiều tiền từ việc học cách nắm bắt thị trường. Điều này không khác gì việc rơi vào cái bẫy. Có một số yếu tố tâm lý rất dễ thấy cho rằng nguyên nhân bạn bị thua và không đạt được kết quả thắng đều đặn là vì bạn không hiểu biết về thị trường.

Tuy nhiên, sự thật không phải như vậy. Sự ổn định mà bạn tìm kiếm không tồn tại ở bất cứ thị trường nào, nó nằm ở trong chính suy nghĩ và tư duy của bạn. Đó là thái độ và niềm tin về việc mắc sai lầm, việc bị mất tiền và các khuynh hướng thiếu thận trọng khi bạn cảm thấy thoải mái, mà hầu hết cảm giác này là nguyên nhân của việc thiệt hại lớn lại không phải do kỹ thuật hay kiến thức về thị trường.

Ví dụ, bạn có thể chọn hai nhóm trader sau để quản lý tiền của bạn, bạn sẽ chọn ai? Nhóm thứ nhất sử dụng những kỹ thuật đơn giản thậm chí rất bình thường nhưng có một tư duy giao dịch không dễ bị tiềm thức bóp méo thông tin hay bị cảm giác do dự, hồi hộp hoặc hy vọng. Nhóm thứ hai, khác hẳn nhóm đầu tiên, họ là những nhà phân tích hiện tượng nhưng vẫn không thoát khỏi nỗi sợ hãi điển hình mà làm cho họ dễ bị tác động tâm lý khi giao dịch. Bạn sẽ chọn nhóm nào? Rõ ràng nhóm trader thứ nhất sẽ đạt được kết quả tốt hơn.

Thái độ giao dịch dẫn đến kết quả tổng thể tốt hơn so với phân tích kỹ thuật. Tất nhiên lý tưởng nhất là có sự kết hợp giữa thái độ giao dịch và phân tích kỹ thuật nhưng thật sự bạn không cần cả hai yếu tố trên, vì nếu bạn có một tư duy đúng cộng với một thái độ giao dịch đúng thì mọi thứ khác về giao dịch sẽ tương đối dễ, thậm chí đơn giản và chắc chắn có rất nhiều thú vị. Tôi biết đối với một số bạn có thể thấy khó tin, hoặc thậm chí rất đau khổ nếu bạn đã phải đấu tranh trong nhiều năm để tìm hiểu và học mọi thứ về thị trường.

Điều thú vị là hầu hết các trader tiến gần hơn đến cách mà họ cần nghĩ khi họ bắt đầu giao dịch so với bất cứ thời điểm trong sự nghiệp của họ. Nhiều người bắt đầu giao dịch với một khái niệm rất phi thực tế về sự nguy hiểm tiềm ẩn khi tham gia giao dịch. Điều này đặc biệt đúng khi họ thắng trong giao dịch đầu tiên. Sau đó họ tiếp tục giao dịch thứ hai với một chút hoặc không có sợ hãi. Nếu họ thắng tiếp giao dịch thứ hai đó, họ sẽ tiếp tục đặt lệnh mà ít quan tâm đến khả năng của việc chấp nhận bị thua. Mỗi giao dịch thắng ở lần kế tiếp thuyết phục họ rằng chả có gì để sợ hãi và giao dịch là cách kiếm tiền dễ nhất.

Thiếu sợ hãi chuyển thành trạng thái không lo lắng trong tư duy, nó tương tự như trạng thái tư duy của những vận động viên xuất sắc được miêu tả như một ngưỡng tâm lý hay còn gọi là “dòng chảy tư duy”⁽¹⁾. Nếu bạn đã từng có dịp trải nghiệm những vùng hay còn gọi là trạng thái tinh thần trong một số môn thể thao, sau đó bạn biết về trạng thái tư duy này, bạn không hề sợ hãi, bạn hành động và phản ứng theo bản năng. Bạn không cân nhắc khi lựa chọn quyết định hay cũng chẳng suy tính

đến hậu quả hoặc nghi ngờ gì về bản thân. Bạn đang ở trong khoảnh khắc hiện tại và “chỉ biết hành động”. Bất cứ điều gì bạn làm chính là những gì bạn cần phải làm.

Hầu hết các vận động viên thể thao không thể đạt được đỉnh cao của sự nghiệp thi đấu, vì họ không bao giờ vượt qua được nỗi sợ hãi của việc phạm sai lầm. Những vận động viên lập được các kỷ lục, là vì họ hoàn toàn không sợ hãi về những hậu quả thường hay xảy ra, và như một bản năng, họ đi vào “dòng chảy”. Tuy nhiên, vùng tâm lý không phải là một điều kiện để bạn hòa nhập vào dòng chảy, mà là cách bạn sẽ vượt qua được những chịu đựng một cách rất công phu. Đó là một trạng thái của tâm lý mà bạn thấy chính mình trong đó, vốn dĩ rất sáng tạo, và thường nếu bạn bắt đầu suy nghĩ về hành động của bạn một mức hợp lý hoặc có ý thức, bạn sẽ bị bật ra khỏi dòng chảy.

Mặc dù bạn không thể ép mình đi vào dòng chảy, bạn vẫn có thể thiết lập các điều kiện tinh thần có lợi nhất để trải nghiệm "dòng chảy", bằng cách phát triển một thái độ chiến thắng tích cực. Tôi định nghĩa một thái độ chiến thắng tích cực là sự mong đợi một kết quả tích cực từ những nỗ lực của bạn, bạn chấp nhận bất cứ kết quả nào mà mình đạt được chính là sự phản ánh hoàn hảo về mức độ phát triển của bạn và những gì bạn cần phải học để làm tốt hơn. Đó là những gì các vận động viên tuyệt vời có được: một thái độ chiến thắng cho phép họ dễ dàng vượt qua những sai lầm và tiếp tục tiến bước.

Có những người bị sa lầy vào suy nghĩ tiêu cực, họ tự chỉ trích mình, hối tiếc và than thân trách phận. Không có nhiều người chịu phát triển thái độ chiến thắng tích cực đâu. Có một kỳ lạ hơi bất thường trong giao dịch đó là, nếu bạn bắt đầu với một giao dịch thắng, bạn sẽ tự động trải nghiệm tâm trí tự do không có gì phải lo lắng, đó chính là sản phẩm của một thái độ chiến thắng, mà không cần phải phát triển thái độ chiến thắng gì cả. Tôi biết điều này nghe có vẻ hơi khó hiểu, nhưng nó có một số ảnh hưởng sâu sắc.

Nếu một vài giao dịch thắng có thể đưa bạn vào trạng thái tự do không phải lo lắng, trạng thái này là một thành phần thiết yếu cho sự thành công của bạn, nhưng nó lại không nằm trong những thái độ thích hợp, sau những chiến thắng đó những gì bạn có là một sự hiểu lầm tai hại về bản chất của trading mà chắc chắn sẽ dẫn đến kết quả là bạn sẽ rất đau khổ về tinh thần cũng như thảm họa về tài chính. Có một vài (hoặc nhiều hơn) giao dịch thắng không có nghĩa là bạn đã trở thành một trader, nhưng đó là cách mà ta cảm nhận, bởi vì nó đưa chúng ta vào một trạng thái của tâm trí mà chỉ có những người trải nghiệm hoàn hảo nhất trên cơ sở nhất quán. Thực tế là, bạn không cần chút kỹ năng nào để có một giao dịch thắng, và nếu có thể có một giao dịch thắng mà không cần chút kỹ năng nào, thì chắc chắn có thể có tiếp giao dịch thắng này rồi tới giao dịch thắng khác. Tôi biết một số người đã bắt đầu sự nghiệp trading của mình với chuỗi chiến thắng đáng kể.

Khi bạn cảm thấy tự tin và không bị cản trở bởi những lo lắng và sợ hãi, thì không khó để có được một chuỗi giao dịch chiến thắng bởi vì bạn rất dễ để hòa mình vào dòng chảy một cách rất tự nhiên, những gì bạn làm có vẻ hiển nhiên hay tự phát. Nó giống như thị trường báo cho bạn biết khi nào mua và khi nào bán, và bạn chẳng cần phải phân tích phức tạp gì cả. Và, tất nhiên, vì bạn không có sợ hãi, nên bạn có thể thực hiện giao dịch mà không có xung đột hay tranh cãi nào bên trong bạn cả.

Điều tôi đang muốn nói ở đây đó là chiến thắng trong bất kỳ nỗ lực nào thì chủ yếu đó là một chức năng của thái độ. Chắc chắn có nhiều người biết về điều này, nhưng đồng thời, hầu hết mọi người lại không hiểu được thái độ đóng góp vai trò đáng kể trong các kết quả của họ. Trong hầu hết các môn thể thao hoặc các hoạt động cạnh tranh khác, người tham gia phải phát triển kỹ năng vật lý cũng như kỹ năng tâm lý dưới dạng chiến lược. Nếu đối thủ không có kỹ năng phù hợp, thì bên nào có kỹ năng vượt trội hơn ("nhưng không phải luôn đúng) sẽ chiến thắng. Khi một kẻ yếu đánh bại một đối thủ vượt trội, yếu tố nào là quyết định? Khi hai đối thủ ngang tài ngang sức, những yếu tố nào làm thay đổi sự cân bằng sang bên này hay bên kia? Trong cả hai trường hợp, câu trả lời chính là THÁI ĐỘ.

Điều làm cho giao dịch trở nên rất hấp dẫn và, đồng thời, rất khó để học đó chính là bạn thực sự không cần tới nhiều kỹ năng; bạn chỉ cần một thái độ chiến thắng thực sự. Trải qua một vài hoặc nhiều giao dịch chiến thắng có thể làm cho bạn cảm thấy như một người chiến thắng, và cảm giác đó là những gì để duy trì mạch chiến thắng. Đây là lý do tại sao một trader mới vào nghề lại có thể có một chuỗi giao dịch chiến thắng, trong khi nhiều nhà phân tích thị trường giỏi nhất trong ngành công nghiệp Trading phải vất vả lắm mới có những giao dịch chiến thắng. Các nhà phân tích có những kỹ năng, nhưng họ lại không có thái độ chiến thắng. Họ đang giao dịch trong nỗi sợ hãi. Các Trader mới có trải nghiệm cảm giác của một thái độ chiến thắng vì anh ta không sợ hãi. Nhưng điều đó không có nghĩa là anh ta có một thái độ chiến thắng; nó chỉ có nghĩa là anh ta chưa trải qua bất kỳ đau đớn nào từ giao dịch của mình mà làm cho anh ta sợ.

PHẢN ỨNG VỚI VIỆC BỊ THUA

Cuối cùng, trader mới vào nghề của chúng ta cũng sẽ trải qua một mất mát và bị sai, bất kể anh ta có cảm giác tích cực như thế nào. Mất mát và sai sót là những thực tế không thể tránh khỏi trong trading. Thái độ tích cực nhất cùng với các kỹ năng phân tích tốt nhất cũng không thể giúp một trader đầy kinh nghiệm tránh được một giao dịch thua. Thị trường diễn biến quá thất thường và có quá nhiều biến số nên không có bất cứ Trader nào có thể đúng mãi được.

Điều gì xảy ra khi trader mới vào nghề cuối cùng cũng bị mất tiền? những tác động nào sẽ tác động vào trạng thái giao dịch không lo sợ của anh ta? Câu trả lời phụ thuộc vào sự mong đợi của anh ta trong một giao dịch và cách mà anh ta diễn tả trải nghiệm như thế nào. Và cách mà anh ta diễn tả các trải nghiệm chính là chức năng của niềm tin và thái độ của anh ấy.

Điều gì xảy ra nếu anh ta đang giữ một niềm tin rằng không có cách nào có thể để tránh thua lỗ, bởi vì thua là một hệ quả tự nhiên của trading - cũng giống như việc, một chủ nhà hàng phải gánh chịu các chi phí của việc phải mua thức ăn? Hơn nữa, giả sử rằng anh ta đã hoàn toàn chấp nhận rủi ro, có nghĩa rằng anh ta đã xem xét và tính đến tất cả những khả năng có thể xảy ra, còn nếu không sẽ có các khả năng anh ta không chấp nhận hành vi của thị trường, cả về tài chính và cảm xúc. Với những niềm tin và kỳ vọng này, chắc rằng anh ta sẽ không có sự suy giảm về thái độ của mình, và sẽ nhẹ nhàng tiếp tục cho giao dịch tiếp theo. Đây chính là một ví dụ điển hình về Niềm tin và Thái độ trong Trading.

Bây giờ giả sử rằng anh ta đã không hoàn toàn chấp nhận rủi ro. Điều gì xảy ra nếu mong đợi của anh ta đã không đúng với bất kỳ hành vi nào thị trường, nó khác so với

những gì anh ta mong muốn? Từ góc độ tâm thức này, nếu thị trường không làm theo những gì anh muốn, anh sẽ cảm thấy đau đớn về mặt tinh thần. Kỳ vọng là đại diện tâm trí của chúng ta về một số thời điểm trong tương lai như hình ảnh, âm thanh, cảm nhận, ngửi hoặc mùi vị sẽ như thế nào. Tùy thuộc vào mức độ đẳng sau những kỳ vọng nhiều bao nhiêu, thì nó có thể làm tổn thương lớn bấy nhiêu khi kỳ vọng đó không được đáp ứng.

Trong hai quan điểm khác nhau, tôi vừa mô tả, thì trường hợp nào nhiều khả năng là của các Trader mới vào nghề? Tất nhiên là trường hợp sau, (Không chấp nhận rủi ro). Chỉ có các Trader giỏi nhất mới có được quan điểm mô tả trong kịch bản đầu tiên (Chấp nhận rủi ro). Và, như tôi đã nêu trong Chương 1, trừ khi các Trader tốt nhất lớn lên trong gia đình trading thành công hoặc có các Trader siêu đẳng cố vấn (với thái độ đúng đắn về các rủi ro và tổn thất đã được thấm nhuần trong họ ngay từ ngày đầu khởi nghiệp), hầu hết cả những người này đã có những kinh nghiệm phổ biến về mất mát một hoặc nhiều tài sản trước khi họ nhận ra rằng họ cần phải suy nghĩ như thế nào để luôn thành công một cách bền vững.

Đó là một sự thay đổi cơ bản trong thái độ mà dẫn tới thành công của họ, chứ không phải là việc hiểu rõ thị trường một cách xuất sắc, giống như hầu hết mọi người đã lầm tưởng. Giả định sai lầm này là rất phổ biến trong các Trader, đơn giản bởi vì rất ít trong số họ thực sự hiểu, ở cấp độ thấp nhất, chỉ cần xem thái độ như thế nào thì sẽ xác định sự thành công của một người.

Chúng ta có thể giả định rằng sau một giao dịch thua, Trader mới vào nghề của chúng ta sẽ ở trong tình trạng đau khổ về tinh thần. Kết quả là, chất lượng các giao dịch của anh ta sẽ thay đổi. Anh ấy chắc chắn sẽ bị mất trạng thái vô tư không lo sợ, nhưng quan trọng hơn, anh ta sẽ cảm thấy rằng thị trường đã làm điều này với anh ta: Thị trường làm cho anh cảm thấy đau đớn mà anh ta đang phải chịu đựng; thị trường lấy đi cảm giác chiến thắng của anh ta khiến anh ta phải chịu thua.

Hãy lưu ý cách mà Trader của chúng ta đang đổ lỗi cho thị trường về việc mất mát hay về những thứ mà anh ta không nhận được. Và cũng lưu ý thêm, cách mà anh ta cảm nhận là hoàn toàn rất tự nhiên. Hãy suy nghĩ về bao nhiêu lần trong cuộc sống của chúng ta, đặc biệt là thời thơ ấu, khi chúng ta đang làm một cái gì đó thật sự rất thích thú, giống như chúng ta đang chơi đồ chơi với bạn bè, và đột nhiên có một người có nhiều quyền lực hơn, có thẩm quyền hơn, buộc chúng ta phải dừng lại không được chơi nữa và bắt làm một cái gì đó mà chúng ta không muốn làm. Vậy là tất cả chúng ta đã mất đi mọi thứ, có những thứ bị lấy đi khỏi chúng ta, chúng ta bị từ chối những điều mình muốn hoặc chúng ta tin là chúng ta xứng đáng, rồi chúng ta bị ngăn chặn việc mà chúng ta đang chơi giữa chừng, hoặc bị chặn lại việc chúng ta đang theo đuổi một ý tưởng mà mình đam mê. Vấn đề là trong những trường hợp như thế này, chúng ta không cần phải chịu trách nhiệm cá nhân đối với những gì xảy ra cho chúng ta hoặc để giảm nỗi đau mà chúng ta cảm nhận, bởi vì chúng ta hoàn toàn bị bất lực để làm bất cứ điều gì.

Chúng ta đã không chọn việc thoát ra khỏi một trạng thái vui vẻ và hạnh phúc, để chuyển sang một trạng thái đau đớn về mặt tinh thần. Các quyết định nằm ngoài sự kiểm soát của chúng ta, nó trái với ý muốn của chúng ta, và thường là khá đột ngột. Mặc dù chúng ta có thể đã nói rằng chúng ta chịu trách nhiệm cho những gì đã xảy ra với mình, chúng ta có thể không tin hoặc không hiểu ý nghĩa của nó. Có những cái

hữu hình, và những cái chúng ta có thể dễ dàng nhận thấy, đó là chúng ta đang có niềm vui, và đột nhiên có một ai đó hoặc một cái gì đó đưa chúng ta ra khỏi niềm vui đó và chuyển thành nỗi đau. Đó không phải là sự lựa chọn của chúng ta. Các nguyên nhân gây ra đau đớn của chúng ta đến với chúng ta là từ bên ngoài; do đó, bất cứ đối tượng nào mà tác động hay áp đặt lên chúng ta trong thời điểm đó thì sẽ bị đổ lỗi. Chúng ta đã học không chỉ có cảm giác tốt ngay lập tức có thể được thay thế bằng cảm thấy xấu không phải do lỗi của riêng của chúng ta; chúng ta cũng đã học về sự phản bội. Chúng ta cảm thấy bị phản bội bởi vì rất nhiều những tình huống hoàn toàn bất ngờ và không lường trước được, có nghĩa là, chúng ta đã không chuẩn bị cho việc làm thế nào khi một số người trong cuộc sống của chúng ta có khả năng hành xử với mình. Nếu hành xử của họ gây ra cho chúng ta trạng thái nỗi đau tinh thần, sau đó chúng ta hoàn toàn tự nhiên sẽ cảm thấy bị phản bội.

Có một lưu ý nhỏ, tôi cảm thấy rất quan trọng để nói rằng có nhiều lần trong quá khứ của chúng ta, chúng ta có những trải nghiệm đau đớn về tình cảm là kết quả từ những người tốt như cha mẹ, thầy cô và bạn bè, nhiều người trong số đó chỉ làm những gì họ nghĩ là tốt cho chúng ta trong thời điểm đó. Ví dụ rõ nhất là một đứa trẻ chơi với đồ chơi nguy hiểm. Khi lấy đồ chơi đi, và đứa trẻ sẽ khóc để diễn tả nỗi đau tinh thần mà bé đang phải trải qua, và nếu chúng ta đang đối phó với một đứa trẻ hay người chưa trưởng thành, thì trong tất cả các khả năng người đó sẽ không nghe bất cứ điều gì kể cả điều hợp lý mà chúng ta nói về lý do tại sao bé không thể chơi với đồ chơi đó.

Nhưng, đồng thời, có nhiều bé được sinh ra bởi những cha mẹ chưa trưởng thành và có những cư xử không hợp lý, hoặc gặp phải những giáo viên, huấn luyện viên, và nhân viên có vấn đề về tình cảm, những người mà vô tình hoặc cố ý đưa các vấn đề cá nhân của họ vào bất cứ ai họ cho là có ít quyền lực hơn mình. Điều thậm chí còn tồi tệ hơn là nhiều người trong số những người đó có khuynh hướng thiên về lừa dối người khác và họ cũng đủ thông minh để làm điều đó theo cách mà làm cho nạn nhân tin rằng chính họ đã gây ra nỗi đau cho riêng mình.

Trong mọi trường hợp, cho dù kinh nghiệm đau đớn của chúng ta là kết quả của một hành động của tình yêu hay của ai đó cố ý gây ra thì mỗi người chúng ta sẽ phải tự ra quyết định cho chính mình. Điểm mấu chốt ở đây là, chúng ta đã là người trưởng thành, khi chúng tôi vào trạng thái giao dịch, chúng ta không nhận ra một điều rất tự nhiên đó là kết hợp sự thay đổi trạng thái tức thời từ niềm vui đến nỗi đau mà chúng ta trải qua trong Trading cũng giống như những đứa trẻ với sự dịch chuyển tức thời tương tự từ niềm vui đến nỗi đau xảy ra khi chúng đang chơi. Những tác động đó nếu chúng ta không học cách chấp nhận những rủi ro trong giao dịch và không biết làm thế nào để bảo vệ chống lại các kết nối tự nhiên giữa quá khứ và hiện tại, thì cuối cùng chúng ta sẽ lại đổ lỗi cho thị trường về kết quả của chúng ta thay vì đứng ra nhận trách nhiệm.

Mặc dù hầu hết những người khi tham gia Trading đều tự coi mình là người lớn có trách nhiệm, nhưng chỉ có những trader tốt nhất mới đạt đến một điểm mà họ có thể và hoàn toàn nhận toàn bộ trách nhiệm đối với kết quả của bất kỳ giao dịch nào. Những người còn lại ở một mức độ nào đó họ cũng có nhận trách nhiệm, nhưng thực tế họ muốn thị trường nhận trách nhiệm cho họ. Các trader điển hình muốn thị trường đáp ứng mong đợi, hy vọng, và cả những giấc mơ của họ nữa.

Xã hội có thể làm việc theo cách này, nhưng thị trường chắc chắn không. Trong xã hội, chúng ta có thể mong đợi người khác để hành xử theo những cách hợp lý và có trách nhiệm. Khi họ không làm, và nếu chúng ta bị tổn thương, xã hội sẽ có ngay biện pháp để khắc phục sự mất cân bằng và làm cho chúng ta cân bằng trở lại. Còn thị trường, khác hoàn toàn, thị trường không có trách nhiệm cung cấp cho chúng ta bất cứ điều gì hoặc làm gì đó để có lợi cho chúng ta. Điều này có thể không phải là cách thị trường được quảng cáo và chắc chắn không phải là sự ẩn tượng mà họ muốn đề cập, nhưng thực tế là, mỗi trader khi tham gia vào các thị trường đều vì lợi ích riêng của mình.

Cách duy nhất một trader có thể được hưởng lợi là khi một số trader khác mất, cho dù sự thiệt hại là bằng đô la thực tế trong một giao dịch kỳ hạn, hoặc bị mất cơ hội trong một giao dịch chứng khoán. Khi bạn đặt một lệnh giao dịch, đó là bạn tham gia vào việc kiếm tiền. Tất cả các trader khác trên thế giới khi đặt một lệnh giao dịch thì cũng có cùng một lý do tương tự. Khi bạn nhìn vào mối quan hệ của bạn với thị trường từ góc độ này, bạn có thể nói rằng mục đích của bạn là để lấy tiền từ thị trường, nhưng, cũng vì lẽ ấy, mục đích duy nhất của thị trường là để lấy tiền hoặc lấy cơ hội từ bạn.

Nếu thị trường là một nhóm người tương tác để lấy tiền từ người khác, vậy sau đó trách nhiệm của thị trường đối với các cá nhân là gì? Thị trường không có bất cứ trách nhiệm nào khác ngoài việc thực hiện theo các quy định mà nó đã thiết lập để tạo thuận lợi cho hoạt động này. Vấn đề ở chỗ, nếu bạn có đã từng đổ lỗi cho thị trường hoặc cảm thấy bị phản bội, sau đó bạn sẽ không đưa ra cân nhắc kỹ lưỡng để hiểu được ý nghĩa của một trò chơi có tổng bằng không. Dù đổ lỗi ở mức độ nào thì cũng có nghĩa là bạn đã không chấp nhận thực tế rằng thị trường chẳng nợ bạn điều gì, bất kể những gì bạn muốn hoặc bạn nghĩ hay bao nhiêu nỗ lực mà bạn đã đưa vào giao dịch của mình.

Trên thị trường, những giá trị xã hội điển hình của việc trao đổi không được thực hiện. Nếu bạn không hiểu điều này và tìm kiếm một cách để dung hòa sự khác biệt giữa các chuẩn mực xã hội mà đã bạn lớn lên cùng với nó và cách mà thị trường hoạt động, bạn sẽ lại tiếp tục đặt hy vọng của bạn, ước mơ và mong muốn của bạn vào thị trường rồi tin rằng nó sẽ làm điều gì đó cho bạn. Khi nó không làm, bạn sẽ cảm thấy tức giận, thất vọng, mất lý trí, và bị phản bội.

Chịu trách nhiệm có nghĩa là tin tưởng rằng tất cả các kết quả của bạn là do bạn tự tạo ra; kết quả của bạn dựa trên cách hiểu của bạn về thông tin thị trường, các quyết định bạn thực hiện và hành động của bạn cho ra kết quả. Nếu bỏ bớt bất cứ điều gì để bớt việc hoàn toàn chịu trách nhiệm đã được thiết lập hai trở ngại tâm lý chính thì sẽ cản trở thành công của bạn.

Trước tiên, bạn sẽ thiết lập một mối quan hệ đối với các thị trường mà đưa bạn ra khỏi dòng chảy liên tục của cơ hội. Thứ hai, bạn sẽ đánh lừa mình tin rằng các vấn đề trading của bạn và sự thiếu thành công có thể được sửa chữa thông qua phân tích thị trường.

Hãy xem xét các trở ngại đầu tiên. Khi bạn đặt bất kỳ mức độ trách nhiệm trên thị trường để cho bạn tiền hoặc cắt lỗ, thị trường có thể làm tất cả các việc một cách quá dễ dàng và mang lại cho bạn cảm giác của một đối thủ hoặc kẻ thù. Thua lỗ (khi bạn mong đợi thị trường để làm một cái gì đó khác với những gì nó đã làm) sẽ làm cho

bạn có những cảm giác giống như trẻ con: đau đớn, giận dữ, oán giận và bất lực, những cảm giác mà tất cả chúng ta cảm nhận được khi mà bị mất đi cái gì đó của mình, không cho chúng ta những gì chúng ta muốn, hoặc không cho chúng ta làm những gì chúng ta muốn làm.

Không ai thích cảm giác bị từ chối, đặc biệt là nếu chúng ta tin tưởng rằng khi nhận được những gì chúng ta muốn thì sẽ làm cho chúng ta hạnh phúc. Trong mỗi tình huống này, một cái gì đó hoặc một ai đó ở bên ngoài đã ngăn cản chúng ta được thể hiện chính mình theo cách đặc biệt nào đó. Nói cách khác, một số thể lực bên ngoài đã hành động chống lại các lực lượng bên trong là những ham muốn và kỳ vọng của chúng ta. Kết quả là, theo một cách rất tự nhiên khi gán ghép cho thị trường hay sức mạnh của một lực lượng bên ngoài nào đó, đã cho chúng ta hoặc lấy đi của chúng ta.

Nhưng thực tế cho thấy thị trường đại diện những thông tin theo một quan điểm trung lập. Điều đó có nghĩa là thị trường không biết những gì bạn muốn hoặc mong đợi, cũng không quan tâm, trừ khi, tất nhiên, nếu bạn giao dịch theo kiểu dài ngày mà có thể có tác động lớn tới giá cả. Còn nếu không, thì mỗi thời điểm, mỗi lần đặt lệnh, và mỗi lần thoát lệnh đều mang đến cho bạn cơ hội để làm một điều gì đó.

Bạn có thể đặt một giao dịch, có thể thắng, hoặc thua. Điều này cũng đúng cho những trader trên sàn giao dịch và các cá nhân mua bán thông qua các trader trên sàn, những người có thể cũng biết điểm đặt giá của bạn và biết những bất lợi của bạn, và họ có mục đích lợi dụng kiến thức đó. Nó có nghĩa rằng bạn phải nhanh nhạy hơn và tập trung hơn, hoặc nhận thấy những hạn chế nào để thay đổi và giao dịch đúng đắn hơn.

Từ quan điểm của thị trường, mỗi thời điểm đều có tính trung lập, với bạn, là một người quan sát, thì mọi thời điểm việc giá thay đổi đều có ý nghĩa. Nhưng ý nghĩa đó nằm ở đâu? Ý nghĩa đó dựa vào những gì bạn đã học và chúng tồn tại ngay trong suy nghĩ của bạn chứ không phải tồn tại trên thị trường. Thị trường không mang lại ý nghĩa nào cả hoặc không diễn giải thông tin về bản thân thị trường (mặc dù luôn có những người sẽ cung cấp những diễn giải đó nếu như bạn sẵn sàng lắng nghe họ). Hơn nữa, thị trường chẳng biết bạn định nghĩa một cơ hội hay một rủi ro như thế nào. Thị trường cũng không biết liệu bạn có cảm nhận thị trường như một dòng chảy cơ hội bất tận để vào lệnh và thoát lệnh nhằm mục đích kiếm lời hay cắt lỗ tại từng thời điểm khác nhau hay không, hay là liệu bạn có cảm nhận thị trường như một con quỷ tham lam khát tiền luôn sẵn sàng ăn ngẫu nhiên tiền của bạn bất cứ lúc nào.

Nếu bạn cảm nhận được dòng chảy cơ hội bất tận để vào và thoát lệnh mà không trách móc bản thân và không nuối tiếc thì bạn sẽ ở một trạng thái tinh thần tốt nhất để hành động tạo ra lợi nhuận tốt nhất cho bạn và bạn cũng học được từ chính kinh nghiệm của bản thân. Ngược lại, nếu những gì bạn cảm nhận về thông tin thị trường theo kiểu làm cho mình đau đớn, thì bằng ý thức hay bằng vô thức bạn sẽ tiếp nhận thông tin đó để giúp cho mình cố gắng tránh những nỗi đau theo một cách rất tự nhiên. Trong quá trình bám chặt thông tin tiêu cực về thị trường, bạn sẽ bị giới hạn bản thân một cách có hệ thống đối với bất cứ cơ hội nào để kiếm tiền từ thị trường. Nói cách khác, bạn đã ngăn mình ra khỏi dòng chảy cơ hội. Tệ hơn, bạn còn có cảm giác thị trường đang chống lại bạn, vì bạn đã kỳ vọng thị trường phải làm điều gì đó cho bạn hoặc là bạn tin rằng thị trường đã nợ bạn điều gì đó.

Nếu ai đó hay điều gì đó chống lại bạn và làm cho bạn đau đớn, thì bạn sẽ phản ứng như thế nào? Bạn sẽ cảm thấy bắt buộc phải chiến đấu, nhưng chính xác là bạn chiến đấu cái gì? Chắc chắn thị trường không có chiến đấu với bạn. Đúng là thị trường muốn tiền của bạn, nhưng nó cũng cung cấp cho bạn cơ hội để bạn muốn kiếm bao nhiêu cũng được. Mặc dù có thể bạn có cảm giác như thể bạn đang chiến đấu với thị trường, hoặc thị trường đang chiến đấu với bạn, nhưng thực tế đơn giản chỉ là bạn đang chiến đấu với những hậu quả tiêu cực của việc không chịu chấp nhận sự thật đó là thị trường chẳng có nợ nần gì bạn; và bạn cần phải tận dụng lợi thế của các cơ hội mà thị trường bày sẵn cho bạn, chính xác 100 phần trăm là như vậy.

Cách để tận dụng tối đa của một tình huống mà bạn đang được cung cấp vô vàn cơ hội để làm điều gì đó cho chính mình đó là hãy hòa mình vào dòng chảy cơ hội. Thị trường luôn có một dòng chảy. Nó cũng thất thường, đặc biệt là trong khung thời gian ngắn hơn, nhưng nó hiển thị các mô hình đối xứng mà các mô hình đó thường lặp đi lặp lại. Rõ ràng, có một sự mâu thuẫn khi chạy theo cái mà bạn lại đang chống lại. Nếu bạn muốn bắt đầu cảm nhận được dòng chảy của thị trường, thì tâm trí của bạn phải được thả lỏng, buông bỏ sự sợ hãi, tức giận, hối tiếc, phản bội, tuyệt vọng, và thất vọng.

Bạn sẽ không có một lý do nào để trải nghiệm những cảm xúc tiêu cực khi bạn hoàn toàn chịu trách nhiệm. Trước đó, tôi đã nói rằng khi bạn không chịu trách nhiệm, thì một trong những trở ngại tâm lý lớn có thể ngăn cản sự thành công của bạn đó là bạn sẽ đánh lừa mình khi tin rằng các vấn đề giao dịch của bạn và sự thiếu nhất quán có thể được khắc phục sửa chữa thông qua việc phân tích thị trường. Để minh họa điểm này, chúng ta hãy quay trở lại với trader mới vào nghề của chúng ta đã bắt đầu giao dịch với một trạng thái tinh thần thoải mái cho đến khi anh ta trải qua mất mát đầu tiên của mình. Sau khi chiến thắng một cách dễ dàng và chẳng cần nỗ lực gì cả, thì việc thua sẽ tạo ra sự thay đổi đột ngột dẫn đến nỗi đau tinh thần có thể nói là khá sốc, tuy nhiên chưa đủ sốc để từ bỏ trading. Bên cạnh đó, trong suy nghĩ của anh ta thì dấu sao đây không phải là lỗi của anh ta; mà là thị trường đã gây ra cho anh ta. Thay vì từ bỏ trading, một cảm giác tuyệt vời mà anh ta sẽ cảm nhận được khi có một chiến thắng, chiến thắng đó sẽ xóa sạch quá khứ, và sẽ truyền cảm hứng cho anh ta với một cảm giác quyết tâm để tiếp tục trading.

Và bây giờ anh ta đang trở nên thông minh hơn. Anh ấy sẽ có một số nỗ lực vào trading và cố gắng học mọi điều về thị trường mà anh ta có thể học. Có một điều hoàn toàn logic như thế này: lúc đầu nếu anh ta có thể thắng mà chẳng cần học hành gì cả, nhưng anh ta có thể xóa bỏ suy nghĩ đó khi anh ta học được một điều gì đó. Nhưng có một vấn đề rất lớn ở đây, đó là có rất ít trader có được bài học nào đó cho tới khi thiệt hại đã xảy ra. Tìm hiểu về thị trường là tốt và cũng chẳng gây ra vấn đề gì cả. Đó là lý do cơ bản để học hỏi về thị trường mà cuối cùng sẽ chứng minh cho những việc anh ta không làm.

Như tôi đã nói lúc này, sự thay đổi đột ngột từ niềm vui đến đau đớn thường được tạo ra một cú sốc tâm lý. Rất ít người biết học cách làm thế nào để hòa hợp những trải nghiệm này một cách lành mạnh.

Các loại kỹ thuật đều sẵn có, nhưng chúng lại không được biết đến rộng rãi. Những phản ứng điển hình của hầu hết mọi người, đặc biệt là những người nghiện trading, đó là trả thù. Đối với trader, cách duy nhất để đáp trả sự trả thù đó là chinh phục thị

trường, và cách duy nhất để chinh phục thị trường là thông qua kiến thức thị trường, họ hay nghĩ như vậy. Nói cách khác, lý do cơ bản tại sao các trader mới vào nghề lại học về thị trường là để vượt qua thị trường, để chứng tỏ điều gì đó với thị trường và với bản thân anh ta, và quan trọng nhất, là để ngăn chặn thị trường từ làm tổn thương anh ta thêm một lần nữa.

Anh ta không học được một điều rằng thị trường đơn giản chỉ là một phương tiện để cung cấp cho chính anh ta chiến thắng theo một cách có hệ thống, nhưng thà là có một cách để tránh đau hoặc chứng minh một điều gì đó mà thực tế thị trường chẳng làm gì anh ta cả, bằng cách nhìn nhận thị trường từ một cái nhìn khách quan. Anh ta không nhận ra điều đó, nhưng ngay sau khi anh ta cho rằng hiểu biết điều gì đó về thị trường có thể ngăn chặn anh ta không phải trải qua đau đớn hoặc có thể giúp anh ta thỏa mãn khao khát để trả thù hay để chứng tỏ điều gì đó, anh ta đã đóng đinh cho số phận của mình để trở thành người thua cuộc.

Trong thực tế những gì anh ta làm vô tình đã thiết lập một thể tiến thoái lưỡng nan không thể hóa giải. Anh ta đang học cách nhận biết và hiểu được mô hình tập hợp những hành vi của thị trường, việc này là tốt. Có vẻ như rất tốt. Anh ta cảm thấy hào hứng vì anh ta cho rằng anh ta đang học được về thị trường để trở thành một người chiến thắng. Kết quả là, anh ta sẽ mang một nhiệm vụ học hỏi kiến thức, học hỏi về các đường xu hướng trend line, mô hình biểu đồ, hỗ trợ và kháng cự, phân tích nến, cấu trúc thị trường, biểu đồ các điểm và các đường, sóng Elliott, Fibonacci Retracements, dao động, sức mạnh tương đối, phân tích chứng khoán, và còn nhiều công cụ kỹ thuật khác nữa, quá nhiều để liệt kê.

Thật kỳ lạ, mặc dù lượng kiến thức của anh ta đã được tăng lên, bây giờ anh ta lại nhận ra rằng anh ta đã phát triển thêm nhiều vấn đề để giải quyết các giao dịch của mình. Anh ta ngập ngừng, tự dự đoán kiểu này kiểu kia, hoặc không dám đặt lệnh nào cả, mặc dù nhìn thấy các tín hiệu rất rõ ràng để vào lệnh. Tất cả những việc đó làm cho anh ta bực bội, thậm chí phát điên, bởi vì những gì đã xảy ra chẳng có ý nghĩa gì. Anh ta đã làm những gì anh ta đã phải làm-anh ta đã học chỉ để nhận thấy rằng càng học, càng khó hành động. Anh ta sẽ không bao giờ tin được rằng anh ta đã làm những điều gì sai trái chỉ vì say sưa học hành; anh ta chỉ đơn giản làm điều đó vì lý do sai lầm.

Anh ta sẽ không thể giao dịch một cách hiệu quả nếu anh ta đang cố gắng để chứng minh một cái gì đó hoặc bất cứ lý do nào đó. Nếu bạn phải thắng, nếu bạn phải đúng, nếu bạn không thể thua hay nếu bạn không thể sai, thì bạn sẽ tự gây ra cho mình những định nghĩa và nhận thức về thông tin thị trường theo cách đau đớn. Nói cách khác, bạn sẽ nhìn nhận một cách đau đớn đối với bất kỳ thông tin nào thị trường tạo ra, nó đối lập với những gì sẽ làm cho bạn hạnh phúc.

Tiến thoái lưỡng nan có nghĩa là tâm trí của chúng ta được cố gắng để tránh cả nỗi đau thể xác và nỗi đau tinh thần, và hiểu về thị trường sẽ không bù đắp được cho những tác động tiêu khỏi những đau đớn từ trading của chúng ta. Mọi người đều hiểu được bản chất của việc tránh nỗi đau thể xác. Khi bạn vô tình chạm tay của bạn lên một cái bếp lửa nóng, và bàn tay của bạn sẽ tự động rút lại khỏi cái bếp nóng; đó là một phản ứng theo bản năng.

Tuy nhiên, khi cố tránh nỗi đau tinh thần và những hậu quả tiêu cực mà nó tạo ra, đặc biệt đối với traders, rất ít người hiểu được tác động này. Nó hoàn toàn cần thiết

cho sự phát triển của bạn, bạn cần phải hiểu những tác động tiêu cực này và học làm thế nào để kiểm soát một cách có ý thức để có thể giúp bạn thực hiện mục tiêu của mình.

Tâm trí chúng ta có một số cách để bảo vệ chúng ta từ những thông tin mà chúng ta đã được học để cảm nhận đau đớn. Ví dụ, ở một mức độ ý thức, chúng ta có thể hợp lý hóa, biện minh, hoặc thực hiện một nghiên cứu khi có một giao dịch thất bại. Một số cách điển hình hơn chúng ta làm điều này là nói chuyện với những người bạn trading của chúng ta, nói chuyện với nhà môi giới của chúng ta, hoặc nhìn vào các chỉ số mà chúng ta chưa bao giờ sử dụng, tất cả vì mục đích rõ ràng đó là thu thập thông tin không đau đớn để phủ nhận tính hợp lệ của các thông tin đau đớn. Ở một mức độ tiềm thức, tâm trí của chúng tôi sẽ tự động thay đổi, làm sai lệch, hoặc cụ thể là loại trừ thông tin từ nhận thức mang tính ý thức của chúng ta. Nói cách khác, chúng ta không biết ở một mức độ ý thức rằng phản ứng tránh nỗi đau của chúng ta là loại trừ hoặc thay đổi thông tin được cung cấp bởi thị trường.

Hãy xem xét những kinh nghiệm khi có một giao dịch thất bại khi thị trường đang tạo ra điểm cao hơn đỉnh hay cao hơn đáy, hoặc thấp đáy hay thấp hơn đỉnh so với vị trí đặt lệnh của bạn, trong khi bạn từ chối thừa nhận bạn đang ở trong một giao dịch thua vì bạn đã tập trung tất cả sự chú ý của bạn trên số tics mà đã đi theo hướng lợi thế của bạn. Tính trung bình, bạn chỉ nhận được một trong bốn hoặc năm tics theo hướng của bạn; nhưng nó không quan trọng bởi vì mỗi khi bạn có được điều đó, bạn đang thuyết phục thị trường đã đảo ngược và đang trở lại. Thay vào đó thị trường tiếp tục đi ngược lại với bạn. Tại một số điểm, giá trị đồng đô la bị mất đi trở nên lớn đến nỗi bạn không thể chịu được nữa và cuối cùng bạn thoát khỏi lệnh giao dịch. Phản ứng đầu tiên mà các trader thường có khi nhìn lại một giao dịch đó là: "Tại sao tôi cất lỗ và đặt ngược lại?"

Cơ hội để đặt một lệnh theo hướng ngược lại thì dễ dàng được nhận ra khi không có gì đe dọa. Nhưng chúng ta đã bị mù với cơ hội này khi chúng tôi đang ở trong một giao dịch, bởi vì tại thời điểm đó các thông tin chỉ ra rằng nó là một cơ hội nhưng lại được định nghĩa là đau đớn, vì vậy chúng ta đã chặn cơ hội đó từ nhận thức của chúng ta.

Khi trader giả định của chúng ta lần đầu tiên bắt đầu giao dịch, anh ta rất vui vẻ; anh ta ở trong một trạng thái tinh thần thoải mái; anh ta không có chương trình cá nhân và không có gì để chứng minh. Khi anh ta đã có những giao dịch thắng, anh ta cứ đặt lệnh tiếp với quan điểm "hãy để xem chuyện gì sẽ xảy ra". Càng thắng, thì anh ta càng ít lo ngại về khả năng thua. Và cuối cùng, khi đã thua, thì có lẽ anh ta ở trong trạng thái mà ít mong đợi nhất. Thay vì nghĩ rằng nguyên nhân gây ra đau đớn của anh ta là do anh ta đã kỳ vọng quá mức về thị trường về những gì thị trường cần phải làm hoặc không làm, thế nhưng anh ta đã đổ lỗi cho thị trường, và giải quyết rằng bằng cách thu thập kiến thức thị trường, để anh ta có thể ngăn chặn những sai lầm đó tái diễn. Nói cách khác, anh ta đã thực hiện một thay đổi lớn trong quan điểm của mình từ vô tư vui vẻ trade chuyển sang cách chơi phòng ngừa đau đớn bằng cách tránh thua.

Vấn đề là ngừa đau đớn bằng cách tránh thiệt hại là không thể làm được. Thị trường tạo ra các mô hình hành vi và những mô hình lặp đi lặp lại, nhưng không phải lúc nào cũng vậy. Vì vậy, một lần nữa, không có cách nào có thể để tránh mất hoặc tránh sai

lầm. Trader của chúng ta không cảm nhận được những thực tế này trong trading, bởi vì anh ta đang bị đẩy về phía trước bởi hai lực hấp dẫn: (1), anh ta rất muốn cảm giác chiến thắng quay trở lại, và (2) anh ta cực kỳ thích thú tất cả các kiến thức thị trường, mà anh ta học được. Nhưng cái mà anh ta không nhận ra rằng, bất chấp ham muốn học hỏi của anh ta, khi mà anh ta đã đi từ trạng thái vô tư vui vẻ trade chuyển sang trạng thái trade để tránh thua, thì anh ta đã chuyển từ thái độ tích cực sang thái độ tiêu cực.

Anh ta không còn tập trung vào chiến thắng nữa, mà tập trung làm thế nào để anh ta có thể tránh đau bằng cách ngăn chặn thị trường làm tổn thương anh một lần nữa. Quan điểm tiêu cực này không có gì khác so với người chơi tennis hay golf khi tập trung vào việc cố gắng không mắc sai lầm, càng cố gắng không mắc sai lầm, thì anh ta càng có nhiều sai lầm. Tuy nhiên, trạng thái tư duy này dễ dàng để nhận ra hơn trong thể thao bởi vì có một kết nối chặt chẽ hơn giữa sự tập trung của một người và kết quả của người đó. Còn với trading thì sự kết nối có thể bị che khuất và khó khăn hơn để nhận ra kết quả của những cảm xúc tích cực được tạo ra từ việc khám phá các mối quan hệ mới từ hành vi và dữ liệu của thị trường.

Khi mà anh ta cảm thấy thoải mái, thì chẳng có lý do gì để nghi ngờ về việc có cái gì đó sai, ngoại trừ mức độ tập trung của anh ta quá chú trọng vào việc tránh nỗi đau và có cùng một mức độ mà anh ta đã tạo ra những kinh nghiệm mà anh ta đang cố gắng né tránh. Nói cách khác, khi anh ta càng phải giành chiến thắng và quyết không thua, thì anh ta càng ít để ý tới bất kỳ thông tin nào mà cho anh ta thấy anh ta không nhận được những gì anh ta muốn. Càng nhiều thông tin có tiềm năng mà bị chặn lại thì càng ít khả năng anh ta nhận được cơ hội để hành động vì lợi ích tốt nhất của mình.

Học càng nhiều về thị trường với mục đích chỉ để tránh đau đớn thì lại làm tăng thêm vấn đề bởi vì càng học thì anh ta lại càng hy vọng vào thị trường, và để rồi lại tạo ra đau đớn nhiều hơn khi thị trường không đáp ứng. Anh ta đã vô tình tạo ra một vòng luẩn quẩn, càng học, càng suy sụp hơn, càng suy sụp hơn, anh ta càng cảm thấy bắt buộc phải học hơn. Chu kỳ này sẽ tiếp tục diễn ra cho đến khi anh ta hoặc là bỏ nghề trading ghê tởm hoặc thừa nhận rằng nguyên nhân gốc rễ của các vấn đề trong trading của anh ta chính là quan điểm của chính anh ta, chứ không phải do thiếu kiến thức thị trường.

KẺ THẮNG, NGƯỜI THUA, BÙNG NỔ, VÀ PHÁ SẢN

Phải mất một thời gian trước khi hầu hết các trader hoặc là từ bỏ hoặc tìm ra nguồn gốc thực sự thành công của mình. Trong khi đó, một số trader xoay sở để có đủ lý do đúng đắn về trading để bước vào nghề mà thường được xem là "chu kỳ của bùng nổ và phá sản."

Trái ngược với những gì một số bạn có thể đã suy luận từ ví dụ của các trader mới vào nghề, không phải tất cả mọi người đều có sẵn một thái độ tiêu cực và do đó bị mất tiền một cách đều đặn. Sự thật thì đúng là có một số trader thua triền miên, thường là cho đến khi họ mất tất cả hoặc từ bỏ trading bởi vì họ không thể chịu đựng được bất kỳ nỗi đau tinh thần nào nữa. Tuy nhiên, cũng có nhiều nhà đầu tư là những sinh viên ngoan cường của thị trường và họ có một thái độ đầy đủ tự tin chiến thắng để trading, do đó cho dù gặp nhiều khó khăn, cuối cùng họ cũng học được cách làm ra tiền. Nhưng, tôi muốn nhấn mạnh điều này, họ mới chỉ biết làm thế nào để kiếm tiền chỉ trên cơ sở hạn chế; chứ họ chưa học được làm thế nào để chống lại các tác

động tiêu cực của sự hưng phấn hoặc làm thế nào để bù đắp cho khả năng của sự tự phá hoại

Hưng phấn và tự phá hoại là hai lực lượng tâm lý mạnh mẽ đến mức chúng có một ảnh hưởng rất tiêu cực đến kết quả cuối cùng của bạn. Nhưng, chúng không buộc bạn phải quan tâm tới bản thân mình cho đến khi bạn bắt đầu thắng, hoặc bắt đầu thắng đều đặn, và đó chính là một vấn đề lớn. Khi bạn thắng, bạn ít có khả năng quan tâm tới bản thân mình với bất cứ điều gì mà có thể đó là một vấn đề tiềm ẩn, đặc biệt là cảm giác gì đó giống như sự hưng phấn. Một trong những đặc điểm chính của sự hưng phấn đó là nó tạo ra một cảm giác tự tin cao độ mà khi đó khả năng của bất cứ điều gì sai trái xảy ra hầu như không thể nhận biết được.

Ngược lại, các lỗi mà hậu quả từ tự phá hoại có nguồn gốc từ bất kỳ xung đột nào khi mà các trader đã có khoản tiền xứng đáng được nhận hoặc xứng đáng giành chiến thắng. Đó là khi bạn đang thắng và đó là lúc bạn có thể dễ mắc sai lầm nhất, giao dịch nhiều quá, đặt một lệnh quá lớn, vi phạm quy tắc, hay nói chung là hành động như thể không có giới hạn với hành vi cần thiết. Thậm chí bạn có thể đi đến tột cùng của suy nghĩ bạn là thị trường. Tuy nhiên, thị trường hiếm khi đồng ý điều đó, và khi nó không đồng ý, bạn sẽ nhận được tổn thương. Sự mất mát và nổi đau tinh thần thường rất có ý nghĩa. Bạn sẽ trải qua một sự bùng nổ, tiếp theo sau là sự phá sản không thể tránh khỏi.

Nếu tôi được phân loại trader dựa trên kết quả mà họ đạt được, tôi sẽ đặt chia ra thành ba loại lớn. Nhóm nhỏ nhất, có lẽ ít hơn 10 phần trăm của các trader hoạt động, họ là những người thắng đều đặn nhất quán. Họ có một đường tăng thị vốn chủ sở hữu tăng đều đặn với khoản tiền chảy ra tương đối nhỏ. Các khoản tiền họ mất chính là kinh nghiệm của các lệnh thua hết sức bình thường mà bất kỳ phương pháp trading hoặc hệ thống trading nào cũng phải gánh chịu. Họ không chỉ biết làm thế nào để kiếm tiền, mà họ không còn nhạy cảm với các lực lượng tâm lý gây ra chu kỳ bùng nổ và phá sản.

Các nhóm tiếp theo, trong đó bao gồm từ 30 đến 40 phần trăm của các trader hoạt động, là những kẻ thua cuộc đều đặn nhất quán. Đường tăng vốn chủ sở hữu của họ là hình ảnh phản chiếu của nhóm người thắng nhất quán, nhưng theo chiều ngược lại, có rất nhiều giao dịch thua và hiếm có giao dịch thắng. Bất kể họ đã trading bao lâu, có nhiều khả năng họ đã không học được. Họ hoặc là có ảo tưởng về bản chất của trading hoặc là họ nghiện trading và giao dịch theo những cách mà làm cho họ hầu như không thể trở thành người chiến thắng.

Nhóm lớn nhất, còn lại 40 đến 50 phần trăm của các trader hoạt động, là "sự bùng nổ và phá sản." Họ đã học được làm thế nào để kiếm tiền, nhưng họ đã không biết rằng có một tập hợp các kỹ năng giao dịch mà phải được rèn luyện thuần thục để giữ tiền họ làm ra. Kết quả là, các đường tăng vốn chủ sở hữu của họ thường nhìn giống như tàu lượn siêu tốc, với một đường tăng lên cao rất đẹp, rồi lại tụt xuống dốc sâu, sau đó lại tăng lên rất đẹp, và rồi lại tiếp tục rơi xuống dốc rất sâu. Chu kỳ tăng giảm cứ tiếp tục tiếp tục.

Tôi đã làm việc với nhiều trader giàu kinh nghiệm đã có những chiến thắng đáng kinh ngạc, đôi khi họ thắng cả tháng mà không có một ngày thua; có mười lăm hay hai mươi giao dịch chiến thắng liên tiếp không có gì là bất thường đối với họ. Nhưng với nhóm người bùng nổ và phá sản, những kết quả luôn luôn kết thúc theo cách

giống nhau với khoản lỗ khổng lồ đó là kết quả của hai trạng thái hưng phấn hoặc tự phá hoại.

Nếu thua lỗ là kết quả của hưng phấn, thì thực sự những gì tạo nên chiến thắng không còn quan trọng. Một số trận thắng liên tiếp, vốn chủ sở hữu tăng đều đặn, hoặc thậm chí chỉ một giao dịch chiến thắng. Mọi người dường như có một ngưỡng khác nhau khi quá tự tin hoặc hưng phấn bắt đầu nắm lấy các quá trình tư duy. Tuy nhiên, thời điểm sự hưng phấn xảy ra, nhiều trader đang gặp rắc rối nghiêm trọng. Khi ở trong một trạng thái quá tự tin hoặc hưng phấn, bạn không thể cảm nhận được bất kỳ rủi ro vì hưng phấn làm cho bạn tin tưởng hoàn toàn không có gì có thể sai được. Nếu không có gì có thể sai, thì không cần tới các quy tắc hoặc ranh giới để kiểm soát hành vi của bạn. Vì vậy, lúc đó bạn đặt một lệnh lớn hơn bình thường nó không chỉ là hấp dẫn, mà nó rất thuyết phục.

Tuy nhiên, ngay sau khi bạn đặt lệnh lớn hơn bình thường, bạn đang gặp nguy hiểm. Vị trí càng lớn, tác động tài chính biến động nhỏ trong giá thôi cũng sẽ tác động đến vốn chủ sở hữu của bạn. Kết hợp tác động lớn hơn bình thường của một giao dịch giá đi ngược lại vị trí của bạn, vị trí mà bạn có một niềm tin kiên định rằng thị trường sẽ làm chính xác như bạn mong đợi, và bạn có một tình huống trong đó một tic theo hướng ngược lại giao dịch của bạn cũng có thể khiến bạn rơi vào trạng thái "tâm trí đóng băng" và trở nên bất động.

Cuối cùng khi mà bạn kéo mình ra khỏi trạng thái đó, bạn sẽ choáng váng, thất vọng, và bị phản bội, và bạn sẽ tự hỏi làm thế nào mà chuyện đó có thể xảy ra. Trong thực tế, bạn bị phản bội bởi những cảm xúc của riêng bạn. Tuy nhiên, nếu bạn không biết hoặc không hiểu được động lực cơ bản mà tôi vừa mô tả, bạn sẽ không có lựa chọn nào khác ngoài việc đổ lỗi cho thị trường. Nếu bạn tin rằng thị trường đã gây ra điều này cho bạn, sau đó bạn sẽ cảm thấy cần phải tìm hiểu thêm về thị trường để bảo vệ chính mình. Càng tìm hiểu, tự nhiên bạn càng tự tin hơn khả năng giành chiến thắng của bạn. Khi niềm tin của bạn phát triển, có nhiều khả năng bạn sẽ bước vào ngưỡng cửa sự hưng phấn và bắt đầu lặp lại chu kỳ bùng nổ và phá sản.

Thua là kết quả của tự phá hoại có thể chỉ xem là những thiệt hại, nhưng chúng thường tinh tế hơn trong tự nhiên. Mắc lỗi trong việc bán thay vì mua hoặc ngược lại, hoặc bạn chiều ý mình trong một số việc mất tập trung vào thời điểm không thích hợp nhất là những ví dụ điển hình về cách trader đảm bảo rằng họ không thể giành chiến thắng.

Tại sao có một ai đó không muốn thắng? Đây thực sự không phải là một câu hỏi về ai đó muốn gì, bởi vì tôi tin rằng tất cả các trader đều muốn thắng. Tuy nhiên, thường có những mâu thuẫn về chiến thắng. Đôi khi, những mâu thuẫn rất mạnh mẽ mà chúng ta tìm thấy hành vi của chúng ta lại xung đột trực tiếp với những gì chúng ta muốn. Những xung đột này có thể xuất phát từ sự giáo dục tôn giáo, đạo đức làm việc hay một số tổn thương thời thơ ấu. Nếu những mâu thuẫn tồn tại, nó có nghĩa là môi trường tâm trí của bạn không hoàn toàn phù hợp với mục tiêu của mình.

Nói cách khác, không phải tất cả các bộ phận của bạn sẽ tranh cãi để cho ra kết quả tương tự. Do đó, bạn không thể giả định rằng bạn có khả năng cung cấp cho mình một số lượng tiền không giới hạn chỉ vì bạn đã học được làm thế nào để giao dịch và tiền bạc luôn có sẵn ở đó để cho bạn lấy.

Một nhà môi giới future của một trong những công ty môi giới lớn có một lần nhận xét rằng khi nói đến các khách hàng của mình, ông ta sống bằng phương châm là tất cả các nhà giao dịch hàng hóa đều chấm dứt, và đó là công việc của ông là để giữ cho họ vui vẻ cho đến khi họ ra đi. Ông nói điều này một cách hài hước, nhưng có rất nhiều sự thật trong tuyên bố của ông. Rõ ràng, nếu bạn bị mất nhiều tiền hơn bạn kiếm, bạn không thể tồn tại. Có gì chưa rõ ràng, và một trong những bí ẩn của sự thành công, đó là nếu bạn giành chiến thắng, bạn vẫn có thể chấm dứt; có nghĩa là, nếu bạn giành chiến thắng và bạn đã không biết làm thế nào để tạo ra một sự cân bằng lành mạnh giữa tự tin và tự kiểm chế, hoặc bạn đã không biết làm thế nào để nhận ra và phải bù đắp cho bất kỳ sự tự phá hủy tiềm ẩn, thì sớm hay muộn bạn cũng sẽ mất

Nếu bạn nằm trong số những người trong chu kỳ bùng nổ và phá sản, hãy xem xét điều này: Nếu bạn có thể làm lại mọi giao dịch bị mất mà là kết quả của một lỗi hoặc liệu lĩnh, thì bây giờ bạn sẽ có bao nhiêu tiền? Dựa trên các kết quả tính toán lại, vốn chủ sở hữu của bạn trông như thế nào? Tôi chắc rằng nhiều người trong các bạn sẽ rơi vào các nhóm người chiến thắng đều đặn. Bây giờ hãy nghĩ về cách bạn phản ứng với tổn thất của bạn khi chúng xảy ra. Bạn có chịu trách nhiệm hoàn toàn cho những tổn thất đó? Bạn đã cố gắng để xác định làm thế nào bạn có thể thay đổi quan điểm, thái độ, hoặc hành vi của bạn? Hay bạn nhìn vào thị trường và tự hỏi những gì bạn có thể tìm hiểu về nó để ngăn chặn một điều tương tự xảy ra lần nữa? Rõ ràng, thị trường không có gì để làm với những khả năng liệu lĩnh của bạn, cũng không có bất cứ điều gì để làm với các lỗi bạn đã làm đã tạo ra kết quả của một số cuộc xung đột bên trong về những đồng tiền xứng đáng được nhận.

Có lẽ một trong những khái niệm khó khăn nhất cho các trader để đồng hóa một cách hiệu quả đó là thị trường không tạo ra thái độ hay tâm trạng của bạn; nó chỉ đơn giản đóng vai trò như một tấm gương phản ánh những gì bên trong con người bạn. Nếu bạn tự tin, thì không phải vì thị trường đang làm cho bạn cảm thấy như vậy; mà đó là vì niềm tin và thái độ của bạn được liên kết theo một cách mà cho phép bạn bước vào một trải nghiệm, chịu trách nhiệm về kết quả, hành động từ những cái sẵn có từ bên trong.

Bạn duy trì trạng thái tự tin đơn giản chỉ vì bạn đang không ngừng học hỏi. Ngược lại, nếu bạn đang tức giận và sợ hãi, đó là vì ở một mức độ nào đó bạn tin rằng thị trường tạo ra các kết quả của bạn, chứ không phải vì lý do nào khác xung quanh. Cuối cùng, hậu quả tồi tệ nhất của việc không chịu trách nhiệm đó là bạn phải ở trong một chu kỳ đau đớn và bất mãn. Hãy suy nghĩ về nó một chút. Nếu bạn không phải chịu trách nhiệm về kết quả của bạn, sau đó bạn có thể nghĩ rằng không có gì cho bạn để học, và bạn có thể sẽ vẫn ở nguyên đó với chính mình

Bạn sẽ không phát triển và bạn sẽ không thay đổi. Kết quả là, bạn sẽ cảm nhận được sự kiện chính xác theo cùng một cách, và do đó phản ứng với chúng theo cùng một cách, và có được kết quả thất vọng giống nhau. Hoặc, bạn cũng có thể giả định giải pháp cho vấn đề của bạn là để đạt được kiến thức thị trường nhiều hơn. Nó luôn luôn là cần thiết để học hỏi, nhưng trong trường hợp này nếu bạn không chịu trách nhiệm về thái độ và quan điểm của bạn, sau đó tôi nghĩ rằng bạn đang học một cái gì đó không có giá trị và điều này khiến cho bạn phải sử dụng những gì bạn đã học được theo cách không thích hợp. Nếu mà không nhận ra điều này, bạn sẽ sử dụng kiến

thức của mình để trốn tránh những trách nhiệm của việc chấp nhận rủi ro. Trong quá trình này, bạn sẽ chỉ tạo ra những điều mà bạn đang cố gắng né tránh, bạn sẽ vẫn ở trong một chu kỳ đau đớn và bất mãn. Tuy nhiên, có một lợi ích hữu hình được thu được từ đổ lỗi cho thị trường cho những gì bạn muốn và bạn đã không nhận được.

Bạn có thể tạm thời bảo vệ mình khỏi tự phê bình khắc nghiệt. Tôi nói "tạm thời" bởi vì, khi bạn thay đổi trách nhiệm, bạn đưa mình ra khỏi bất cứ điều gì bạn cần phải học hỏi từ kinh nghiệm. Hãy nhớ định nghĩa của chúng ta về một thái độ chiến thắng: một kỳ vọng tích cực của những nỗ lực của bạn với một sự chấp nhận rằng bất kỳ kết quả nào bạn nhận được đó là sự phản ánh hoàn hảo cấp độ của bạn phát triển và những gì bạn cần phải học để làm tốt hơn. Nếu bạn đổ lỗi để ngăn chặn những cảm giác đau đớn mà là kết quả là việc đánh bại chính mình lên, thì tất cả mọi việc bạn làm đó chỉ là dán một miếng băng lên vết thương. Bạn có thể nghĩ rằng bạn đã giải quyết được vấn đề, nhưng vấn đề sau đó lại nổi lên, còn tồi tệ hơn trước đó. Nó xảy ra, đơn giản chỉ vì bạn đã không học được bất cứ điều gì mà còn làm cho bạn đưa ra một loạt các lý do biện minh, và dẫn đến kết quả chỉ là thỏa mãn các trải nghiệm.

Bạn đã bao giờ tự hỏi tại sao để mất cơ hội thắng còn đau hơn cả một lần thua? Khi chúng ta mất đi, có rất nhiều cách, trong đó chúng ta có thể đổ lỗi cho thị trường và không chịu trách nhiệm. Nhưng khi chúng ta mất cơ hội thắng, chúng ta không thể đổ lỗi cho thị trường. Thị trường đã không làm bất cứ điều gì nhưng nó đã cho chúng ta chính xác những gì chúng ta muốn, nhưng vì lý do gì đi nữa, thì chúng ta đã không có khả năng tác động lên cơ hội thích hợp. Nói cách khác, không có cách nào để xóa sự đau đớn nuối tiếc. Bạn không phải chịu trách nhiệm về những gì thị trường làm hoặc không làm, nhưng bạn phải chịu trách nhiệm cho mọi thứ mà tạo ra kết quả từ hoạt động trading của bạn.

Bạn chịu trách nhiệm cho những gì bạn đã học được, cũng như cho tất cả mọi thứ bạn chưa được học, vẫn còn chờ đợi để được bạn khám phá. Con đường hiệu quả nhất để khám phá những gì bạn cần có để thành công đó là phát triển một thái độ chiến thắng, bởi vì nó là một quan điểm đầy sáng tạo. Không chỉ là một chiến thắng? Thái độ mở ra cho bạn những gì bạn cần phải học; nó cũng tạo ra những vùng đất của tâm trí, thuận lợi nhất để khám phá một cái gì đó mà chưa có ai được trải nghiệm. **Phát triển một thái độ chiến thắng là chìa khóa để thành công của bạn.** Vấn đề đối với nhiều trader đó là, hoặc họ nghĩ rằng họ đã có thái độ chiến thắng đó rồi, trong khi chưa hề có, hoặc họ mong đợi thị trường phát triển thái độ chiến thắng cho họ bằng cách cho họ chiến thắng. Bạn phải chịu trách nhiệm cho việc phát triển thái độ chiến thắng của riêng bạn. Thị trường sẽ không làm điều đó cho bạn, và, tôi muốn được nhấn mạnh rằng không có số lượng phân tích thị trường nào sẽ bù đắp nỗi cho việc phát triển một thái độ chiến thắng nếu bạn thiếu nó.

Hiểu được thị trường sẽ cung cấp cho bạn điểm lợi thế bạn cần để tạo ra một số giao dịch chiến thắng, nhưng điểm lợi thế của bạn cũng không làm cho bạn trở thành người chiến thắng đều đặn nếu bạn không có một thái độ chiến thắng. Chắc chắn người ta có thể lập luận rằng một số trader bị mất bởi vì họ không hiểu đủ về thị trường và do đó họ thường chọn những giao dịch sai. Nghe thì có vẻ hợp lý đấy, kinh nghiệm của tôi cho thấy rằng các traders có thái độ thua thường chọn giao dịch sai bất kể họ hiểu biết về thị trường bao nhiêu đi chăng nữa. Trong mọi trường hợp, kết quả là như nhau, họ thua.

Mặt khác, traders có thái độ chiến thắng là người hầu như không biết gì về thị trường có thể chiến thắng; và nếu họ biết rất nhiều về thị trường, họ còn có thể thắng nhiều hơn. Nếu bạn muốn thay đổi kinh nghiệm của bạn về thị trường, từ sợ hãi chuyển sang tự tin, nếu bạn muốn thay đổi kết quả của bạn từ một đường tăng vốn thất thường sang một sự gia tăng đều đặn, bước đầu tiên là để nhận lấy trách nhiệm và đừng chờ đợi thị trường cung cấp cho bạn bất cứ điều gì hoặc làm bất cứ điều gì cho bạn. Nếu bạn giải quyết vấn đề đó từ thời điểm này trở đi để làm tất cả mọi việc, thì thị trường không còn là đối thủ của bạn nữa. Nếu bạn ngừng chiến đấu với thị trường, có nghĩa là bạn ngừng chiến đấu cho với chính mình, bạn sẽ ngạc nhiên một cách nhanh chóng bạn sẽ nhận ra chính xác những gì bạn cần phải học, và bạn sẽ học nó nhanh như thế nào. Chịu trách nhiệm chính là nền tảng của một thái độ chiến thắng.

CHƯƠNG 4

KIÊN ĐỊNH: TRẠNG THÁI TÂM LÝ ĐỈNH CAO

Tôi hi vọng sau khi đọc xong 3 chương đầu, các bạn đã có một nhận định rõ ràng rằng: Bạn chưa học được cách chính xác để hiểu rõ về những gì bạn làm cho dù bạn đã hành động với tư cách là một trader. Như tôi đã nhấn mạnh nhiều lần, cách phân biệt giữa những trader giỏi nhất với các trader còn lại không phải ở chỗ họ làm cái gì, họ làm nó khi nào mà là cái cách họ NGHĨ về nó cũng như khi nào thì nên dừng nó. Nếu mục tiêu của bạn là trade chuyên nghiệp và thắng đều đặn, thì bạn phải tự khẳng định với mình rằng: **giải pháp nằm trong chính bạn chứ không nằm trong thị trường**. Sự kiên định trước sau như một chính là hạt nhân cốt lõi trong chiến lược để thành công. Những trải nghiệm hay kết quả đạt được của một hay vài giao dịch thành công thuyết phục hầu hết mọi người rằng trading rất dễ dàng. Bạn cũng có thể tự nhận thấy điều này khi nhớ lại những trade đã mang đến cho chính bạn một đồng tiền trong tài khoản chỉ bằng một việc đơn giản là chọn lựa giữa bán và mua.

Và bây giờ bạn hãy kết hợp cảm giác chiến thắng với ý nghĩ kiếm được tiền mà không cần phải làm việc vất vả. Bạn sẽ gần như kết luận được rằng kiếm tiền với nghề trader là công việc vô cùng nhẹ nhàng mà lại dễ dàng. Nếu trading dễ dàng đến như vậy, tại sao lại khó để trở nên thành thạo trong nghề này? Tại sao nhiều trader trở nên túng quẫn và mắc kẹt trong những mâu thuẫn rắc rối? Đáng lẽ việc từng trader đều đã trải qua cái cảm giác kiếm được nhiều tiền một cách rất rõ ràng sẽ giúp họ trading dễ dàng hơn. Nhưng tại sao họ vẫn không thể áp dụng những gì mình đã phân tích, nghiên cứu để làm cho thị trường phải khuất phục và phục vụ cho họ ngày này qua ngày khác. Hay nói cách khác, tại sao những gì chúng ta nghĩ về thị trường lại không giống với thực tế?

CÁCH NGHĨ VỀ TRADING

Tất cả các câu trả lời đều nằm trong cách nghĩ của bạn về trading. Có một điều phi lí là không phải bạn càng có kinh nghiệm trong trading thì bạn càng trade vui và nhẹ nhàng. Nhưng không thể phủ nhận rằng kinh nghiệm góp phần tạo nên quan điểm, thái độ và nếp suy nghĩ của bạn.

Hãy nghĩ về những việc mà bạn có thể làm tốt nhất. Tất cả đều chỉ có một cách giải thích duy nhất. Chiến thắng và kiên định cũng giống như tất cả các loại cảm giác khác như hạnh phúc, vui vẻ và hài lòng. Trạng thái tinh thần là tiền đề cho lòng tin và thái độ của bạn. Bạn có thể cố gắng tập kiên định cho dù bạn không hề có lòng tin và thái độ đúng đắn, và kết quả bạn nhận được không khác gì với việc bạn cố gắng cười dù bạn chẳng thấy vui vẻ tí nào. Khi bạn không thật sự thấy vui thì sẽ rất khó để bạn có thể ngay lập tức hưởng thụ cuộc sống của mình. Đương nhiên là tùy theo hoàn cảnh, bạn có thể bất chợt cảm thấy mình vui vẻ. Nhưng đó chỉ là niềm vui bạn có được do những yếu tố bên ngoài chứ không xuất phát từ chính bên trong bạn. Nếu bạn phụ thuộc vào những yếu tố bên ngoài để vui vẻ (tức là lúc nào cũng phải trong môi trường thoải mái, không thất bại, không buồn lo). Tôi e rằng bạn sẽ không thể cảm nhận được niềm vui liên tục được.

Để có được niềm vui đúng nghĩa trước tiên bạn phải phát triển thái độ vui vẻ, cụ thể hơn là bạn phải vô hiệu hóa những tư tưởng, niềm tin, âu lo ngăn chặn bạn trở nên vui vẻ và hưởng thụ cuộc sống. Chiến thắng đúng nghĩa trong trading cũng giống như vậy. Bạn không thể phụ thuộc vào thị trường (yếu tố bên ngoài) để chiến thắng và vui vẻ được. Người lạc quan, vui vẻ chẳng cần bất kì điều kiện gì để vui cả.

Họ vui vẻ vì bản chất họ vui vẻ. Những trader chiến thắng là bởi vì bản chất tự nhiên của họ là chiến thắng. Họ không cần phải cố gắng để chiến thắng, bản thân họ chính là chiến thắng rồi. Nhận định này có vẻ trừu tượng. Vấn đề ở chỗ bạn phải thật sự hiểu được sự khác biệt đó là gì. Trở nên kiên định để chiến thắng không phải là một cái gì đó để bạn cố gắng tập luyện. Càng gắng sức bạn lại càng tạo ra áp lực cho chính mình và vô tình điều đó làm bạn rơi ra khỏi dòng chảy của cơ hội, đồng thời làm giảm khả năng chiến thắng của bạn và bạn thua cuộc.

Trading bản thân nó đã rất dễ rồi, bạn không cần phải cố gắng để làm cho nó dễ hơn nữa. Không hề có một áp lực nào ở đây cả. Bạn đã thấy chính xác những gì bạn cần thấy và bạn đã hành động theo những gì bạn thấy. Bạn đang ở trong dòng chảy của cơ hội. Và khi bạn đã ở đó rồi thì không cần phải cố gắng làm gì nữa. Vì tất cả những gì bạn biết về thị trường đều đã sẵn sàng và rõ ràng cho bạn rồi. Không có gì bị giấu đi hay mờ ám cả. Bạn không phải khó khăn khi ra quyết định là bởi vì bạn không bị áp lực và không có gì cản bạn lại cả. Nói một cách dễ hiểu, khi bạn cố gắng làm một việc gì đó tức là nó có khó khăn và chướng ngại vật để phải vượt qua. Cho nên, bạn chỉ cần trade như việc bạn thở thôi, tự nhiên và không cần phải cố gắng. Khi bạn cố gắng lấy cái gì đó từ thị trường, thì trong đầu bạn sẽ đầy những rắc rối và khó khăn.

Những trader giỏi nhất luôn ở trong dòng chảy, họ không cố gắng lấy bất kì cái gì từ thị trường cả. Tất cả những gì họ làm là sẵn sàng đón nhận những thứ thị trường cho đi vào đúng lúc. Đó là sự khác biệt lớn nhất giữa hai nếp suy nghĩ.

Trong chương 3, tôi đã minh họa vấn đề làm thế nào để tâm trí chúng ta vượt khỏi nỗi đau tinh thần và thể xác. Nếu bạn trade với suy nghĩ là muốn lấy được mọi thứ từ thị trường, điều gì sẽ xảy ra nếu thị trường không thỏa mãn những gì bạn mong đợi? Bộ máy kháng cự trong não bạn sẽ lập tức tạo nên sự cân bằng giữa những gì bạn muốn và những gì bạn không đạt được, và bạn không phải trải qua bất cứ nỗi đau nào cả. Bộ não của chúng ta tự động ngăn chặn những hiểm họa đe dọa cũng như biết cách để che đậy chúng, từ đó giúp ta tránh được những cảm giác khó chịu một cách tự nhiên khi không có được những gì mình muốn. Bạn có thể không nhận ra, nhưng bạn sẽ chỉ lấy những điều đồng nhất với những gì bạn mong đợi, điều đó sẽ giúp bạn không còn thấy đau khổ nữa.

Tuy nhiên, trong quá trình duy trì trạng thái không đau khổ, bạn có thể sẽ rơi ra khỏi dòng chảy của cơ hội và rơi vào nơi của những từ “đáng lẽ”, “giá như”, Những “đáng lẽ”, “giá như” này sẽ vô hình trong khoảnh khắc, những sau đó sẽ trở nên rõ ràng sau khi sự thật được phơi bày, và khi đó cơ hội vuột mất từ lâu rồi.

To be consistent, you have to learn to think about trading in such a way that you're no longer susceptible to conscious or subconscious mental processes that

Để trở nên kiên định chiến thắng, bạn phải nghĩ về trading theo cách mà bạn không còn cảm thấy dễ bị tổn thương một cách có ý thức hoặc vô ý tự lừa mình bằng cách che giấu những nỗi đau hay cố gắng tự biện minh cho những sai lầm. Nỗi ám ảnh về

nỗi đau sẽ tạo nên sự sợ hãi. Và nỗi sợ góp đến 95% trong việc dẫn đến quyết định sai lầm. Thật sự mà nói, bạn không thể trải nghiệm được dòng chảy cơ hội nếu bạn chắc rằng mình sẽ thất bại. Khi bạn còn sợ hãi, nhưng gì bạn muốn và mong đợi sẽ không đến.

Hơn thế nữa, khi mà bạn cố gắng làm mọi việc như một trader một cách khuôn mẫu và ép buộc. Thì nó sẽ giống như một cuộc chiến giữa bạn và thị trường và cứ như thị trường chỉ chống lại mỗi bạn mà thôi. Nhưng sự thật là tất cả những điều đó đều trong tâm trí bạn. Thị trường không thể quan sát bạn, không đối chọi bạn, không chống lại bạn. Chỉ có bạn là đang làm điều đó thôi.

Bây giờ bạn có thể sẽ tự hỏi mình làm cách nào có thể nghĩ về trading mà không hề sợ hãi và từ đó không bao giờ trốn tránh sự thất bại hay nỗi sợ bằng những lời biện minh không có ý nghĩa. Câu trả lời chính là: Hãy biết chấp nhận rủi ro!

HIỂU THẤU ĐÁO VỀ RỦI RO

Ngoài những vấn đề liên quan chúng ta đã thảo luận ở chương 3, có một điều quan trọng có vai trò quyết định đến thành công trong trading của bạn, nhưng điều này lại rất dễ bị hiểu lầm và coi nhẹ. Đó chính là việc chấp nhận rủi ro. Như tôi đã nói đến ở chương 1, rất nhiều trader có tư tưởng sai lầm rằng họ đang đầu tư vào một hoạt động có tính rủi ro rất cao. Và tôi xin lặp lại một lần nữa, rằng điều đó hoàn toàn sai sự thật.

Chấp nhận rủi ro chính là chấp nhận kết quả một cách nhẹ nhàng, dễ dàng và không có chút sợ hãi nào sau một trade. Nói rõ ràng hơn chính là bạn phải học cách suy nghĩ về trading cũng như mối quan hệ của bạn với thị trường theo hướng mà ở đó những bỏ lỡ, mất mát hay quyết định sai lầm đều không làm kích động cơ chế tự động xoa dịu trong tâm trí bạn, tức là bạn không bao giờ phải nói “giá như”. Sẽ chẳng có gì tốt đẹp khi bạn đặt một lệnh trade với tâm lý sợ hãi kết quả của nó. Vì sợ hãi sẽ tạo thành nhận thức, nhận thức sẽ thành thái độ, chính lúc này bạn sẽ thấy mình đang tiến gần đến thất bại và như vậy bạn phải trải qua cái cảm giác thất bại mà chính bạn đang muốn tránh từ ban đầu.

Chính vì thế, tôi mang đến cho bạn một chiến lược tư duy cụ thể bằng việc xây dựng những niềm tin giúp bạn tập trung vào những lúc cần thiết và luôn luôn ở trong dòng chảy. Với tư duy này, bạn sẽ không cần phải cố gắng hay tránh né làm bất cứ điều gì hết. Thay vào đó, thị trường sẽ mở cánh cửa đón chào bạn, ở đó bạn sẽ có được những gì mình muốn vào đúng thời điểm mà bạn cho nó là cơ hội của mình. Khi bạn đã sẵn sàng, bạn không cần phải đặt ra bất cứ khuôn mẫu hay giới hạn nào và cũng không cần phải ngồi trách móc thị trường đã không làm theo ý mình. Bạn chỉ cần mỉm cười hài lòng để cho thị trường làm bất cứ thứ gì mà nó muốn.

Và đương nhiên, trong quá trình đó thị trường sẽ tạo ra những điều kiện, dấu hiệu để bạn xác định cơ hội của mình. Bạn chớp lấy nó với khả năng tốt nhất của mình và phải kiên quyết không bị phụ thuộc vào những hành vi của thị trường sau đó. Chỉ cần bạn học được cách tạo ra tâm lý không phụ thuộc vào hành vi của thị trường thì nỗi sợ sẽ tự động biến mất. Và khi đó, mọi thứ sẽ trở nên vô cùng dễ dàng. Lúc này bạn có thể tự hào sử dụng những kiến thức, kỹ năng phân tích và hiểu biết của mình như một trader chính hiệu.

Và đây chính là thách thức của bạn! Làm thế nào để chấp nhận rủi ro một cách bình tĩnh, không sợ hãi khi chính trong lúc này bạn đang sợ rủi ro, và thật sự cảm thấy không thoải mái thậm chí là sợ hãi khi đặt lệnh? Hay nói cách khác, làm sao ta có thể vẫn vui vẻ, lạc quan, tin tưởng khi mà ta đã thật sự trải qua cảm giác mất rất nhiều tiền, tiếc nuối cơ hội, ...?

Như bạn thấy, nỗi sợ của bạn hoàn toàn hợp lí. Mỗi cảm giác này đều đã từng xảy ra khi bạn tham gia vào thị trường. Có một sự thật là tất cả trader đều phải trải qua những cảm giác này, nhưng khác biệt ở chỗ mỗi trader có nhận thức khác nhau về thế nào là sai, thế nào là mất mát, vượt cơ hội,... Không phải ai cũng có chung một nhận thức về những cảm giác này và do đó chúng ta cũng không có chung một thái độ cũng như cảm xúc. Nói cách khác, không phải ai cũng có cùng một nỗi sợ.

Nghe có vẻ nó là hiển nhiên rồi nhưng tôi dám chắc với bạn không đơn giản như vậy đâu. Khi chúng ta sợ hãi, cảm giác không thoải mái là có thật không cần bàn cãi nữa, thật tự nhiên để cho rằng mọi người đều trải qua những cung bậc y như nhau. Tôi sẽ kể cho bạn một câu chuyện thể hiện rõ quan điểm của tôi, tôi từng làm việc với một trader, người này cực kì sợ rấn. Và cứ như sợ rấn là bản chất của anh ấy rồi, anh ấy không thể nhớ được mình bắt đầu sợ rấn từ lúc nào. Anh ta đã kết hôn và có một cô con gái 3 tuổi. Một ngày nọ, vợ anh ta vắng nhà và hai cha con được mời đến nhà một người bạn để dùng bữa tối và thật không may nhà này có nuôi một con rắn.

Khi đưa con của chủ nhà khoe con rắn với mọi người, khách hàng của tôi đã rất bối rối và gần như nháy thật xa khỏi con rắn ngay lập tức. Nhưng con gái ông thì lại hoàn toàn khác, cô bé rất mê con rắn và không thể rời mắt khỏi nó. Khi anh ấy kể lại chuyện này với tôi. Anh ấy đã nói rằng, anh ấy đã bị sốc khi thấy con rắn, nhưng lại sốc hơn nữa với phản ứng của con gái. Cô bé không hề sợ như anh đã nghĩ. Tôi đã giải thích rằng vì nỗi sợ của anh quá mãnh liệt cho nên anh cũng vô tình gán nỗi sợ đó cho con gái mình. Tôi cũng chỉ ra rằng cô bé sẽ không bao giờ sợ rấn trừ khi anh ta dạy cô bé về nỗi sợ này và hù dọa cô bé hoặc chí ít bé phải trải qua một lần sợ hãi do con rắn gây ra. Và nếu điều đó không xảy ra, thì không cần bất cứ phản ứng xoa dịu nào của thần kinh, cảm giác đầu tiên của cô bé khi gặp con rắn là thuần khiết và chân thật.

Tương tự như việc khách hàng của tôi tưởng con gái anh ta cũng sợ rấn. Hầu hết các trader tin rằng những trader giỏi nhất đều trải qua những cảm giác sợ hãi y như mình. Và họ cũng tin rằng những trader chuyên nghiệp nhất phải dùng đến thần kinh thép, sự can đảm và sự tự kiểm soát chặt chẽ thần kì nào đó.

Cũng giống như những khía cạnh khác của trading, niềm tin trên có vẻ là đúng. Đúng là bất kì một trader đỉnh cao nào cũng có thể có nỗi sợ hãi này. Nhưng điều đó có phải hoàn toàn giống như chúng ta tưởng tượng? Nếu họ vừa có nỗi sợ hãi và vừa cần một sự can đảm hay thần kinh thép để chống lại thì bên trong họ chắc chắn phải xảy ra một sự xung đột mà ở đó một bên phải chiến đấu làm sao để trấn áp bên còn lại. Bất cứ một sự cưỡng ép, cố gắng, sợ hãi nào cũng có thể đẩy bạn ra khỏi dòng chảy của cơ hội và đương nhiên điều này sẽ làm kết quả của bạn không được như mong muốn.

Đó là điểm khác biệt mà những trader chuyên nghiệp khẳng định đẳng cấp của mình so với đám đông. Khi bạn biết chấp nhận rủi ro với đúng bản chất thật của nó. Bạn sẽ nhận thấy thị trường không đáng sợ như bạn vẫn tưởng tượng. Nếu không có gì để

dọa, thì không cần phải sợ hãi. Nếu không có áp lực, thì cũng không cần có thần kinh thép. Và cuối cùng bạn cũng không cần phải thấp thỏm khi mình đang sắp đối mặt với rủi ro lớn vì bạn đã giới hạn sẵn một mức độ phù hợp thì lúc này bạn cũng không cần phải tự kiểm soát mình một cách quá nghiêm khắc.

Để có thể lĩnh hội được hết những điều tôi đang nói đến. Tôi muốn bạn hình thành một niềm tin riêng cho mình ngay bây giờ. Có rất ít trader bắt đầu với một niềm tin tuyệt đối và một thái độ đúng mực về trách nhiệm cũng như rủi ro. Cũng có người làm được nhưng thật sự rất hiếm. Số đông còn lại đều trải qua cái chu kỳ mà tôi đã nói: bắt đầu một cách vô tư, sau đó dần dần trở nên sợ hãi và từ đó kết quả cũng dần trở nên xấu đi. Và họ, những người có thể phá vỡ chu kỳ đó để cuối cùng vượt qua được nó, không còn phải trốn tránh, sợ hãi mà biết cách đối mặt, vui vẻ bắt tay với rủi ro mới được gọi là trader chuyên nghiệp.

Hầu hết những người phá vỡ thành công chu kỳ này đều đã trải qua những mất mát rất lớn và đem đến cho họ một tác động tích cực chính là giúp họ thay đổi và vứt bỏ được ảo tưởng về bản chất của giao dịch. Với tất cả sự tôn trọng với con đường phát triển của bạn, tôi có thể khẳng định, làm thế nào để thay đổi được như thế không quan trọng như bạn nghĩ đâu, nó sẽ tự động diễn ra mà bạn không hề hay biết. Đó là lí do tại sao rất nhiều trader đỉnh cao không thể giải thích rõ ràng cái gì đã tạo nên thành công của họ ngoài những cụm từ trừu tượng chung chung như “cắt lỗ”, “đi theo dòng chảy”

Điều quan trọng chính là bạn có thể hiểu được rằng bạn hoàn toàn có thể nghĩ theo cái cách những trader chuyên nghiệp đã nghĩ và trading mà không cảm thấy sợ hãi bất cứ điều gì cho dù những trải nghiệm thực tế bạn từng trải qua chống lại niềm tin của bạn.

HOÀN THIỆN NỘI TÂM CỦA BẠN

Chúng ta sẽ bắt đầu từ bước cơ bản nhất để tác động vào nội tâm của bạn giúp bạn chấp nhận rủi ro như một trader chuyên nghiệp. Hầu hết những gì tôi đã trình bày cho đến thời điểm này đều được soạn ra để chuẩn bị cho bạn, giúp bạn sẵn sàng để làm việc thực tế. Tôi sẽ dạy cho bạn một chiến lược suy nghĩ với cốt lõi của nó là có một niềm tin vào xác suất và thích nghi với từng hoàn cảnh.

Với cách tư duy mới này, bạn sẽ thiết lập lại mối quan hệ với thị trường, chặn mối liên kết giữa những sai sót, mất mát với việc trading của bạn và đồng thời bạn cũng không còn bị đe dọa bởi nỗi ám ảnh lo sợ khi đối đầu với thị trường. Khi mối đe dọa này biến mất, nỗi lo sợ cũng tự nhiên không còn tồn tại. Bạn sẽ tự do chiêm ngưỡng những dấu hiệu đẹp đẽ mà thị trường mang đến và chỉ việc đưa ra quyết định. Để đạt đến ngưỡng tâm lý này, bạn sẽ trải qua một số việc. Nhưng không đáng sợ và khó khăn như bạn nghĩ đâu. Sự thật là ngay khi bạn đọc xong quyển sách này, bạn sẽ phát cuồng vì sự đơn giản của phương pháp và tư tưởng mà tôi mang tới. Nói nôm na, trạng thái tâm lý mà tôi nhắc đến cũng giống như một đoạn mã phần mềm.

Phần mềm của bạn có đến hàng ngàn dòng mã được sắp xếp chính xác, chỉnh chu nhưng trong đó có một dòng bị lỗi do một kí tự bị thiếu đi. Tùy theo mục đích sử dụng của phần mềm và mối liên hệ giữa kí tự bị thiếu với toàn bộ mã mà chúng ta đánh giá đến mức độ hủy hoại của kí tự đó đến những dòng mã được viết hoàn hảo còn lại. Bạn thấy đấy, giải pháp cực kì đơn giản: chỉ cần thêm vào kí tự đó, và toàn

đoạn mã sẽ chạy rất gọn gàng, nhịp nhàng. Tuy nhiên, việc tìm ra cái lỗi nhỏ xíu đó thậm chí là nó ở ngay dòng đầu tiên cũng cần người có chuyên môn đáng kể.

Áp dụng vào tâm lý giao dịch, có thể nói mọi người khi bắt đầu giao dịch có những ngưỡng tâm lý khác nhau. Hay nói cách khác, hầu hết mọi người đều là một phần mềm bị lỗi, tôi dùng đơn vị “click” hay “độ” để chia khoảng cách giữa các ngưỡng tâm lý nhưng không xác định cụ thể nó là bao nhiêu. Bây giờ ví dụ thế này, bạn nghĩ mình chỉ cách ngưỡng tâm lý lý tưởng khoảng 1 click, tức là bạn chỉ thiếu 1 đến 2 giả định sai lầm về bản chất của trading. Và khi bạn đọc được một số ý tưởng phù hợp trong quyển sách này, quan điểm của bạn sẽ được thay đổi.

Tương tự với việc sửa chữa phần mềm. Những thay đổi mà tôi muốn nói đến cũng giống như việc bạn tìm ra những lỗi trong phần mềm của bạn và thay đổi nó bằng những kí tự đúng. Người ta thường diễn tả tình huống này như lúc bạn reo lên “à há” khi tìm ra vấn đề hay có thể nói là bạn đã tìm ra ánh sáng nơi cuối con đường. Ai cũng có những trải nghiệm tương tự như thế, và nó góp phần không nhỏ trong việc tạo nên tính cách của từng người. Lúc đầu, ta sẽ thấy có gì đó khác khác. Cả thế giới cũng thấy có gì đó không đúng, chỉ đến khi nó đột nhiên thay đổi. Thông thường, khi ta vừa trải qua một việc gì đó ta hay có xu hướng hỏi những câu đại loại như “Sao anh không nói cho tôi biết điều đó sớm hơn?” hay “nó nằm ngay trước mũi tôi mà tôi lại không hề biết” hay “Nó quá đơn giản, tại sao tôi lại không nhận thấy?”

Một hiện tượng thú vị khác của trải nghiệm “à há” là trong một thời khắc nào đó, bạn bất chợt nhận ra mình có một phần tính cách ẩn sâu nào đó thuộc về bản chất mà lâu nay không biết. Và sau đó chúng ta lại tự nghi ngờ là tại sao trước khi mình có thể khác bây giờ như thế. Trong ngắn hạn, bạn có thể đã nhận thức được bạn cần những gì để trở thành một trader thành công. Nhưng nếu chỉ dừng lại ở việc ý thức, nó sẽ chẳng bao giờ trở thành một phần trong con người bạn được. Ý thức được không có nghĩa là tin tưởng tuyệt đối. Cũng giống bạn không thể chỉ học một điều gì đó mới, đồng ý với nó là bạn có thể hành động dựa vào nó như một chân lý được. Lấy ví dụ là người khách hàng sợ rắn của tôi. Anh ta nhận thức được là không phải loài rắn nào cũng có độc chết người và việc phân biệt chúng cũng không hề khó khăn.

Vậy bạn nghĩ việc anh ta học được cách phân biệt rắn có độc và không độc có giúp anh ta không sợ nữa hay không? Câu trả lời là không. Việc anh ta biết có một số loài rắn không độc và nỗi sợ rắn kinh niên tồn tại song song trong con người anh ta. Bạn có thể đứng trước anh ấy với một con rắn trên tay, anh ấy nhận thức được là con rắn đó không nguy hiểm, nhưng cũng cùng lúc đó anh ấy vẫn cảm thấy vô cùng khó khăn để tiếp xúc trực tiếp với con rắn cho dù thậm chí anh ta rất muốn làm điều đó. Điều này có nghĩa là khách hàng của tôi sẽ cam chịu nỗi sợ này cho đến hết quãng đời còn lại? Chỉ khi nào anh ấy thật sự muốn như thế! Và đây là một thách thức cần phải có một sự chuẩn bị sẵn sàng.

Anh ấy hoàn toàn có thể chế ngự được nỗi sợ của mình, quan trọng là anh ta phải nghiêm túc bắt tay vào việc này, một khi đã xác định muốn vượt qua nỗi sợ đó anh ta cần có một động lực tương ứng. Nhiều người trong chúng ta biết mình có những nỗi sợ rất vô lý. Nhưng đa số chọn việc sống chung với nỗi sợ đó cả đời thay vì vượt qua nó, vì họ cảm thấy lo lắng khi phải trải qua cảm giác tận cùng của sợ hãi. Trong trường hợp này, bạn thấy mâu thuẫn là hiển nhiên. Trong nhiều năm nay, tôi đã hợp tác với rất nhiều trader, và tôi phát hiện ra không ít những mâu thuẫn, xung đột điển

hình xung quanh vấn đề chấp nhận rủi ro và trách nhiệm. Môi trường trading là môi trường mà ở đó khi bạn có hai niềm tin đối lập nhau thì bạn sẽ ngay lập tức bị đẩy ra khỏi dòng chảy cơ hội. Cho dù chúng đều hướng tới điều tốt đẹp.

Vấn đề nằm ở chỗ, không có mâu thuẫn nào có thể dễ dàng nhận thấy, ít nhất là từ cái nhìn đầu tiên. Mà những mâu thuẫn này lại không phải là vấn đề duy nhất mà chúng ta gặp phải. Bạn nghĩ gì khi nghe một trader tuyên bố “tôi là một người thích mạo hiểm, tôi chấp nhận rủi ro”, có vẻ như người này đã đạt được mức chuyên nghiệp nhưng thật sự mà nói khi ở trong thị trường, anh ấy sẽ tìm mọi cách để có thể tránh khỏi rủi ro. Những niềm tin trái ngược hoặc những nhận thức sai lầm thể hiện rõ những phần mềm bị lỗi, những điều này phá hủy con đường đến thành công của bạn, ngăn cản bạn tập trung và hoàn thành mục tiêu của mình. Điều này tương tự với khi bạn điều khiển xe mà một chân nhấn ga còn chân còn lại đạp thắng, ban đầu bạn sẽ thấy nó như một trò chơi thử thách hài hước và thú vị, nhưng dần dần bạn sẽ bắt đầu thấm mệt rồi trở nên giận dữ.

When I was in college in the late 1960s, one of my favorite movies was Cool Hand Luke, starring Paul Newman. It was a very popular movie back then, so I'm sure some of you have seen it on late-night TV.

Khi tôi còn ngồi trên ghế giảng đường những năm 1960, một trong những bộ phim yêu thích của tôi là “Cool Hand Luke” do Paul Newman thủ vai chính. Đó là một bộ phim ăn khách thời ấy, và tôi chắc rằng nhiều người trong số các bạn có theo dõi bộ phim này.

Luke nằm trong một băng đảng thuộc vùng Georgia, anh ta đã trốn ngục hai lần, do đó cai ngục và bảo vệ đã quả quyết không bao giờ để hắn chơi xỏ thêm một lần nữa. Vì thế hắn phải làm việc quần quật và bị tra tấn ngày này qua ngày khác, cai ngục ngày ngày vẫn hỏi hắn cùng một câu “Mày đã chịu thức tỉnh chưa?”. Cho đến một ngày Luke không thể chịu nổi nữa, hắn đến tìm cai ngục và nói rằng mình đã thức tỉnh và rất hối hận. Cai ngục dần mặt hắn rằng, chỉ cần hắn không thật sự hối lỗi, họ chắc chắn sẽ giết hắn. Và đương nhiên, hắn tiếp tục âm mưu trốn thoát, cũng như viên cai ngục đã nói, đến lần thứ ba, họ giết hắn thật. Giống như Luke, đa số các trader bằng cách này hay cách khác đều đối chọi với thị trường và đương nhiên cuối cùng họ cũng bị giết như Luke (thông qua mất mát về vật chất và tinh thần). Vì thế, các bạn hãy bình tĩnh, chúng ta có rất nhiều cách để trở nên thoải mái, hài lòng và nhận được một cách dễ dàng từ thị trường bất kì cái gì chúng ta muốn. Nhưng trước tiên bạn phải sẵn lòng để cho tâm trí mình được trong sạch “Bạn đã thức tỉnh chưa?”

CHƯƠNG 5

SỰ NĂNG ĐỘNG CỦA NHẬN THỨC

Một trong những mục tiêu chủ yếu của cuốn sách này là chỉ cho bạn làm thế nào để tách nguy cơ của nỗi đau ra khỏi thông tin thị trường. Thị trường không tạo ra thông tin hạnh phúc hay đau khổ. Từ góc độ thị trường, tất cả đơn giản chỉ là thông tin. Nó gần giống như việc thị trường làm cho bạn cảm thấy cách mà bạn hành động ở bất cứ thời điểm nào, nhưng thực chất không hẳn vậy. Chính tâm lý của bạn định hình cách mà bạn cảm nhận thông tin như thế nào, và như vậy liệu bạn có được dẫn dắt đến trạng thái tư duy tốt nhất để đi theo dòng chảy và tận dụng bất cứ lợi thế nào thị trường tạo ra.

Những trader chuyên nghiệp không cảm nhận thấy bất cứ nỗi đau nào về thị trường, vì thế, đối với họ những mối hiểm họa không tồn tại. Nếu không có mối nguy nào, cũng sẽ chẳng có gì phải phòng thủ. Vậy cũng không có lý do gì để kích hoạt cơ chế bảo vệ ý thức và tiềm thức của họ. Đó là lý do vì sao những Trader chuyên nghiệp có thể thấy và hành động những việc làm cho người khác cảm thấy bối rối, mơ hồ. Họ đang ở trong dòng chảy vì họ cảm nhận một dòng chảy cơ hội bất tận, còn khi họ không ở trong dòng chảy, những người xuất sắc nhất có thể thấy được thực tế đó và sau đó bù đắp bằng việc hoặc là điều chỉnh lại tỷ lệ hoặc là không giao dịch nữa.

Nếu mục tiêu của bạn là có thể giao dịch giống như những chuyên gia, bạn phải có khả năng nhìn thị trường theo góc độ khách quan. Bạn phải có khả năng hành động không chần chừ hay do dự nhưng với một sự tự chủ tích cực và thái độ thích hợp để chống lại các tác động tiêu cực của việc quá tự tin hoặc hưng phấn thái quá. Về cơ bản, mục tiêu của bạn là tạo một trạng thái tinh thần duy nhất, đó là trạng thái tinh thần của một trader. Khi bạn hoàn thiện được điều này, thì bạn đã sẵn sàng để trở thành một trader thành công.

Để giúp bạn đạt được mục tiêu này, tôi sẽ chỉ cho bạn cách để xác định lại mối quan hệ giữa bạn với thông tin thị trường, qua đó bạn nhận thấy rằng có ít hoặc không có khả năng xảy ra bất cứ mối nguy nào. Bằng cách “xác định lại”, ý tôi là thay đổi nhận thức của bạn và điều khiển nó ngoài khuôn khổ tinh thần, hướng bạn tập trung vào những cơ hội thay vì xoáy sâu vào nỗi đau tinh thần.

SỬA LỖI PHẦN MỀM TINH THẦN

Nói cách khác, chúng ta muốn gỡ bỏ vi rút trong mã phần mềm tinh thần của chúng ta và để tư duy của chúng ta chạy đúng. Để thực hiện việc này hiệu quả đòi hỏi phải có một sự hiểu biết về bản chất về năng lượng và làm thế nào bạn có thể sử dụng năng lượng đó để thay đổi quan điểm tiêu cực phản ứng cảm xúc không mong muốn đối với thông tin thị trường. Có nhiều điều để học hỏi, nhưng tôi nghĩ bạn sẽ ngạc nhiên trước việc làm sao một vài thay đổi đơn giản có thể tạo một khác biệt lớn trong kết quả giao dịch của bạn.

Quá trình giao dịch bắt đầu với việc nhận ra một cơ hội. Nếu không nhận thức được một cơ hội, chúng ta sẽ không có lý do để giao dịch. Nên tôi nghĩ điều đó chỉ phù hợp khi chúng ta bắt đầu kiểm tra năng lượng tinh thần bằng cách phá vỡ quá trình của nhận thức. Đông lực cơ bản của nhận thức là gì? Những yếu tố nào xác định cách chúng ta nhận ra thông tin hoặc những gì chúng ta nhận ra trong mối quan hệ có

sẵn? Làm thế nào để hiểu được cách liên kết với những gì chúng ta trải nghiệm tại bất kỳ thời điểm nào?

Có lẽ các dễ nhất để hiểu về động lực của nhận thức và trả lời những câu hỏi này là nghĩ về mọi thứ (ý tôi là tất cả mọi thứ) đang tồn tại trong, trên và xung quanh hành tinh này như một tập hợp các lực lượng – lực lượng tạo ra thông tin bao gồm những tính chất, đặc điểm và những đặc điểm làm cho nó là duy nhất.

Mọi thứ tồn tại bên ngoài cơ thể chúng ta – tất cả đặc điểm và tất cả các phạm trù của cuộc sống; tất cả hiện tượng trên hành tinh dưới dạng như điều kiện thời tiết, động đất và núi lửa phun trào; tất cả sự vận động và trì trệ về khía cạnh thể chất; và tất cả hiện tượng phi vật chất như ánh sáng, các loại sóng âm thanh, sóng cực ngắn và sóng bức xạ - tạo ra bản chất tồn tại của thông tin. Thông tin đó có khả năng tác động lên một trong năm giác quan của chúng ta.

Trước khi tiến xa hơn, hãy chú ý rằng tôi dùng động từ “tạo ra” một cách bao gồm tất cả, nghĩa là tất cả trong trạng thái biểu cảm tích cực, bao gồm cả những vật vô tri vô giác. Để minh họa tại sao tôi làm điều đó, hãy nhìn vậy như đơn giản như một tảng đá. Đó là một vật vô tri vô giác, gồm các nguyên tử và phân tử duy nhất thể hiện đó là một tảng đá. Tôi có thể dùng động từ chỉ hoạt động “thể hiện” vì nguyên tử và phân tử tạo ra tảng đá chuyển động không ngừng. Vì vậy, ngay cả khi tảng đá không xuất hiện hoạt động ngoại trừ tư duy trừu tượng nhất, nó có đặc điểm và tính chất sẽ tác động lên các giác quan của chúng ta, làm cho chúng ta có trải nghiệm và có sự phân biệt về bản chất tồn tại của nó. Ví dụ, một tảng đá có kết cấu, kết cấu đó tác động lên giác quan của chúng ta nếu chúng ta chạm ngón tay của chúng ta lên bề mặt của tảng đá. Một tảng đá có hình dạng và màu sắc, điều này tác động đến thị giác của chúng ta; tảng đá chiếm một khoảng không gian mà không vật nào chiếm được, vì vậy chúng ta có thể nhìn thấy tảng đá thay vì một khoảng không gian trống nào đó hoặc một vật nào khác. Một tảng đá cũng có thể có mùi, nó tác động lên khứu giác của chúng ta, hoặc vị giác, dù gần đây tôi không liếm bất cứ hòn đá khi tìm hiểu.

Khi chúng ta gặp bất cứ vật gì trong môi trường thể hiện tính chất và đặc điểm của nó, diễn ra một dạng trao đổi năng lượng. Năng lượng từ bên ngoài, thể hiện dưới bất cứ hình dạng nào, được biến đổi bởi hệ thần kinh của chúng ta thành các xung điện và lưu lại bên trong môi trường tinh thần của chúng ta. Cụ thể hơn, những gì chúng ta nghe, nhìn, nếm, ngửi hoặc cảm nhận thông qua các giác quan của chúng ta được biến đổi thành các xung điện năng lượng và lưu lại trong môi trường tinh thần như một bộ nhớ và hoặc phân biệt về bản chất tồn tại của một vật.

Tôi nghĩ tất cả những điều này hoàn toàn hiển nhiên với hầu hết mọi người, nhưng ở đây có một số hàm ý sâu xa không rõ ràng và chúng ta thường phân chia theo cấp độ. Đầu tiên, có mối quan hệ nhân quả tồn tại bên trong chúng ta và các thứ khác tồn tại ở môi trường bên ngoài. Kết quả sự kết hợp những gì bên trong chúng ta với những lực bên ngoài tạo ra mà tôi gọi là “những cấu trúc năng lượng” trong tâm trí chúng ta. Những ký ức, sự phân biệt, và, cuối cùng niềm tin chúng ta thu được trong cuộc đời tồn tại dưới dạng cấu trúc năng lượng trong môi trường tinh thần của chúng ta. Cấu trúc năng lượng là một khái niệm trừu tượng. Bạn có thể tự hỏi: “Năng lượng có khuôn mẫu và hình dạng như thế nào?” Trước khi tôi trả lời câu hỏi này, một câu hỏi cơ bản nữa cần phải đề cập đến. Làm thế nào mà ngay từ đầu chúng ta biết rằng những ký ức, sự phân biệt và niềm tin tồn tại dưới dạng năng lượng?

Tôi không biết nếu nó được chứng minh một cách khoa học hoặc được chấp nhận hoàn toàn bởi một hội đồng khoa học, thì hãy tự hỏi xem những thành phần tinh thần này có thể tồn tại ở những hình dạng nào khác không? Đây là những điều chúng ta biết chắc chắn: tất cả những thành phần của nguyên tử và phân tử đều chiếm một khoảng không gian và, do đó, có thể nhìn thấy và quan sát được. Nếu những ký ức, phân biệt và niềm tin tồn tại dưới một vài dạng vật chất, thì chúng ta có thể quan sát chúng. Theo những gì tôi biết, không có nhiều quan sát như vậy được thực hiện. Cộng đồng khoa học đã mổ xẻ mô não (của người sống và cả người chết) để khám nghiệm ở mức độ nguyên tử cá nhân, khoanh vùng não bộ theo chức năng của chúng, nhưng vẫn chưa có ai đã từng quan sát được một ký ức, sự khác biệt hay niềm tin ở dạng tự nhiên của nó. Ý tôi là “niềm tin ở dạng tự nhiên của nó” mặc dù một nhà khoa học có thể quan sát từng tế bào não chắc chắn có chứa những ký ức, nhưng họ không thể trải nghiệm ngay những ký ức này bằng tay. Họ có thể chỉ trải nghiệm ký ức nếu người có những ký ức đó còn sống và chọn để diễn đạt ký ức theo một vài cách nào đó.

Nếu những ký ức, sự phân biệt, và niềm tin không tồn tại dưới dạng vật chất vật lý, rồi thực sự không có cách nào thay thế chúng ngoại trừ một dạng năng lượng nào đó. Nếu trong các trường hợp thực tế, năng lượng này có thể có một hình dạng cụ thể không? Chúng có thể được phác họa theo cách phản chiếu những lực bên ngoài làm cho nó tồn tại không? Chắc chắn! Mọi vật trong môi trường hoặc tương tự như năng lượng đều có hình dạng và cấu trúc cụ thể đúng không? Để tôi cho bạn một vài ví dụ.

Suy nghĩ là một dạng năng lượng. Vì bạn nghĩ trong một ngôn ngữ, suy nghĩ của bạn được sắp đặt bởi những hạn chế và quy tắc chi phối các từ ngữ đặc biệt. Khi bạn diễn đạt những suy nghĩ này bằng lời nói, bạn tạo ra những sóng âm thanh, những sóng này là một dạng của năng lượng. Những sóng âm thanh này tạo ra bởi sự tương tác giữa dây thanh quản và lưỡi của bạn trong đó chứa nội dung thông điệp của bạn. Những bước sóng cực ngắn cũng là năng lượng. Nhiều cuộc gọi điện thoại được tiếp âm bởi sóng cực ngắn, nghĩa là năng lượng sóng cực ngắn được cấu thành theo một cách nào đó phản ánh thông điệp chứa nó. Ánh sáng laser là năng lượng, và nếu bạn đã từng chứng kiến một buổi diễn bằng laser, hoặc nghệ thuật ánh sáng trình chiếu laser, những gì bạn thấy là năng lượng tinh khiết phản chiếu hình dạng theo mong muốn của những nghệ sỹ.

Đây là những ví dụ điển hình về cách năng lượng có thể tạo ra khuôn khổ, hình dạng và cấu trúc. Tất nhiên còn nhiều ví dụ nữa nhưng tôi chỉ nêu thêm một ví dụ nữa minh họa một điểm trong cách phác họa. Ở mức độ cơ bản nhất, những giấc mơ là gì? Tôi không hỏi bạn ý nghĩa của những giấc mơ hoặc bạn nghĩ gì về mục đích của những giấc mơ, nhưng đúng hơn là giấc mơ là cái gì? Tính chất của giấc mơ là gì? Nếu chúng ta giả định rằng những giấc mơ được đặt giới hạn trong hộp sọ của chúng ta, thì chúng không thể chứa được những nguyên tử và phân tử, vì sẽ không đủ không gian cho tất cả những điều này tồn tại và chiếm chỗ trong giấc mơ của chúng ta được. Những trải nghiệm trong giấc mơ dường như có cùng tỷ lệ và kích cỡ so với những gì ta cảm nhận khi thức bằng năm giác quan của chúng ta. Cách duy nhất có thể hiểu được là nếu những giấc mơ là một dạng cấu trúc năng lượng, thì năng lượng đó có thể là bất cứ kích thước hay hình dạng nào dù khi làm vậy chúng ta không tồn bất cứ khoảng không gian nào.

Bây giờ, nếu chuyện này không xảy ra với bạn, vậy ở đây có một vài điều thực sự sâu xa. Nếu những ký ức, sự phân biệt và niềm tin mà chúng ta có được là kết quả của môi trường bên ngoài đại diện cho những gì ta đã tìm hiểu và việc môi trường đó hoạt động như thế nào; và nếu những ký ức, sự phân biệt và niềm tin trong môi trường tinh thần của chúng ta là năng lượng; và nếu năng lượng đó không chiếm bất cứ khoảng không gian nào; thì cũng có thể nói rằng chúng ta có khả năng vô hạn về việc học, tìm hiểu. Vậy thì tôi không nghĩ là không chỉ là có thể nói mà là tôi đang nói về việc học không giới hạn.

Hãy xem xét đến việc phát triển ý thức con người và tập hợp những gì chúng ta đã học cũng như những gì một cá nhân điển hình cần biết cách hoạt động hiệu quả so với cách đây chỉ 100 năm. Hoàn toàn không có điều gì chỉ ra rằng chúng ta không có không có khả năng học tập không giới hạn. Sự khác nhau giữa những gì chúng ta nhận thức hiện tại và những gì chúng ta làm như kết quả của việc mở mang nhận thức có thể làm cho mọi người sống 100 năm trước sửng sốt.

SỰ NHẬN THỨC VÀ HỌC HỎI

Tuy nhiên, chúng ta phải cẩn trọng việc không đánh đồng giữa khả năng lưu trữ với khả năng học tập. Học hỏi và nhận thức về những gì có thể học, chứ không phải là một chức năng về khả năng lưu trữ. Nếu là khả năng lưu trữ thì điều gì ngăn chúng ta biết mọi thứ? Và nếu chúng ta đã biết mọi thứ, thì điều gì sẽ ngăn chúng ta nhận ra từng đặc trưng, tính chất hoặc đặc điểm của tất cả mọi thứ thể hiện bản chất của chính nó tại bất kỳ thời điểm nào? Điều gì đã ngăn chúng ta lúc này?

Những thắc mắc này được đặt ra để hỏi tại sao bạn phải hiểu những thành phần của yếu tố tinh thần như trí nhớ, ký ức, sự phân biệt và niềm tin tồn tại như một dạng năng lượng. Các dạng năng lượng có khả năng hoạt động như một lực tạo ra hình dạng riêng của nó; và đó chính xác là những gì ký ức, sự phân biệt và niềm tin của chúng ta hoạt động. Chúng tác động một lực từ bên trong lên các giác quan của chúng ta, thể hiện hình dáng và nội dung của chúng, và, trong quá trình hoạt động đó, chúng có tác động hạn chế sâu sắc lên các thông tin chúng ta nhận ra vào bất kỳ thời điểm nào, làm cho những thông tin có sẵn từ nhận thức của thị trường, và những khả năng vốn có của thông tin đó, thực sự không thể nhìn thấy được.

Điều tôi đề cập ở đây là vào bất kỳ thời điểm nào mà môi trường cũng được tạo ra một khối lượng lớn thông tin về những đặc trưng, đặc điểm và tính chất. Một vài thông tin đó vượt ngoài phạm vi sinh lý của các giác quan của chúng ta. Ví dụ, mắt chúng ta không thể nhìn thấy mọi bước sóng của ánh sáng cũng như tai chúng ta không thể nghe được các tần số của âm thanh trong môi trường sản xuất, do đó, một loạt các thông tin đó nằm ngoài khả năng sinh lý của các giác quan của chúng ta.

Vậy điều gì được tạo ra đối với phần còn lại của môi trường thông tin? Chúng ta có nghe, nhìn, nếm hoặc cảm nhận thông qua các giác quan của chúng ta với khả năng phân biệt, đặc điểm, tính chất thể hiện mọi điều trong phạm vi sinh lý của các giác quan của chúng ta? Hoàn toàn không? Năng lượng bên trong chúng ta sẽ quyết định hạn chế hoặc ngăn nhận thức của chúng ta về những thông tin này bằng việc thông qua các cơ chế cảm giác cùng một môi trường hoạt động bên ngoài.

Bây giờ nếu bạn dành chút thời gian và nghĩ về một vài điều tôi đã từng nói có lẽ là hiển nhiên. Ví dụ, có nhiều cách trong đó môi trường bên ngoài thể hiện mà chúng ta

không nhận ra đơn giản vì chúng ta chưa biết về chúng. Điều này rất dễ hình dung. Hãy nhớ lại lần đầu tiên khi bạn nhìn vào biểu đồ giá. Bạn đã làm gì? Chính xác là bạn nhận ra điều gì? Nếu chưa được nhìn trước đó, tôi chắc chắn, giống như tất cả mọi người, bạn đã nhìn thấy một loạt những đường kẻ vô nghĩa. Giờ nếu bạn giống như hầu hết những trader, khi bạn nhìn vào biểu đồ giá bạn thấy, đặc điểm, những đường nét và những mô hình hành vi biểu thị tập hợp những hành động của những trader tham gia trong những ngành đặc biệt này.

Ban đầu, các biểu đồ biểu thị thông tin không khác biệt. Thông tin không khác biệt tạo ra một trạng thái hỗn độn và đó có thể do lần đầu tiên bạn nhìn và có kinh nghiệm về nhìn biểu đồ. Tuy nhiên, dần dần bạn học cách phân biệt những thông tin như xu hướng, đường xu hướng, đường hợp nhất, hỗ trợ và kháng cự, sự quay đầu hay các mối quan hệ có ý nghĩa giữa khối lượng, và lãi suất mở và phản ứng giá, chỉ nêu ra một vài thông tin. Bạn đã học được rằng những phân biệt hành vi của thị trường đại diện cho một cơ hội đáp ứng một vài nhu cầu cá nhân, mục tiêu hoặc mong muốn. Từng sự phân biệt bây giờ có một ý nghĩa và một số liên quan đến ý nghĩa của cấp độ hoặc tầm quan trọng gắn liền với nó.

Giờ tôi muốn bạn dùng trí tưởng tượng của bạn và giả vờ như tôi chỉ đặt trước bạn biểu đồ giá lần đầu tiên bạn đã từng thấy. Có thể có sự khác biệt giữa những gì bạn thấy bây giờ và những gì bạn đã từng thấy? Chắc chắn. Thay vì nhìn thấy hàng loạt những đường kẻ không khác biệt như trước đây, có lẽ bạn thấy mọi điều bạn đã học về những đường kẻ này trong hiện tại. Nói cách khác, bạn có thể thấy tất cả những khác biệt bạn đã học để giao dịch, cũng như tất cả những cơ hội mà những khác biệt này thể hiện.

Tuy nhiên, tất cả chúng ta có thể thấy như nhìn thấy những gì tồn tại trong biểu đồ bây giờ và hơn nữa, chúng ta đã có khả năng cảm nhận được. Vậy có điều gì khác biệt? Cấu trúc năng lượng bên trong bạn bây giờ - kiến thức bạn có được - tác động một lực lên mắt bạn, khiến bạn nhận ra những sự khác biệt đa dạng bạn đã được học. Vì năng lượng không xuất hiện khi lần đầu tiên bạn nhìn vào biểu đồ, tất cả những cơ hội bạn nhìn thấy bây giờ vẫn ở đó, nhưng lại ẩn đi với bạn. Hơn nữa, trừ khi bạn được học về những khác biệt dựa vào từng mối quan hệ giữa các biến trên biểu đồ, những gì bạn chưa được học vẫn không thể nhìn thấy được.

Hầu hết chúng ta không có khái niệm về cấp độ liên tục của những cơ hội có sẵn nhưng vô hình ở trong những thông tin ta từng tiếp cận. Thông thường, chúng ta không bao giờ nghiên cứu về những cơ hội và, như vậy, cơ hội vẫn không thể nhìn thấy được. Tất nhiên, vấn đề là trừ khi chúng ta đang ở vị thế hoàn toàn mới hoặc duy nhất hoặc chúng ta đang hoạt động nằm ngoài một thái độ cởi mở chân thực, chúng ta sẽ không cảm nhận được những điều chúng ta chưa từng được học. Để tìm hiểu về một việc gì đó, chúng ta phải có kinh nghiệm về việc đó theo một vài cách nào đó. Do vậy, những gì chúng ta có ở đây là một vòng tròn khép kín ngăn chúng ta học hỏi. Cảm giác về vòng tròn khép kín tồn tại trong tất cả chúng ta, vì đó là chức năng tự nhiên của việc năng lượng tinh thần biểu thị nó lên các giác quan của chúng ta.

Mọi người đã từng nghe câu: “Con người nhìn những gì họ muốn thấy”. Tôi sẽ nói khác đi một chút: Con người nhìn những gì họ đã từng tìm hiểu và thấy những gì họ đã từng học, và mọi thứ khác đều vô hình cho đến khi họ học cách làm thế nào để đối

phó được với năng lượng làm hạn chế nhận thức của họ với những gì họ chưa học và đang chờ được khám phá.

Để minh họa và làm rõ hơn về khái niệm này, tôi sẽ đưa ra một ví dụ khác cho bạn, trong đó chỉ ra năng lượng tinh thần tác động đến cách chúng ta nhận thức và trải nghiệm môi trường theo một cách trái ngược với mối quan hệ nguyên nhân - kết quả. Hãy xem một đứa bé lần đầu tiên tiếp xúc với một con chó.

Vì là trải nghiệm lần đầu tiên, môi trường tinh thần của đứa trẻ là hoàn toàn mới và sạch, có thể nói vậy, với sự tôn trọng với con chó. Đứa trẻ không có bất cứ ký ức nào và chắc cũng không có phân biệt về bản chất của một con chó. Vì thế, đến thời điểm đầu tiên gặp, từ nhận thức của đứa trẻ thì những con chó không tồn tại. Tất nhiên, từ nhận thức của môi trường, chó luôn tồn tại và chúng có khả năng tác động một lực lên các giác quan của đứa trẻ và cho chúng trải nghiệm về những con chó. Nói cách khác, những con chó thể hiện bản chất của chúng, có thể tác động như một nguyên nhân tạo ra tác động bên trong môi trường tinh thần của đứa trẻ.

Những hiệu ứng đó là do khả năng của con chó tạo ra? Vậy là những con chó có một loạt những biểu cảm. Tôi muốn nói bằng một loạt những biểu cảm có thể cư xử hướng về con người theo nhiều cách. Khi chơi với chúng, chúng có thể thân thiện, đáng yêu, an toàn và ngộ nghĩnh; hoặc chúng có thể chống đối, dữ dằn, và nguy hiểm - đó chỉ là một vài biểu hiệu của rất nhiều các hành vi mà chúng có khả năng có. Tất cả những đặc điểm này có thể quan sát, trải nghiệm và tìm hiểu được. Khi một đứa trẻ lần đầu tiên nhìn thấy một con chó, chắc chắn trong môi trường tinh thần của đứa trẻ không có thông tin nào nói với nó rằng nó cần đối phó với con chó. Môi trường thông tin không quen, không rõ và không được phân loại có thể tạo ra cảm giác tò mò - khi chúng ta muốn tìm hiểu thêm về những gì chúng ta đang trải nghiệm - hoặc cũng có thể tạo ra một trạng thái lộn xộn, trạng thái có thể dễ quay lại cảm giác sợ nếu chúng không thể sắp xếp thông tin theo một cách dễ hiểu hoặc tổ chức trong một khuôn khổ có ý nghĩa hoặc một bối cảnh.

Trong ví dụ của chúng ta, cảm giác tò mò của đứa trẻ tạo cú huých cho nó và nó lao vào con chó để được trải nghiệm nhiều cảm giác hơn nữa. Nên nhớ rằng làm sao đứa trẻ chính xác đang đẩy chúng vào một tình huống mà chúng không hề biết gì. Tuy nhiên, trong ví dụ này, môi trường ở tay không phản ứng thuận lợi với sự thúc đẩy của đứa trẻ. Con chó, đứa trẻ hoặc là chú ý đến ý nghĩa vốn có của thông tin hoặc là có một ngày tồi tệ. Trong bất cứ trường hợp nào, sớm muộn gì đứa trẻ cũng tiến lại gần, và con chó sẽ cắn nó. Việc tấn công rất nguy hiểm đến nỗi phải tách con chó ra khỏi đứa trẻ.

Kiểu trải nghiệm kém may mắn này chắc chắn không điển hình nhưng cũng không phải không phổ biến. Tôi chọn ví dụ này vì hai lý do: thứ nhất, nhiều người có thể kể lại theo nhiều cách, hoặc là từ chính trải nghiệm thực tế của họ, hoặc thông qua kinh nghiệm của một ai đó mà họ biết. Thứ hai, như chúng ta phân tích động lực cơ bản của trải nghiệm này là từ nhận thức năng lượng mà chúng sẽ tìm hiểu:

- 1) Tâm trí chúng ta được thiết kế để nghĩ như thế nào,
- 2) Xử lý thông tin,
- 3) Quá trình đó tác động như thế nào đến những gì chúng ta đang trải nghiệm và,
- 4) Năng lực của chúng ta để nhận thức được những khả năng mới

Tôi biết điều này có vẻ giống như nhiều cái nhìn sâu sắc từ chỉ một ví dụ nhưng các nguyên tắc phức tạp áp dụng cho các động lực không xứng mà hầu như tất cả đang được tìm hiểu.

Là kết quả của sự tổn thương về thể chất và tinh thần, cậu bé trong ví dụ của chúng ta bây giờ có một ký ức và một sự phân biệt về cách những con chó biểu thị bản thân nó. Nếu khả năng của cậu bé là nhớ kinh nghiệm nó trải qua là bình thường, cậu bé có thể lưu lại sự cố này theo một cách mà tất cả các giác quan đại diện đều có tác động: Ví dụ việc bị tấn công có thể bị lưu lại theo hình ảnh tinh thần dựa trên những gì họ đã thấy, cũng như những âm thanh tinh thần thể hiện những gì họ đã nghe. Trí nhớ, những ký ức đại diện chó ba giác quan khác sẽ hoạt động theo cùng một cách.

Tuy nhiên, loại dữ liệu giác quan trong bộ nhớ của cậu bé không quan trọng như loại năng lượng dữ liệu giác quan thể hiện. Chúng ta có hai loại năng lượng tinh thần cơ bản: năng lượng tích điện dương - tích cực, bao gồm những cảm giác yêu thương, tự tin, hạnh phúc, niềm vui, sự thỏa mãn, sự hứng thú và lòng nhiệt thành chúng ta gọi là một vài cách dễ chịu chúng ta cảm nhận; và năng lượng tích điện âm - tiêu cực bao gồm sự sợ hãi, nỗi kinh hoàng, sự không hài lòng, sự phản bội, nuối tiếc, sự giận dữ, phân vân, lo lắng, căng thẳng và bức bối, tất cả những cảm giác này đại diện những gì được ám chỉ chung là nỗi đau tinh thần.

Vì kinh nghiệm đầu tiên của cậu bé với chó là rất đau, chúng ta có giả định rằng bất kỳ giác quan nào bị tác động thì tất cả những ký ức của cậu bé về kinh nghiệm này cũng sẽ là rất đau, cảm giác không dễ chịu, năng lượng tiêu cực. Bây giờ, năng lượng tiêu cực này sẽ ảnh hưởng gì đến nhận thức và hành vi của cậu bé nếu và khi cậu bé tiếp xúc với một con chó khác? Câu trả lời rõ ràng là nực cười khi hỏi, nhưng những tình trạng cơ bản là không rõ ràng, vậy nên hãy kiên nhẫn cùng tôi. Rõ ràng, thời điểm cậu bé tiếp xúc với một con chó khác, cậu sẽ cảm thấy sợ.

Nên nhớ rằng tôi dùng từ “khác” để miêu tả con chó tiếp theo mà cậu bé tiếp xúc. Những gì tôi muốn nhấn mạnh rằng bất cứ con chó cũng có thể là nguyên nhân khiến cậu bé cảm thấy sợ, không phải chỉ có con chó đã từng tấn công cậu. Sẽ không có khác biệt gì nếu cậu bé tiếp xúc với con chó tiếp theo là một con chó thân thiện nhất thế giới, bản chất tự nhiên của nó chỉ muốn được vui đùa và yêu thương. Đứa trẻ sẽ vẫn sợ, và hơn nữa, nỗi sợ của đứa trẻ nhanh chóng chuyển sang sự khiếp sợ bộc phát, đặc biệt nếu con chó thứ hai cố gắng đến gần cậu bé chỉ để muốn chơi với bé.

Mỗi người trong chúng ta có ít nhất một lần chứng kiến một tình huống mà có một ai đó trải qua nỗi sợ hãi, khi mà từ quan điểm của chúng ta điều này không nguy hiểm và ít nguy cơ đe dọa. Mặc dù chúng ta không thể ra nói điều đó, chúng ta tự nhủ rằng người đó sợ thật vô lý. Nếu chúng ta cố gắng chỉ ra lý do tại sao không cần phải sợ, chúng ta có thể tìm trong vốn từ ít ỏi của chúng ta, nếu có, thì đó là từ tác động.

Chúng ta có thể dễ dàng nghĩ đến điều tương tự đối với cậu bé trong ví dụ của chúng ta, rằng cậu bé thật vô lý, vì rõ ràng theo quan điểm của chúng ta có những khả năng khác tồn tại hơn là chỉ một điều duy nhất cậu bé đang chú ý trong tâm trí của mình. Nhưng là nỗi sợ của cậu ít hơn bất kỳ điều gì hợp lý, nói thế này, nỗi sợ của bạn (hoặc sự do dự của bạn) về việc đặt thêm lệnh tiếp theo, khi giao dịch trước đó của bạn bị thua? Cùng dùng một logic, những trader hàng đầu có thể nói rằng nỗi sợ của bạn là vô lý vì cơ hội của “thời điểm bây giờ/hiện tại” này chắc chắn chẳng có nghĩa gì đối với giao dịch trước đó của bạn. Mỗi giao dịch đơn giản là một lợi thế với một kết quả

có khả năng xảy ra, và độc lập với bất kỳ giao dịch nào khác. Nếu bạn tin điều ngược lại, vậy tội có thể thấy tại sao bạn lại sợ; nhưng tôi có thể cam đoan rằng nỗi sợ của bạn là hoàn toàn vô căn cứ.

NHẬN THỨC VÀ RỦI RO

Như các bạn có thể thấy, nhận thức, quan điểm về rủi ro của một người có thể dễ dàng bị đánh giá là phi lý đối với suy nghĩ của người khác. Rủi ro chỉ liên quan đến người cảm nhận nó theo thời điểm, điều này gần như tuyệt đối và nằm ngoài vấn đề. Khi đứa trẻ lần đầu tiên tiếp xúc với con chó, đứa trẻ hớn hỏ với sự phấn khích và tò mò. Những gì về cách mà tâm trí chúng ta tư duy và xử lý thông tin có thể làm cậu bé tự động quay ngược thái độ từ hớn hỏ phấn khởi sang trạng thái sợ sệt trong lần tiếp theo khi cậu tiếp xúc với con chó, ngay cả khi sau đó cả tháng hoặc cả năm? Nếu chúng ta nhìn vào nỗi sợ hãi như một cơ chế tự nhiên cảnh báo cho chúng ta biết về những điều kiện của nguy hiểm, cách gì mà tâm trí chúng ta hoạt động có thể tự động nói với cậu bé rằng lần sau khi tiếp xúc với một con chó cũng sẽ có điều gì làm nó sợ? Điều gì xảy ra với bản chất tò mò của cậu bé? Chắc chắn có nhiều điều phải tìm hiểu về bản chất của những con chó hơn là chỉ một kinh nghiệm này đã dạy cho cậu, đặc biệt có một sự thật trắng trợn là tâm trí chúng ta có một khả năng vô hạn cho việc học. Vậy tại sao hầu như không thể nói với cậu bé hãy thoát khỏi nỗi sợ của cậu?

SỨC MẠNH CỦA SỰ LIÊN KẾT

Thoạt đầu những câu hỏi này dường như phức tạp, nhưng phần lớn có thể trả lời một cách dễ dàng. Tôi chắc chắn nhiều người trong số các bạn đã biết câu trả lời: tâm trí chúng ta có một đặc điểm được thiết kế sẵn làm cho chúng ta tập hợp và liên kết bất cứ điều gì tồn tại ở môi trường bên ngoài tương tự như đặc điểm, tính chất, đặc trưng hay khuôn mẫu với những gì tồn tại sẵn trong môi trường tình thần của chúng ta là một ký ức hoặc một sự phân biệt. Nói cách khác, trong ví dụ về đứa trẻ sợ những con chó, dù là con chó thứ hai hay bất cứ con chó nào nó gặp sau đó, không phải con chó đã tấn công cậu bé để cậu bé trải nghiệm nỗi đau tinh thần. Chỉ có sẵn một điều gì giống hoặc tương tự trong tâm trí của cậu bé để liên kết giữa hai sự việc đó con chó thật đáng sợ.

Xu hướng tự nhiên này cho tâm trí chúng ta tập hợp như một chức năng vô thức của tinh thần xảy ra tự động. Đó không phải điều chúng ta phải suy nghĩ hay ra quyết định. Một chức năng vô thức của tinh thần có thể tương tự như chức năng vô tình của thể chất đó là nhịp tim. Cũng như chúng ta không có ý thức về việc nghĩ về quá trình làm cho tim chúng ta đập, chúng ta cũng không phải nghĩ đến việc kết nối những kinh và cảm giác của chúng ta về những việc đó. Đây đơn giản là một chức năng tự nhiên về cách tâm trí của chúng ta xử lý thông tin, và, giống như một nhịp tim, đó là chức năng có tác động sâu sắc đến cách chúng ta trải nghiệm cuộc sống.

Tôi muốn bạn thử hình dung về dòng chảy ngược nhau của năng lượng là mối quan hệ nguyên nhân và kết quả sẽ gây khó khăn (nếu không nói là bất khả thi) cho cậu bé nhận ra được bất kỳ khả năng nào khác hơn suy nghĩ có trong đầu cậu bé. Để giúp bạn, tôi sẽ chia quá trình ra từng phần nhỏ nhất, và đi theo từng bước một xem chuyện gì xảy ra. Tất cả những điều này có vẻ hơi trừu tượng, nhưng hiểu được quá trình này góp một phần lớn trong việc phát hiện ra tiềm năng để đạt được thành công liên tục như một trader chuyên nghiệp.

Đầu tiên, hãy bắt đầu từ những điều cơ bản. Có loại cấu trúc năng lượng bên ngoài và cấu trúc năng lượng bên trong của cậu bé. Năng lượng bên ngoài là năng lượng tích cực dưới dạng là một con chó thân thiện muốn thể hiện nó muốn được chơi đùa. Năng lượng bên trong là một ký ức tiêu cực dưới dạng hình ảnh và âm thanh của tinh thần biểu thị trải nghiệm lần đầu tiên của cậu bé với một con chó.

Cả hai dạng năng lượng bên ngoài và bên trong có tiềm năng làm cho các giác quan của cậu bé cảm nhận được và, kết quả là, tạo ra hai tình huống khác biệt cho cậu bé trải nghiệm. Năng lượng bên ngoài có khả năng tác động một lực lên cậu bé theo cách mà cậu thấy rất thú vị. Chú chó đặc biệt này thể hiện đặc điểm hành vi như hài hước, thân thiện, và cả đáng yêu nữa. Nhưng hãy nhớ rằng đứa trẻ vẫn không có trải nghiệm về những đặc điểm này của một con chó, trong nhận thức của đứa trẻ những đặc điểm này không tồn tại. Cũng giống như trong một ví dụ về mô hình giá tôi từng trình bày trước đó, đứa trẻ không thể cảm nhận về những gì nó chưa tìm hiểu, trừ khi đứa trẻ đang ở trạng thái tinh thần là được truyền dẫn để học hỏi.

Năng lượng bên trong cũng có tiềm năng và chỉ đang chờ đợi, hay nói cụ thể thì đang biểu thị chính nó. Nhưng năng lượng bên trong sẽ tác động lên mắt và tai cậu bé theo cách làm cho cậu cảm thấy đó là mối nguy. Theo hướng này sẽ tạo ra một kinh nghiệm về nỗi đau tinh thần, sợ hãi, và thậm chí có thể là nỗi kinh hoàng.

Theo cách mà tôi sắp đặt, có vẻ như cậu bé có thể lựa chọn giữa trải nghiệm vui và trải nghiệm về sợ hãi, nhưng đó thực sự không phải trường hợp này, ít nhất là không phải trong thời điểm này. Trong hai khả năng tồn tại của tình huống này, cậu sẽ chắc chắn nếm trải nỗi đau và sự sợ hãi, thay vì chọn được vui vẻ chơi đùa. Điều này đúng vì nhiều lý do.

Trước tiên, như tôi đã nêu ra, tâm trí chúng ta là sợi dây tự động và ngay lập tức tập hợp và kết nối những thông tin có những đặc điểm, tính chất và hình dạng gần giống nhau. Biểu hiện gì bên ngoài của đứa trẻ khi nó thấy hình dạng một con chó, nhìn và nghe hình dáng nào tương tự trong đầu nó. Tuy nhiên, mức độ giống nhau là cần thiết để liên kết hai sự vật với nhau trong đó có một biến số chưa rõ, nghĩa là tôi không biết các bộ máy tinh thần làm thế nào xác định được sự tương đồng nhiều hay ít để yêu cầu tâm trí chúng ta tập hợp và liên kết hai hay nhiều mảng thông tin với nhau. Vì tâm trí của mọi người đều hoạt động theo cách giống nhau, nhưng, đồng thời của từng người là duy nhất, tôi sẽ giả định một loạt các dung sai về sự tương đồng hoặc không tương đồng và mỗi người trong chúng ta có một khả năng duy nhất trong một phạm vi nào đó.

Đây là những gì chúng ta biết: khi con chó tiếp theo đến tiếp xúc với mắt và tai đứa bé, nếu có đủ sự tương đồng giữa cách nhìn hoặc nghe và hình ảnh con chó đọng lại trong bộ nhớ của đứa trẻ rồi sau đó tâm trí của đứa bé sẽ tự động kết nối hai sự việc với nhau. Sự kết nối này, lần lượt gây ra những năng lượng tiêu cực trong bộ nhớ của đứa trẻ được phóng ra khắp cơ thể của nó, làm cho nó đối phó với linh cảm rất khó chịu hoặc khủng hoảng. Mức độ khó chịu hoặc nỗi đau tinh thần nó trải qua sẽ tương đương với mức độ khủng hoảng mà nó phải chịu đựng như lần đầu tiên tiếp xúc với một con chó.

Điều gì xảy ra tiếp theo là những gì các nhà tâm lý học gọi là sự soi chiếu. Tôi sẽ nói đến điều này đơn giản như một liên kết tức thời khác làm cho tình hình thực tế từ quan điểm, nhận thức của cậu bé dường như tuyệt đối, sự thật không thể nghi ngờ.

Cơ thể cậu bé lúc này được bao trùm bởi năng lượng tiêu cực. Đồng thời, cậu bé đang trong cảm giác tiếp xúc với con chó. Tiếp theo, tâm trí cậu liên kết với bất kỳ thông tin cảm giác của mắt hoặc tai cảm nhận năng lượng đau đớn mà cậu đang trải qua bên trong cậu, điều này làm như nếu nguồn gốc nỗi đau và sự sợ hãi của cậu là do cậu nhìn hoặc nghe thấy con chó vào thời điểm đó.

Những nhà tâm lý học gọi động thái về những gì mà tôi vừa miêu tả là sự soi chiếu vì, theo nghĩa nào đấy thì cậu bé đang chiếu nỗi đau nó đang trải qua lên con chó. Năng lượng đau đớn sau đó phản chiếu ngược lại cậu bé, do vậy cậu cảm nhận con chó là mối đe dọa, đau đớn và nguy hiểm. Quá trình này làm cho những con chó sau đó đều có đặc điểm, tính chất và hình dáng giống như con chó ở trong ngân hàng bộ nhớ của cậu bé, mặc dù thông tin về con chó thứ hai không hề giống hoặc cũng không hề tương đồng với hành vi của con chó đã từng tấn công cậu bé.

Từ hai con chó, một ở trong tâm trí cậu bé, một ở ngoài tâm trí cậu bé, đều cảm nhận chính xác như nhau, sẽ là điều cực kỳ khó để đề nghị cậu bé có thể thực hiện bất kỳ phân biệt nào ở hành vi của con chó thứ hai có bất kỳ khác biệt nào với con chó trong tâm trí cậu. Vậy nên, thay vì cảm nhận như một cơ hội để trải nghiệm điều gì mới về bản chất của những con chó khi tiếp xúc với con chó lần tiếp theo thì đứa bé chỉ nhận ra chó đầy đe dọa và nguy hiểm.

Bây giờ, nếu bạn suy ngẫm một chút, đó là những gì quá trình này chỉ ra cho cậu bé rằng kinh nghiệm của nó về tình huống này chỉ là tương đối, sự thật không chối cãi? Chắc chắn nỗi đau và sự sợ hãi mà nó trải qua là hoàn toàn thật.

Nhưng cậu bé đã cảm nhận những khả năng gì? Có phải những khả năng đó đều đúng? Từ quan điểm của chúng ta thì không phải vậy. Tuy nhiên, từ quan điểm của đứa bé, những khả năng sẽ có thể là bất cứ điều gì trừ tình huống thực tế? Nó đã thay thế những gì? Trước tiên, nó không hề nhận ra những khả năng mà nó chưa từng tìm hiểu. Và đây là điều cực kỳ khó khăn khi bạn tìm hiểu một cái gì mới nếu bạn sợ, vì, như bạn biết rất rõ, sợ hãi là một hình thức rất suy nhược của năng lượng. Nó khiến chúng ta phải rút lui, để sẵn sàng bảo vệ chúng ta, để chạy trốn, và để thu hẹp sự tập trung chú ý của chúng ta, tất cả đều làm cho nó rất khó khăn, nếu không phải là không thể để mở ra một hướng cho phép chúng ta tìm hiểu điều mới.

Thứ hai, như tôi đã từng chỉ ra, theo như những gì cậu bé đã kết nối, con chó chính là nguồn gốc nỗi đau của cậu, và điều này đúng theo một nghĩa nào đấy. Con chó thứ hai đã làm chạm vào nỗi đau có sẵn trong tâm trí của đứa trẻ, nhưng đó thực sự không phải nguồn gốc của nỗi đau đó. Điều này là một khả năng buộc tội con chó đã kết nối một cách tự động với năng lượng tiêu cực của đứa trẻ, quá trình tinh thần tự nguyện, hoạt động nhanh hơn một cái chớp mắt (một quá trình mà đứa trẻ hoàn toàn không nhận ra). Vậy theo những gì đứa trẻ lo lắng, tại sao phải sợ nếu những gì nó cảm nhận về con chó hoàn toàn không phải sự thật?

Như các bạn có thể thấy, không thể có bất kỳ khác biệt về việc con chó đã hành động như thế nào, hoặc những gì một người nào đó nói điều ngược lại về việc tại sao đứa trẻ không nên sợ, vì đứa trẻ sẽ cảm nhận bất cứ thông tin nào được tạo ra từ con chó đều là quan điểm tiêu cực (dù thực tế tích cực cỡ nào). Nó sẽ không có bất kỳ khái niệm nào về nỗi đau, sự sợ hãi và khủng hoảng mà nó trải qua đều hoàn toàn do nó tự gây ra.

Bây giờ, nếu khả năng đưa trẻ tự tạo ra nỗi đau và khủng hoảng của chính mình và, đồng thời, tin tưởng một cách dứt khoát rằng trải nghiệm tiêu cực của nó đến từ môi trường, cũng giống như khả năng những trader tự gây ra trải nghiệm của chính họ về sự sợ hãi và nỗi đau tinh thần khi họ tiếp xúc với thông tin thị trường và hoàn toàn bị thuyết phục rằng nỗi đau và sự sợ hãi của hoàn toàn là do hoàn cảnh? Những động thái tâm lý cơ bản hoạt động chính xác theo một cách này.

Một trong những mục tiêu cơ bản của một trader là nhận ra cơ hội có sẵn, chứ không phải nguy cơ của nỗi đau. Để học cách làm thế nào tiếp tục tập trung vào những cơ hội, bạn cần biết và hiểu được những điều kiện không chắc chắn của nguồn gốc về nguy cơ. Đó không phải là thị trường. Thị trường tạo ra thông tin về tiềm năng chuyển động từ một quan điểm trung lập. Đồng thời, thị trường cung cấp cho bạn (người quan sát) một dòng chảy bất tận của cơ hội để làm điều gì đó cho chính bạn. Nếu bạn nhận ra bất cứ thời điểm nào làm cho bạn thấy sợ, hãy tự thắc mắc câu hỏi này: có phải thông tin vốn là một nguy cơ/mối đe dọa, hay bạn đơn giản đang chịu tác động trạng thái tinh thần của chính bạn phản ánh lại (như minh họa ở trên)

Tôi biết khái niệm này rất khó chấp nhận, vậy tôi sẽ cho bạn một ví dụ khác để hình dung ra điều này. Hãy đưa ra một kịch bản mà hai hay ba giao dịch gần nhất của bạn bị thua. Bạn đang theo dõi thị trường, và những biến số bạn sử dụng chỉ ra một cơ hội đang tồn tại ngay bây giờ. Thay vì bạn vào lệnh ngay thì bạn lại do dự. Giao dịch này cảm giác như rất rủi ro, quá rủi ro, thực tế, bạn bắt đầu đặt câu hỏi liệu đó có thực sự là một tín hiệu. Kết quả là, bạn bắt đầu thu thập thông tin hỗ trợ tại sao giao dịch này không hoạt động. Đây là thông tin bình thường bạn không cân nhắc hay để tâm tới, và chắc chắn đó cũng không phải thông tin đó là một phần trong phương pháp giao dịch của bạn.

Trong thị trường đang vẫn đang dịch chuyển. Đáng tiếc, nó đang nó đang di chuyển không ngừng từ điểm/giá vào lệnh của bạn, điểm mà nếu bạn không do dự thì bạn đã thắng ở giao dịch này. Giờ bạn thấy mấu thuẫn, vì bạn vẫn muốn đặt lệnh; suy nghĩ về việc bị lỡ một giao dịch thắng là một nỗi đau. Đồng thời, khi thị trường đi xa từ điểm vào lệnh của bạn, rủi ro của giá trị đồng đô la tham gia thị trường tăng lên. Cuộc chiến nội tâm trong bạn cũng tăng theo. Bạn không muốn bỏ lỡ, nhưng bạn cũng không muốn cảm giác phải giằng co. Cuối cùng, bạn không làm gì cả, vì mâu thuẫn làm cho bạn bị tê liệt. Bạn biện minh cho tình trạng bất động của bạn bằng cách nói với bản thân rằng đó thật sự quá rủi ro khi đuổi theo thị trường, trong khi đó bạn cảm thấy khổ sở hơn ở mỗi mức giá thị trường nhảy theo hướng mà bạn có thể thắng một giao dịch đẹp.

Nếu kịch bản này nghe quen, tôi muốn bạn tự hỏi bản thân mình liệu vào thời điểm bạn đang do dự, bạn có cảm nhận những gì thị trường tạo ra là có sẵn, hoặc bạn cảm nhận những ở trong đầu bạn phản chiếu lại suy nghĩ của chính bạn? Thị trường cho bạn một tín hiệu. Nhưng bạn không nhận ra tín hiệu theo một cách khách quan hoặc quan điểm tích cực. Bạn không thấy tín hiệu đó như một cơ hội để trải nghiệm cảm giác tích cực bạn có được từ giao dịch thắng hoặc kiếm được tiền, nhưng đó chính xác là những gì thị trường đã luôn có sẵn cho bạn.

Hãy suy ngẫm điều này một chút: nếu tôi thay đổi kịch bản là hai hoặc ba giao dịch của bạn là thắng thay vì thua như trước, bạn sẽ cảm nhận tín hiệu có bất cứ khác biệt nào? Bạn có nhận ra có nhiều cơ hội thắng hơn so với kịch bản đầu tiên? Nếu

bạn thắng liên tục 3 giao dịch, bạn sẽ còn do dự khi đặt lệnh? Điều này rất khó xảy ra!/Không hề! Thực tế, nếu bạn giống như hầu hết những trader, có thể bạn sẽ xem xét rất lâu để đặt lệnh (đặt ở giá lớn hơn tài khoản của bạn rất nhiều)

Trong mỗi tình huống, thị trường tạo ra cùng một tín hiệu. Nhưng trạng thái tinh thần của bạn là tiêu cực và nỗi sợ cơ bản ở kích bản đầu tiên, và làm cho bạn tập trung vào khả năng thất bại, điều này làm bạn do dự. Trong kịch bản thứ hai, bạn khó mà nhận ra bất cứ rủi ro nào. Thậm chí bạn có thể đã từng nghĩ thị trường đang biến giấc mơ thành hiện thực. Nào, giờ hãy quay lại nhé, bạn sẽ làm điều này sẽ dễ thôi, nếu không nói là hấp dẫn, để cam kết với chính bạn về mặt tài chính.

Nếu bạn chấp nhận sự thật rằng thị trường không tạo ra thông tin tích cực hay tiêu cực như một đặc tính cố sẵn theo cách mà thị trường thể hiện, thì chỉ có cách thông tin có thể là tích cực hay tiêu cực từ chính tâm trí của bạn, và đó là một cách mà chức năng của thông tin được xử lý. Nói cách khác, thị trường không gây ra việc bạn luôn chú ý đến thất bại và nỗi đau, hay chú ý đến giao dịch thắng và niềm vui. Điều gì làm cho thông tin có tính tích cực và tiêu cực cũng giống như quá trình không chú ý của tinh thần làm cho đứa trẻ nhận ra con chó thứ hai là mối đe dọa và nguy hiểm, trong khi tất cả các con chó đều thích vui đùa và thân thiện.

Tâm trí chúng ta liên tục tập hợp những gì bên ngoài chúng ta (thông tin) với cái gì có sẵn trong đầu/tâm trí chúng ta (những gì chúng ta biết), làm cho nó giống như những hoàn cảnh bên ngoài và ký ức, sự phân biệt hay niềm tin của những hoàn cảnh này được tập hợp chính xác theo cùng một cách. Kết quả là, trong kịch bản đầu tiên, nếu bạn có hai hoặc ba giao dịch thua, tín hiệu tiếp theo thị trường tạo ra một cơ hội cho bạn thì bạn sẽ cảm thấy quá rủi ro. Tâm trí bạn tự động và vô thức liên hệ “thời điểm bây giờ” với phần lớn những kinh nghiệm giao dịch gần đây của bạn. Sự liên hệ chạm vào nỗi đau thất bại của bạn, tạo ra tình trạng sợ hãi của tinh thần và làm cho bạn cảm thấy thông tin mà bạn đang theo dõi là từ một quan điểm tiêu cực. Điều này có vẻ như nếu thị trường thể hiện thông tin có tính đe dọa, thì, tất nhiên, sự do dự của bạn được bào chữa.

Ở kịch bản thứ hai, cùng một quá trình làm cho bạn nhận ra tình huống từ một nhận định quá tích cực, vì bạn thắng liên tục ba giao dịch. Sự kết nối giữa “thời điểm bây giờ” và sự phấn chấn của ba giao dịch gần đây tạo sự tích cực thái quá hay tình trạng phấn chấn của tinh thần làm như nếu thị trường đang cho bạn một cơ hội không có rủi ro. Tất nhiên, sự biện hộ này cam kết cho chính bản thân bạn

Trong chương 1, tôi đã nói rất nhiều về những kiểu tinh thần làm cho những trader thua và phạm sai lầm rất hiển nhiên và nghiêm trọng, điều này sẽ không xảy ra với chúng ta và lý do mà chúng không thắng liên tục do cách nghĩ của chúng ta. Hiểu, trở nên có ý thức, và sau đó tìm hiểu làm thế nào để phá vỡ khuynh hướng tự nhiên của tâm trí là sự kết nối giữa bên ngoài và bên trong chúng ta là một phần quan trọng cho những chiến thắng đều đặn. Phát triển và duy trì trạng thái tinh thần cảm nhận được dòng chảy cơ hội của thị trường mà không có nguy cơ của nỗi đau hoặc vấn đề gây ra do quá tự tin, điều này sẽ đòi hỏi bạn tỉnh táo kiểm soát của quá trình liên kết các thông tin với nhau.

CHƯƠNG 6

QUAN ĐIỂM CỦA THỊ TRƯỜNG

Nhận thức về rủi ro của hầu hết các trader điển hình trong tình huống giao dịch là kết quả của 2 đến 3 trade gần nhất (phụ thuộc vào từng cá nhân). Còn những trader giỏi không bao giờ bị ảnh hưởng (cả về tích cực và tiêu cực) bởi những trade gần nhất anh ta vừa thực hiện. Vì thế nhận thức của họ về rủi ro ở bất kì tình huống trading nào cũng không bị ảnh hưởng bởi những biến đổi tâm lí mang tính cá nhân. Sự khác biệt lớn này sẽ dễ hướng bạn đến suy nghĩ những trader chuyên nghiệp vốn đã được thiết kế sẵn những tính cách cần thiết để trading hiệu quả, nhưng tôi cam đoan sự thật không phải vậy.

Tất cả những trader tôi đã từng hợp tác trong suốt 18 năm nay đều phải học cách làm thế nào để tập trung vào “thời khắc của dòng chảy cơ hội”, đây là một yêu cầu rất chung chung. Ngoài ra, ta cần phải biết cách kết hợp giữa những quan điểm cá nhân với những gì xã hội đã dạy ta.

Có một số yếu tố khác liên quan đến sự tự tôn cũng gây ảnh hưởng đến thành công của bạn. Nhưng những gì chúng ta thảo luận ở đây là những viên gạch nền móng để xây dựng nên thành công của bạn như một trader tầm cỡ.

NGUYÊN TẮC TƯƠNG ĐỐI

Nếu có một bí mật về bản chất của trading, thì tôi sẽ nói ngay cho bạn biết. Khả năng cốt lõi nhất chính là :

- 1.Trading không được quá tự tin cũng không được quá tự ti.
- 2.Nhận thức được những gì thị trường đang ám chỉ cho bạn.
- 3.Tập trung cao độ vào “thời khắc của dòng chảy cơ hội”
- 4.Yên phận trong “ the zone ”

Cần có một niềm tin mạnh mẽ vào nguồn thu nhập mang tính tương đối (bạn có thể có được nó hoặc không) mà trading mang lại cho bạn. Tâm lý của những trader giỏi nhất phát triển tới mức họ không mảy may nghi ngờ hay xung đột nội tâm, họ biết rằng “mọi chuyện đều có thể xảy ra”.

Họ không chỉ nói cho có hoặc coi điều này như một suy nghĩ đơn thuần. Niềm tin của họ vào sự tương đối này mạnh mẽ đến độ tách họ ra khỏi hiện tại và sự lo lắng về thu nhập từ những trade vừa mới diễn ra. Bằng cách đó, họ tự do tách biệt khỏi những niềm tin sai lệch và những mong muốn chủ quan mong thị trường đi theo ý mình. Thay vì tạo ra những niềm tin sai lệch, thứ chỉ dẫn đến nỗi đau về tinh thần và tài chính, họ tự tạo cho mình vị thế sẵn sàng để đón nhận tất cả cơ hội mà thị trường mang đến trong từng thời điểm cụ thể. “sẵn sàng” là một quan điểm được suy ra từ việc bạn hiểu rằng những khuôn khổ tiếp nhận thông tin của chúng ta bị giới hạn so với những gì chúng ta được cung cấp. Bộ não của chúng ta không thể tự động nhận biết được tất cả các cơ hội đang diễn ra ngoài kia.

(Câu chuyện “Cậu bé và chú chó” ở chương 5 đã minh họa hoàn hảo cho việc những tính cách thật bên trong ta sẽ ảnh hưởng đến thực tế cuộc sống ta như thế nào). Vùng nhận biết bị hạn chế này luôn xảy ra trong quá trình trading. Thường thì khi thị trường đi ngược lại với vị trí hiện tại ta cũng bắt đầu lo sợ mình đã đưa ra một quyết

định sai lầm. Nỗi sợ ấy lớn đến nỗi nó che khuất hết tất cả những thông tin chứng minh cho việc ta đang làm đúng.

Điều này xảy ra ngay cả khi chúng ta có đủ thông tin để nhận ra thị trường đã hình thành xu hướng ngược với hướng chúng ta đang đặt lệnh. Chúng ta thường có thể nhận ra xu hướng của thị trường dựa vào các hành vi đặc biệt của nó, nhưng chúng ta có thể bỏ sót các hành vi này nếu chúng ta đang sợ hãi. Chúng ta chỉ có thể nhận ra xu hướng và cơ hội vào lệnh khi chúng ta đã thoát khỏi giao dịch. Hơn nữa, chúng ta không nhận ra nhiều cơ hội vì chúng ta không học cách tạo ra những điểm nhận biết để nhìn nhận nó. Như đã thảo luận ở chương 5 về biểu đồ giá bạn thấy đầu tiên bạn. Những gì chúng ta chưa học thì vô hình đối với chúng ta, và tiếp tục vô hình cho đến khi tâm trí của chúng ta mở rộng cho việc trao đổi năng lượng. Có một luận điểm về những gì bạn biết và chưa biết, ví dụ, bạn đã xây dựng được một khuôn mẫu nhận thức cho phép bạn nhận ra khi nào nên mua hoặc bán dựa vào những hoạt động của thị trường. Đây là lợi thế của bạn và là điều bạn biết.

Tuy nhiên, bạn không biết chính xác mô hình sẽ đi như thế nào. Với luận điểm nói trên, bạn biết rằng lợi thế ngách của bạn cho bạn đặt cược thành công, nhưng, cùng lúc, bạn hoàn toàn chấp nhận sự thật là bạn ko biết kết quả của giao dịch này. Bằng việc làm cho bản thân nhận biết những gì đang diễn ra, bạn có ý thức tìm ra chuyện gì sẽ xảy ra sắp tới, thay vì để cho tâm trí tự động điều khiển dẫn tới bạn nghĩ bạn đã biết. Thông qua quan điểm này sẽ giúp tâm trí bạn giải thoát khỏi những chương ngại ngại cản bạn không nhận ra những cơ hội mà thị trường đưa ra từ quan điểm của nó (điều đó là sự thật)

Khi tâm trí bạn mở ra cho việc trao đổi năng lượng. Bạn không những học thêm những thứ về thị trường mà trước đó bạn ko biết mà còn thiết lập điều kiện tinh thần thuận lợi nhất để bước vào “Zone”- khu vực của bạn. Bản chất của việc bước vào “zone” là tâm trí của bạn và thị trường sẽ đồng bộ với nhau. Và kết quả, bạn cảm nhận được thị trường sẽ làm gì như thể không có sự phân biệt giữa bạn và ý thức tập thể của mọi người tham gia trong thị trường. The Zone là một khu vực trí não nơi mà bạn đang làm nhiều hơn chỉ đọc tâm trí tập thể, bạn hoàn toàn hòa vào nó. Nếu điều này nghe lạ với bạn, hãy tự hỏi làm thế nào mà một đàn chim hay một đàn cá có thể thay đổi hướng cùng một lúc. Chắc chắn nó sẽ có một cách để chúng liên kết với nhau. Nếu con người có thể kết nối theo cùng một cách như vậy, lúc đó sẽ có thông tin từ những người có thể liên kết với nhau tuôn chảy đến ý thức của chúng ta.

Những nhà giao dịch có kinh nghiệm khai thác tâm trí tập thể có thể dự đoán sự thay đổi chiều hướng như một con chim ở giữa đàn chim hoặc một chú cá trong đàn cá và sẽ rẽ vào đúng thời khắc mà những con khác cùng rẽ. Tuy nhiên, việc thiết lập các điều kiện tâm trí thuận lợi nhất để trải nghiệm điều này để tạo sự kết nối huyền diệu giữa bạn và thị trường không là nhiệm vụ dễ dàng. Có hai trở ngại tinh thần cần vượt qua. Điều thứ nhất là điểm trung tâm của chương này: học cách giữ tâm trí của bạn tập trung vào “thời khắc của dòng chảy cơ hội”. Để trải nghiệm việc đồng bộ, tâm trí của bạn phải cởi mở với những gì đang xảy ra thật sự của thị trường, từ quan điểm của nó. Trở ngại thứ hai là phải làm việc với sự phân công hoạt động của hai nửa bán cầu não. Bán cầu não trái chuyên về tư duy hợp lý, dựa trên những gì chúng ta đã biết. Bán cầu não phải chuyên về tư duy sáng tạo. Nó có thể khai thác một nguồn cảm hứng, một trực giác, một linh cảm hoặc một cảm giác của việc biết đến mà

thường không thể lý giải một cách hợp lý. Nó không thể được giải thích vì nếu thông tin này thật sự sang tạo trong tự nhiên thì nó là điều gì đó chúng ta không biết. Theo định nghĩa, sáng tạo là việc đem tới những thứ trước kia chưa tồn tại. Có một sự xung đột giữa hai dạng suy nghĩ này, RẰNG TỈ LỆ, PHẦN LOGIC luôn luôn thắng, trừ phi chúng ta đặc biệt huấn luyện trí não chấp nhận và tin những thông tin sang tạo. Không có sự huấn luyện đó, chúng ta sẽ luôn thấy rất khó để làm việc trên linh cảm, xung lực trực quang, nguồn cảm hứng, hoặc cảm nhận.

Hành động một cách thích hợp trên bất cứ hoàn cảnh nào đòi hỏi niềm tin và sự rõ ràng của ý định để giữ tâm trí và các giác quan của chúng ta tập trung vào các mục đích trong tay. Nếu nguồn gốc của những hành động của ta là sang tạo tự nhiên và tâm trí hợp lý không được huấn luyện đúng để tin vào nguồn này thì vào vài thời điểm của tiến trình hoạt động dựa trên những thông tin này, bộ não của chúng ta sẽ ngập tràn ý thức trái ngược và cạnh tranh nhau. Dĩ nhiên, tất cả những suy nghĩ này phát ra và hợp lý trong tự nhiên, vì nó sẽ đến từ những gì chúng ta đã biết ở mức hợp lý, nhưng chúng sẽ có hiệu ứng lật chúng ta ra khỏi “khu vực” hoặc bất cứ trạng thái sang tạo nào khác. Có vài thứ trong cuộc sống tệ hơn việc nhận ra khả năng hiển nhiên từ một linh cảm, trực giác, hoặc 1 ý tưởng sang tạo và không tận dụng điều tiềm năng đó vì chúng ta bảo bản thân bỏ qua nó. Tôi nhận ra rằng những gì tôi vừa nói vẫn quá trừu tượng để áp dụng vào cơ sở thực tế. Vì vậy, tôi sẽ đưa bạn đi từng bước thông qua những gì có nghĩa là hoàn toàn tập trung vào “thời khắc của dòng chảy cơ hội”

Mục tiêu của tôi là khi bạn đã đọc chương này và chương 7, bạn sẽ hiểu mà không mấy may nghi ngờ tại sao sự thành công cuối cùng của bạn như một nhà giao dịch không thể được nhận ra cho đến khi bạn phát triển một sự kiên quyết, một niềm tin sắt đá trong tính tương đối của thị trường. Bước đầu tiên trên con đường xây dựng tâm trí và thị trường đồng bộ là hiểu và hoàn toàn chấp nhận những thực tế tâm lý của giao dịch. Bước này là nơi hầu hết những nỗi thất vọng, bực bội và huyền bí liên quan đến giao dịch bắt đầu. Rất ít người quyết định giao dịch đã dành thời gian hoặc nỗ lực để nghĩ về việc cái gì có nghĩa là một nhà giao dịch. Hầu hết mọi người nhảy vào giao dịch nghĩ rằng trở thành một nhà giao dịch thì đồng nghĩa với việc là một nhà phân tích thị trường giỏi. Như tôi đã nói, điều này không thể đi xa hơn sự thật. Người phân tích thị trường giỏi có thể đóng góp chắc chắn và đóng một vai trò hỗ trợ trong việc thành công, nhưng nó không xứng đáng được chú ý và quan trọng mà hầu hết các nhà giao dịch nhằm lẫn và tin vào đó. Bên dưới các mô hình hành vi thị trường rất dễ trở thành găng bó là những tính cách tâm lý rất độc đáo. Nó là bản chất của những tính cách tâm lý mà xác định bằng cách nào một người cần “trở thành” để hoạt động hiệu quả trong môi trường thị trường.

Hoạt động hiệu quả trong một môi trường có chất lượng, đặc điểm, hoặc tính cách khác nhau từ những gì chúng tôi đã yêu cầu làm ra những điều chỉnh hoặc thay đổi trong cách chúng ta thường nghĩ về các sự vật.

Ví dụ, nếu chúng ta đi du lịch đến một nơi kỳ lạ với các mục đích hoặc mục tiêu nhất định, việc đầu tiên bạn sẽ làm là làm cho bản thân quen với những phong tục và truyền thống địa phương. Bằng cách làm như vậy, bạn học về những cách khác nhau trong đó bạn phải thích nghi để thành công trong môi trường đó. Những nhà giao dịch thường xuyên bỏ qua thực tế là họ có thể phải thích nghi để mà trở thành nhà

giao dịch luôn luôn thành công. Có hai lý do cho việc này. Lý do thứ nhất là bạn không hoàn toàn cần có kỹ năng của bất cứ thể loại nào để có một giao dịch thắng. Hầu hết những nhà giao dịch thường mất nhiều năm đau đớn và khổ sở trước khi họ tìm ra hoặc cuối cùng thừa nhận với bản thân rằng cần sự nhất quán nhiều hơn khả năng tình cờ trở thành người chiến thắng. Lý do thứ hai là bạn không cần phải đi bất cứ nơi nào để giao dịch. Tất cả những gì bạn cần truy cập vào điện thoại. Bạn thậm chí không phải lặn ra khỏi giường vào buổi sáng. Ngay cả các nhà giao dịch thường giao dịch từ một văn phòng cũng không cần ở văn phòng để vào hoặc thoát lệnh. Bởi vì chúng ta có thể truy cập và tương tác với các thị trường từ môi trường cá nhân mà chúng tôi đang quen thuộc với, nó có vẻ như giao dịch sẽ không yêu cầu bất kỳ thích ứng đặc biệt trong cách chúng ta nghĩ..

Ở một mức độ, bạn có lẽ đã biết đến rất nhiều những chân lý cơ bản (tính cách tâm lý) về bản chất của giao dịch. Nhưng có một nhận thức hay sự hiểu biết của một số nguyên tắc, cái nhìn sâu sắc, hay khái niệm không nhất thiết đồng nghĩa với việc chấp nhận và tin tưởng. Khi một cái gì đó được thật sự chấp nhận, nó không mâu thuẫn với bất cứ thành phần khác của môi trường tinh thần của chúng ta. Khi chúng ta tin vào một cái gì đó, chúng ta hoạt động ra khỏi niềm tin đó như là một chức năng tự nhiên của chúng ta là ai, mà không đấu tranh hoặc cố gắng thêm. Để bất cứ mức độ có một cuộc xung đột với bất kỳ thành phần khác của môi trường tinh thần của chúng ta, cùng một mức độ có thiếu sự chấp nhận. Nó không phải là khó khăn, do đó, để hiểu tại sao rất ít người làm nó như một nhà giao dịch.

Họ chỉ đơn giản là không làm công việc tinh thần cần thiết để hòa giải những xung đột nhiều tồn tại giữa những gì họ đã học được và tin tưởng, và làm thế nào mà việc học đó mâu thuẫn và thực hiện như một nguồn kháng cự để thực hiện các nguyên tắc khác nhau của việc giao dịch thành công. Hòa vào và nhận được lợi thế của những dòng chảy tâm trí là điều lý tưởng cho những yêu cầu giao dịch mà khi đó những mâu thuẫn được giải quyết triệt để.

TÍNH CÁCH CƠ BẢN NHẤT CỦA THỊ TRƯỜNG

(NÓ CÓ THỂ KHẲNG ĐỊNH TRONG MỘT SỰ PHỐI HỢP HẦU NHƯ VÔ TẬN)

Thị trường có thể làm hầu như bất cứ việc gì, bất cứ lúc nào. Điều này dường như đủ, đặc biệt cho những ai đã có kinh nghiệm với sự biến động và không ổn định của các cánh giá. Vấn đề là tất cả chúng ta có xu hướng chấp nhận tính cách này cho các cấp, theo cách khiến chúng ta vào những lỗi giao dịch cơ bản mãi. Sự thật là nếu những nhà giao dịch thật sự tin rằng bất cứ điều gì có thể xảy ra, như vậy sẽ có ít người thua hơn và nhiều nhà giao dịch thắng ổn định một cách đáng kể. Làm thế nào để chúng ta biết hầu như mọi thứ đều có thể xảy ra? Điều này dễ dàng thiết lập được. Tất cả những gì chúng ta phải làm là phân tích thị trường thành những phần nhỏ và xem xét các bộ phận này hoạt động như thế nào. Thành phần cơ bản nhất của thị trường là những nhà giao dịch. Các nhà giao dịch cá nhân hoạt động như một lực đẩy cho giá bán, khiến chúng thay đổi bằng cách mua lên hoặc bán xuống. Tại sao những nhà giao dịch đẩy giá lên hoặc xuống? Để trả lời câu hỏi này, chúng ta phải thiết lập lý do tại sao người ta giao dịch. Có nhiều lý do và mục đích đằng sau động cơ của một người để tiến hành giao dịch trong các thị trường. Tuy nhiên, với mục đích của sự minh họa này, chúng ta không cần biết tất cả lý do tiềm ẩn buộc những nhà giao dịch cá nhân hành động vì cuối cùng họ đưa về một lý do và một mục đích: làm ra tiền.

Chúng ta biết điều này vì chỉ có hai điều một nhà giao dịch có thể làm (mua và bán) và chỉ có hai kết quả cho mỗi giao dịch (lời hoặc lỗ). Vì vậy, tôi nghĩ chúng ta có thể giả định an toàn điều đó không liên quan của lý do của ai đó cho giao dịch, điều cuối cùng là tất cả mọi người đều tìm kiếm cùng một kết quả: lợi nhuận. Và chỉ có hai cách để tạo lợi nhuận: Hoặc mua thấp bán cao, hoặc mua cao bán thấp. Nếu chúng ta giả định là ai cũng muốn kiếm tiền, vậy chỉ có một lý do tại sao bất cứ nhà giao dịch sẽ đẩy giá lên mức cao nhất tiếp theo vì anh ta có thể bán những gì anh ta đang mua với giá cao hơn tại cùng thời điểm này trong tương lai. Điều này cũng đúng cho những nhà giao dịch sẵn sàng bán ra tại mức giá thấp hơn trước đó của thị trường. Anh ta làm vậy vì nghĩ anh ta có thể mua lại những gì anh ta đang bán với giá cao hơn tại cùng thời điểm này trong tương lai. Nếu chúng ta nhìn vào những hành vi của thị trường như một chức năng của biến động giá, và nếu việc biến động giá là một chức năng của những nhà giao dịch sẵn sàng nâng hoặc giảm giá bán thì ta có thể nói tất cả những biến động giá (hành vi thị trường) là một chức năng mà những nhà giao dịch tin về tương lai. Cụ thể hơn là tất cả biến động giá là một chức năng của những nhà giao dịch cá nhân tin về giá cao và thấp. Các động cơ của hành vi thị trường thì khá đơn giản. Chỉ có có nguồn lực chính tồn tại ở bất cứ thị trường nào: những nhà giao dịch tin vào giá thấp, những nhà giao dịch tin vào giá cao và những nhà giao dịch đang xem và chờ để xác định với tâm trí họ giá là cao hay thấp. Về mặt kỹ thuật, nhóm thứ ba tạo thành một lực tiềm năng. Những lý do hỗ trợ cho các nhà giao dịch tin rằng giá cao hay thấp thường không thích hợp, vì hầu hết mọi người đang giao dịch một cách không kỷ luật, không có tổ chức, lộn xộn và ngẫu nhiên. Vì vậy, những lý do của họ sẽ không cần thiết trong việc giúp mọi người đạt được sự hiểu biết tốt hơn về những gì đang xảy ra. Nhưng hiểu được những gì đang xảy ra thì cũng không quá khó, nếu bạn nhớ rằng tất cả biến động về giá hoặc ít biến động đều là chức năng của sự cân bằng hoặc bất cân bằng giữa hai nguồn lực chính: những nhà giao dịch tin là giá sẽ tăng và những nhà giao dịch tin là giá sẽ giảm. Nếu có sự cân bằng giữa hai nhóm, giá sẽ trì trệ, vì mỗi bên sẽ thu hút nguồn lực của các hoạt động của bên còn lại. Nếu có sự không cân bằng, giá sẽ thay đổi theo hướng của nguồn lực lớn hơn, hoặc những nhà giao dịch có niềm tin mạnh mẽ hơn về hướng giá sẽ đi. Bây giờ, tôi muốn bạn tự hỏi chính mình, điều gì sẽ ngừng hầu hết những điều đang xảy ra ở bất cứ thời gian nào, khác hơn những giới hạn về tỷ giá hối đoái và biến động giá. Không có điều gì có thể ngăn việc tăng hoặc giảm giá như bất cứ điều gì mà vài nhà giao dịch trên thế giới tin là có thể, nếu, dĩ nhiên những nhà giao dịch sẽ sẵn sàng hành động dựa trên niềm tin đó. Vì vậy, phạm vi của các hành vi thị trường trong tập thể là giới hạn chỉ trong những niềm tin cực đoan nhất về giá cao và thấp đang được giữ bởi những thành viên cá nhân trong thị trường này. Tôi nghĩ sự liên quan là hiển nhiên: Có thể có một sự đa dạng cực đoan của niềm tin hiện diện ở bất cứ một thị trường trong bất cứ một khoảnh khắc khiến cho hầu hết mọi thứ trở thành có thể, Khi chúng ta nhìn vào thị trường từ quan điểm này, thật dễ dàng thấy được mỗi nhà giao dịch tiềm năng đang sẵn sàng nhấn mạnh niềm tin của họ vào tương lai đều trở thành một biến thị trường.

Ở một mức độ cá nhân hơn, điều này nghĩa là nó chỉ lấy một nhà giao dịch khác, bất cứ đâu trên thế giới để phủ định những gì bạn tin là giá cao hay thấp. Chỉ vậy thôi, chỉ một người.

Đây là một ví dụ minh họa cho quan điểm này. Nhiều năm trước, một nhà giao dịch đến hỏi sự giúp đỡ của tôi. Anh ta là một nhà phân tích thị trường lão luyện, thật ra anh ta còn là một trong những người giỏi nhất mà tôi từng gặp. Nhưng sau nhiều năm thất vọng khi đã thua hết tiền của chính mình và nhiều người khác, anh ta cuối cùng đã sẵn sàng thừa nhận là, như một nhà giao dịch, anh đã từ bỏ nhiều để được mong muốn. Sau khi nói chuyện với anh ta một lúc, tôi xác định rằng một số trở ngại tâm lý nghiêm trọng đã ngăn anh ta thành công. Một trong những trở ngại phiền hà nhất là anh ta cho là mình biết tất cả và cực kỳ kiêu ngạo, điều đó khiến anh ta không thể đạt được sự linh hoạt tâm trí cần thiết để giao dịch một cách hiệu quả. Nó không liên quan gì đến việc anh ta phân tích giỏi thế nào. Khi anh ấy đến gặp tôi, anh ta đã quá tuyệt vọng về tiền bạc và sự giúp đỡ đến nỗi anh ta sẵn sàng làm bất cứ điều gì. Việc đầu tiên tôi đề nghị anh ta là thay vì tìm nguồn đầu tư khác để trở lại là người thua cuộc trong giao dịch, tốt hơn là anh ta nên tìm một công việc, làm những gì anh ta thật sự giỏi. Anh ta sẽ có thu nhập đều đặn trong khi tìm ra vấn đề và cùng lúc cung cấp cho ai đó một dịch vụ đáng giá. Anh ta nghe lời tôi và nhanh chóng tìm được một công việc phân tích kỹ thuật cho một đơn vị tư vấn khá đáng kể và cty thanh toán bù trừ ở Chicago.

Người chủ tịch gần nghỉ hưu của cty môi giới là một nhà giao dịch lão làng với hơn 40 năm kinh nghiệm trong các hạt của Chicago. Ông ta không biết nhiều về phân tích kỹ thuật vì anh ta không bao giờ cần nó để giao dịch. Nhưng ông ta không còn giao dịch tại sàn chứng khoán nữa và đã tìm thấy sự chuyển đổi qua giao dịch từ một màn hình khó khan và có phần bí ẩn. Vì vậy ông ta đề nghị một nhà phân tích kỹ thuật ngôi sao của cty đến ngồi cùng ông trong suốt thời gian giao dịch và dạy cho ông giao dịch kỹ thuật. Việc thuê mướn mới này cho anh ta cơ hội để thể hiện hết khả năng của một nhà giao dịch thành công và nhiều kinh nghiệm. Nhà phân tích đã sử dụng một phương pháp được gọi là “điểm và đường”, phát triển bởi Charlie Drummond (Giữa những thứ khác, điểm và đường có thể chỉ ra chính xác các ngưỡng hỗ trợ và kháng cự). Một ngày, khi cả hai đang cùng quan sát thị trường đậu nành, nhà phân tích đã chỉ ra những điểm hỗ trợ và kháng cự và thị trường diễn ra giao dịch giữa hai cụm điểm này. Khi nhà phân tích kỹ thuật giảng giải cho vị chủ tịch những dấu hiệu của hai cụm điểm này, anh ta nói một cách nhấn mạnh, hầu như chắc chắn rằng thị trường sẽ đi lên đến ngưỡng kháng cự rồi dừng lại và đảo chiều. và nếu thị trường đi xuống đến ngưỡng hỗ trợ, nó cũng sẽ dừng lại sau đó đi ngược lên. Sau đó anh ta giải thích thêm nếu thị trường đi xuống đến mức giá anh ta đã tính cho ngưỡng hỗ trợ, việc tính toán cũng chỉ ra đó cũng là giá thấp của ngày. Khi họ ngồi đó, thị trường đậu nành đã chầm chậm hạ xuống đến giá mà nhà phân tích đã nói sẽ là ngưỡng hỗ trợ hay là mức thấp của ngày hôm đó. Khi nó đã xuống đến điểm này, vị chủ tịch nhìn nhà phân tích và nói: Đây là khi thị trường ắt sẽ dừng lại và đi lên cao hơn, đúng không?

Nhà phân tích trả lời : chính xác! Đây là mức giá thấp nhất của ngày. Vớ vẩn, vị chủ tịch vặn lại “ Xem này”. Ông ta nhắc điện thoại, gọi một trong những nhân viên xử lý đơn đặt hàng cho thị trường đậu nành và nói: Bán 2 triệu gia đậu nành ra thị trường. Trong vòng 30 giây sau ông đặt lệnh, thị trường đậu nành rớt 10 xen một gia. Vị chủ tịch quay lại nhìn vào gương mặt hoảng hốt cực độ của nhà phân tích. Thật Bình tĩnh, ông hỏi, bây giờ, nơi nào cậu đã nói thị trường sẽ dừng lại ? Nếu tôi đã có thể thay đổi nó, người khác cũng vậy.

Vấn đề là từ quan niệm cá nhân của chúng ta, những người quan sát viên của thị trường, bất cứ điều gì đều có thể xảy ra và nó chỉ cần một nhà giao dịch thực hiện điều đó. Đây là thực tế khó khăn, lạnh lẽo của giao dịch mà chỉ có những nhà giao dịch rất giỏi đã chấp nhận với không một chút xung đột nội bộ nào. Làm thế nào tôi biết điều này? Bởi vì chỉ những nhà giao dịch giỏi nhất luôn xác định trước rủi ro trước khi vào lệnh. Chỉ những nhà giao dịch giỏi nhất mới cắt lỗ mà không bảo lưu hay do dự khi thị trường nói với họ giao dịch họ đang vào là không hiệu quả. Và chỉ những nhà giao dịch giỏi nhất mới có một sự tổ chức, hệ thống, chế độ quản lý tiền để đạt lợi nhuận khi thị trường đi theo hướng họ đang vào lệnh. Không giới hạn trước rủi ro, không cắt lỗ hoặc không lấy lợi nhuận một cách hệ thống là ba lỗi giao dịch thường gặp và cũng thường là mắc nhất bạn có thể gây ra. Chỉ những nhà giao dịch giỏi nhất mới loại bỏ những lỗi này ra khỏi việc giao dịch. Vào vài thời điểm trong sự nghiệp của họ, họ học cách tin tưởng không mấy may nghi ngờ rằng bất cứ điều gì đều có thể xảy ra, và luôn luôn tính toán cho những gì họ không biết, không mong đợi. Hãy nhớ rằng có hai nguồn lực gây ra sự thay đổi mức giá: những nhà giao dịch tin rằng thị trường sẽ đi lên và những nhà giao dịch tin là thị trường sẽ đi xuống. Ở bất cứ khoảnh khắc giao dịch nào, chúng ta cũng có thể thấy những người có niềm tin mạnh mẽ hơn bằng cách quan sát nơi thị trường đang đứng so với nơi nó đã dừng lại trước đó. Nếu một mô hình nhận biết xuất hiện, mô hình này có thể lặp lại chính nó, đem đến cho chúng ta một chỉ dẫn về nơi thị trường đang hướng đến. Đây chính là lợi thế của chúng ta, một điều gì đó ta biết. Nhưng cũng có nhiều điều chúng ta không biết và mãi mãi không biết trừ phi chúng ta học được cách đọc suy nghĩ. Ví dụ, chúng ta có biết có bao nhiêu nhà giao dịch có thể đang ngồi chuẩn bị và sắp vào lệnh? Chúng ta có biết có bao nhiêu người trong họ muốn mua và bao nhiêu người muốn bán, hoặc bao nhiêu cổ phần họ sẵn sàng mua hoặc bán? Vào bất cứ khoảnh khắc giao dịch nào, có bao nhiêu người sẽ đổi ý và thoát lệnh? Nếu họ làm những điều đó, bao lâu sau họ thoát lệnh? Và nếu khi họ vào lệnh, họ sẽ chọn hướng nào? Đây là những hằng số, không bao giờ kết thúc, không rõ, biến số ẩn mà luôn hoạt động trong các thị trường. Những nhà giao dịch giỏi nhất không cố dấu những biến không rõ bằng cách giả vờ chúng không tồn tại, hoặc không cố gắng hợp lý hóa chúng bằng sự phân tích thị trường. Ngược lại, các nhà giao dịch giỏi nhận những biến số vào tài khoản của họ, thanh toán chúng vào các thành phần của chế độ giao dịch của họ. Đối với các nhà giao dịch điển hình, chỉ sự ngược lại là đúng. Anh ta giao dịch từ quan niệm về những gì anh ta không thể thấy, nghe, hoặc cảm thấy ắt hẳn không tồn tại. Những lý giải khác có thể tính gì cho hành vi của anh ta? Nếu anh ta thật sự tin tưởng vào sự tồn tại của tất cả các ẩn số có tiềm năng tác động lên giá trong các thời điểm giao dịch thì anh ta cũng sẽ tin rằng mỗi giao dịch có một kết quả không chắc chắn. Và nếu mỗi giao dịch thật sự có kết quả không chắc chắn thì làm sao anh ta có thể làm rõ hoặc tự nói mình không dự trù rủi ro, cắt lỗ, hoặc có vài cách hệ thống để lấy lợi nhuận? Trong những bối cảnh này, không tôn trọng ba nguyên tắc cơ bản thì tương đương với việc tự giết tài chính và cảm xúc của mình, Vì hầu hết các nhà giao dịch không tuân thủ những nguyên tắc này, chúng ta giả định là động cơ tiềm ẩn thật sự của họ cho việc giao dịch là hủy hoại chính họ?

Điều đó chắc chắn có thể, nhưng tôi nghĩ phần trăm những nhà giao dịch cố ý hoặc vô ý muốn rời bỏ tiền bạc hoặc tự làm đau mình bằng cách nào đó là cực nhỏ. Vì vậy, nếu đốt tài khoản không là lý do chủ yếu thì điều gì có thể giữ ai đó không làm những việc sẽ tạo ra cảm giác chắc chắn, hoàn hảo? Câu trả lời khá đơn giản: nhà giao dịch

điển hình không xác định trước rủi ro, cắt lỗ hoặc nhận lợi nhuận một cách hệ thống vì nhà giao dịch điển hình không tin là nó cần thiết. Lý do tại sao anh ta tin nó không cần thiết là anh ta tin anh ta đã biết chuyện gì sẽ xảy ra tiếp theo, dựa trên những gì anh ta thấy đang diễn ra ở “thời khắc của dòng chảy cơ hội”. Nếu anh ta đã biết thì thật sự không có lý do để tuân thủ những nguyên tắc này. Tin tưởng, giả định hoặc nghĩ rằng việc cho là anh ta biết sẽ là nguyên nhân của hầu hết lỗi giao dịch mà anh ta có tiềm năng mắc phải (ngoại trừ những sai sót đó là kết quả của việc không tin tưởng là anh ta xứng đáng với đồng tiền). Niềm tin của chúng ta về những gì đúng và thật là những nguồn nội lực rất mạnh mẽ. Chúng kiểm soát mọi khía cạnh của cách chúng ta tương tác với thị trường như thế nào, từ nhận thức của chúng ta, giải thích, quyết định, hành động và những mong đợi đến cảm giác của chúng ta về kết quả. Nó cực kì khó khăn để hoạt động trong một cách mâu thuẫn với những gì chúng ta tin là đúng. Trong một số trường hợp, tùy theo sức mạnh của niềm tin, nó có thể kể bên không thể làm việc gì vi phạm sự toàn vẹn của một niềm tin. Nhà giao dịch kinh điển không nhận ra rằng anh ta cần một cơ chế bên trong, trong hình thức của niềm tin mạnh mẽ hầu như buộc anh ta nhận thức thị trường từ quan điểm luôn luôn mở rộng lớn hơn và mức độ rõ ràng cao hơn, và cũng buộc anh ta luôn luôn hành động thích hợp, do điều kiện tâm lý và bản chất của việc biến động giá. Niềm tin giao dịch hiệu quả và chú năng nhất mà anh ta có thể có được là “bất cứ điều gì đều có thể xảy ra”. Bên cạnh thực tế nó là sự thật, nó sẽ hoạt động như là nền tảng chắc chắn cho việc xây dựng những niềm tin khác và thái độ mà anh ta cần để trở thành nhà giao dịch thành công. Không có niềm tin đó, tâm trí anh ta sẽ tự động và vô thức khiến cho anh ta tránh. Ngăn chặn hoặc hợp lý hóa bất cứ thông tin nào cho định hướng thị trường có thể làm việc gì đó anh ta không chấp nhận là có thể làm được. Nếu anh ta tin vào việc gì cũng có thể xảy ra thì không có gì trong tâm trí anh ta tránh. Bởi vì bất cứ việc gì bao gồm mọi thứ, điều này sẽ hoạt động như một nguồn lực mở rộng cho nhận thức của anh ta về thị trường mà sẽ cho phép anh ta nhận thông tin mà có thể mặt khác đã vô hình với anh ta. Thực chất, anh ta sẽ làm cho anh ta có sẵn (mở rộng tâm trí) để chấp nhận nhiều hơn về khả năng tồn tại từ quan điểm thị trường. Quan trọng nhất, bằng cách thiết lập một niềm tin rằng tất cả mọi thứ đều có thể xảy ra, anh ta sẽ dạy cho tâm trí mình nghĩ theo xác suất. Điều này cho đến nay là nguyên tắc thiết yếu nhất cũng như khó khăn nhất cho người ta nắm bắt và tích hợp hiệu quả vào hệ thống tinh thần của họ.

CHƯƠNG 7

TƯ DUY CỦA MỘT TRADER: LUÔN NGHĨ THEOXÁC SUẤT

Nghĩ về trò chơi xác suất chính xác nghĩa là gì, và tại sao xác suất lại quan trọng với một nhà giao dịch thành công một cách ổn định? Nếu bạn dành chút thời gian và phân tích câu trên, bạn sẽ thấy rằng tôi làm cho chức năng của xác suất có tính nhất quán. Điều này có vẻ giống như một mâu thuẫn: Làm sao một người nào đó có thể tạo kết quả ổn định từ một việc có một xác suất kết quả không chắc chắn? Để trả lời câu hỏi này, tất cả chúng ta phải làm là nhìn vào ngành công nghiệp Casino.

Các công ty lớn dành hàng núi tiền, lên đến hàng trăm triệu nếu không muốn nói là hàng trăm tỷ đô la vào xây dựng khách sạn để thu hút mọi người đến sòng bài của họ. Nếu bạn đã từng đến Las Vegas bạn biết chính xác tôi đang nói về điều gì. Những công ty trò chơi này cũng chỉ như các công ty khác, trong đó họ phải chứng minh họ phân chia tài sản như thế nào cho ban tổng giám đốc và các cổ đông chủ chốt của họ. Bạn thấy thế nào khi họ giải thích về việc dành tổng lượng tiền lớn để xây khách sạn và sòng bài, chức năng chính là tạo ra doanh thu từ một hoạt động có kết quả đơn thuần ngẫu nhiên?

NGỊCH LÝ: KẾT QUẢ NGẪU NHIÊN, KẾT QUẢ ỔN ĐỊNH

Có một nghịch lý thú vị ở đây. Sòng bài tạo ra lợi nhuận liên tục ổn định ngày này qua ngày khác và năm này qua năm khác, thuận tiện cho hoạt động có kết quả đơn thuần ngẫu nhiên. Đồng thời, hầu hết các nhà giao dịch tin rằng kết quả của hành vi thị trường là không ngẫu nhiên, cũng không thể coi là tạo ra lợi nhuận ổn định. Không nên là một sự ổn định, kết quả không ngẫu nhiên tạo ra một kết quả ổn định, và kết quả ngẫu nhiên tạo ra kết quả ngẫu nhiên không ổn định?

Các chủ sòng bài, những tay chơi bài có kinh nghiệm và những nhà giao dịch xuất sắc hiểu rằng nhà giao dịch điển hình thấy khó khăn để nắm bắt là: trường hợp mà có kết quả có khả năng xảy ra có thể tạo ra kết quả ổn định, nếu bạn có thể có cơ may và có một lượng mẫu khảo sát đủ lớn. Những nhà giao dịch xuất sắc xem giao dịch như một trò chơi số, giống như cách mà các sòng bài và các tay chơi bài giỏi tiếp cận trò đánh bài.

Để hình dung, hãy nhìn vào trò kéo xì dzách. Trong trò này, các sòng bài có gấp 4.5 phần lợi thế so với các người chơi, dựa trên những nguyên tắc họ yêu cầu những người chơi tham gia cùng. Điều này nghĩa là, số mẫu đủ lớn (số người chơi), sòng bài tạo ra lợi nhuận ròng bốn xen rưỡi trong mỗi đô la được đặt cược vào trò chơi. Tính trung bình của bốn xen rưỡi này được tính trong tất cả người chơi thắng lớn (kể cả những người thắng ít), tất cả người chơi thua nhiều và tất cả những người hòa vốn hoặc vừa thắng vừa thua. Cuối mỗi ngày, mỗi tuần, mỗi tháng hoặc mỗi năm, sòng bài luôn tổng kết được xấp xỉ 4.5 phần trăm trong tổng số tiền đã được đặt cược.

4.5 phần trăm đó nghe có vẻ không nhiều, nhưng hãy đặt trong bối cảnh. Giả sử tổng số 100 triệu đô la được đặt cược tổng hợp tất cả lại cho một bàn chơi xì dzách của một sòng bài trong suốt một năm. Sòng bài sẽ có lợi nhuận ròng là 4.5 triệu đô la.

Những gì ông chủ của sòng bài và những tay chơi chuyên nghiệp hiểu về bản chất của xác suất là mỗi người chơi cá nhân được thống kê độc lập với mỗi người chơi khác.

Điều này nghĩa là mỗi người chơi cá nhân là duy nhất, tại đó kết quả là ngẫu nhiên liên quan với người chơi cuối hoặc người chơi tiếp theo. Nếu bạn tập trung vào từng người chơi cá nhân, sẽ có một sự ngẫu nhiên, phân bố không thể dự đoán trước được giữa những người thắng và thua. Nhưng trên một tập hợp cơ bản, chỉ điều ngược lại mới đúng. Nếu có một số lượng người chơi đủ lớn, mô hình sẽ được biết đến là tạo ra một kết quả ổn định, có thể dự đoán được và kết quả thống kê đáng tin cậy.

Ở đây có điều gì làm cho xác suất lại trở nên khó khăn. Điều đó yêu cầu hai loại của niềm tin mà đặt trên bề mặt dường như trái ngược với mặt kia. Chúng ta sẽ gọi loại thứ nhất là cấp độ vi mô. Ở cấp độ này, bạn phải tin vào kết quả không chắc chắn và không dự đoán trước được của từng người chơi cá nhân. Bạn biết sự thật của sự không chắc chắn này, vì luôn có một số biến không rõ ảnh hưởng đến sự ổn định của ván bài khi đến lượt của người chơi mới. Ví dụ, bạn không biết trước được bao nhiêu người tham gia sẽ quyết định chơi lượt của họ vì họ có thể rút hoặc không rút thêm bài nữa. Bất cứ biến số nào tác động theo tính ổn định của ván bài mà không thể kiểm soát hoặc biết trước được sẽ làm cho kết quả ngẫu nhiên và không chắc chắn (thống kê một cách độc lập) của bất kỳ người chơi đặc biệt nào so với người chơi khác bất kỳ.

Loại thứ hai là cấp độ vĩ mô. Ở cấp độ này, bạn phải tin kết quả của một chuỗi những người chơi có liên quan đến sự chắc chắn và có thể dự đoán được. Ở mức độ chắc chắn này được dựa trên nhiều biến số cố định được biết trước và được thiết kế đặc biệt để tạo ra một lợi thế cho bên này hoặc bên kia. Những biến số cố định tôi đang đề cập đến là những quy tắc của trò chơi. Như vậy, ngay cả khi không biết hoặc không thể biết trước được (trừ khi bạn là người có năng lực siêu nhiên) trình tự của những ván thắng và thua, bạn có mối liên hệ chắc chắn rằng nếu có đủ người chơi, bất cứ ai có lợi thế cuối cùng sẽ thắng nhiều hơn thua. Mức độ của sự chắc chắn là chức năng tốt của điểm lợi thế.

Đó là khả năng tin tưởng vào việc không dự đoán trước được ở cấp độ vi mô và đồng thời tin vào khả năng dự đoán được của trò chơi ở cấp độ vĩ mô làm cho sòng bài và các tay chơi bài chuyên nghiệp chơi hiệu quả và thành công. Niềm tin của họ vào sự duy nhất của mỗi người chơi ngăn họ dính líu tới sự nỗ lực vô ích của việc cố dự đoán kết quả của từng tay chơi. Họ đã từng tìm hiểu và hoàn toàn chấp nhận thực tế rằng họ không biết điều gì sẽ xảy ra tiếp theo. Quan trọng hơn nữa, họ không cần biết mục đích để kiếm tiền một cách ổn định.

Vì họ không biết điều gì xảy ra tiếp theo, họ không đặt bất cứ ý nghĩa đặc biệt nào, cảm xúc hoặc nói khác đi là với từng người chơi cá nhân, vòng quay bánh xe, hay lắc súc sắc. Nói cách khác, họ không bị bối rối bởi những kỳ vọng phi thực tế về những gì sắp xảy ra, cái tôi của họ cũng không đòi hỏi theo cách phải làm cho họ đúng. Kết quả là, rất dễ để tập trung giữ lại và quản lý cơ may của họ một cách hoàn hảo, trong khi đó lại làm cho họ ít phạm những sai lầm tốn kém. Họ chỉ thư giãn vì họ cam kết và sẵn sàng để cho các xác suất (điểm lợi thế của họ) chơi cho họ, tất cả đều biết rằng nếu điểm lợi thế của họ đủ tốt và số lượng đủ lớn, họ rõ ràng sẽ là người chiến thắng.

Những nhà giao dịch xuất sắc sử dụng cùng chiến lược suy nghĩ như sòng bài và những tay chơi bài chuyên nghiệp. Điều này không chỉ hiệu quả với lợi nhuận của họ mà động lực cơ bản còn hỗ trợ nhu cầu cho chính xác cùng một chiến lược trong giao

dịch cũng như trong chơi bài. Một sự so sánh đơn giản giữa chơi bài và giao dịch sẽ được xác định một cách rõ ràng hơn.

Trước tiên, nhà giao dịch, người chơi bài và sòng bài đều thỏa thuận rằng những biến số đã biết và chưa biết tác động đến kết quả của từng giao dịch hoặc từng ván bài. Trong chơi bài, những biến số đã biết là quy tắc của trò chơi. Trong giao dịch, những biến số đã biết (từ quan điểm của những nhà giao dịch cá nhân) là những kết quả phân tích thị trường của họ.

Phân tích thị trường tìm thấy mô hình của những hành vi trong tập hợp những hành động của tất cả mọi người tham gia vào một thị trường. Chúng ta biết rằng những cá nhân sẽ hành động theo cùng một cách trong những tình huống và hoàn cảnh tương tự, hết lần này qua lần khác, tạo ra những mô hình của hành vi có thể nhìn thấy được. Tương tự, các nhóm cá nhân tương tác với một nhóm khác, ngày qua ngày, tuần qua tuần cũng tạo ra những mô hình hành vi lặp lại chính họ.

Tập hợp những mô hình hành vi này có thể được khám phá và được xác định sau đó bằng cách sử dụng những công cụ phân tích như đường xu hướng, đường dịch chuyển trung bình, đồ thị dao động, hoặc sự đảo chiều, chỉ kể tên một vài trong số hàng ngàn những công cụ luôn có sẵn cho bất kỳ nhà giao dịch nào. Mỗi công cụ phân tích sử dụng một chuỗi tiêu chuẩn để xác định những ranh giới của từng mô hình hành vi được xác định. Chuỗi tiêu chuẩn và ranh giới được xác định là những biến số thị trường đã biết của nhà giao dịch. Những biến số đó dành cho nhà giao dịch cá nhân, cũng là các quy tắc của trò chơi dành cho sòng bài và người chơi bài. Theo đó, những công cụ phân tích của nhà giao dịch là những biến số đã biết đặt những cơ may thành công (điểm lợi thế) vào bất kỳ giao dịch nào theo ý thích của nhà giao dịch, giống cách mà các quy tắc của trò chơi đặt cược vận may của sòng bài.

Thứ hai, chúng ta biết rằng trong chơi bài một số biến không biết hoạt động trên kết quả của từng ván chơi. Trong trò xì dách, những ẩn số là được chia trong ván bài và làm sao người chơi chọn chơi theo lượt của họ. Trong trò súc sắc, đó là cách con súc sắc quay. Và trong trò quay số, đó tổng lực áp dụng để quay bánh xe. Tất những ẩn số này tác động lên kết quả của mỗi lần chơi riêng biệt, theo cách mà làm cho mỗi lần chơi được thống kê độc lập với bất kỳ ván chơi riêng lẻ nào, theo đó tạo ra một sự phân phối ngẫu nhiên giữa những lần thắng và thua.

Giao dịch cũng bao gồm một số ẩn số hành động theo kết quả của bất kỳ mô hình hành vi đặc biệt mà một nhà giao dịch có thể xác định và sử dụng như điểm lợi thế của họ. Trong giao dịch, ẩn số là tất cả những nhà giao dịch khác có tiềm năng tham gia vào thị trường để đặt hoặc thoát một giao dịch. Mỗi giao dịch góp phần vào vị thế của thị trường tại bất kỳ thời điểm nào, nghĩa là mỗi nhà giao dịch, hành động theo một niềm tin về những gì cao và thấp, đóng góp vào tập hợp mô hình hành vi được thể hiện vào thời điểm đó.

Nếu có một mô hình có thể nhận biết, và nếu những biến số được sử dụng để xác định mô hình phù hợp với định nghĩa về một điểm lợi thế của một nhà giao dịch đặc biệt thì chúng ta có thể nói rằng thị trường đang tạo ra cho nhà giao dịch một cơ hội để mua giá thấp hoặc bán giá cao, dựa trên sự xác định của nhà giao dịch. Giả định nhà giao dịch nắm cơ hội để tạo lợi thế và đặt một lệnh giao dịch. Nhân tố nào sẽ xác định liệu thị trường có đi theo đúng hướng của điểm lợi thế của nhà giao dịch hay đi ngược lại? Câu trả lời là: hành vi của những nhà giao dịch khác!

Tại thời điểm nhà giao dịch đặt một lệnh giao dịch, và sau bao lâu nhà giao dịch chọn giữa lại lệnh đó, những nhà giao dịch khác sẽ tham gia vào thị trường đó. Họ sẽ hành động theo niềm tin về những gì cao và thấp. Ở bất cứ thời điểm nào, một số phần trăm các nhà giao dịch khác sẽ đóng góp vào một kết quả ưa thích của điểm lợi thế của nhà giao dịch của chúng ta, và sự tham gia của một số phần trăm những nhà giao dịch sẽ phủ nhận điểm lợi thế của họ. Không có cách nào để biết lợi thế những người khác sẽ hành xử thế nào và hành vi của họ sẽ tác động đến giao dịch của họ thế nào, do đó kết quả của giao dịch là không chắc chắn. Thực tế là, kết quả của mọi giao dịch (hợp lệ) quyết định tác động theo một cách nào đó đến hành vi tiếp theo của những nhà giao dịch khác tham gia vào thị trường đó, làm cho kết quả của tất cả những lệnh giao dịch là không chắc chắn.

Khi tất cả các nhà giao dịch có một kết quả không chắc chắn, cũng giống trò đánh bài, mỗi giao dịch phải thống kê độc lập với giao dịch tiếp theo, giao dịch sau đó hoặc bất kỳ giao dịch nào trong tương lai, ngay cả khi nhà giao dịch có thể sử dụng cùng một chuỗi những biến số đã biết để xác định điểm lợi thế của họ cho từng giao dịch. Hơn nữa, nếu kết quả của từng giao dịch riêng lẻ được thống kê độc lập với tất cả giao dịch khác, chắc hẳn cũng vẫn có một sự phân phối ngẫu nhiên giữa những giao dịch thắng và thua ở bất kỳ chuỗi những giao dịch, ngay cả những cơ may thành công của từng giao dịch riêng lẻ có thể đang trong vận may của nhà giao dịch.

Thứ ba, chủ sòng bài không cố gắng dự đoán hoặc biết trước kết quả của từng ván bài riêng lẻ. Với ngoại lệ thực tế điều này sẽ vô cùng khó khăn, đưa ra tất cả những ẩn số đang hoạt động trong mỗi trò chơi là điều không cần thiết để tạo ra một kết quả ổn định. Những nhà vận hành sòng bài đã học được rằng tất cả việc họ phải làm là giữ lợi thế trong lượt của họ và có một khối lượng mẫu đủ lớn của những ván chơi mà trong đó họ có cơ hội để những điểm lợi thế của họ phát huy hiệu quả tối đa.

GIAO DỊCH THEO THỜI ĐIỂM

Các nhà giao dịch đã học cách suy nghĩ về xác suất tiếp cận thị trường gần như theo cùng một quan điểm. Ở cấp độ vi mô, họ tin rằng mỗi giao dịch hoặc mỗi điểm lợi thế đều là duy nhất. Điều họ hiểu về bản chất của giao dịch là tại bất kỳ khoảnh khắc nào, thị trường có thể giống hệt nhau trên một biểu đồ tại một vài thời điểm trước đó, và những đo lường hình học cũng như những tính toán thuật toán được dùng để xác định từng điểm lợi thế có thể chính xác giống từ điểm lợi thế này đến điểm tiếp theo; nhưng sự thống nhất thực sự của thị trường từ một thời điểm tới thời điểm tiếp theo là không bao giờ giống nhau.

Đối với bất kỳ mô hình cụ thể nào ở hiện tại giống nhau chính xác như những mô hình tại một vài thời điểm trước đó sẽ đòi hỏi tất cả những nhà giao dịch đã từng tham gia tại thời điểm trước đó xuất hiện. Thêm nữa là, từng người trong số họ cũng sẽ phải tương tác với những người khác theo cách chính xác như nhau trong một vài thời điểm để tạo ra kết quả giống hệt nhau đối với bất cứ mô hình nào được quan sát. Những cơ may xảy ra điều này không tồn tại.

Bạn hiểu hiện tượng này là một điều cực kỳ quan trọng vì những tác động tâm lý đến giao dịch của bạn không thể quan trọng hơn. Chúng ta có thể sử dụng tất cả những công cụ đa dạng để phân tích hành vi thị trường và tìm ra những mô hình đại diện cho những điểm lợi thế tốt nhất, và từ một quan điểm phân tích, những mô hình này có thể xuất hiện chính xác như nhau trong mọi phương diện, cả về mặt thuật toán và

trực quan. Tuy nhiên, nếu sự thống nhất của nhóm những nhà giao dịch tạo ra mô hình “hiện tại” khác với thậm chí có một người trong nhóm đó đã tạo ra mô hình trong quá khứ, thì kết quả của mô hình hiện tại có khả năng khác với mô hình trong quá khứ. (Ví dụ về phân tích và những minh họa của chủ tịch hội đồng quản trị ở điểm này là khá tốt). Chỉ có một nhà giao dịch ở đâu đó trên thế giới với một niềm tin khác về tương lai để thay đổi kết quả của bất kỳ mô hình thị trường đặc biệt nào và phủ nhận điểm lợi thế mà mô hình đó thể hiện.

Đặc điểm cơ bản nhất của hành vi thị trường là từng “khoảnh khắc hiện tại” của tình huống thị trường, từng “khoảnh khắc hiện tại” của mô hình hành vi, và từng “khoảnh khắc hiện tại” của điểm lợi thế là luôn luôn xảy ra duy nhất kết quả của riêng nó, độc lập với tất cả những cái khác. Tính duy nhất nghĩa là chuyện gì cũng có thể xảy ra, hoặc những gì chúng ta biết (kỳ vọng hoặc dự đoán), hoặc những gì chúng ta không biết (không thể biết, trừ khi chúng ta có linh cảm đặc biệt). Một dòng chảy liên tục của những biến số đã biết và những ẩn số tạo ra một môi trường xác suất mà chúng ta không biết chắc chuyện gì sẽ xảy ra tiếp theo.

Câu cuối này có vẻ khá hợp lý, thậm chí là rõ ràng, nhưng có một vấn đề lớn ở đây là hoàn toàn không logic hoặc không rõ ràng. Nhận thức được sự không chắc chắn và hiểu được bản chất của xác suất không đánh đồng với một khả năng hoạt động thực sự hiệu quả từ quan điểm của xác suất. nghĩ về xác suất có thể rất khó để nắm bắt, vì tư duy của chúng ta không tự nhiên xử lý thông tin theo cách này. Mà ngược lại, tư duy của chúng ta làm cho chúng ta nhận ra những gì chúng ta biết, và những gì chúng ta biết là một phần trong quá khứ của chúng ta, trong khi đó trên thị trường mọi khoảnh khắc đều là mới và duy nhất, dù thậm chí có thể có một vài điểm tương đồng đã từng xảy ra trong quá khứ.

Điều này nghĩa là trừ khi chúng ta rèn luyện tâm trí chúng ta để nhận ra tính duy nhất của từng khoảnh khắc, tính duy nhất đó sẽ tự động lọc ra ngoài nhận thức của chúng ta. Chúng ta sẽ chỉ nhận ra những gì chúng ta biết trừ ra bất kỳ thông tin nào đã bị ngăn lại bởi nỗi sợ của chúng ta; những thứ khác sẽ vẫn không xuất hiện. Điểm mấu chốt là có một vài mức độ của tình xảo về suy nghĩ trong xác suất có thể làm cho một số người cân nhắc về tất cả sự cố gắng để thống nhất vào hệ thống tinh thần của họ như một chiến lược chức năng suy nghĩ. Rất nhiều nhà giao dịch không thực sự hiểu điều này; kết quả là họ giả thuyết một cách sai lầm rằng họ đang nghĩ về xác suất, vì họ có một vài mức độ hiểu biết về những khái niệm của xác suất.

Tôi đã từng làm việc với hàng trăm những nhà giao dịch họ giả thuyết một cách sai lầm về những gì họ đã nghĩ về xác suất, nhưng không phải. Đây là một ví dụ của một nhà giao dịch tôi đã từng làm việc cùng, đó là Bob. Bob có một chứng chỉ về cố vấn trong giao dịch (CTA), Bob quản lý gần 50 triệu đô la trong các khoản đầu tư. Anh ta làm trong nghề gần 30 năm. Anh ta đã tới một trong các cuộc hội thảo của tôi vì anh ta không bao giờ có khả năng tạo ra hơn mười hai đến mười tám phần trăm lợi nhuận một năm trên tổng số tiền anh ta được quản lý. Tỷ lệ lợi nhuận này là hợp lý nhưng Bob đã cảm thấy vô cùng bất mãn vì những khả năng phân tích của anh ta gợi ý rằng anh ta nên đạt một trăm năm mươi (150%) đến hai trăm phần trăm (200%) lợi nhuận hàng năm.

Tôi sẽ tả về Bob như một người sành sỏi về bản chất của xác suất. Nói cách khác, anh ta hiểu về những khái niệm nhưng anh ta không hiểu cách vận hành từ một góc độ

của xác suất. Rất nhanh sau khi tham dự buổi hội thảo, anh ta gọi cho tôi xin một vài lời khuyên. Đây là mục trích từ nhật ký của tôi được viết ngay sau cuộc nói chuyện điện thoại.

Ngày 28/9/2005: Bob đã gọi cho tôi với một vấn đề. Anh ta đặt một lệnh ở giữa và đặt điểm cắt lỗ tại giá thị trường. Thị trường đã giao dịch một phần ba đường đi đến điểm cắt lỗ của anh ta và sau đó quay lại điểm đặt lệnh khi mà anh ta đã quyết định thoát khỏi giao dịch đó. Gần như ngay lập tức sau khi anh ta thoát lệnh, giao dịch đã đi thêm 500 điểm theo hướng của giao dịch này, nhưng tất nhiên anh ta đã thoát lệnh thị trường. Anh ta đã không hiểu chuyện gì đã xảy ra.

Đầu tiên, tôi đã hỏi anh ta rủi ro là gì. Anh ta không hiểu sao tôi lại hỏi anh ta như thế. Anh ta thừa nhận rằng anh ta chấp nhận rủi ro vì đã đặt điểm cắt lỗ. Tôi trả lời rằng chỉ vì anh ta đã đặt điểm cắt lỗ không có nghĩa là anh ta thực sự chấp nhận rủi ro của giao dịch. Có nhiều điều có thể là rủi ro như: mất tiền, sai lầm, không hoàn hảo, v.v... tùy thuộc vào động lực cơ bản của giao dịch. Tôi nhấn mạnh rằng niềm tin của một người luôn được bộc lộ ra bằng những hành động của họ. Chúng ta có thể giả thiết rằng anh ta có một niềm tin về một nhà giao dịch kỷ luật là luôn xác định rủi ro và luôn đặt điểm cắt lỗ. Và vì vận hành niềm tin đó anh ta đã làm theo như một nhà giao dịch kỷ luật. Nhưng một người có thể đặt điểm cắt lỗ và đồng thời không tin rằng anh ta sẽ dừng lại hoặc giao dịch đó sẽ hoạt động chống lại anh ta, cho lĩnh vực đó.

Theo cách anh ta đã miêu tả tình huống, với tôi có vẻ như giống chính xác những gì đã diễn ra với anh ta. Khi anh ta đặt lệnh, anh ta không tin anh ta sẽ dừng lại. Anh ta cũng không tin thị trường sẽ giao dịch chống lại anh ta. Trên thực tế, anh ta đã rất kiên quyết rằng khi thị trường quay lại điểm vào lệnh của anh ta, anh ta thoát lệnh để trừng phạt thị trường với một cảnh báo với thái độ “Tôi sẽ cho mày thấy” dù thị trường chỉ diễn ra chống lại anh ta chỉ một điểm

Sau khi tôi nhấn mạnh điều này cho Bob, anh ta đã nói chính xác anh đã có thái độ đó khi anh ta thoát lệnh. Anh ta đã nói anh ta đợi giao dịch đặc biệt này nhiều tuần rồi và khi thị trường cuối cùng ở điểm này, anh ta đã nghĩ sẽ ngay lập tức đảo chiều. Tôi trả lời bằng cách nhắc anh ta hãy nhìn vào kinh nghiệm như cách nhấn mạnh đơn giản về điều gì đó mà anh ta cần học hỏi. Điều tiên quyết để nghĩ về xác suất chính là bạn chấp nhận rủi ro, vì nếu bạn không chấp nhận, bạn sẽ không muốn đối mặt với những khả năng rằng bạn không chấp nhận nếu và khi xác suất xảy ra.

Khi bạn luyện tập cho tâm trí bạn nghĩ về xác suất nghĩa là bạn đã hoàn toàn chấp nhận tất cả các xác suất (mà không có cản trở hay mâu thuẫn bên trong) và bạn luôn làm điều để cân nhắc về những lực lượng không biết rõ. Nghĩ theo cách này là gần như là không thể trừ khi bạn đã từng làm cho tinh thần của bạn hoạt động một cách cần thiết để “cho qua đi” của nhu cầu muốn biết điều gì sẽ xảy ra tiếp theo hoặc nhu cầu phải chính xác trong từng giao dịch. Trên thực tế, mức độ mà bạn nghĩ là bạn biết, thừa nhận bạn biết hoặc theo bất cứ cách nào cần để biết chuyện gì sẽ xảy ra, đó đồng nghĩa với mức độ bạn sẽ thất bại như một nhà giao dịch.

Các nhà giao dịch đã từng học để nghĩ về xác suất tự tin với toàn bộ thành công của họ, vì họ đặt họ vào mọi giao dịch phù hợp với định nghĩa về một điểm lợi thế. Họ không cố thử chọn những điểm lợi thế mà họ nghĩ hay giả định, hoặc tin là sẽ hiệu quả và giao dịch tại những điểm đó; họ cũng không tránh những điểm lợi thế mà vì lý

do nào đó họ nghĩ, hay giả định hoặc tin rằng những điểm đó không hoạt động hiệu quả. Nếu họ đã từng làm một trong những điều này, họ sẽ mâu thuẫn với niềm tin của họ về tình huống của khoảng khắc “hiện tại” luôn là duy nhất, tạo ra một sự phân phối ngẫu nhiên giữa thắng và thua trong bất kỳ chuỗi những điểm lợi thế nào. Họ đã từng học, thường là khá đau đớn, rằng họ không biết trước những điểm lợi thế nào sẽ hiệu quả và cái nào không hiệu quả. Họ đã ngừng việc cố gắng đoán trước kết quả. Họ đã thấy rằng tận dụng mỗi điểm lợi thế, họ tăng thêm độ lớn của những giao dịch trong mẫu khảo sát của họ, trong đó cho mỗi điểm lợi thế họ sử dụng cơ hội phong phú để chơi theo cơ may của họ, chỉ giống như các sòng bài.

Mặt khác, tại sao bạn nghĩ các nhà giao dịch không thành công lại bị ám ảnh với phân tích thị trường. Họ khao khát cảm giác của sự chắc chắn rằng những phân tích sẽ xuất hiện để tạo cho họ những cơ hội. Mặc dù trong một vài trường hợp thì những phân tích đúng và cho họ cơ hội, nhưng sự thật thì những nhà giao dịch điển hình kiểu này muốn luôn đứng ở tất cả những giao dịch riêng lẻ. Họ nóng lòng cố gắng để tạo ra điều gì chắc chắn mà không hề tồn tại. Điều trớ trêu là nếu họ hoàn toàn chấp nhận thực tế rằng sự chắc chắn không tồn tại, họ sẽ tạo ra sự chắc chắn mà họ mong muốn: họ sẽ hoàn toàn chắc chắn rằng sự chắc chắn không tồn tại.

Khi bạn đạt được sự chấp nhận hoàn toàn về điều không chắc chắn của mỗi điểm lợi thế và tính duy nhất của từng khoảng khắc, sự tức giận hay buồn phiền với giao dịch của bạn sẽ chấm dứt. Hơn nữa, bạn sẽ không dễ phạm sai lầm trong tất cả giao dịch điển hình mà làm giảm khả năng ổn định trong các giao dịch và phá hủy cảm giác tự tin của bạn. Ví dụ, không xác định rủi ro trước khi vào một lệnh cho đến nay là lỗi chung nhất của tất cả những sai lầm trong giao dịch, và bắt đầu toàn bộ quá trình giao dịch từ một quan điểm không thích hợp. Thực tế rõ ràng là bất cứ điều gì cũng có thể xảy ra, sẽ không tạo ra cảm giác hoàn hảo để quyết định trước khi thực hiện một giao dịch những gì thị trường phải nhìn, nghe hoặc cảm thấy giống như để nói với bạn rằng điểm lợi thế của bạn không hoạt động? Vậy tại sao nhà giao dịch điển hình không quyết định để làm điều đó hoặc làm điều đó trong từng thời điểm riêng biệt?

Tôi đã từng đưa ra câu trả lời cho bạn ở chương trước, nhưng có nhiều hơn thế và cũng có một số logic tế nhị có liên quan, nhưng câu trả lời là đơn giản. Nhà giao dịch điển hình không muốn xác định trước rủi ro khi vào một lệnh vì họ không tin điều đó là cần thiết. Cách duy nhất họ có thể tin là “điều đó là không cần thiết” là nếu họ tin họ biết chuyện gì sẽ xảy ra tiếp theo. Lý do họ tin rằng họ biết chuyện gì sẽ xảy ra chỉ vì họ không muốn vào lệnh cho đến khi họ tin chắc rằng họ đúng. Tại thời điểm mà họ tin chắc giao dịch sẽ thắng thì không cần thiết phải xác định rủi ro nữa (vì nếu họ luôn đúng thì không có rủi ro nào)

Các nhà giao dịch điển hình đi qua bài tập về thuyết phục bản thân rằng họ luôn đúng trước khi họ đặt một lệnh, vì sự lựa chọn thay thế (bị sai) đơn giản là không chấp nhận được. Hãy nhớ rằng tâm trí chúng ta là một sợi dây tập hợp kết nối. Kết quả là, phạm sai lầm ở bất kỳ giao dịch nào đều có khả năng kết nối với bất kỳ (hoặc tất cả) kinh nghiệm khác trong đời sống của một nhà giao dịch khi họ phạm sai lầm. Ngụ ý ở đây là bất kỳ giao dịch nào cũng có thể dễ dàng chạm vào nỗi đau chông chênh mà họ mắc sai lầm ở tất cả thời điểm trong đời họ. Đưa ra một đồng tòn đọng chưa được giải quyết, năng lượng tiêu cực bao quanh những gì có nghĩa là sai lầm đang tồn tại

với hầu hết mọi người, điều này dễ thấy tại sao mỗi và mọi giao dịch có thể mang lại ý nghĩa thực sự cho một cuộc sống hoặc tình huống chết người.

Vì vậy, đối với nhà giao dịch điển hình, xác định những gì thị trường sẽ phải nhìn, nghe hoặc cảm thấy giống như để nói với họ rằng một giao dịch không hiệu quả sẽ tạo ra một tình thế tiến thoái lưỡng nan không thể hòa giải được. Một mặt, họ muốn thắng một cách tuyệt vọng và cách duy nhất họ có thể làm điều đó là tham gia vào nhưng cách duy nhất họ sẽ tham gia là họ chắc chắn lệnh đó sẽ thắng.

Mặt khác, nếu họ xác định rủi ro của họ, họ cố ý thu thập chứng cứ sẽ phủ nhận một vài điều họ đã từng tuyệt phục bản thân. Họ sẽ mâu thuẫn với quá trình ra quyết định họ đã đi qua để thuyết phục bản thân rằng giao dịch sẽ hiệu quả. Nếu họ tiếp xúc với bản thân cho thông tin mâu thuẫn, sẽ chắc chắn tạo ra một vài mức độ nghi ngờ về tính khả thi của giao dịch. Nếu họ cho phép bản thân trải nghiệm nghi ngờ, rất không chắc họ sẽ tham gia. Nếu họ không đặt lệnh và lệnh đó hóa ra lại thắng, họ sẽ vô cùng đau đớn, khổ sở. Đối với một số người, không có gì đau đớn hơn việc nhận ra một cơ hội nhưng bỏ lỡ vì sự nghi ngờ bản thân. Đối với nhà giao dịch điển hình, cách duy nhất của tâm lý khó xử là bỏ qua rủi ro và vẫn thuyết phục rằng giao dịch đó đúng.

Nếu một vài trong số các tình huống nghe có vẻ quen, hãy cân nhắc điều này: khi bạn đang thuyết phục bản thân rằng bạn đúng, những gì bạn đang nói với bản thân là, “Tôi biết ai đang ở trong thị trường và ai đang bước vào thị trường. Tôi biết những gì họ tin tưởng về cái gì cao, cái gì thấp. Hơn nữa, tôi biết khả năng của từng cá nhân để hành động lên những niềm tin đó (mức độ sáng tỏ hoặc có liên quan thiếu xung đột bên trong), và với sự hiểu biết này, tôi có thể xác định cách những hành động của từng cá nhân này sẽ tác động đến sự dịch chuyển giá trong hình thức tập hợp một giây, một phút, một giờ, một ngày hay một tuần từ “thời điểm hiện tại”. Hãy nhìn vào quá trình thuyết phục bản thân bạn rằng bạn đúng theo quan điểm này, đó có vẻ hơi vô lý phải không?

Đối với những nhà giao dịch đã từng học để nghĩ về xác suất, sẽ không có tình thế khó xử nào. Xác định trước rủi ro không đặt ra một vấn đề cho những nhà giao dịch này vì họ không giao dịch từ một quan điểm đúng hay sai. Họ đã học rằng giao dịch không có gì để làm với việc đúng và sai đối với từng giao dịch riêng biệt. Kết quả là, họ không nhận ra rủi ro của giao dịch trong cùng một cách trong khi nhà giao dịch điển hình lại nhận ra.

Bất kỳ các nhà giao dịch giỏi nhất nào (những nhà tư tưởng về xác suất) có thể cũng có năng lượng tiêu cực bao quanh nghĩa là bị mắc sai lầm như nhà giao dịch điển hình. Nhưng miễn là họ xác định một cách hợp lý giao dịch như một trò chơi xác suất, cảm xúc của họ phản ứng với kết quả của bất kỳ giao dịch riêng lẻ nào tương đương với cách nhà giao dịch tiêu biểu sẽ cảm thấy thế nào về việc tung đồng xu nhưng với hầu hết mọi người mắc sai lầm về việc xác định trước mặt đồng xu sẽ không chạm vào nổi đầu chổng chất tất cả thời gian khác trong cuộc sống của họ khi họ mắc sai lầm.

Tại sao? Hầu hết mọi người biết rằng kết quả của mặt đồng xu được tung lên là ngẫu nhiên. Nếu bạn kết quả là ngẫu nhiên, thì bạn mong muốn một cách tự nhiên một kết quả ngẫu nhiên. Tính ngẫu nhiên ngụ ý về ít nhất một vài mức độ không chắc chắn. Vậy nên khi chúng ta tin vào một kết quả ngẫu nhiên, có một hàm ý chấp nhận rằng

chúng ta không biết kết quả sẽ là gì. Khi chúng ta chấp nhận trước một sự kiện rằng chúng ta không biết kết quả sẽ như thế nào, sự chấp nhận đó có ảnh hưởng đến việc giữ những mong muốn trung lập và kết thúc mở của chúng ta.

Giờ chúng ta đang chú tâm vào điểm rất cốt lõi của những gì làm cho nhà giao dịch điển hình đau khổ. Bất cứ kỳ vọng nào về hành vi thị trường là chi tiết, được xác định rõ, hoặc cứng nhắc thay vì trở nên trung lập và kết thúc mở thì lại là phi thực tế và có khả năng gây tổn hại. Tôi định nghĩa một kỳ vọng phi thực tế như một điều không tương ứng với khả năng có sẵn từ quan điểm của thị trường. Nếu từng khoảnh khắc trên thị trường là duy nhất và điều gì cũng có thể xảy ra thì bất kỳ sự kỳ vọng nào đều không phản ánh những đặc điểm ranh giới nhỏ này là phi thực tế.

QUẢN LÝ NHỮNG KỶ VỌNG

Tổn hại tiềm năng gây ra bởi việc giữ những kỳ vọng phi thực tế xuất phát từ tác động đến cách chúng ta nhận thức về thông tin. Những kỳ vọng là những đại diện tinh thần của những gì mà một vài thời điểm tương lai sẽ thấy, nghe nếm, ngửi hoặc cảm giác. Những kỳ vọng đến từ những gì chúng ta biết. Điều này có ý nghĩa, vì chúng ta không thể kỳ vọng điều gì đó chúng ta không có kiến thức hoặc không nhận thức được. Những gì chúng ta biết đồng nghĩa với những gì chúng ta đã học để tin về những cách trong đó môi trường bên ngoài có thể thể hiện được bản thân nó. Những gì chúng ta tin là phiên bản sự thật của riêng cá nhân chúng ta. Khi chúng ta kỳ vọng điều gì đó, chúng ta phản ánh trong tương lai những gì chúng ta tin là thật. Chúng ta đang kỳ vọng môi trường bên ngoài một phút, một giờ, một ngày, một tuần, hay một tháng từ thời điểm hiện tại là cách chúng ta thể hiện sự kỳ vọng trong tâm trí chúng ta.

Chúng ta phải thận trọng về những gì phản ánh trong tương lai, vì không gì khác có khả năng tạo ra nhiều bất hạnh và cảm xúc khổ khổ hơn một kỳ vọng dở dang. Khi những chuyện xảy ra chính xác như bạn kỳ vọng thì bạn cảm thấy thế nào? Câu trả lời nói chung là tuyệt vời (bao gồm cảm giác giống như hạnh phúc, vui vẻ, hài lòng và một cảm giác lớn hơn cả hạnh phúc), trái lại, tất nhiên, bạn đã kỳ vọng một điều gì đó khủng khiếp, dễ sợ và nó cũng biểu lộ ra. Ngược lại, bạn cảm thấy thế nào khi những kỳ vọng của bạn không được hoàn thành hay còn dang dở? Câu trả lời phổ biến là cảm giác đau đớn. Tất cả những trải nghiệm của một vài mức độ của tức giận, bực bội, thất vọng, tiếc nuối, không hài lòng hoặc bị phản bội khi thấy môi trường không chính xác như những gì chúng ta kỳ vọng (trừ khi, tất nhiên, chúng ta hoàn toàn ngạc nhiên bởi một vài điều tốt hơn những gì chúng ta tưởng tượng).

Đây là cách chúng ta vướng vào những vấn đề. Vì những kỳ vọng của chúng ta đến từ những gì chúng ta biết, khi chúng ta quyết định hoặc tin rằng chúng ta biết điều gì đó, chúng ta tự nhiên mong điều đó là đúng. Ở điểm này, chúng không còn ở một tư thế trung lập hay trạng thái tinh thần mở, và không khó để hiểu tại sao. Nếu chúng ta sẽ cảm thấy thật tuyệt nếu thị trường làm theo những gì chúng ta kỳ vọng, hoặc cảm thấy thật khủng khiếp nếu thị trường không hành động theo những gì chúng ta kỳ vọng khi chúng ta không thực sự ở trạng thái trung lập hoặc trạng thái cởi mở. Có một chút mâu thuẫn là, ảnh hưởng của niềm tin đằng sau những kỳ vọng sẽ gây ra cho chúng ta nhận thấy thông tin thị trường theo một cách khẳng định những gì chúng ta kỳ vọng (chúng tự nhiên cảm thấy tốt); và cơ chế ngăn chặn nỗi đau sẽ bảo

vệ chúng ta từ thông tin không xác nhận những gì chúng ta kỳ vọng (giữ chúng ta từ cảm giác xấu)

Như tôi đã từng đề cập, tâm trí chúng ta được thiết kế để giúp chúng ta tránh cả nỗi đau thể chất và tinh thần. Những cơ chế tránh nỗi đau tồn tại cả ở cấp độ có ý thức và tiềm thức. Ví dụ, nếu một vật tiến về phía đầu bạn, bạn phản ứng theo bản năng là ra khỏi đường đi. Né tránh không đòi hỏi một quá trình ra quyết định có ý thức. Mặt khác, nếu bạn nhìn rõ đồ vật và có thời gian suy nghĩ về lựa chọn phương án, bạn có thể quyết định tóm lấy vật đó, lấy tay bắt lấy đồ vật hoặc cúi đầu xuống. Tất cả những hành động này là ví dụ của việc chúng ta làm thế nào để bảo vệ bản thân khỏi nỗi đau thể chất.

Bảo vệ bản thân chúng ta khỏi nỗi đau cảm xúc và tinh thần hoạt động theo cùng một cách, ngoại trừ khi chúng ta đang bảo vệ bản thân từ thông tin. Ví dụ, thị trường thể hiện thông tin về nó và có khả năng dịch chuyển theo một hướng cụ thể. Nếu có sự khác biệt giữa những gì chúng ta muốn hoặc kỳ vọng và những gì thị trường cung cấp hoặc có sẵn thì cơ chế né tránh nỗi đau tạo ra để đền bù cho những khác biệt. Như với nỗi đau thể xác, những cơ chế này vận hành ở cả hai mức độ có ý thức và tiềm thức.

Để bảo vệ chúng ta ở mức độ có ý thức từ thông tin đau đớn, chúng ta biện minh, bào chữa, cố ý thu thập thông tin sẽ trung hòa tầm quan trọng của thông tin đối lập, tức giận (để tránh xa thông tin xung đột) hoặc chỉ đơn giản là tự lừa dối chính mình.

Ở mức độ tiềm thức, quá trình ngăn ngừa nỗi đau tinh tế và bí ẩn hơn nhiều. Ở mức độ này, tâm trí chúng ta có thể ngăn khả năng nhìn thấy những khả năng khác, thậm chí trong những hoàn cảnh khác chúng sẽ có khả năng nhận ra chúng. Hiện tại, vì chúng mâu thuẫn với những gì chúng ta muốn hoặc kỳ vọng, cơ chế né tránh nỗi đau của chúng ta có thể làm chúng biến mất (như thể chúng không tồn tại). Để hình dung hiện tượng này, ví dụ tốt nhất tôi đã từng đưa ra cho bạn là chúng ta đang giao dịch khi thị trường dịch chuyển ngược hướng với chúng ta. Trong thực tế, thị trường đã tạo lập một xu hướng ngược chiều với những gì chúng ta muốn hoặc kỳ vọng. Thông thường, chúng ta sẽ không có vấn đề gì trong việc xác định hoặc nhận ra mô hình này nếu sự thật không phải là thị trường đang di chuyển ngược hướng với chúng ta. Tuy nhiên mô hình mất đi ý nghĩa (trở nên vô hình) vì chúng ta thấy chúng quá đau đớn để nhận ra.

Để tránh nỗi đau, chúng ta thu hẹp sự tập trung chú ý của chúng ta vào thông tin mà tránh cho chúng ta đau đớn, dù đó là nỗi đau không đáng kể hoặc rất nhỏ. Trong khi đó, thông tin xác định rõ sự hiện diện một xu hướng và cơ hội để giao dịch theo hướng của xu hướng đó trở nên vô hình. Xu hướng không biến mất từ thực tiễn vật chất, nhưng khả năng nhận ra của chúng ta biến mất. Cơ chế tránh nỗi đau ngăn khả năng xác định và biểu đạt những gì thị trường đang vận hành như một xu hướng.

Xu hướng sau đó sẽ vô hình cho đến khi thị trường hoặc đảo chiều lại theo hướng của chúng ta hoặc chúng ta buộc phải thoát khỏi giao dịch vì áp lực mất quá nhiều tiền trở nên không thể chịu nổi. Không phải cho đến khi chúng ta thoát khỏi giao dịch hoặc thoát khỏi nguy hiểm mà xu hướng mới xuất hiện trở nên rõ ràng, như các cơ hội kiếm tiền bằng giao dịch theo cùng xu hướng. Đây là một ví dụ hoàn hảo của sự nhận thức muộn 20-20.

Tất cả những phân biệt mà nếu không được nhận thức để trở nên rõ ràng, sau thực tế, thì không có bất cứ điều gì bảo vệ chúng ta từ tâm trí của chúng ta.

Tất cả chúng ta đều có khả năng tham gia vào việc tự bảo vệ mình đó là cơ chế tránh nỗi đau, vì chúng có chức năng tự nhiên theo cách mà tâm trí chúng ta hoạt động. Có thể có những khi chúng ta đang bảo vệ bản thân khỏi thông tin mà có khả năng khơi lên những vết thương đã ăn sâu hoặc cơn khủng hoảng tinh thần mà chúng ta chưa thực sự sẵn sàng đối mặt, hoặc không có kỹ năng hoặc các nguồn lực thích hợp để đối phó. Nhưng thường xuyên hơn, cơ chế tránh nỗi đau của chúng ta chỉ bảo vệ chúng ta khỏi thông tin sẽ xác định rằng những kỳ vọng của chúng ta không tương ứng với những gì có sẵn từ góc độ của môi trường. Đây là nơi cơ chế tránh nỗi đau của chúng ta làm hại chúng ta, đặc biệt là những nhà giao dịch.

Để hiểu được khái niệm này, hãy hỏi bản thân bạn điều chính xác về thông tin thị trường là sự đe dọa. Đó là sự đe dọa vì thị trường thực sự thể hiện thông tin tiêu cực như một đặc điểm vốn có theo cách nó tồn tại không? Có vẻ giống như cách đó, nhưng ở mức độ cơ bản nhất, những gì thị trường cho chúng ta nhận ra những điểm lên và những điểm xuống hoặc những thanh lên và thanh xuống. Những điểm lên và xuống này tạo thành những mô hình thể hiện những điểm lợi thế. Bây giờ, có phải những điểm hay những mô hình này tạo thành những năng lượng tiêu cực không? Hơn nữa, đó có thể chắc chắn theo cách đó, nhưng từ quan điểm của thị trường thông tin là trung lập. Mỗi điểm lên, điểm xuống hoặc mô hình đều chỉ là thông tin, nói cho chúng ta đó là vị trí của thị trường. Nếu bất kỳ thông tin nào có năng lượng tiêu cực như một đặc điểm vốn có theo cách nó tồn tại, thì không phải mỗi người khi tiếp xúc thông tin đều sẽ nếm trải nỗi đau tinh thần?

Ví dụ, nếu cả bạn và tôi đều bị đánh vào đầu bằng một vật cứng, có lẽ sẽ không khác biệt nhiều về cách chúng ta sẽ cảm thấy. Chúng ta đều cảm thấy đau. Bất cứ bộ phận nào của cơ thể chúng ta tiếp xúc với một vật cứng với một mức độ lực nào đó sẽ gây ra cho bất cứ ai với một hệ thống thần kinh bình thường trải qua nỗi đau. Chúng ta chia sẻ kinh nghiệm vì cơ thể chúng ta được xây dựng theo cùng một cách cơ bản. Nỗi đau là một phản ứng sinh lý tự động để tác động với một vật thể hữu hình. Thông tin dưới dạng của những từ ngữ hoặc cử chỉ thể hiện bằng môi trường hoặc điểm lên và xuống thể hiện bằng thị trường có thể chỉ như nỗi đau bị một vật cứng đập vào đầu; nhưng có một sự khác biệt quan trọng giữa thông tin và vật cứng. Thông tin không phải là vật hữu hình. Thông tin không bao gồm những nguyên tử và phân tử. Để trải nghiệm khả năng ảnh hưởng của thông tin, dù tiêu cực hay tích cực, cũng đòi hỏi một sự diễn giải.

Chúng ta diễn giải về những chức năng của tính duy nhất của cơ cấu tinh thần của chúng ta. Cơ cấu tinh thần của mọi người là duy nhất vì hai lý do cơ bản. Thứ nhất, tất cả chúng ta được sinh ra với hành vi mã hóa gien và đặc điểm cá nhân khác nhau làm cho chúng ta có những nhu cầu khác nhau so với những người khác. Tiêu cực hay tích cực thế nào và mức độ môi trường gì phản ứng với những nhu cầu tạo ra những trải nghiệm duy nhất đối với mỗi cá nhân. Thứ hai, tất cả mọi người tiếp xúc với những lực lượng đa dạng của môi trường. Một trong số những lực lượng giống từ người này đến cá thể tiếp theo, nhưng không ai là giống hệt như nhau.

Nếu bạn xem xét con số của khả năng chúng ta có thể được sinh ra kết hợp với đặc điểm mã hóa gien cá nhân, trong mối quan hệ gần như đa dạng vô tận của những lực

lượng môi trường chúng ta có thể gặp trong suốt cuộc đời của chúng ta, thì không khó để thấy tại sao lại không có khung tinh thần chung phổ biến cho mọi người. Không giống cơ thể chúng ta có điểm chung về cấu trúc phân tử để trải nghiệm nỗi đau thể chất, không có tư duy phổ biến để đảm bảo cho chúng ta rằng chúng ta sẽ chia sẻ khả năng ảnh hưởng tiêu cực hoặc tích cực của thông tin theo cùng một cách.

Ví dụ, một vài người có thể lăng mạ bạn, với ý định làm cho bạn cảm thấy nỗi đau cảm xúc. Từ góc độ của môi trường, đó là một thông tin tiêu cực. Bạn sẽ trải nghiệm những tác động có chủ ý tiêu cực này không? Không cần thiết! Bạn có thể diễn giải thông tin tiêu cực để trải nghiệm nó như một sự tiêu cực. Điều gì xảy ra nếu người này đang lăng mạ bạn bằng một ngôn ngữ mà bạn không hiểu, hoặc đang dùng những từ mà bạn không biết nghĩa? Bạn sẽ cảm thấy nỗi đau có chủ ý này không? Không cho đến khi bạn xây lên một khuôn khổ để xác định và hiểu những từ theo một cách xúc phạm. Ngay cả khi, chúng ta không thể đảm bảo rằng những gì chúng ta cảm thấy sẽ tương ứng với chủ đích đằng sau sự lăng mạ. Bạn có thể có một khuôn khổ để nhận ra ý định tiêu cực, nhưng thay vào cảm giác đau, bạn phải trải qua một kiểu niềm vui sai trái. Tôi đã từng tiếp xúc với nhiều người, thích chọc tức người khác với cảm xúc tiêu cực đơn giản cho mục đích giải trí của họ. Nếu trong quá trình lăng mạ tạo ra cảm giác vui thì họ biết họ đã thành công.

Một người thể hiện tình yêu đích thực là bộc lộ thông tin tích cực vào môi trường. Hãy nói rằng ý định đằng sau sự thể hiện những cảm giác tích cực này là để truyền tải, biểu lộ tình cảm và tình bằng hữu. Ở đây có bất kỳ đảm bảo nào mà người hoặc người có thông tin tích cực này đang được bày tỏ sẽ giải thích và sẽ trải qua cảm giác như vậy không? Không, không phải vậy. Một người với một cảm giác của lòng tự tôn rất thấp, hoặc một vài người đã trải nghiệm về việc giải quyết một nỗi đau và nỗi thất vọng lớn trong những mối quan hệ, sẽ thường bị hiểu lầm về sự thể hiện tình yêu chân chính như một điều gì khác. Trong trường hợp một người với lòng tự tôn rất thấp, nếu họ không tin là họ xứng đáng được yêu nhiều theo cách đó, họ sẽ thấy khó khăn, nếu không nói là không thể, để giải thích những gì họ được ban tặng như sự chân thành hoặc thực tế. Trong trường hợp thứ hai, nơi một người có một tổn động của nỗi đau và sự thất vọng lớn trong những mối quan hệ, một người có thể dễ dẫn đến tin rằng sự thể hiện tình yêu đích thực là cực kỳ hiếm, nếu không nói là không tồn tại, và sẽ có thể giải thích tình huống hoặc là như một vài người đang muốn điều gì đó hoặc đang cố tận dụng lợi thế của họ trong một vài cách.

Tôi chắc chắn rằng tôi không phải tiếp tục đưa ra những ví dụ đã rõ của tất cả những cách có thể hiểu nhầm về những gì một vài người đang cố giao tiếp với chúng ta hoặc làm thế nào mà những gì chúng ta thể hiện cho một ai đó có thể bị giải thích sai và trải nghiệm theo những cách hoàn toàn ngoài ý muốn của chúng ta. Điều mà tôi đề cập đến là mỗi cá nhân sẽ xác định, giải thích, và vì thế trải nghiệm bất cứ thông tin nào mà họ đã tiếp xúc theo cách duy nhất mà họ sở hữu. Ở đây không có cách nào theo tiêu chuẩn để trải nghiệm những gì môi trường có thể cung cấp thông tin - không biết đó là tích cực, trung lập, hay tiêu cực - đơn giản vì không có chuẩn mực khung nào cho tinh thần về việc nhận thức thông tin.

Hãy suy nghĩ như những nhà giao dịch, thị trường cung cấp cho chúng ta một vài điều để nhận ra ở từng thời điểm. Theo một cách nào đấy, bạn có thể nói rằng thị trường đang giao tiếp với chúng ta. Nếu chúng ta bắt đầu với một giả thiết rằng thị

trường không tạo ra thông tin tiêu cực như một đặc điểm cố sẵn của cách nó tồn tại, chúng ta có thể thắc mắc, và giải đáp câu trả lời “Điều gì làm cho thông tin có chất lượng tiêu cực?”. Nói cách khác, nguy cơ của nỗi đau chính xác đến từ đâu?

Nếu không phải đến từ thị trường thì nó phải đến từ cách chúng ta xác định và giải thích thông tin cố sẵn. Xác định và giải thích thông tin là một chức năng của những gì chúng ta bảo đảm chúng ta biết hoặc những gì chúng ta tin là đúng. Nếu những gì chúng ta biết hoặc tin là thực tế đúng đắn – và chúng ta sẽ không tin nếu nó không đúng - thì khi chúng ta bộc lộ niềm tin tại một vài thời điểm tương lai như một sự kỳ vọng, chúng ta tự nhiên mong muốn điều đó là đúng.

Khi chúng ta kỳ vọng là đúng, bất kỳ thông tin nào không xác nhận phiên bản sự thật của chúng ta tự động trở thành nguy cơ. Bất cứ thông tin có tiềm năng là mối nguy cũng có khả năng bị chặn lại, bị bóp méo hoặc giảm ý nghĩa bằng cơ chế tránh nỗi đau của chúng ta. Đó là đặc điểm đặc trưng của cách mà tâm trí chúng ta hoạt động có thể thực sự làm hại cho chúng ta. Giống những nhà giao dịch, chúng ta không có khả năng làm cho cơ chế tránh nỗi đau của chúng ta giới hạn chúng ta từ những gì thị trường đang giao tiếp với chúng ta về những gì có sẵn theo cách của những cơ hội tiếp theo đến, đi, thêm hoặc bớt từ một vị trí, chỉ vì đang làm điều gì đó mà chúng ta không muốn hoặc không kỳ vọng.

Ví dụ, khi chúng ta đang theo dõi thị trường (bạn hiếm khi hoặc thậm chí đang giao dịch) không có ý định làm gì hết, làm việc gì đó với những điểm lên hoặc xuống của thị trường vì bạn cảm thấy tức giận, thất vọng, nản lòng, mơ hồ, hoặc bị phản bội? Không! Lý do là không phải đặt cược gì cả. Bạn đơn giản đang quan sát thông tin nói với bạn rằng thị trường ở vào thời điểm đó. Nếu những điểm lên xuống mà bạn đang theo dõi có hình dạng với một số loại mô hình hành vi bạn đã từng học để xác định, bạn có sẵn sàng nhận ra và thừa nhận mô hình không? Có với một vài lý do: không có gì phải đặt cược.

Không có gì phải đặt cược vì không có kỳ vọng. Bạn không có dự định về những gì bạn tin, giả thiết hoặc nghĩ rằng bạn biết về thị trường trong một vài thời điểm trong tương lai. Kết quả là, không có điều gì sai hoặc đúng, vì vậy thông tin không có khả năng tạo ra một nguy cơ hoặc chất lượng tiêu cực. Không có kỳ vọng đặc biệt, bạn không đặt ra bất kỳ danh giới nào vào việc thị trường có thể biểu thị như thế nào. Không có bất kỳ danh giới tinh thần nào, bạn sẽ làm cho bản thân luôn sẵn sàng nhận ra mọi thứ bạn đã tìm hiểu về bản chất của những cách thị trường dịch chuyển. Không có gì cho cơ chế tránh nỗi đau của bạn phải loại trừ, bóp méo, hoặc giảm giá trị từ nhận thức của bạn đối với yêu cầu để bảo vệ bạn.

Trong các cuộc hội thảo của tôi, tôi luôn hỏi những người tham gia cách để giải quyết nghịch lý chính tiếp theo trong giao dịch: trong trường hợp nào thì một nhà giao dịch phải học cách làm thế nào vừa nghiêm khắc và vừa linh động, mềm mỏng trong cùng một thời điểm. Câu trả lời là: chúng ta phải nghiêm khắc với những quy tắc của chúng ta và chúng ta linh động với những kỳ vọng của chúng ta. Chúng ta cần nghiêm khắc với những quy tắc của chúng ta do đó chúng ta đạt được một cảm giác về việc tin chính mình có thể làm và sẽ luôn làm được, bảo vệ chúng ta trong một môi trường mà có một vài danh giới. Chúng ta cần linh động trong những kỳ vọng của chúng ta vì thế ta có thể nhận ra, với một mức độ sáng tỏ và khách quan lớn nhất, những gì thị trường đang giao tiếp với chúng ta từ quan điểm của thị trường. Tại

điểm này, có thể sẽ nói rằng nhà giao dịch điển hình sẽ làm điều ngược lại: họ linh động trong những quy tắc của họ và nghiêm khắc với những kỳ vọng của họ. Đủ để thấy thú vị, càng nghiêm khắc với những kỳ vọng, họ càng hoặc là bẻ cong, vi phạm hoặc phá vỡ những quy tắc của họ theo yêu cầu để thích nghi với sự miễn cưỡng của họ để từ bỏ những gì họ muốn với những gì thị trường đang tạo ra.

LOẠI BỎ RỦI RO CẢM XÚC

Để loại bỏ rủi ro cảm xúc của giao dịch, bạn phải trung hòa những kỳ vọng của bạn về những gì thị trường sẽ làm hoặc không làm tại bất kỳ thời điểm hoặc bất kỳ tình huống nào. Bạn có thể làm được điều này bằng cách sẵn sàng nghĩ từ góc độ của thị trường. Ở mức độ tập hợp, điểm lợi thế của bạn có thể thấy rất hoàn hảo trong mọi mặt, nhưng ở mức độ cá nhân, tất cả nhà giao dịch có tiềm năng tác động một lực lên sự dịch chuyển giá có thể phủ nhận kết quả tích cực của điểm lợi thế đó. Để nghĩ về xác suất, bạn phải tạo một khung tinh thần hoặc khuôn khổ tư duy cố định với những nguyên tắc cơ bản của một môi trường xác suất. Một tư duy xác suất gắn liền với giao dịch ổn định với năm sự thật cơ bản.

3.1 Chuyện gì cũng có thể xảy ra.

3.2 Để kiếm được tiền thì bạn không cần phải biết chuyển gì sẽ xảy ra tiếp theo trên thị trường.

3.3 Khi bạn đã xác định điểm lợi thế để vào lệnh thì sẽ có kết quả ngẫu nhiên giữa những lệnh thắng và những lệnh thua.

3.4 Một điểm lợi thế đơn giản chỉ là cái điểm mà khả năng xác suất sẽ xảy ra cao hơn so với điểm khác.

3.5 Mọi khoảnh khắc trên thị trường đều là độc nhất vô nhị, sẽ chẳng có lần nào giống lần nào.

Hãy nhớ rằng khả năng để trải nghiệm nỗi đau cảm xúc đến từ cách bạn xác định và diễn đạt thông tin bạn tiếp cận. Khi bạn chấp nhận năm sự thật cơ bản này, những kỳ vọng của bạn sẽ luôn phù hợp với thực tế tâm lý của môi trường thị trường. Với những kỳ vọng phù hợp, bạn sẽ loại bỏ khả năng xác định và biểu đạt thông tin thị trường hoặc như một nỗi đau hoặc như một nguy cơ, và theo cách đó bạn trung hòa rủi ro cảm xúc của giao dịch một cách hiệu quả.

Ý tưởng là tạo ra một trạng thái tinh thần thoải mái chấp nhận hoàn toàn thực tế rằng luôn luôn có một lực lượng vô danh vận hành trên thị trường. Khi bạn làm cho những thực tế này thành một phần chức năng đầy đủ của hệ thống niềm tin của bạn, phần sáng suốt của tâm trí bạn sẽ bảo vệ những thực tế này giống cách bảo vệ bất kỳ niềm tin nào khác bạn đang nắm giữ về bản chất của giao dịch. Điều này nghĩa là, ít nhất ở mức độ sáng suốt, tư duy của bạn sẽ tự động bảo vệ chống lại ý tưởng hoặc khái niệm rằng bạn có thể biết chắc điều gì xảy ra tiếp theo. Đó là một sự đối lập với niềm tin mà mỗi giao dịch là sự kiện duy nhất với một kết quả không chắc chắn và ngẫu nhiên trong mối quan hệ với bất kỳ giao dịch nào khác trong quá khứ; và trong cùng một thời điểm để tin rằng bạn biết chắc chắn điều gì sẽ xảy ra tiếp theo và để kỳ vọng điều đó là đúng.

Nếu bạn thực sự tin một kết quả không chắc chắn thì bạn cũng phải kỳ vọng rằng bất cứ điều gì gần như cũng có thể xảy ra. Mặt khác, thời điểm bạn để tâm trí bạn giữ lại khái niệm rằng bạn biết, bạn ngừng xem xét về tất cả những ẩn số. Tư duy của bạn không muốn để bạn có cả hai cách. Nếu bạn tin bạn biết một vài điều, khoảnh khắc

đó đã không còn là duy nhất. Nếu thời điểm không là duy nhất, thì mọi thứ đều đã biết hoặc có thể biết; vậy nên, không có điều gì là không biết. Tuy nhiên, thời điểm bạn ngừng phân tích những gì bạn không biết hoặc không thể biết về tình hình thay vì sẵn sàng nhận ra những gì thị trường đang cung cấp, bạn làm cho bản thân bị mắc sai lầm như tất cả những nhà giao dịch điển hình.

Ví dụ, nếu bạn thực sự tin về một kết quả không chắc chắn, bạn sẽ cân nhắc việc đặt lệnh mà không xác định rủi ro của bạn trước không? Có khi nào bạn sẽ do dự trong việc cắt lỗ, nếu bạn thực sự tin bạn không biết? Những sai lầm nào về giao dịch giống như bắn súng trước hiệu lệnh? Làm thế nào bạn có thể dự đoán được một tín hiệu mà chưa từng xuất hiện trên thị trường, nếu bạn không được thuyết phục rằng bạn sẽ bị lỗ giao dịch đó?

Tại sao bạn lại để một giao dịch thắng thành một giao dịch thua, hoặc không có một hệ thống về cách kiếm lời, nếu bạn không được thuyết phục rằng thị trường sẽ đi theo hướng không rõ ràng của bạn? Tại sao bạn do dự để đặt lệnh hoặc không giao dịch, trừ khi bạn được thuyết phục rằng đó là một giao dịch thua khi thị trường quay lại điểm đặt lệnh bạn đầu của bạn? Tại sao bạn sẽ phá vỡ quy tắc quản lý tiền của bạn bởi giao dịch quá lớn với vị trí tương quan với vốn chủ sở hữu của bạn hoặc dung sai của cảm xúc để chịu một giao dịch thua, nếu bạn quả quyết rằng bạn có một điều gì đó chắc chắn?

Cuối cùng, nếu bạn thực sự tin vào một sự phân phối ngẫu nhiên giữa những giao dịch thắng và thua, bạn có bao giờ cảm thấy thị trường phản bội bạn? Nếu bạn tung đồng xu và đoán đúng, bạn sẽ không nhất thiết kỳ vọng phải đúng ở lần tung tiếp theo đơn giản vì bạn đã đúng ở lần tung trước. Bạn cũng không mong chờ để bị sai ở lần tung tiếp theo nếu bạn đã từng sai ở lần tung trước. Vì bạn tin vào một sự phân phối ngẫu nhiên giữa trình tự của mặt sấp và mặt ngửa, những kỳ vọng của bạn sẽ sắp xếp hoàn hảo với thực tế của tình hình. Bạn sẽ chắc chắn thích mình là đúng, và nếu bạn đúng thì điều đó thật tuyệt vời, nhưng nếu bạn sai thì bạn sẽ cảm thấy đồng xu phản bội bạn, vì bạn biết và chấp nhận rằng những ẩn số tác động đến kết quả. Những ẩn số có nghĩa là “không có điều gì của quá trình suy nghĩ hợp lý của bạn cũng có thể cân nhắc, xem xét trước đồng xu” trừ khi bạn hoàn toàn chấp nhận rằng bạn không biết. Kết quả là, có ít nếu không nói là không có khả năng để trải nghiệm những loại nỗi đau cảm xúc xuất hiện khi bạn cảm thấy bị phản bội.

Giống như một nhà giao dịch, khi bạn đang kỳ vọng một kết quả ngẫu nhiên, bạn sẽ luôn có ít ngạc nhiên với những gì thị trường hành động ngay cả khi nếu thị trường tuân theo chính xác với định nghĩa của bạn về một điểm lợi thế và bạn kết thúc với một giao dịch thắng. Tuy nhiên mong muốn một kết quả ngẫu nhiên không có nghĩa là bạn không thể sử dụng toàn bộ lý luận và phân tích khả thi để dự định về một kết quả, hoặc bạn không thể đoán điều gì sẽ xảy ra tiếp theo, hoặc có một linh cảm hoặc cảm giác về kết quả, vì bạn có thể làm vậy. Hơn nữa, bạn có thể đúng trong từng trường hợp. Bạn chỉ không thể kỳ vọng là bạn đúng. Và nếu bạn đúng, bạn không thể kỳ vọng rằng lần đúng trước đó sẽ hiệu quả với lần tiếp theo, ngay cả khi tình huống có thể thấy, nghe hay cảm giác chính xác giống như nhau.

Bất cứ điều gì bạn đang nhận ra “khoảnh khắc hiện tại” trên thị trường sẽ không bao giờ chính xác như một vài kinh nghiệm trước đó tồn tại trong môi trường tinh thần của bạn. Nhưng đó không có nghĩa là tư duy của bạn (như một đặc điểm tự nhiên của

cách tư duy vận hành) không muốn cố gắng để làm hai việc đúng. Sẽ có những tương đồng giữa “khoảnh khắc hiện tại” và một vài điều mà bạn biết từ trong quá khứ, nhưng những tương đồng này chỉ cho bạn một vài thứ hoạt động hiệu quả với việc đặt tỷ lệ thành công theo vận may của bạn. Nếu bạn tiếp cận giao dịch từ quan điểm mà bạn không biết điều gì sẽ xảy ra tiếp theo, bạn sẽ né tránh khuynh hướng tự nhiên của tư duy là làm cho “khoảnh khắc hiện tại” giống như một vài kinh nghiệm trước đó. Có vẻ như không tự nhiên để làm vậy, bạn không thể để một vài kinh nghiệm trước đó (hoặc là tiêu cực hoặc là cực kỳ tích cực) ra lệnh cho trạng thái tinh thần của bạn. Nếu bạn làm điều đó, thì sẽ rất khó khăn nếu không nói là không khả thi để nhận ra thị trường đang giao tiếp cái gì từ góc độ của thị trường.

Khi tôi đặt một lệnh, tất cả những gì tôi kỳ vọng là một điều gì đó sẽ xảy ra. Bất kể có tốt thế nào tôi nghĩ đó là điểm lợi thế, tôi không kỳ vọng điều gì hơn đối với thị trường đang dịch chuyển hoặc thể hiện nó theo một vài cách. Tuy nhiên, có một vài điều tôi biết chắc chắn. Tôi biết rằng dựa vào hành vi thị trường trong quá khứ, khả năng thị trường dịch chuyển theo hướng giao dịch của tôi là tốt hoặc chấp nhận được, ít nhất so với việc tôi sẵn sàng tốn một khoản bao nhiêu để đoán ra nó hiệu quả.

Tôi cũng biết trước khi vào một lệnh tôi sẵn sàng chịu mất một khoản để thị trường di chuyển ngược hướng với lệnh của tôi. Sẽ luôn có một điểm mà tại đó tỷ lệ thành công bị giảm đi rất nhiều so với lợi nhuận tiềm năng. Tại thời điểm đó, điều đó không có giá trị tổn bất cứ một khoản tiền nào nữa để tìm nếu giao dịch sẽ hiệu quả. Nếu thị trường đạt đến điểm đó, tôi biết không có bất cứ nghi ngờ, do dự hay xung đột bên trong mà tôi sẽ thoát lệnh. Bị thua không tạo ra bất cứ thiệt hại cảm xúc nào, vì tôi không biểu hiện những kinh nghiệm tiêu cực. Với tôi, những giao dịch thua đơn giản là chi phí của việc thực hiện giao dịch hoặc của tổng số tiền tôi cần tiêu để tôi tạo cho bản thân tư thế sẵn sàng cho những giao dịch thắng. Nếu, theo cách khác, giao dịch quay lại là một giao dịch thắng, trong rất nhiều trường hợp tôi biết chắc chắn ở điểm nào tôi sẽ đạt lợi nhuận của mình. (nếu tôi không biết chắc, tôi chắc chắn có một ý tưởng tốt).

Những nhà giao dịch giỏi nhất trong “khoảnh khắc hiện tại” vì họ không có căng thẳng. Không có căng thẳng vì không có rủi ro nào khác ngoài tổng số chi phí họ sẵn sàng tiêu tốn một giao dịch. Họ không cố gắng phải đúng và cố tránh bị sai; họ cũng không cố gắng chứng tỏ bất cứ điều gì. Nếu và khi thị trường nói với họ rằng điểm lợi thế của họ không hiệu quả hoặc đó là thời gian để kiếm lời thì tâm trí họ không làm gì để ngăn chặn thông tin này. Họ hoàn toàn chấp nhận những gì thị trường ban tặng cho họ, và họ chờ điểm lợi thế tiếp theo.

CHƯƠNG 8

GIAO DỊCH VỚI NIỀM TIN CỦA BẠN

Bây giờ nhiệm vụ trước tiên của bạn là tập hợp lại năm yếu tố cơ bản như đã trình bày trong chương 7 trong môi trường tinh thần của bạn theo một mức độ chức năng nhất định. Để giúp bạn làm điều này, chúng tôi sẽ nhìn sâu vào niềm tin chẳng hạn như bản tính tự nhiên, tính chất, và những đặc điểm của niềm tin. Tuy nhiên, trước khi chúng tôi làm điều đó tôi sẽ tổng hợp và sắp xếp lại những khái niệm chủ yếu đã được trình bày cho đến thời điểm này trong một khuôn khổ rõ ràng hơn và thực tiễn hơn. Những gì bạn học được từ chương này và hai chương tiếp theo sẽ định hình cho bạn những hiểu biết nền tảng về mọi thứ bạn cần để đạt được mục tiêu như một trader.

XÁC ĐỊNH VẤN ĐỀ

Ở mức độ cơ bản nhất, thị trường đơn giản là một chuỗi những điểm tăng và giảm tạo thành những mô hình. Theo phân tích kỹ thuật thì những mô hình này như những điểm lợi thế. Bất cứ mô hình nào được xác định như một điểm lợi thế đơn giản chỉ là một dấu hiệu có khả năng cao thị trường sẽ dịch chuyển về một hướng nhiều hơn hướng còn lại. Tuy nhiên, có một nghịch lý tinh thần cơ bản ở đây vì một mô hình thường có nghĩa là nhất quán, ổn định hay chí ít cũng là kết quả phù hợp. Nhưng thực tế thì mỗi một mô hình xảy ra đều là duy nhất. Mô hình có thể nhìn (hoặc đo được) giống hệt từ lần xuất hiện này đến lần sau đó, nhưng những điểm tương đồng chỉ là vẻ bề ngoài. Sức mạnh đằng sau mỗi mô hình chính của những trader, và những trader góp phần hình thành một mô hình này luôn khác so với những trader tạo nên sự hình thành của mô hình tiếp theo; nên kết quả của mỗi mô hình có quan hệ ngẫu nhiên với nhau. Tâm trí của chúng ta có sẵn một thiết kế đặc trưng (cơ chế tập hợp) có thể giải quyết được nghịch lý khó khăn này.

Bây giờ các điểm lợi thế này, hoặc các mô hình đại diện xuất hiện ở bất cứ khung thời gian nào, làm cho thị trường là một dòng chảy cơ hội không ngừng để vào lệnh và thoát lệnh (khi thua), kiếm lời, cắt lỗ, hay tăng hoặc giảm giá. Nói cách khác, từ góc độ thị trường, mỗi thời điểm xuất hiện từng trader trong mỗi chúng ta có cơ hội để làm điều gì đó theo cách riêng của họ.

Điều gì ngăn cản chúng ta nhận ra từng “khoảnh khắc hiện tại” như một cơ hội để làm điều gì đó cho bản thân hoặc ngay cả khi chúng ta hành động hợp lý? Chính là nỗi sợ của chúng ta! Điều gì là nguồn gốc nỗi sợ của chúng ta? Chúng ta biết không bắt nguồn từ thị trường, vì từ quan điểm của thị trường, từng điểm tăng giảm, lên xuống và những mô hình thiết lập là không tốt cũng chẳng xấu. Kết quả là, điểm xuống hay lên không có khả năng làm cho chúng ta bước vào bất cứ trạng thái tinh thần đặc biệt nào (tiêu cực hoặc tích cực), mất mục tiêu, phạm sai lầm, hoặc đẩy chúng ta ra khỏi dòng chảy cơ hội.

Nếu không phải thị trường làm cho chúng ta trải nghiệm trạng thái tiêu cực của tinh thần, vậy điều gì đã làm chúng ta tiêu cực? Đó là cách chúng ta cảm nhận xác định và diễn giải thông tin. Nếu vậy, điều gì quyết định những gì chúng ta cảm nhận và làm thế nào để xác định và diễn giải thông tin? Chúng ta tin hoặc chúng ta giả định điều gì là đúng. Niềm tin của chúng ta vận hành trong sự liên kết với sự tập hợp và cơ chế

ngăn-ngừa- nổi-đau tác động một lực lên năm giác quan của chúng ta, làm cho chúng ta nhận thức, xác định và diễn giải thông tin thị trường theo một cách cố định với những gì chúng ta kỳ vọng. Những gì chúng ta kỳ vọng đồng nghĩa với những gì chúng ta tin hoặc giả định là đúng. Sự kỳ vọng là những niềm tin được dự định tại một vài thời điểm trong tương lai.

Mỗi một thời điểm từ quan điểm của thị trường đều là duy nhất; nhưng nếu thông tin được tạo bởi thị trường là chất lượng, đặc điểm hay tính tương đương với một điều gì đó có sẵn trong đầu chúng ta, thì hai dạng thông tin (bên trong và bên ngoài) đã tự động liên kết với nhau. Khi những thông tin này được kết nối thường tạo ra một trạng thái tinh thần (tự tin, hưng phấn, sợ hãi, khủng hoảng, thất vọng, nuối tiếc, sự phản bội, v.v) tương đương với bất cứ niềm tin, giả thiết hay ký ức của thông tin bên ngoài được liên kết. Điều này có vẻ như những gì bên ngoài giống chính xác như những gì đã có sẵn ở bên trong chúng ta.

Đó là trạng thái tinh thần của chúng ta làm cho sự thật của bất cứ điều gì chúng ta đang nhận thức bên ngoài chúng ta (trên thị trường) gần như không thể chối cãi và vượt quá sự tra hỏi. Trạng thái tinh thần của chúng ta luôn đúng hoàn toàn. Nếu tôi cảm thấy tự tin thì tôi sẽ tự tin. Nếu tôi thấy sợ thì sau đó tôi sẽ sợ. Chúng ta không thể tranh cãi về chất lượng của năng lượng đang chảy qua tâm trí và cơ thể chúng ta vào bất kỳ thời điểm nào. Và vì tôi biết một thực tế không chối cãi về việc tôi cảm nhận như thế nào, bạn có thể sẽ nói rằng tôi cũng biết sự thật về những gì tôi đang cảm nhận bên ngoài tôi cùng một thời điểm. Vấn đề là tôi cảm thấy thế nào luôn đúng hoàn toàn, nhưng niềm tin tạo ra trạng thái tinh thần hay cảm giác có thể hoặc không thể liên quan chính xác đến những khả năng tồn tại trên thị trường vào bất kỳ thời điểm nào.

Nhớ lại ví dụ về đứa trẻ và con chó. Đứa bé “đã biết” một thực tế tuyệt đối tăng mỗi con chó cậu bé tiếp xúc sau con chó đầu tiên đều là mối đe dọa, vì cách cậu cảm thấy khi một con chó bước vào vùng nhận thức của cậu. Những con chó khác không phải là nguyên nhân nỗi sợ của đứa bé; ký ức tiêu cực của nó chiếm lĩnh sự liên kết cùng với tập hợp cơ chế ngăn-ngừa-nổi-đau gây ra sự sợ hãi của đứa trẻ. Nó trải nghiệm phiên bản trải nghiệm của riêng nó, phiên bản đó không tương ứng với những khả năng đã tồn tại từ quan điểm của môi trường. Niềm tin của nó về bản chất của những con chó liên quan đến khả năng thể hiện về những đặc điểm và hình dạng của những con chó đã được giới hạn. Lúc này trạng thái tinh thần mà nó trải nghiệm mỗi lần nó tiếp xúc với chó đều làm nó tin rằng nó “đã biết” chính xác những gì nó kỳ vọng từ những con chó.

Cũng giống như quá trình này làm cho chúng ta tin rằng chúng ta “biết” chính xác những gì kỳ vọng vào thị trường tương, khi thực tế là luôn có những lực lượng vô danh nào đó điều khiển ở mọi thời điểm. Vấn đề là, ngay khi chúng ta nghĩ chúng ta “biết” về những gì chúng ta kỳ vọng thì đồng thời chúng ta ngừng xem xét nghiên cứu đến những lực lượng vô danh và những khả năng khác nhau mà lực lượng vô danh này tạo ra. Những lực lượng vô danh là những trader khác dựa vào niềm tin của họ vào tương lai đang chờ đợi để vào hoặc thoát khỏi các giao dịch. Nói cách khác, chúng ta thực sự không biết chính xác kỳ vọng điều gì từ thị trường, cho đến khi chúng ta có thể đọc được tâm trí của tất cả những trader có khả năng tác động một lực làm cho giá dịch chuyển. Đó rất giống với việc không có khả năng.

Như những trader, chúng ta không thể có khả năng nuông chiều bản thân với tình thần “Tôi biết kỳ vọng điều gì từ thị trường”. Chúng ta có thể “biết” chính xác điểm lợi thế hình gì, nhìn như thế nào hoặc cảm nhận được, và chúng ta có thể “biết” chính xác chúng ta cần bao nhiêu rủi ro để tìm ra điểm lợi thế đó có tác dụng. Chúng ta “biết” rằng chúng ta có một kế hoạch cụ thể như việc làm thế nào để kiếm lời nếu giao dịch đó hoạt động. Chỉ có thế thôi! Nếu những gì chúng ta nghĩ rằng chúng ta biết bắt đầu mở rộng thành chúng ta biết thị trường sẽ làm gì thì chúng ta đang gặp rắc rối. Và tất cả những gì cần để tạo ra thái độ trạng thái tinh thần tiêu cực “Tôi biết kỳ vọng điều gì từ thị trường” là bất kỳ niềm tin, ký ức, hay thái độ nào gây ra cho chúng ta để biểu thị điểm tăng và giảm hay bất cứ thông tin thị trường nào trừ một cơ hội làm điều gì đó cho chính bản thân chúng ta.

ĐỊNH NGHĨA VỀ NHỮNG ĐIỀU KHOẢN

Những mục tiêu là gì?

Tất nhiên, mục tiêu cuối cùng của mọi người là kiếm được tiền. Nhưng nếu giao dịch chỉ là chuyện kiếm được tiền thì đọc cuốn sách này sẽ không cần thiết. Giả thiết rằng có một giao dịch thắng hoặc ngay cả một chuỗi giao dịch thắng hoàn toàn không yêu cầu đến kỹ năng. Mặt khác, tạo ra kết quả ổn định và có khả năng giữ được những gì chúng ta đã tạo ra lại đòi hỏi phải có kỹ năng. Kiếm tiền một cách đều đặn là sản phẩm phụ của việc đạt được và làm chủ được những kỹ năng về tinh thần. Cấp độ bạn hiểu được điều này cũng chính là cấp độ bạn sẽ thôi tập trung vào tiền và thay vào đó bạn tập trung vào cách làm thế nào bạn có thể dùng giao dịch của bạn như một công cụ để làm chủ những kỹ năng này.

Những kỹ năng là gì?

Ổn định là kết quả của việc tự do, không lo lắng, mục tiêu của trạng thái tinh thần, điều mà chúng ta làm cho chúng ta có khả năng nhận thức và hành động theo những gì thị trường tạo ra cho chúng ta (từ góc nhìn của thị trường) tại bất kỳ “khoảnh khắc hiện tại” nào.

Trạng thái tự do tinh thần là gì?

Tự do về tinh thần nghĩa là cảm thấy tự tin nhưng không quá khích. Khi bạn có tâm trạng tự do bạn sẽ không cảm thấy sợ, do dự hay bị thôi thúc làm bất cứ việc gì, vì bạn loại bỏ một cách hiệu quả khả năng xác định và nhìn nhận thông tin thị trường như mối đe dọa. Để xóa bỏ cảm giác đe dọa, bạn hoàn toàn phải chấp nhận rủi ro. Khi bạn chấp nhận rủi ro, bạn sẽ thấy bình yên với bất cứ kết quả nào. Để cảm thấy bình yên với bất cứ kết quả nào, bạn phải dung hòa bất cứ điều gì trong môi trường tinh thần của bạn đang mâu thuẫn với năm yếu tố cơ bản về thị trường. Còn điều gì nữa bạn cũng vẫn phải hòa hợp những yếu tố này với hệ thống tinh thần của bạn như những niềm tin cốt lõi.

Tính khách quan là gì?

Tính khách quan là trạng thái tinh thần mà bạn có ý thức truy cập vào mọi thứ bạn đã học về bản chất dịch chuyển của thị trường. Nói cách khác, không gì bị ngăn cản hay thay đổi bởi cơ chế tránh nỗi đau của bạn.

Làm cho mình có ích nghĩa là gì?

Làm cho mình có ích nghĩa là giao dịch từ quan điểm mà không có gì để chứng minh. Bạn không cố để thắng hay tránh bị thua. Bạn không cố để lấy lại tiền của mình hay phục thù thị trường. Nói cách khác, bạn tham gia vào thị trường không có lịch gì khác hơn là để mở ra bất cứ cách gì được chọn và có trạng thái tinh thần tốt nhất để nhận ra và tạo cơ hội làm điều đó có sẵn và có ích cho bạn

“Khoảnh khắc hiện tại” là gì?

Giao dịch vào “khoảnh khắc hiện tại” nghĩa là không có khả năng tập hợp một cơ hội để giao dịch và thoát khỏi giao dịch, thêm hoặc bớt từ một giao dịch luôn tồn tại trong môi trường tinh thần của bạn. với một kinh nghiệm bạn đã trải qua

LÀM SAO ĐỂ LIÊN KẾT NHỮNG YẾU TỐ CƠ BẢN VỚI CÁC KỸ NĂNG

1. Điều gì cũng có thể xảy ra. Tại sao?

Vì luôn luôn có những lực lượng vô danh thống lĩnh mọi thị trường ở mọi thời điểm, chỉ có một trader ở đâu đó trên thế giới phủ nhận kết quả tích cực điểm lợi thế của bạn. Chỉ có một thôi. Bất kể bao nhiêu thời gian, công sức hay tiền bạc bạn đã đầu tư vào những phân tích của bạn từ nhận thức của thị trường thì cũng không có ngoại lệ nào cho sự thật này. Bất cứ ngoại lệ nào có thể tồn tại trong tâm trí bạn có thể là một nguồn gốc của sự mâu thuẫn và khả năng làm cho bạn nhận thấy thông tin thị trường là một mối đe dọa.

2. Bạn không cần phải biết về điều gì sẽ xảy ra tiếp theo để kiếm tiền. Tại sao?

Vì có một sự phân phối ngẫu nhiên giữa thắng và thua cho bất kỳ tập hợp những biến số nào được xác định là một điểm lợi thế. (Hãy xem mục số 3). Mặt khác, dựa vào hiệu suất hoạt động điểm lợi thế của bạn trong quá khứ, bạn có thể biết được qua 20 giao dịch, 12 giao dịch thắng và 8 giao dịch bị thua. Bạn không biết gì về chuỗi những giao dịch thắng và thua hay thị trường sẽ có bao nhiêu tiền cho những giao dịch thắng. Sự thật này làm cho nghề giao dịch như một xác suất hay trò chơi số. Khi bạn thực sự tin rằng giao dịch đơn giản là một trò chơi xác suất, khái niệm kiểu đúng và sai hay thắng và thua không còn có ý nghĩa nữa. Kết quả là, những kỳ vọng của bạn sẽ được hài hòa với những khả năng.

Hãy nhớ rằng không nhiều khả năng gây ra bất đồng cảm xúc hơn những kỳ vọng chưa hoàn thành của chúng ta. Nỗi đau cảm xúc là câu trả lời phổ biến khi thế giới bên ngoài biểu thị theo cách mà không phản chiếu được những gì chúng ta kỳ vọng hay tin đó là sự thật. Theo đó, bất cứ thông tin thị trường không xác nhận kỳ vọng của chúng ta tự động xác định và thể hiện như một mối đe dọa. Sự thể hiện này làm cho chúng ta chấp nhận một thái độ tiêu cực, bảo vệ trạng thái tinh thần, trạng thái mà chúng ta kết thúc những sáng tạo về những trải nghiệm chúng ta đang cố né tránh.

Thông tin thị trường chỉ là mối đe dọa nếu bạn kỳ vọng thị trường sẽ làm điều gì đó cho bạn. Ngược lại, nếu bạn không kỳ vọng thị trường làm cho bạn thắng thì bạn chả có lý do gì phải sợ sai. Nếu bạn không kỳ vọng thị trường làm cho bạn thắng thì bạn chả có lý do gì phải sợ thua. Nếu bạn không kỳ vọng thị trường đi theo hướng bạn đã xác định, cũng chẳng có lý do gì để tiền rời khỏi bàn. Cuối cùng, nếu bạn không kỳ vọng

để tận dụng bất cứ cơ hội nào chỉ vì bạn nhận ra điều đó và thể hiện ra thì bạn càng không có lý do gì để sợ bị lỗ.

Nói cách khác, nếu bạn tin rằng tất cả những gì bạn cần biết là:

1. Cơ may nghiêng nhiều về phía bạn trước khi bạn giao dịch
2. Nếu giao dịch sẽ hiệu quả vậy chi phí để tìm ra sẽ là bao nhiêu
3. Bạn không cần biết chuyện gì sẽ xảy ra tiếp theo để kiếm được tiền trong giao dịch đó; và
4. Điều gì cũng có thể xảy ra

Rồi làm thế nào thị trường có thể làm bạn sai? Thông tin gì thị trường có thể tự tạo ra mà gây ra cú hích về cơ chế ngăn-ngừa-nổi-đầu của bạn nên bạn loại trừ thông tin đó từ trong nhận thức? Không có gì là điều tôi có thể nghĩ đến. Nếu bạn tin rằng mọi thứ có thể xảy ra và bạn không cần biết điều gì sẽ xảy ra tiếp theo để kiếm được tiền, rồi bạn sẽ thấy bạn luôn luôn đúng. Những kỳ vọng của bạn sẽ luôn hài hòa với những điều kiện tồn tại từ góc nhìn thị trường, trung hòa hiệu quả khả năng trải nghiệm nỗi đau cảm xúc của bạn.

Tương tự như vậy, làm thế nào một giao dịch thua hoặc thậm chí là một chuỗi những giao dịch thua có thể có tác động tiêu cực điển hình, nếu bạn thực sự tin rằng giao dịch chỉ là xác suất hoặc một trò chơi số? Nếu điểm lợi thế của bạn đặt có xác suất cao, thì mọi giao dịch thua chỉ làm cho bạn sát lại chiến thắng gần hơn. Khi bạn thực sự tin điều này, câu trả lời của bạn về một giao dịch thua sẽ không còn tạo ra những cảm xúc tiêu cực.

3. Có một phân phối ngẫu nhiên giữa tỷ lệ thắng và thua cho bất kỳ biến số đưa ra nào được xác định là một điểm lợi thế.

Nếu mỗi lần bạn giao dịch thua mà làm bạn đến gần hơn một lần thắng, bạn sẽ mong đợi điểm lợi thế của bạn lại xuất hiện tiếp nữa, sẵn sàng và chờ để nhảy vào mà không có chút xíu hạn chế hay do dự nào. Mặt khác, nếu bạn vẫn tin rằng giao dịch thuộc về phân tích hay về độ chính xác, thì sau một lần thua bạn sẽ dự đoán lần xuất hiện tiếp theo của điểm lợi thế của bạn với chút sợ hãi và e dè, tự hỏi liệu rằng nó sẽ hiệu quả không. Điều này, lần lượt sẽ làm cho bạn bắt đầu thu thập bằng chứng về giao dịch hoặc phản đối việc giao dịch. Bạn sẽ thu thập bằng chứng về giao dịch nếu bạn sợ giao dịch bạn bị lỗ nhiều hơn là bạn sợ bị thua. Và bạn sẽ thu thập thông tin chống lại giao dịch nếu bạn sợ bị thua nhiều hơn là bạn sợ bị lỗ. Trong hai trường hợp này, bạn sẽ không có được kết quả ổn định về trạng thái tinh thần.

4. Một điểm lợi thế không là gì hơn là một dấu hiệu có xác suất xảy ra cao hơn dấu hiệu khác.

Tạo ra một yêu cầu cố định rằng bạn hoàn toàn chấp nhận việc giao dịch không phải là niềm hy vọng, sự mong mỏi hay thu thập bằng chứng theo cách này hay cách khác để xác định giao dịch tiếp theo hiệu quả. Bằng chứng duy nhất bạn cần thu thập là liệu những biến số bạn dùng để xác định một điểm lợi thế là món quà ở bất kỳ thời điểm nào. Khi bạn sử dụng thông tin “khác”, ngoài giới hạn của điểm lợi thế của bạn để quyết định liệu bạn sẽ vào lệnh không, bạn có đang bổ sung thêm các biến số vào kế hoạch giao dịch của bạn không. Bổ sung thêm các biến số vào điểm lợi thế làm cho nó cực kỳ phức tạp, nếu không nói là không khả thi, để xác định cái nào hiệu quả và cái nào không hiệu quả. Nếu không bao giờ chắc chắn về tính khả thi của điểm lợi thế

của bạn, bạn sẽ không quá tự tin về điểm lợi thế này. Với bất cứ mức độ thiếu tự tin nào thì bạn cũng sẽ trải qua cảm giác sợ hãi. Trớ trêu là, bạn sẽ sợ theo kiểu ngẫu nhiên, sợ những kết quả không ổn định, mà không nhận ra rằng sự tiếp cận ngẫu nhiên và không ổn định đang gây ra chính xác những gì bạn đang sợ.

Mặt khác, nếu bạn tin rằng một điểm lợi thế đơn giản là có xác suất cao hơn điểm lợi thế khác, và có sự phân phối ngẫu nhiên giữa thắng và thua cho bất kỳ biến số nào được xác định là một điểm lợi thế, tại sao bạn thu thập bằng chứng “khác” cho một giao dịch hoặc chống lại một giao dịch? Để một trader điều khiển hai niềm tin này thì việc thu thập bằng chứng “khác” sẽ không có nghĩa lý gì. Hay để tôi trình bày theo cách này: thu thập bằng chứng “khác” làm cho có ý nghĩa nhiều hơn như việc cố gắng xác định liệu lần tung đồng xu tiếp theo sẽ là ngửa, sau mười lần tung trước đó là mặt sấp. Bất kể bằng chứng gì bạn tìm được để xác nhận là sấp sang ngửa thì vẫn có tỷ lệ năm mươi phần trăm cơ may là lần tung tiếp theo sẽ là sấp. Tương tự như vậy, bất kể bao nhiêu bằng chứng bạn thu thập để hỗ trợ vào hay không vào một lệnh, vẫn chỉ có một trader ở đâu đó trên thế giới phủ nhận giá trị của một vài nếu không nói là tất cả bằng chứng của bạn. Vấn đề là tại sao phải lo lắng buồn phiền! Nếu thị trường tạo ra cho bạn một điểm lợi thế hợp lý, hãy cứ xác định điểm rủi ro và vào lệnh.

5. Mỗi thời điểm trên thị trường đều là độc nhất vô nhị.

Hãy dành một phút và nghĩ về khái niệm của tính duy nhất. “Duy nhất” nghĩa là không giống bất cứ điều gì đang tồn tại hoặc đã từng tồn tại. Như chúng ta có thể hiểu về khái niệm của tính duy nhất, tâm trí của chúng ta không không thỏa thuận quá tốt với một mức độ thực tế. Như đã từng thảo luận, tâm trí của chúng ta là một mạng lưới kết nối tự động (không có chú tâm nhận thức) bất kỳ điều gì ở môi trường bên ngoài có nét tương đồng với những gì có sẵn ở bên trong chúng ta theo dạng một ký ức, niềm tin, hoặc thái độ. Điều này tạo ra một mâu thuẫn vốn có giữa cách tự nhiên chúng ta nghĩ về thế giới và cách mà thế giới tồn tại. Không có hai khoảnh khắc trong môi trường bên ngoài sẽ lặp lại chính mình. Để làm vậy, mỗi nguyên tử hay phân tử sẽ phải nằm chính xác cùng một vị trí mà chúng từng ở đó vào một vài khoảnh khắc trước đó. Điều này rất giống với việc không khả thi. Tuy nhiên, dựa vào cách quá trình thông tin được thiết kế trong tâm trí của chúng ta, chúng ta sẽ trải qua “khoảnh khắc hiện tại” ở môi trường chính xác như một vài thời điểm trước đó tồn tại trong tâm trí chúng ta.

Nếu mỗi khoảnh khắc không giống bất cứ khoảnh khắc nào khác, thì không có mức độ trải nghiệm hợp lý nào của bạn có thể nói chắc chắn với bạn rằng bạn “biết” điều gì sắp xảy ra. Nào tôi sẽ nói lại, tại sao phải lo lắng buồn phiền cố gắng để biết?! Khi bạn cố để biết, về bản chất là bạn đang cố để làm đúng. Ý tôi ở đây không có nghĩa là bạn không thể dự đoán được thị trường sẽ làm gì tiếp theo và dự đoán mình đúng, vì bạn hoàn toàn có thể chắc chắn. Điều này là đang cố gắng vướng vào tất cả các vấn đề. Nếu bạn tin rằng bạn dự đoán chính xác thị trường một lần, bạn sẽ tự nhiên cố thử làm điều này một lần nữa. Kết quả là, tâm trí của bạn sẽ bắt đầu tự động xem qua thị trường với cùng một mô hình, ngữ cảnh hay tình huống đã từng tồn tại lần trước đó mà bạn đã dự đoán chính xác hướng dịch chuyển. Khi bạn tìm thấy mô hình đó, trạng thái tinh thần của bạn sẽ làm mọi thứ chính xác như bạn đã làm lần trước đó. Vấn đề là, từ góc độ thị trường, không có cái nào là hoàn toàn giống nhau. Kết quả là, bạn đang sắp đặt sự thất vọng cho chính mình.

Điều gì khác biệt đối với những trader xuất và tất cả những trader còn lại đó là họ đã từng luyện cho tâm trí họ tin về tính duy nhất của từng khoảnh khắc (mặc dù sự luyện tập này thường gây ra một vài kiểu giao dịch thua trước khi họ “thực sự” tin vào khái niệm về tính duy nhất). Niềm tin này tác động một lực chống lại, trung hòa cơ chế liên kết tự động trong tâm trí. Khi bạn thực sự tin rằng từng khoảnh khắc là duy nhất, thì bằng định nghĩa không có bất cứ điều gì cho cơ chế tập hợp trong tâm trí bạn liên kết khoảnh khắc đó với nhau. Niềm tin này tác động một lực bên trong làm cho bạn tách thời điểm “hiện tại” trên thị trường từ bất kỳ thời điểm nào được xếp ra ngoài khỏi môi trường tinh thần của bạn. Niềm tin về tính duy nhất của từng khoảnh khắc mạnh hơn thì khả năng liên kết các khoảnh khắc trong tâm trí bạn sẽ yếu đi. Khả năng liên kết của bạn yếu đi, tâm trí của bạn mở hơn sẽ nhận ra những gì thị trường trao cho bạn từ góc độ thị trường.

ĐI VỀ HƯỚNG “ DÒNG CHẢY”

Khi bạn hoàn toàn chấp nhận tâm lý thực tế của thị trường, bạn sẽ chấp nhận luôn những rủi ro của nghề giao dịch. Khi bạn chấp nhận những rủi ro của nghề giao dịch, bạn sẽ loại bỏ khả năng xác định thông tin thị trường theo nhiều hướng đau thương. Khi bạn thôi xác định và diễn đạt thông tin thị trường theo nhiều hướng đau thương, tâm trí bạn không né tránh bất kỳ điều gì nữa, không có gì để bảo vệ sự chống đối nữa. Khi không có gì để bảo vệ sự chống đối, bạn sẽ tiếp cận tất cả những gì bạn biết về bản chất dịch chuyển của thị trường. Sẽ không ngăn chặn điều gì nữa nghĩa là bạn sẽ nhận ra tất cả các khả năng bạn đã từng học, tìm hiểu về sự dịch chuyển (một cách khách quan), và từ trong tâm trí bạn được mở ra một sự trao đổi năng lượng thực sự, bạn sẽ bắt đầu khám phá một cách tự nhiên những khả năng khác (những điểm lợi thế) mà trước đây bạn không thể nhận ra.

Khi tâm trí bạn mở ra một sự trao đổi năng lượng thực sự, bạn không thể ở trong tình trạng biết hoặc tin rằng bạn thực sự biết điều gì sẽ xảy ra tiếp theo. Khi bạn thấy bình thản dù không biết chuyện gì sẽ xảy ra tiếp theo, bạn có thể tiếp xúc với thị trường từ góc độ của một nhận thức mà bạn sẽ làm cho bản thân mình luôn sẵn sàng để thị trường nói chuyện với bạn, từ góc độ của thị trường, những điều giống như sắp xảy ra. Tại thời điểm đó, bạn sẽ thấy mình đang ở trạng thái tinh thần tốt nhất để tự nhiên bước vào “dòng chảy”, ở đó bạn đã chạm vào cái gọi là “khoảnh khắc hiện tại của dòng chảy cơ hội”

CHƯƠNG 9

BẢN CHẤT CỦA NIỀM TIN

Tại thời điểm này, nếu bạn có thể cảm nhận được lợi ích của việc áp dụng năm yếu tố cơ bản về giao dịch, thì nhiệm vụ là học cách làm sao để hợp nhất những yếu tố này với hệ thống tâm lý tinh thần của bạn như một niềm tin cốt lõi để không mâu thuẫn với bất kỳ niềm tin nào khác bạn có thể đang nắm giữ.

Ngay từ đầu, điều này gần giống như một nhiệm vụ để nản lòng và vào bối cảnh khác tôi sẽ đồng ý với bạn, nhưng điều này không thể được, vì trong chương 11 tôi sẽ đưa ra cho bạn một bài tập đơn giản được thiết kế chuyên biệt cho giao dịch để thiết lập những yếu tố này đúng như niềm tin về mức độ chức năng. Một mức độ chức năng là nơi bạn tìm thấy bản thân mình một cách tự nhiên, vận hành theo một trạng thái tinh thần thoải mái, nhận ra chính xác bạn cần làm gì và hành động không chút do dự hay mâu thuẫn từ bên trong.

Tuy nhiên, tôi có một lời cảnh báo cho những người đã sẵn sàng xem xét đến bài tập. Bề ngoài, bài tập về giao dịch nhìn khá đơn giản bạn có thể bị cuốn vào làm ngay bây giờ trước khi bạn hiểu hoàn toàn những hàm ý về những gì bạn đang làm. Tôi mong mỗi đề nghị bạn hãy suy xét lại. Có một số động lực tinh tế sâu xa liên qua đến quá trình tìm hiểu làm thế nào để tạo lập niềm tin mới và thay đổi niềm tin đang tồn tại đang xung đột với những điều mới. Hiểu về bài tập giao dịch là dễ. Hiểu làm thế nào để sử dụng bài tập để thay đổi niềm tin của bạn là một chuyện hoàn toàn khác. Nếu bạn làm bài tập mà không hiểu những khái niệm được trình bày trong chương này và chương tiếp theo, bạn sẽ không đạt được kết quả như mong đợi.

Điều này cũng quan trọng như việc bạn không dành hết nỗ lực tinh thần bạn có thể có dùng để luyện tập cho tinh thần của bạn để chấp nhận hoàn toàn những nguyên tắc về thành công này, dù bạn hiểu rõ những nguyên tắc này như thế nào. Các bạn nhớ Bob, CTA người đã từng tin rằng ông ấy hoàn toàn hiểu về khái niệm của những xác suất nhưng không có khả năng vận dụng từ góc độ của xác suất.

Nhiều người phạm sai lầm khi ra vẻ hiểu về một điều gì đó, khả năng hiểu vốn có trong sự hiểu biết mới của họ tự động trở thành một phần chức năng trong niềm tin của họ. Phần lớn thời gian, hiểu một khái niệm chỉ là bước đầu tiên trong quá trình kết hợp những khái niệm đó với một mức độ vận dụng. Điều này đặc biệt đúng với những khái niệm đề cập đến những lý luận trong xác suất. Tâm trí của chúng ta không tự nhiên được kết nối với “khách quan” hay lưu lại ở “khoảnh khắc hiện tại”. Điều này nghĩa là chúng ta phải chủ động rèn luyện tâm trí của chúng ta suy nghĩ từ những góc độ này.

Hơn nữa, để rèn luyện những gì liên quan, có thể là bất kỳ mâu thuẫn niềm tin nào để hoạt động thông suốt. Mâu thuẫn niềm tin sẽ có tác động hủy hoại những ý định tốt nhất của bạn để vận hành từ một trạng thái tinh thần khách quan hay để trải qua “dòng chảy cơ hội của khoảnh khắc hiện tại”. Ví dụ, hãy nói rằng bạn đã từng dành rất nhiều năm để học cách làm thế nào để đọc thị trường, hoặc dành một lượng tiền lớn để phát triển hoặc mua những hệ thống kỹ thuật, chỉ để bạn có thể tìm thấy điều gì sẽ xảy ra tiếp theo. Bây giờ bạn đã hiểu rằng bạn không phải biết sẽ xảy ra chuyện gì tiếp theo, và thậm chí việc cố gắng biết sẽ làm giảm khả năng trở nên khách quan

của bạn hoặc lưu lại trong khoảnh khắc. Những gì chúng ta có là xung đột trực tiếp giữa niềm tin cũ của bạn mà bạn cần biết chuyện gì sẽ xảy ra tiếp theo để thành công và sự hiểu biết mới của bạn mà bạn không cần biết gì cả.

Giờ, hiểu biết mới của bạn sẽ đột nhiên vô hiệu hóa hoàn toàn, tiền bạc và năng lượng dùng để củng cố niềm tin mà “cần để biết”? Tôi mong điều này được dễ dàng. Và với một số ít người may mắn, điều này là có thể. Nếu bạn sẽ nhớ lại trong chương 4 khi tôi nói về khoảng cách tâm lý trong mối quan hệ để viết mã phần mềm, tôi đã từng đề cập rằng những nhà giao dịch có thể đã đến rất gần với những quan điểm mới này mà tất cả họ cần là đặt một vài mảnh còn thiếu để tạo ra một thay đổi tinh thần, đó là trải nghiệm “à há”.

Tuy nhiên, dựa trên những kinh nghiệm làm việc của tôi với hàng nghìn nhà giao dịch giỏi, tôi có thể nói hầu hết họ không hoàn toàn đến gần được những quan điểm này. Đối với những người nào chưa đến gần được những quan điểm này, có thể thất thoát một số lượng đáng kể lao động trí óc (cả một khoảng thời gian lớn) để hợp nhất một cách thích hợp những hiểu biết mới của bạn về giao dịch trong môi trường tinh thần của bạn. Tin tốt là, bài tập tôi trình bày trong chương 11 về cơ bản sẽ thiết lập năm yếu tố cơ bản và giải quyết những xung đột tiềm năng, nhưng chỉ khi nếu bạn biết chính xác điều bạn đang làm và tại sao bạn lại làm vậy. Đó chính là chủ đề của chương này và chương tiếp theo.

NGUỒN GỐC CỦA NIỀM TIN

Chúng ta học được gì về bản chất của niềm tin, và làm thế nào có thể dùng những hiểu biết đó để tạo ra một tư duy để khuyến khích mong muốn của chúng ta trở thành một nhà giao dịch thành công một cách ổn định? Những điều này là hai câu hỏi tôi sẽ tập trung trả lời trong chương này.

Trước tiên, hãy xem nguồn gốc niềm tin của chúng ta. Như bạn có thể hồi tưởng lại, những ký ức, sự phân biệt và niềm tin tồn tại trong hình thức năng lượng đặc biệt, cấu trúc năng lượng. Trước đó, tôi đã gộp ba thành phần tinh thần với nhau để hình dung rằng:

1. Ký ức, sự phân biệt và niềm tin không tồn tại dưới dạng vật chất, thể chất;
2. Mối quan hệ nguyên nhân – kết quả tồn tại giữa bản thân chúng ta và môi trường bên ngoài đưa những thành phần này vào trong sự tồn tại; và
3. Làm sao để mối quan hệ nguyên nhân – kết quả đảo ngược lại để chúng ta có thể cảm nhận về môi trường bên ngoài những gì chúng ta đã tìm hiểu.

Để hiểu được nguồn gốc niềm tin của chúng ta, chúng ta sẽ phải tách riêng những yếu tố này ra để hình dung được sự khác nhau giữa một ký ức và một niềm tin. Cách tốt nhất để làm điều này là tưởng tượng bản thân chúng ta đang trong tâm trí của một đứa trẻ sơ sinh. Tôi nghĩ rằng ở giai đoạn đầu của cuộc đời một đứa trẻ, ký ức về những kinh nghiệm của nó có thể tồn tại dưới dạng thuần khiết nhất. Ý của tôi nghĩa là những ký ức về những gì đứa trẻ đã từng thấy, nghe, ngửi, tiếp xúc, chạm vào hoặc nếm tồn tại trong tâm trí nó như thông tin cảm giác thuần khiết mà không được sắp xếp hay ghép thêm bất cứ từ đặc biệt hay khái niệm nào. Vì thế, tôi sẽ định nghĩa một ký ức thuần khiết như thông tin giác quan lưu lại dưới dạng nguyên bản.

Nói cách khác là một khái niệm về bản chất của cách mà môi trường bên ngoài thể hiện và diễn đạt. Một khái niệm kết hợp thông tin cảm giác với một hệ thống biểu

tượng mà chúng ta gọi là ngôn ngữ. Ví dụ, hầu hết trẻ sơ sinh có một ký ức thuần khiết về việc cảm thấy được cha mẹ nuôi dưỡng yêu thương như thế nào, nhưng đó không phải đến khi đứa trẻ được dạy để liên kết hoặc tập hợp một số từ ngữ với thông tin cảm giác thuần khiết lưu lại trong trí nhớ của nó mà nó sẽ tạo ra một khái niệm về việc được cha mẹ nuôi dưỡng yêu thương như thế nào.

Câu nói: “Cuộc sống tươi đẹp/tuyệt vời” là một khái niệm. Tự bản thân những từ ngữ đang tạo ra một bộ sưu tập trang trí vô nghĩa về những biểu tượng trừu tượng, nhưng nếu một đứa trẻ hoặc được dạy hoặc quyết định liên kết những từ này với cảm giác tích cực của việc được nuôi dưỡng, thì những chữ cái không còn là một bộ sưu tập về những biểu tượng trừu tượng và những từ ngữ không còn là những câu nói trừu tượng. “Cuộc sống tươi đẹp/tuyệt vời” trở thành một sự phân biệt rõ ràng về bản chất của sự tồn tại hay là cách thế giới hoạt động. Tương tự, nếu đứa trẻ không nhận đủ nuôi dưỡng so với nhu cầu của nó, nó có thể đơn giản chỉ liên kết cảm giác của nỗi đau cảm xúc với một khái niệm như “Cuộc sống là không công bằng” hoặc “Thế giới là một nơi khủng khiếp”.

Trong mọi trường hợp, khi năng lượng tích cực hoặc tiêu cực đến từ ký ức hoặc kinh nghiệm của chúng ta trở thành liên kết với một cụm những từ mà chúng ta gọi là khái niệm, khi khái niệm thành năng lượng hóa và kết quả được chuyển đổi thành một niềm tin về bản chất của thực tại. Nếu bạn xem xét những khái niệm được cấu trúc bởi khuôn khổ của một ngôn ngữ và năng lượng hóa bằng những kinh nghiệm của chúng ta, điều này trở nên thông suốt là tại sao tôi đề cập đến niềm tin như “năng lượng cấu trúc”.

Khi một niềm tin tồn tại, niềm tin làm gì? Chức năng của nó là gì? Trong một vài trường hợp điều này có vẻ nực cười khi hỏi những câu này. Sau tất cả, tất cả chúng ta có là những niềm tin. Chúng ta liên tục thể hiện niềm tin của chúng ta bằng cả lời nói và hành động. Hơn nữa, chúng ta không ngừng tương tác với niềm tin của những người khác khi họ thể hiện chúng. Tuy nhiên, nếu tôi hỏi “Một niềm tin chính xác là làm gì?” rất có thể tâm trí bạn sẽ không có câu trả lời.

Mặt khác, nếu tôi hỏi về chức năng của mắt, tai, mũi, hay răng của bạn thì bạn sẽ trả lời mà không thấy vấn đề gì. Vì niềm tin là thành phần quan trọng trong phần trang trí/hóa trang của chúng ta (về khía cạnh ảnh hưởng đến chất lượng cuộc sống của chúng ta), điều này chắc chắn phải là một trong những điều châm biếm nhất của cuộc sống mà khái niệm này ít nhất cũng đã từng được nghĩ đến và hiểu.

Cụm từ “ít nhất cũng đã từng được nghĩ đến” ý của tôi là, nếu chúng ta có một vấn đề với một trong số các bộ phận trên cơ thể chúng ta, chúng ta tự nhiên tập trung sự chú ý vào bộ phận đó và nghĩ đến những gì chúng ta cần làm để giải quyết vấn đề. Tuy nhiên, điều này không nhất thiết xảy ra với chúng ta, các vấn đề chúng ta có thể gặp phải với chất lượng cuộc sống của chúng ta (ví dụ, thiếu niềm vui, một cảm giác không hài lòng, hay thiếu thành công trong một vài lĩnh vực) là nguồn gốc niềm tin của chúng ta.

Sự thiếu suy xét này là một hiện tượng phổ biến. Một trong những đặc điểm quan trọng của niềm tin là niềm tin làm cho những điều mà chúng ta trải nghiệm giống như điều gì đó hiển nhiên và nằm ngoài sự thắc mắc. Trên thực tế, nếu không phải vì mong muốn mạnh mẽ của bạn là để trải nghiệm thành công liên tục như một nhà giao dịch, chắc bạn sẽ không đào sâu chủ đề này thêm nữa. Thông thường, phải mất

những năm nản lòng cực độ trước khi con người kiểm chứng niềm tin của họ như nguồn gốc của những trở ngại của chính họ.

Tuy nhiên, mặc dù niềm tin là một phần phức tạp của cá nhân chúng ta, nhưng bạn không tự đưa ra quá trình này theo những phân tích rất riêng biệt được. Hãy xem xét thực tế rằng không ai trong chúng ta được sinh ra với bất kỳ niềm tin nào của chúng ta. Tất cả những điều này đạt được trong nhiều cách kết hợp. Rất nhiều trong số những niềm tin của chúng ta có ảnh hưởng sâu sắc đến cuộc đời chúng ta thậm chí không phải do chúng ta mà như là một hành động của ý chí tự do. Và điều này dường như không tạo ra như một điều ngạc nhiên với bất cứ ai mà thường thì niềm tin gây ra cho chúng ta nhiều khó khăn nhất là những ai có được niềm tin từ người khác mà không có sự nhất trí nào từ ý thức của chính chúng ta. Tôi muốn nói niềm tin mà chúng ta có được khi chúng ta còn quá trẻ và thiếu hiểu biết để nhận ra những tác động tiêu cực mà chúng ta đã được dạy.

Bất kể nguồn gốc niềm tin của chúng ta, từ khi xuất hiện sự tồn tại niềm tin về cơ bản hoạt động theo cùng một cách. Niềm tin có một vài cách đặc trưng để hoạt động, không giống như phần lớn các bộ phận khác của cơ thể chúng ta. Ví dụ, nếu bạn so sánh mắt của tôi và mắt của bạn, hay tay của tôi và tay của bạn, hoặc là tế bào máu đỏ của tôi và tế bào máu đỏ của bạn, chúng ta có thể thấy các bộ phận này không chính xác giống nhau, nhưng chúng có những đặc điểm chung làm cho chúng hoạt động theo những cách tương tự nhau. Tương tự như vậy, một niềm tin về “Cuộc sống tươi đẹp/tuyệt vời” sẽ vận hành chức năng giống như cách mà niềm tin về “Cuộc sống là khủng khiếp”. Bản thân những niềm tin là khác nhau và tác động của mỗi niềm tin vào chất lượng của người nắm giữ cuộc sống sẽ vô cùng khác nhau, nhưng cả hai niềm tin sẽ hoạt động chính xác theo cùng một cách.

NIỀM TIN VÀ NHỮNG ẢNH HƯỞNG NIỀM TIN ĐỐI VỚI CUỘC SỐNG CỦA CHÚNG TA

Ở nghĩa rộng nhất, những niềm tin của chúng ta hình thành cách trải nghiệm cuộc sống của chúng ta. Như tôi đã từng nói, chúng ta không được sinh ra cùng với bất kỳ niềm tin nào của chúng ta. Khi có niềm tin và chúng được tích lũy, chúng ta sống cuộc đời của chúng ta theo một cách mà phản chiếu những gì chúng ta đã học cách để tin tưởng. Hãy xem cuộc sống của bạn sẽ khác như thế nào nếu bạn được sinh ra trong một nền văn hóa, tôn giáo hoặc hệ thống chính trị mà có rất ít nếu không nói là không có điểm gì chung so với con người bạn được sinh ra. Điều này rất khó tưởng tượng, nhưng những gì bạn đã được học để tin tưởng về bản chất của cuộc sống và cách mà thế giới hoạt động có thể không giống với những gì bạn đang tin. Tuy nhiên bạn có thể sẽ giữ chắc những niềm tin khác với cùng mức độ như những niềm tin hiện tại của bạn.

NIỀM TIN ẢNH HƯỞNG ĐẾN CUỘC SỐNG CỦA CHÚNG TA NHƯ THẾ NÀO

1. Niềm tin chế ngự nhận thức của chúng ta và diễn đạt thông tin môi trường theo cách phù hợp với những gì chúng ta tin.
2. Niềm tin tạo ra sự kỳ vọng của chúng ta. Hãy nhớ rằng sự kỳ vọng là một niềm tin dự kiến ở một vài thời điểm trong tương lai. Vì chúng ta không thể kỳ vọng một vài điều mà chúng ta không biết nên ta cũng có thể nói rằng một sự kỳ vọng là những gì chúng ta biết dự định ở một vài thời điểm trong tương lai.

3. Bất cứ điều gì chúng ta quyết định làm hoặc bất cứ biểu hiện bên ngoài của hành vi sẽ phù hợp với những gì chúng ta tin.
4. Cuối cùng, niềm tin của chúng ta ảnh hưởng đến việc chúng ta cảm thấy thế nào về kết quả của những hành động của chúng ta.

Chúng ta không có nhiều cách vận hành niềm tin mà trong đó niềm tin không đóng vai trò quan trọng. Vậy nên những gì tôi sẽ làm bây giờ là đưa cho bạn một ví dụ tôi đã dùng trong cuốn sách đầu tiên, *The Disciplined Trader - Nhà giao dịch kỷ luật*, để minh họa những chức năng đa dạng của một niềm tin.

Mùa xuân năm 1987, tôi đang xem chương trình truyền hình địa phương có tên "Gotcha Chicago". Đó là chương trình về một vài diễn viên nổi tiếng tham gia một trò chơi thực tế. Trong một tập của chương trình, kênh truyền hình thuê một người đàn ông cầm một tấm bảng với nội dung "Lấy tiền thoải mái chỉ trong hôm nay" (Freemoney. Today only) đứng ở lề đường phía đại lộ Michigan (đối với những người không biết rõ về Chicago, đại lộ Michigan là bản doanh của rất nhiều tín đồ thời trang, các tòa nhà và cửa hiệu độc quyền). Kênh truyền hình đưa cho người đàn ông một lượng tiền mặt lớn, với chỉ dẫn sẽ đưa tiền cho bất cứ ai yêu cầu.

Bây giờ, khi bạn cân nhắc đến việc đại lộ Michigan là một trong những khu vực sầm uất nhất của thành phố, và nếu chúng ta giả thiết rằng rất nhiều người đi qua người đàn ông trên phố có thể đọc thấy tấm bảng, bao nhiêu người sẽ nghĩ về đề nghị của anh ta và hỏi xin một số tiền nào đó? Trong số tất cả những người đi ngang qua và đọc tấm bảng, chỉ có một người dừng lại, và nói "Tuyệt vời! Tôi muốn có 25 xu để mua một vé xe bus được không?" Ngược lại, không một ai thậm chí muốn lại gần người đàn ông đó.

Cuối cùng, người đàn ông cảm thấy thất vọng vì mọi người không tương tác theo cách mà anh ta kỳ vọng. Anh ta bắt đầu khóc to "Anh/chị có muốn lấy tiền không? Làm ơn lấy tiền của tôi đi; Tôi không thể cho tiền đi đủ nhanh" Mọi người vẫn tiếp tục đi quanh anh ta như thể anh không tồn tại. Trên thực tế, tôi chú ý thấy một vài người đi theo hướng của họ và tránh xa người đàn ông ra. Khi có một người đàn ông mặc một bộ comple và cầm một cặp tài liệu đến gần, anh ta lại gần người đàn ông và nói "Anh thích có tiền không?". Người đàn ông trả lời: "Không phải hôm nay". Giờ thì anh ta thực sự thất vọng, anh ta quay lại và nói với người đàn ông: "Chương trình này diễn ra trong bao nhiêu ngày? Anh làm ơn lấy thứ này đi" rồi anh ta cố dúi vào tay người đàn ông một khoản tiền. Người đàn ông trả lời cụt lủn "Không" rồi đi tiếp.

Điều gì đang diễn ra ở đây? Tại sao không một ai cần tiền (trừ một người cần tiền để mua vé xe buýt)? Nếu chúng ta giả định rằng phần lớn hoặc tất cả những người qua đường có thể đọc được tấm bảng, nhưng vẫn không có bất cứ cố gắng nào để lấy tiền, sau đó chỉ có một lời giải thích cho hành vi của họ là họ không quan tâm đến tiền. Điều này quá phi lý, dẫn cho, chúng ta đã cân nhắc bao nhiêu thời gian trong cuộc đời chúng ta cho việc tận tụy chạy theo đồng tiền.

Nếu chúng ta đồng ý rằng con người có thể đọc tấm bảng và tiền đó rất quan trọng với hầu hết mọi người trong chúng ta, vậy điều gì đã ngăn những con người này tự giúp chính họ? Môi trường đã tạo sẵn một trải nghiệm mà hầu hết mọi người thích có: một ai đó đưa tiền cho họ mà không có ràng buộc nào. Tuy nhiên, tất cả mọi người đều lướt qua, mà không mảy may để tâm xem điều gì đang đợi họ. Họ đã

không phải nhận ra những gì đã có sẵn. Điều này khó mà tưởng tượng vì tấm bảng ghi rõ: “Lấy tiền thoải mái chỉ trong hôm nay”. Tuy nhiên, không khó để tưởng tượng nếu bạn suy xét phần lớn mọi người đều có một niềm tin (một khái niệm năng lượng hóa về cách thế giới hoạt động thế nào) rằng “Tiền miễn phí không hề tồn tại”

Nếu việc cho không tiền thực sự không tồn tại, thì một vài người làm thế nào dung hòa được sự trái ngược rõ ràng giữa niềm tin và dấu hiệu nói lên điều đó? Điều đó rất dễ, chỉ cần xác định rằng người đàn ông với tấm bảng là điên rồ; những gì khác có thể giải thích cho hành vi kỳ quặc đó dù, trên thực tế, tiền miễn phí hay cho không tiền không tồn tại? Quá trình lý giải có thể bù đắp cho sự trái ngược có thể đi đến một điều gì đó giống như: “Tất cả mọi người đều biết nhận tiền mà không có ràng buộc nào rất hiếm khi xảy ra. Chắc chắn không phải từ một người lạ trên một trong những con phố sầm uất nhất thành phố. Trên thực tế, nếu người đàn ông đã thực sự cho tiền đi, anh ta sẽ được đám đông vây xung quanh. Anh ta thậm chí làm cuộc sống của anh ta gặp nguy hiểm. Anh ta chắc bị điên. Tôi đã mở rộng đường xung quanh anh ta; ai biết anh ta có thể làm gì?”

Nên nhớ rằng tất cả các thành phần của quá trình suy nghĩ này được miêu tả là phù hợp với niềm tin rằng tiền miễn phí không tồn tại.

1. Từ “tiền miễn phí” không được nhận ra cũng không được diễn đạt như ý định từ quan điểm của môi trường.
2. Xác định người với tấm bảng ghi chắc bị điên đã tạo ra một kỳ vọng của sự nguy hiểm hay ít nhất cũng là một nhận thức được đảm bảo phải cẩn trọng.
3. Quyết tâm thay đổi đường đi của một người để né tránh người có tấm bảng dấu hiệu là một hành động phù hợp với sự kỳ vọng của nguy hiểm.
4. Mỗi người cảm thấy thế nào về kết quả? Rất khó để nói mà không biết từng cá nhân nhưng một khái quát chung tốt sẽ là họ cảm thấy nhẹ nhàng khi họ đã né tránh tiếp xúc với một người điên một cách thành công.

Cảm giác nhẹ nhõm, kết quả từ việc tránh né một sự chạm trán hoặc đối đầu là một trạng thái tinh thần. Hãy nhớ rằng chúng ta cảm thấy thế nào (mức độ tương quan của năng lượng tích cực và tiêu cực chảy qua cơ thể và tâm trí chúng ta) luôn luôn là sự thật tuyệt đối. Nhưng niềm tin thôi thúc bất kỳ trạng thái tinh thần nào có thể không phải là sự thật về những khả năng sẵn có từ góc độ của môi trường.

Nêu lên việc đối đầu đã không phải là kết quả duy nhất có khả năng xảy ra trong tình huống này. Hãy tưởng tượng trải nghiệm khác nhau sẽ khác nhau thế nào nếu họ tin rằng “tiền miễn phí có tồn tại”. Quá trình được miêu tả ở trên sẽ là như nhau ngoại trừ việc làm cho niềm tin về “tiền miễn phí tồn tại”, như việc hiển nhiên và nằm ngoài sự thắc mắc, thì việc làm cho niềm tin về “tiền miễn phí không hề tồn tại” cũng hiển nhiên và nằm ngoài sự thắc mắc.

Một ví dụ hoàn hảo sẽ là một người đã nói “tuyệt vời, tôi có thể lấy 25 xu để mua vé xe buýt”. Khi tôi nhìn thấy điều này, tôi đã có cảm giác người này có khả năng là một người ăn xin và muốn xin bất cứ ai 25 xu. Một người ăn xin là người chắc chắn tin vào sự tồn tại của tiền miễn phí. Bởi vậy, nhận thức và diễn đạt của anh ta về tấm bảng dấu hiệu chính xác là những gì kênh truyền hình muốn đề cập. Kỳ vọng và hành vi của anh ta phù hợp với niềm tin về tiền miễn phí tồn tại. Và anh ta cảm thấy thế nào về kết quả? Anh ta có được 25 xu, vì vậy tôi sẽ giả thiết rằng anh ta cảm thấy một

cảm giác hài lòng. Tất nhiên, những gì anh ta không biết chính là anh ta có thể lấy nhiều hơn nữa.

Có một kết quả khác có khả năng xảy ra cho kịch bản của chúng ta. Hãy nhìn ví dụ giả thuyết về một người tin rằng “tiền miễn phí không tồn tại” nhưng họ lại dùng một giả thiết “nếu – thì” để tiếp cận tình huống này. Nói cách khác, một vài người có thể rất kích thích và tò mò về những khả năng mà họ quyết định trì hoãn tạm thời niềm tin của họ về “tiền miễn phí không tồn tại”. Sự trì hoãn tạm thời này cho phép họ hành động bên ngoài ranh giới được tạo ra niềm tin, nhằm mục đích xem chuyện gì xảy ra. Nên thay vì phớt lờ người đàn ông với tấm bảng dấu hiệu, sẽ có người đầu tiên theo chiều hướng giả thuyết của chúng ta lại gần người đàn ông và nói “cho tôi 10 đô la”. Người đàn ông lấy 10 đô la ra khỏi túi và đưa cho anh ta. Bây giờ chuyện gì sẽ xảy ra. Anh ta cảm thấy thế nào khi có trải nghiệm một điều gì đó không mong đợi mà hoàn toàn đi ngược lại niềm tin của anh ta?

Đối với hầu hết mọi người, niềm tin về tiền miễn phí không tồn tại thu được qua những hoàn cảnh không dễ chịu để đặt nhẹ vấn đề đi. Cách phổ biến nhất được nói rằng chúng ta không thể có một cái gì đó vì nó quá đắt. Không biết bao nhiêu lần một đứa trẻ thường hay nghe, “Con nghĩ con là ai vậy? Con có biết tiền không tự nhiên mọc trên cây không”. Nói cách khác, đó có lẽ là một niềm tin tiêu cực. Vì vậy, trải nghiệm có tiền trong tay mà không có điều kiện ràng buộc và không có bất cứ nhận xét tiêu cực nào sẽ giống như tạo ra một trạng thái tinh thần của sự phấn chấn thuần khiết.

Trên thực tế, nhiều người sẽ rất hạnh phúc khi họ bị bắt buộc chia sẻ niềm hạnh phúc và điều khám phá mới này đối với những người họ quen. Tôi có thể tưởng tượng anh ta có thể quay lại văn phòng hoặc về nhà, và thời điểm anh ta tiếp xúc với người nào đó anh ta quen, từ đầu tiên thoát ra từ miệng anh ta sẽ là “Bạn sẽ không tin chuyện gì xảy ra với tôi ngày hôm nay đâu” và mặc dù anh ta muốn trong tuyệt vọng những người anh ta gặp tin câu chuyện của anh ta, nhưng có lẽ họ sẽ không tin. Tại sao? Vì niềm tin rằng tiền miễn phí không tồn tại sẽ làm cho họ diễn đạt câu chuyện theo hướng tiêu cực hợp lý.

Để lấy thêm một ví dụ nhỏ này nữa, hãy tưởng tượng điều gì sẽ xảy ra với trạng thái tinh thần của người này nếu điều này xảy ra, anh ta có thể lấy thêm tiền nữa. Anh ta đang ở trong trạng thái phấn chấn thuần khiết. Tuy nhiên, thời điểm trong đầu anh ta hiện lên suy nghĩ hoặc ai đó thuật lại câu chuyện của anh ta để đề nghị một ý tưởng rằng anh ta có thể yêu cầu thêm nhiều tiền hơn nữa, trạng thái tinh thần của anh ta ngay lập tức sẽ chuyển sang một trạng thái tiêu cực của tiếc nuối hoặc thất vọng. Tại sao? Anh ta đã khế chạm vào niềm tin tiêu cực về những gì có nghĩa là bỏ lỡ điều gì đó hoặc điều đó vẫn chưa đủ. Kết quả là, thay vì vui mừng về những gì anh ta có, anh ta sẽ than thở những gì anh ta có thể đã có mà không nhận được.

NIỀM TIN VÀ SỰ THẬT

Trong tất cả ba ví dụ này (trong đó có một giả thuyết), tất cả mọi người đều trải qua kinh nghiệm về tình huống duy nhất của họ. Nếu được hỏi, mỗi người sẽ miêu tả những gì anh hoặc cô ấy đã trải qua từ quan điểm của họ, như thể chỉ có duy nhất một phiên bản đúng và hợp lý của tình huống thực tế. Sự mâu thuẫn giữa ba phiên bản sự thật này làm cho tôi nghĩ đến một vấn đề triết học lớn hơn cần được giải quyết. Nếu niềm tin giới hạn nhận thức của chúng ta về các thông tin được tạo ra bởi

môi trường vật lý, do đó những gì chúng ta nhận ra phù hợp với bất cứ điều gì chúng ta tin, vậy chúng ta làm sao biết sự thật là gì?

Để trả lời câu hỏi này, chúng ta phải cân nhắc bốn trường hợp sau:

1. Môi trường có thể thể hiện bản thân trong một sự kết hợp vô hạn của nhiều cách với nhau. Khi bạn kết hợp tất cả các lực lượng của tự nhiên tương tác với mọi thứ con người tạo ra, rồi thêm vào đó những lực lượng được tạo ra bởi tất cả các cách con người có thể thể hiện, kết quả là một số phiên bản có khả năng thực tế sẽ chắc chắn lấn át ngay cả những người có tư tưởng thoáng nhất.
2. Cho đến khi chúng ta có được khả năng nhận thức những cách khả thi trong đó môi trường có thể diễn đạt ý kiến thì niềm tin của chúng ta sẽ luôn đại diện cho một phiên bản giới hạn của những gì có khả năng xảy ra từ quan điểm của môi trường làm cho niềm tin của chúng ta trình bày về sự thật nhưng không nhất thiết là một bản tường trình rõ ràng của sự thật.
3. Nếu bạn tìm thấy mình tạo ra một ngoại lệ cho trường hợp của ví dụ thứ hai thì hãy cân nhắc xem nếu niềm tin của chúng ta là đúng, một trăm phần trăm phản ánh chính xác thực tiễn vật lý, thì kỳ vọng của chúng ta đã luôn luôn được đáp ứng, chúng ta sẽ mãi mãi ở trong trạng thái thỏa mãn và hài lòng. Làm sao chúng ta có thể cảm thấy điều gì khác ngoài hạnh phúc, vui vẻ, phấn khởi và một cảm giác hoàn toàn hạnh phúc nếu thực tiễn vật lý biểu hiện liên tục chính xác như chúng ta đã kỳ vọng?
4. Nếu bạn có thể chấp nhận trường hợp của ví dụ thứ ba là có giá trị thì hệ quả tất yếu cũng đúng. Nếu chúng ta không trải qua cảm giác thỏa mãn và hài lòng, thì chúng ta phải vận hành một hoặc nhiều niềm tin không hoạt động tốt liên hệ với những điều kiện của môi trường.

Hãy cân nhắc về bốn trường hợp này, giờ tôi có thể trả lời câu hỏi “Sự thật là gì?”. Câu trả lời là, bất cứ cái gì hoạt động hiệu quả. Nếu những niềm tin lợi dụng những hạn chế mà chúng ta có thể nhận thức và môi trường có thể diễn đạt trong một sự kết hợp vô hạn của nhiều cách với nhau thì những niềm tin có thể đúng khi liên hệ với những gì chúng ta đang cố hoàn thành ở bất kỳ thời điểm nào. Nói cách khác, mức độ tương đối của sự thật vốn có trong những niềm tin của chúng ta có thể được xác định bằng độ khả dụng hay hiệu quả mà niềm tin mang lại.

Mỗi người trong chúng ta đều tạo ra nội lực (tò mò, nhu cầu, mong muốn, khao khát, mục tiêu, và khát vọng) bắt buộc hoặc thúc đẩy chúng ta tương tác với môi trường thể chất, vật chất. Chuỗi đặc biệt của những bước chúng ta thực hiện mục tiêu của sự tò mò, nhu cầu, mong muốn, khát khao, mục đích hay những khát vọng của chúng ta là một chức năng về những gì chúng ta tin tưởng là đúng trong bất kỳ hoàn cảnh hay tình huống nào. Sự thật đó là gì đi nữa sẽ được xác định như sau:

1. Những khả năng chúng ta nhận thức liên quan đến những gì có sẵn từ quan điểm của môi trường,
2. Chúng ta diễn đạt thế nào về những gì chúng ta nhận thức,
3. Những điều chúng ta quyết định,
4. Kỳ vọng của chúng ta về kết quả,
5. Điều chúng ta hành động, và
6. Chúng ta cảm nhận thế nào về kết quả của những cố gắng của chúng ta.

Ở bất kỳ thời điểm nào, nếu chúng ta thấy mình trong trạng thái thoải mái và hài lòng, vui vẻ hoặc hạnh phúc trong mối quan hệ với những gì chúng ta đang cố hoàn thành, chúng ta có thể nói rằng sự thật của chúng ta (nghĩa là bất kỳ niềm tin nào chúng ta đang vận hành) là có ích vì quá trình như đã đề cập ở trên là có hiệu quả. Những gì chúng ta nhận thức không chỉ phù hợp với mục tiêu của chúng ta mà còn phù hợp với những gì có sẵn từ quan điểm/góc độ của môi trường. Cách lý giải của chúng ta về thông tin chúng ta nhận thức được là kết quả trong một quyết định, sự kỳ vọng, và hành động được dung hòa với tình hình và hoàn cảnh môi trường. Không có sự kháng cự hay chống lại nào xuất phát từ môi trường (hoặc trong tâm trí bản thân chúng ta) có thể làm giảm kết quả mà chúng ta đang có được. Kết quả là, chúng ta thấy mình trong trạng thái thoải mái, hài lòng, vui vẻ và hạnh phúc.

Mặt khác, nếu chúng ta thấy mình trong trạng thái bất mãn, thất bại, nản lòng, nhầm lẫn, tuyệt vọng, hối tiếc, hoặc thất vọng, chúng ta có thể nói rằng liên kết với tình hình và hoàn cảnh môi trường, những niềm tin mà chúng ta đang vận hành hoàn toàn không hiệu quả, và do đó niềm tin đó là vô ích. Nói một cách đơn giản, sự thật là một chức năng của bất cứ điều gì hoạt động liên quan đến những gì chúng ta đang cố hoàn thành tại bất kỳ thời điểm nào.

CHƯƠNG 10

TÁC ĐỘNG CỦA NIỀM TIN TRONG TRADING

Nếu môi trường bên ngoài thể hiện vô số các kết hợp khác nhau giữa nhiều yếu tố thì tương tự cũng có vô vàn những niềm tin tồn tại. Đó là cách rõ ràng nhất để nói rằng ngoài kia có rất nhiều thứ để chúng ta tìm hiểu và nghiên cứu. Trước khi tạo ra một cái nhìn tổng quát nhất về bản chất của nhân loại, tôi phải nói rằng chúng ta không hề sống trong một xã hội mà mọi thứ đều đồng nhất cho tất cả. Nếu thật sự tất cả chân lý đều đúng với mọi trường hợp thì tại sao chúng ta vẫn cứ tranh cãi và đấu tranh với nhau. Tại sao chúng ta không thể sống giống y như những gì ta đã được học và tin tưởng? Phải có gì đó ẩn giấu đằng sau việc ta nỗ lực không ngừng để chứng minh niềm tin của mình là đúng và đánh bại niềm tin của những kẻ khác. Xét lại những cuộc cãi vã từ nhỏ nhất đến nghiêm trọng, bất kể là giữa cá nhân, nền văn hóa, xã hội hay các quốc gia đều bắt nguồn từ những mâu thuẫn trong niềm tin. Vậy niềm tin có yếu tố gì làm cho chúng ta trở nên bảo thủ và cố chấp như vậy?

Trong một vài trường hợp, chúng ta thậm chí sẵn sàng giết chết đối phương để bảo vệ niềm tin của mình. Theo lý thuyết của bản thân, tôi nghĩ niềm tin không đơn giản chỉ là một loại năng lượng được cấu thành do yếu tố bên ngoài, mà nó còn là một loại năng lượng thuộc về ý thức, ít nhất là đạt đến một mức độ nhận thức nào đó.

Nếu không, sao ta lại giải thích được việc mình có khả năng diễn đạt ra bên ngoài những điều vốn ở bên trong tâm trí?. Làm sao ta biết được mong ước của chúng ta đã được thỏa mãn? Làm sao ta có thể biết mình đang đối mặt với những thông tin hoặc hệ thống đối lập với những gì ta tin tưởng? Cách giải thích duy nhất chính là niềm tin cá nhân có năng lực nhận biết hoặc tự nhận biết để có thể tạo ra những hành động như ta đã thấy.

Ý kiến trên có thể hơi khó chấp nhận. Nhưng chúng ta có thể xét qua một số trường hợp của tập thể hoặc cá nhân để hỗ trợ cho việc phân tích khả năng này. Đầu tiên, mọi người đều muốn mình được tin tưởng, bất kể niềm tin đó là gì. Cảm giác được tin tưởng rất tuyệt vời. Tôi nghĩ cảm giác tích cực này là phổ biến, nên nó đúng cho mọi người. Ngược lại, không ai thích mình bị nghi ngờ, cảm giác đó thật sự không thoải mái. Giả sử tôi nói "Tôi không tin anh", cảm giác tiêu cực sẽ dâng tràn lên trong cơ thể và tâm trí bạn, điều này cũng là bình thường. Tương tự như vậy, không ai trong số chúng ta thích bị phản đối. Sự phản đối đó giống như một đòn tấn công vậy. Mọi người gần như đều cư xử như nhau khi gặp tình huống trên, phản ứng điển hình là tranh cãi, bào chữa để bảo vệ bản thân (hoặc niềm tin), và tùy tình huống, chúng ta thậm chí có thể tấn công lại. Khi chúng ta đang nói về bản thân mình, ta đều muốn được lắng nghe. Nếu bạn phát hiện ra ai đó đang xao nhãng, cảm giác sẽ như thế nào? Cực kì tồi tệ. Và tôi khẳng định lại lần nữa, ai cũng có cùng cảm giác như thế.

Ngược lại, tại sao lại quá khó để trở thành một người biết lắng nghe? Bởi vì ta thật sự phải-lắng-nghe và không được nói về bản thân ngay cả khi ta hoàn toàn có thể ngắt ngang câu chuyện để làm điều đó. Điều bí ẩn nào ẩn giấu đằng sau việc ta không đủ kiên nhẫn để lắng nghe người khác? Phải chăng nói chuyện với ai đó cùng có một niềm tin thì sẽ thoải mái và an toàn hơn? Và ngược lại phải chia sẻ với những người không cùng chí hướng hoặc có niềm tin trái ngược với mình sẽ làm ta cảm thấy khó

chịu, thậm chí là bị đe dọa? Ngụ ý cốt yếu ở đây chính là, khi bạn chấp nhận một niềm tin và để nó trở thành chân lý sống của bạn thì mãi sau này bạn sẽ bị thu hút với những niềm tin gần như thế và đương nhiên sẽ khước từ tất cả những niềm tin trái ngược với nó.

Hãy tính đến con số khổng lồ của các niềm tin khác nhau đang tồn tại, nếu tất cả cảm giác thoải mái, bị thu hút, hay chống lại và đe dọa đều là như nhau cho tất cả mọi người thì ta có thể nói mỗi niềm tin đều có khả năng tự nhận thức về sự tồn tại của chính nó, và nhận thức này sẽ hành động theo một cách riêng và tạo ra ảnh hưởng chung cho tất cả chúng ta.

ĐẶC TÍNH CƠ BẢN CỦA NIỀM TIN

Có tất cả ba đặc tính cơ bản mà bạn phải hiểu được để lĩnh hội được một cách hiệu quả năm chân lý cốt lõi trong trading:

1. Niềm tin dường như có sinh mệnh riêng của nó, cho nên nó kiên quyết chống lại tất cả những thế lực muốn sửa chữa hay thay thế nó.
2. Mọi niềm tin đều cần được thể hiện.
3. Niềm tin vẫn cứ tiếp tục hoạt động bất kể tâm trí ta có nhận ra sự hiện diện của nó hay không.

Điều thứ 1: Niềm tin chống lại tất cả các thế lực muốn sửa chữa hay thay thế nó. Ta sẽ không thể hiểu được động lực nào giúp cho niềm tin có thể duy trì cấu trúc toàn vẹn của nó. Nhưng ta thấy chúng hoàn toàn có thể làm được điều đó cho dù phải đối mặt với một thế lực vô cùng mạnh mẽ khác. Xuyên suốt lịch sử loài người, có rất nhiều tấm gương về những người có niềm tin mãnh liệt vào một điều gì đó đến nỗi họ có thể chịu đựng sự sỉ nhục, tra tấn và thậm chí là cái chết chứ không bao giờ chịu thỏa hiệp với những thứ trái niềm tin của họ. Đây chắc chắn là lời giải thích cho sức mạnh to lớn của niềm tin và mức độ mà niềm tin kháng cự lại bất cứ cái gì cố gắng thay thế nó dù là nhỏ nhất.

Niềm tin có vẻ được tạo thành từ một loại năng lượng hay sức mạnh vốn chống lại bất kỳ điều gì mạnh mẽ khiến nó thay đổi. Điều đó có nghĩa là niềm tin sẽ không bao giờ thay đổi? Không hề! Chỉ cần bạn biết cách mà thôi! Niềm tin có thể được thay thế, nhưng không phải theo cách mà mọi người vẫn nghĩ, tôi tin rằng một khi niềm tin đã được định hình, sẽ rất khó để hủy hoại nó. Nói cách khác, chúng ta không thể làm bất kỳ điều gì khiến cho niềm tin có thể biến mất hay bốc hơi như nó chưa từng tồn tại cả.

Khái niệm này được cấu thành từ một định luật vật lý khá cơ bản. Theo Albert Einstein và hội các nhà khoa học thì năng lượng không thể tự sinh ra hay tự mất đi, nó chỉ chuyển từ dạng này sang dạng khác mà thôi. Nếu niềm tin cũng có cấu trúc như năng lượng, loại năng lượng ý thức có thể tự nhận biết được sự tồn tại của nó, vậy thì định luật trên hoàn toàn có thể áp dụng cho trường hợp của niềm tin, nghĩa là, chuyện ta cố gắng xóa sổ hay tiêu diệt nó là bất khả.

Liệu rằng khi biết được ai đó đang âm mưu giết chết bạn, bạn sẽ đáp lại như thế nào? Tôi đoán bạn sẽ tự vệ, sau đó là chống trả và thậm chí là trở nên mạnh mẽ hơn cả bạn có thể tượng tưởng để đối mặt với mối đe dọa đó. Niềm tin của mỗi cá nhân là

linh kiện để tạo nên cả một con người, nên hoàn toàn hợp lý để ta có thể tin rằng khi bị uy hiếp, niềm tin sẽ có cách để đáp trả lại hoàn toàn đồng nhất với điều mà cả con người ta muốn. Một ngày nọ, bạn thức dậy và chợt nhận ra mọi người xung quanh đều thờ ơ với bạn như thể bạn chưa từng tồn tại. Thì bạn sẽ phản ứng thế nào? Đương nhiên bạn sẽ ngay lập tức lao vào ai đó, đặt tay bạn lên mặt họ và ép buộc họ bằng mọi giá phải nhận ra bạn là ai. Lại nói về niềm tin, nếu bị lờ đi một cách có chủ đích, nó sẽ hành động theo cách y như chúng ta sẽ làm. Nó sẽ tìm cách để khắc sâu vào ý thức ta sự tồn tại của nó. Cách đơn giản và hiệu quả nhất để khắc chế được niềm tin chính là nhẹ nhàng đáp trả nó một cách thụ động và hời hợt và từ từ rút hết năng lượng ra khỏi niềm tin đó. Tôi gọi tiến trình này là khởi động lại, sau khi kết thúc, niềm tin sẽ trở lại cấu trúc nguyên vẹn ban đầu của nó, về mặt kỹ thuật thì nó không hề thay đổi. Điều thay đổi duy nhất là niềm tin bây giờ không còn chút năng lượng nào hết. Và khi không còn năng lượng, thì nó cũng không còn tiềm ẩn khả năng áp đặt lên nhận thức hay thái độ của chúng ta. Sau đây là một minh họa cụ thể:

Như mọi đứa trẻ khác, tôi được dạy để tin tưởng vào ông già Noel và bà Tiên răng. Trong tâm trí tôi bây giờ, cả hai người này hay nói cách khác cả hai niềm tin này đều trở nên trừu tượng và mờ nhạt đi. Cho dù đã phai nhạt qua năm tháng, nhưng hai niềm tin này vẫn tồn tại trong tâm trí tôi, chỉ là không còn năng lượng trong đó mà thôi. Nhớ lại chương trước, tôi đã xác định niềm tin là kết hợp của những trải nghiệm giác quan và năng lượng. Năng lượng có thể bị rút ra nhưng niềm tin thì vẫn như cũ, như nguyên bản vốn có của nó, chỉ là nó không còn chi phối được tâm trí bạn như ban đầu nữa. Như bây giờ, khi tôi đang ngồi trước màn hình vi tính và gõ những dòng này, nếu ai đó nói với tôi rằng ông già Noel đang đứng trước cửa, thì bạn nghĩ tôi sẽ phản ứng thế nào? Đương nhiên là làm lơ nó hoặc coi như đó là một câu chuyện đùa. Nhưng mà, nếu tôi đang là một cậu nhóc năm tuổi, và Mẹ tôi bảo tôi rằng ông già Noel đang đứng ngoài cửa chờ tôi, từng câu nói của mẹ sẽ ngay lập tức khơi lên trong lòng tôi một nguồn năng lượng tràn đầy, nó khiến tôi sẽ nhảy cẫng lên và chạy ra cửa nhanh nhất có thể.

Không có gì có thể cản đường tôi cả. Tôi có thể vượt qua mọi chướng ngại trên con đường của mình. Cũng đến lúc cha mẹ tôi nói rằng ông già Noel là không có thật. Đương nhiên, phản ứng đầu tiên của tôi là kiên quyết không tin đó là thật. Là tôi không tin họ hay là tôi không muốn tin? Và cuối cùng, họ cố gắng giải thích và thuyết phục tôi. Tuy rằng quá trình ấy không phá hủy niềm tin của tôi vào ông già Noel, nhưng nó lấy đi năng lượng ra khỏi niềm tin ấy. Và niềm tin này chuyển hóa thành một loại khái niệm mơ hồ và mờ nhạt đi theo năm tháng. Tôi không rõ những năng lượng ấy chạy đi đâu, nhưng tôi nghĩ một số ít chuyển thành một loại niềm tin mới chính là ông già Noel không có thật. Và bây giờ thì tôi có cả hai khái niệm mâu thuẫn nhau, một là ông già Noel có thật, hai là không. Chúng khác nhau ở số năng lượng mà chúng có. Niềm tin thứ nhất gần như không còn chút năng lượng nào hết và niềm tin thứ hai thì có một ít. Cho nên hoàn toàn có thể đoán được rằng lúc này sẽ không còn mâu thuẫn nữa.

Tôi giả sử rằng, nếu chúng ta có thể vô hiệu hóa niềm tin thì tất cả niềm tin đều có thể nhạt nhòa dần đi cho dù niềm tin thực sự phản ứng lại với những nhân tố muốn thay thế nó. Cách hiệu quả nhất để thay đổi niềm tin chính là hiểu được và cuối cùng tin rằng những niềm tin đó chưa bao giờ mất đi. Chúng ta chỉ chuyển nó sang dạng tốt nhất có thể nhằm đạt được kết quả và mục tiêu mình hướng đến

Điều thứ 2. Những niềm tin chủ động đều khát khao được thể hiện. Có thể chia niềm tin thành hai loại là chủ động và bị động. Niềm tin chủ động thì có năng lượng, nó chi phối được tâm trí và cách ứng xử của chúng ta. Và điều đó ngược lại với niềm tin bị động. Khi tôi nói, những niềm tin chủ động đều khát khao được thể hiện không có nghĩa là chúng sẽ thể hiện cùng một lúc. Ví dụ, tôi hỏi bạn điều gì là sai trong thế giới hiện tại, Từ “sai” sẽ dẫn dắt bạn nghĩ đến những hành vi của xã hội phản ánh những điều bạn tin là rắc rối hay phiền phức.

Trừ phi bạn cho là không có gì trên thế giới này là sai cả. Vấn đề mấu chốt ở đây là, khi bạn cho rằng một điều gì đó là sai, bạn sẽ không cần suy nghĩ về nó trước khi tôi đặt ra câu hỏi. Nhưng giây phút bạn nghe câu hỏi đó, những niềm tin về vấn đề này sẽ lập tức chuyển ngay đến vị trí đầu tiên trong ý thức của bạn.

Thực chất, nó khao khát được mọi người lắng nghe. Tôi dùng từ “khao khát” để diễn tả vì khi có một điều gì đó làm bạn liên kết trực tiếp đến niềm tin của mình thì nó như thể rằng bạn không bao giờ cản được dòng chảy năng lượng mạnh mẽ được phóng thích.

Điều này đặc biệt đúng đối với những vấn đề nhạy cảm hay có liên quan đến điều mà bạn đam mê. Bạn có thể sẽ hỏi tôi “Vậy tại sao đôi lúc tôi lại muốn kiềm hãm việc thể hiện niềm tin của mình?”, có một vài lời giải thích cho điều này. Giả sử bạn phải nói ra một điều gì đó mà bản thân bạn cũng không tin và cảm thấy nó hoàn toàn vô lý. Bạn sẽ nói ra hay kiềm hãm nó lại? Điều đó còn tùy vào hoàn cảnh. Nếu bạn tin rằng điều đó là không tiện để nói ra và niềm tin này có nhiều năng lượng hơn so với cái còn lại (niềm tin rằng phải nói ra), thì tự nhiên bạn sẽ kiềm chế nó lại và không tranh cãi một cách công khai. Bạn có thể hướng về người đang nói (có thể là sếp của bạn) và gật đầu ra chiều đồng ý. Nhưng có thật là bạn đồng ý không? Đi sâu hơn vào vấn đề, có phải lúc này tâm trí bạn cũng im lặng? Hoàn toàn không! Bản thân bạn lúc này đang chống lại từng câu chữ mà người kia nói. Nói cách khác, niềm tin của bạn vẫn khát khao được thể hiện, nhưng nó không được biểu lộ ra bên ngoài. Bởi vì những niềm tin mâu thuẫn khác đang tạo áp lực cho nó. Tuy vậy, nó vẫn sẽ tìm cách để được thể hiện ra ngoài? Ngay khi bạn kết thúc cuộc họp, chắc hẳn bạn sẽ tìm được cách để xóa bỏ hết những gì vừa được nghe hay thậm chí là nói ra hết những ý kiến của riêng bạn. Bạn sẽ trải lòng mình ra, kể những chịu đựng bực bội lúc nãy cho người mà bạn tin rằng có khả năng thấu hiểu chúng. Đó là ví dụ chứng minh cách mà niềm tin của chúng ta khao khát được thể hiện khi chúng bị chèn ép bởi các niềm tin khác. Nhưng điều gì sẽ xảy ra nếu một trong những niềm tin của ta xung đột với chủ ý, mục tiêu, mơ ước, nhu cầu hay tham vọng của chính bản thân mình. Có một sự kết nối sâu sắc giữa điều này với việc trading của chúng ta sau này. Như chúng ta đã biết, niềm tin biểu hiện như thế nào còn tùy thuộc vào môi trường bên ngoài. Sự phân biệt này được định nghĩa như những ranh giới.

Mặt khác, ý thức con người có vẻ lại lớn hơn tập hợp những niềm tin mà họ được dạy là đúng. Và phần lớn hơn đó cho phép ta chọn hướng đến niềm tin mà ta mong muốn, bất kì là nó có nằm trong ranh giới của niềm tin cũ hay không. Và thường thì những suy nghĩ nằm ngoài ranh giới ấy được coi là sự sáng tạo. Khi ta chủ động đặt câu hỏi cho niềm tin của mình thì cũng chính là lúc ta cần một câu trả lời khiến cho ta đạt được những thứ như “một ý nghĩ đột phá”, “một ý nghĩ truyền cảm hứng”, hoặc “giải pháp” cho vấn đề sắp tới.

Sự sáng tạo đem đến một sự tiến bộ mà ta không ngờ tới nằm ngoài tất cả những thứ thuộc về ranh giới vốn đã tồn tại trong lý trí, niềm tin và trí nhớ. Như tôi được biết, thì không hề có một sự đồng thuận nào giữa các nghệ sĩ, nhà phát minh, tôn giáo hay hội khoa học, những lĩnh vực mà sự sáng tạo được tôn thờ. Và tôi cũng thừa biết rằng sáng tạo là không giới hạn. Nếu có bất kì giới hạn nào nằm trong tầm hiểu biết của chúng ta, thì ta chưa bao giờ thật sự tìm ra chúng. Xét lại những bước tiến vượt bậc trong công nghệ mà nhân loại đã trải qua trong hơn 50 năm qua, tất cả những phát minh thần kì đó đều có nguồn gốc từ những con người sẵn sàng vượt khỏi rào cản, ranh giới đã được áp đặt từ những gì họ được học.

Nếu tất cả chúng ta đều có tố chất sáng tạo (và tôi tin rằng điều đó là sự thật), thì chúng ta đều có cơ hội chạm mặt với những điều mà tôi gọi là “trải nghiệm sáng tạo”. Tôi định nghĩa rằng sáng tạo là những trải nghiệm mới nằm ngoài ranh giới niềm tin của chúng ta. Nó có thể là một nhãn quan mới mẽ - thứ giúp ta thấy được những điều mà ta chưa từng thấy trước đây, cho dù nó vẫn tồn tại rõ ràng như thế.

Hoặc nói đơn giản hơn như việc ta nếm thử những âm thanh, mùi, vị, hay sờ được một thứ gì đó mới. Những trải nghiệm này cũng giống như những suy nghĩ sáng tạo, linh cảm, hay tiến bộ vượt bậc, chúng có thể xảy ra bất ngờ hoặc đi theo chỉ dẫn của tâm trí ta.

Trong bất kì trường hợp nào, khi ta trải qua cảm giác mới lạ, ta thường phải đương đầu với tâm lý phân vân. Khi điều đó xảy ra, cho dù là trong suy nghĩ hay trong hành động, đều có khả năng làm cho ta bị hấp dẫn hoặc khao khát điều gì đó nằm ngoài ranh giới của niềm tin. Để minh họa cho quan điểm này, hãy xem lại ví dụ về cậu nhóc và chú chó. Hãy xem như cậu nhóc có một vài kí ức không mấy tốt đẹp với chó. Lần đầu tiên ấy là do môi trường, nhưng các lần sau đó là do quá trình xử lý thông tin trong đầu cậu ấy (dựa vào cấu trúc của những bộ máy và cơ cấu chống lại sự đau đớn trong não). Và kết quả là cậu ấy đều sợ hãi mỗi khi đối diện với những con chó, giả sử cậu bé ấy phải trải qua cảm giác sợ hãi lần đầu tiên khi chỉ mới biết đi.

Và cậu bé dần lớn lên, khi hiểu được nỗi sợ là gì và kết hợp với những điều cậu đã trải qua trong quá khứ, cậu ta sẽ dần hình thành một niềm tin về bản năng của loài chó. Thật dễ đoán được rằng những ý nghĩ của cậu ta sẽ tương tự như “Tất cả các con chó đều rất nguy hiểm”, chính từ “tất cả” đã cấu thành một niềm tin trong đầu cậu, khiến cậu chắc chắn rằng mình phải tránh xa loài chó.

Cậu bé không hề nghi ngờ về niềm tin đó, bởi vì những trải nghiệm đã qua đều khẳng định và củng cố giá trị của nó. Tuy vậy, cậu bé (hay bất kì ai trên hành tinh này) đều bị ảnh hưởng bởi những ý nghĩ sáng tạo. Như bình thường, thì cậu bé sẽ tìm mọi cách để mình không phải đối mặt với chó. Nhưng không có gì là tuyệt đối cả. Giả sử cậu bé đang đi chung với bố mẹ, và cảm thấy mình vô cùng an toàn, nhưng họ lại đi vào một vùng khá khuất, và họ không thể thấy được những gì trước mắt. Và đột nhiên, họ thấy trước mắt khung cảnh những đứa trẻ bằng tuổi với cậu bé đang chơi đùa cùng với những con chó và ra chiều rất vui vẻ. Đây là chính là trải nghiệm mới lạ. Cậu bé đối mặt với một sự thật không thể bàn cãi là những gì cậu ấy đã tin trước đây về loài chó là sai. Chuyện gì sẽ xảy ra tiếp theo? Đầu tiên, phải nói rằng trải nghiệm này không hề theo định hướng trong ý thức của cậu bé. Cậu ấy đương nhiên không sẵn lòng tiếp nhận những thông tin trái ngược với niềm tin của cậu bấy lâu nay. Ta có thể gọi đây là trải nghiệm mới không chủ động, bởi vì những tác động bên ngoài ép cậu

bé phải đối mặt với những điều mà cậu vốn tin là không hề tồn tại. Thứ hai, việc trông thấy những đứa trẻ chơi đùa mà không hề bị bất kì sự tấn công nào từ những chú chó làm cậu bé trở nên phân vân và bối rối.

Chỉ khi nào sự bối rối mất đi, thì cậu ấy mới chấp nhận được việc không phải tất cả chó đều nguy hiểm. Một vài kịch bản có thể xảy ra như sau. Việc nhìn thấy những đứa trẻ cùng tuổi với mình (cảm giác gần gũi và rõ ràng) có thể chơi thật vui với những con chó thôi thúc cậu bé được giống như bạn mình . Trong trường hợp này, cậu bé đã bị hấp dẫn bởi những điều mới lạ nằm ngoài phạm vi niềm tin của mình (chính là việc chơi đùa với chó). Đó là một điều vô lý mà cậu vốn chưa từng nghĩ đến. Còn bây giờ, không những là nghĩ đến mà cậu còn khao khát nó. Vậy thì cậu có làm theo khát khao đó hay không? Câu trả lời nằm trong việc năng lượng của niềm tin đó có đủ lớn hay không.

Trong đầu cậu bé bây giờ có hai suy nghĩ hoàn toàn mâu thuẫn nhau, thứ nhất là “ Loài chó rất nguy hiểm” và thứ hai là “ chúng ta có thể chơi đùa thoải mái với chúng”. Vậy thì phản ứng của cậu bé trong lần tiếp theo đối diện với chó sẽ quyết định cho việc cái nào có nhiều năng lượng hơn: niềm tin hay khát khao của cậu. Ví dụ như cho vào niềm tin nhiều năng lượng hơn, ta có thể dễ dàng nhận ra lần tiếp theo khi cậu bé gặp chó, cậu sẽ có cảm giác bất lực. Cho dù cậu rất muốn chạm vào chúng thì cậu cũng mãi mãi không dám làm điều đó. Từ “tất cả” trong niềm tin của cậu ấy đã ngăn cậu thỏa mãn khao khát của mình.

Cậu biết rõ rằng việc vượt ve nó không hề nguy hiểm cũng như là chó sẽ không tự nhiên tấn công cậu. Tuy nhiên cậu sẽ không thể làm được điều đó cho đến khi khao khát của cậu đạt được mức năng lượng cao hơn.

Nếu cậu nhóc thật lòng muốn tiếp xúc với chó, cậu phải vượt qua nỗi sợ của mình. Có nghĩa là cậu phải lờ đi việc tất cả con chó đều nguy hiểm, chỉ có như vậy tâm trí cậu mới có chỗ cho niềm tin mới nhất quán với khát khao của mình. Chúng ta đều biết rằng, chó có đủ kiểu phản ứng lại con người, có thể đôi lúc đáng yêu, trung thành nhưng cũng có lúc nguy hiểm và đáng sợ. Nhưng rất ít khi chúng trở nên giận dữ nếu không chịu tác động tiêu cực từ bên ngoài. Niềm tin tốt đẹp mà cậu bé sẽ chấp nhận sẽ tương tự như “Hầu hết chó đều dễ thương và hiền lành, nhưng cũng có một số ít rất hung dữ và đáng sợ”. Niềm tin mới này sẽ khiến cậu tìm hiểu xem những biểu hiện nào để nói lên rằng chó nào là chó ngoan có thể chơi cùng và con nào là chó dữ để tránh xa. Nhưng vấn đề quan trọng nhất chính là, làm thế nào để cậu bé có thể phớt lờ đi từ “tất cả” trong niềm tin “Tất cả các con chó đều rất nguy hiểm”.

Hãy nhớ rằng niềm tin có bản năng chống lại tất cả các thế lực có nguy cơ muốn thay thế nó, như tôi đã chỉ ra ở trên thì phương pháp thích hợp nhất không phải là thay thế, mà là rút hết năng lượng ra khỏi niềm tin ấy và chuyển hóa nó thành một dạng niềm tin khác phù hợp với mục tiêu của chúng ta.

Để loại bỏ từ “tất cả”, cậu nhóc cần có những trải nghiệm tích cực với những con chó khác và việc đầu tiên cậu bé cần làm chính là bước qua nỗi sợ của mình và chạm vào một con chó nào đó. Để làm được điều đó cậu thật sự cần một có khoảng thời gian dài và một sự nỗ lực đáng kể. Ở giai đoạn đầu của quá trình này, khát khao thay đổi chỉ đủ mạnh để giúp cậu nhóc có thể đối mặt với con chó, từ một khoảng cách vừa phải và mà không cần bỏ chạy. Tuy rằng chưa trực tiếp chạm vào con chó, nhưng ngày qua ngày việc trông thấy nó ở một khoảng cách nhất định mà không bị một tổn

thương nào hết sẽ giúp cậu bé dần dần rút năng lượng ra khỏi niềm tin rằng “Tất cả các con chó đều nguy hiểm”. Cuối cùng, những cảm giác tích cực này sẽ dần xóa nhòa đi khoảng cách giữa cậu và con chó, từng chút từng chút một, chờ đến một ngày khoảng cách nhỏ đến mức độ không còn tồn tại nữa. Và năng lượng dành cho khát khao chạm chú chó ấy cứ thôi thúc cậu, đến một ngày khi năng lượng này đạt đến mức độ cao hơn so với niềm tin cũ. Giây phút cậu ấy chạm được vào con chó và vuốt ve nó, chính là lúc nỗ lực xóa nhòa đi từ “tất cả” đã đạt được hiệu quả mong muốn, niềm tin cũ đã được chuyển sang một dạng mới phù hợp với khát khao và mục tiêu của cậu bé. Rất ít người có đủ động lực để vượt mình trải qua quá trình tương tự như cậu bé trên. Tuy nhiên họ lại không nhận ra được động lực nội tại. Những người phải trải qua thời thơ ấu đầy nỗi sợ hãi, họ sẽ tránh xa nỗi sợ ấy một cách vô thức ngay này qua tháng nọ mà chẳng hiểu tại sao lại như thế (trừ khi họ tìm kiếm thông tin về nỗi sợ ấy và yêu cầu sự giúp đỡ của chuyên gia).

Và khi đã lớn, khi họ phải đối diện với một điều gì đó đã từng là nỗi sợ của mình trong quá khứ (ví dụ như thấy cảnh một đứa trẻ kinh hãi khi thấy chó), họ sẽ lại nói về cách vượt qua nỗi sợ ấy khá đơn giản nhưng lại rất mơ hồ như kiểu “ Ngày xưa tôi sợ chó lắm, nhưng bây giờ thì hết rồi”.

Kết quả cuối cùng có thể xảy ra theo hai trường hợp. trường hợp thứ nhất, cậu bé đã vượt qua được nỗi sợ của mình bằng cách xóa nhòa đi ranh giới của niềm tin cũ về loài chó. Điều đó giúp cậu cảm thấy hài lòng và vui vẻ cho dù cậu đã từng nghĩ điều đó không bao giờ xảy ra. Trường hợp thứ hai chính là cậu không hề cảm thấy hứng thú với việc cùng những con chó chơi đùa vui vẻ. Hay nói cách khác, cậu chỉ hơi quan tâm đến việc sẽ được giống như những đứa trẻ khác cũng như việc tiếp xúc với chó. Trong trường hợp thứ hai, cả hai niềm tin mới và cũ sẽ trở thành hai khái niệm mâu thuẫn trong đầu cậu. Đây chính là ví dụ tôi cần nói để minh chứng cho khái niệm mâu thuẫn chủ động, chính là lúc mà hai niềm tin mạnh mẽ lại mâu thuẫn trực tiếp với nhau và đều muốn được thể hiện ra ngoài. Lúc này niềm tin cũ nằm ở trung tâm ý thức của cậu bé với một nguồn năng lượng dồi dào, còn niềm tin mới nằm ở vị trí không quan trọng và có rất ít năng lượng. Những động lực trong trường hợp này rất thú vị để tìm hiểu, và cũng không kém phần quan trọng. Chúng ta đã thừa nhận rằng niềm tin chi phối khả năng tiếp thu và xử lý thông tin của ta. Trong điều kiện thông thường, ta dễ nhận thấy cậu nhóc sẽ hoàn toàn bị tách khỏi ý nghĩ muốn tiếp xúc với chó, nhưng việc nhìn thấy cảnh tượng kia khiến cậu hình thành một năng lượng tích cực về việc không phải con chó nào cũng nguy hiểm mà có thể một vài con sẽ hiền lành và ngoan ngoãn. Tuy nhiên cậu bé vẫn chưa hoàn toàn xóa bỏ chữ “tất cả” trong niềm tin của mình và theo hiểu biết của tôi thì niềm tin không thể tự vô hiệu hóa nó được. Và kết quả là, niềm tin tồn tại từ khi ta sinh ra và chỉ mất đi khi ta nằm xuống. Trừ khi ta không chủ động vô hiệu hóa nó. Trong trường hợp này, cậu nhóc không hề có khát khao muốn thay đổi và đương nhiên cậu sẽ không có động lực để vượt qua nỗi sợ của mình. Vì vậy, cậu nhóc bị đặt vào một mâu thuẫn chủ động, nơi mà niềm tin tích cực nhỏ bé thuyết phục cậu rằng không phải con chó nào cũng nguy hiểm và thôi thúc cậu tiếp xúc với chúng, nhưng cùng lúc đó, niềm tin đầy quyền lực nói với cậu rằng tất cả các con chó đều rất nguy hiểm và nó ngăn cậu tiếp xúc với bất kì con chó nào (cho dù lúc này nó đã bị chi phối một chút bởi niềm tin mới).

Chúng ta đều hiểu rõ rằng việc “nhìn” và phân tích được rằng tình huống đó không hề nguy hiểm trong khi ta đang run lên vì sợ là việc vô cùng khó khăn, nhưng tôi

khám phá ra rằng suy nghĩ sáng tạo hoặc những trải nghiệm vô tình thật sự không cần quá nhiều năng lượng. Nói cách khác, nhận thức mới vẫn hoàn toàn có thể ảnh hưởng đáng kể đến ý thức của chúng ta, bằng cách khiến ta chấp nhận vài thứ một cách vô thức. Nhưng nó lại không đủ sức ảnh hưởng đến thái độ của ta. Khi đưa ra lời tuyên bố này, tôi có một phán đoán rằng chúng ta sẽ mất nhiều năng lượng hơn để hành động thay vì chỉ quan sát.

Mặt khác, những khám phá mới mẽ này sẽ ngay lập tức trở thành một thế lực khá mạnh nếu chúng không gặp bất kì điều gì trong tâm trí ta cản trở. Nhưng nếu ta có những niềm tin trái ngược với khám phá mới đó mà lại không hề sẵn lòng làm vô hiệu hóa niềm tin đó, đặc biệt khi nó lại là một niềm tin tiêu cực thì nhẹ nhàng nhất khám phá mới cũng phải trải qua một cuộc đối đầu với niềm tin cũ và sẽ bị đánh bại khi đã quá sức chịu đựng.

Những gì tôi vừa trình bày là trạng thái tâm lý “bối rối” mà hầu như trader nào cũng gặp phải. Giả sử như bạn nắm rõ được tất cả các khả năng có thể xảy ra và bạn cũng biết rằng trade tiếp theo đơn giản chỉ là một giao dịch nằm trong chuỗi những giao dịch chắc chắn mang đến cho bạn kết quả tốt. Vậy mà bạn vẫn cảm thấy sợ hãi và hoặc còn ám ảnh bởi một số trade sai lầm mà chúng ta đã thảo luận ở chương trước. Hãy nhớ rằng nguyên nhân thực sự đằng sau nỗi sợ chính là thứ khiến chúng ta nhận thông tin sai lệch từ thị trường.

Vậy nguồn cơn nào lại làm cho ta nhận thông tin sai lệch như thế? Chính là lòng tham. Khi mà thị trường có những biểu hiện trái với mong muốn của ta, sự lên xuống của thị trường, từng nhịp từng nhịp khiến ta thấy áp lực và bị đe dọa (bắt đầu trở nên tiêu cực). Cuối cùng chúng ta trở nên sợ hãi, căng thẳng và tuyệt vọng. Vậy cái gì ẩn sau lòng tham của ta? Không gì khác ngoài niềm tin, dựa trên những gì chúng ta đã biết về niềm tin, có thể kết luận nếu bạn vẫn tiếp tục giữ tâm lý tiêu cực trong khi trade thì trong đầu bạn sẽ diễn ra một cuộc đấu tranh giữa những gì bạn “biết” về lợi nhuận sau trade này và những niềm tin vào những điều khác. Luôn nghĩ rằng những niềm tin chủ động đều khát khao được thể hiện, cho dù ta không muốn đi chằng nữa. Bạn phải tin rằng mỗi thời khắc trong thị trường đều là duy nhất, mỗi điểm chênh lệch đều có một khoảng lợi nhuận riêng biệt (lúc này bạn sẽ không gặp phải bất kì mâu thuẫn nội tâm nào nữa) và hoàn toàn tĩnh tại trong trading, không còn còn giác lo lắng, sợ hãi hay căng thẳng nữa. Đó là cách duy nhất có hiệu quả. Một lợi nhuận đặc thù không phải là thứ chúng ta có thể thử qua nhiều lần, cho nên ta không thể hiểu rõ nó được. Nếu nó xảy ra nhiều lần thì ta không gọi chúng là đặc thù. Khi bạn tin rằng bạn không thể biết điều gì xảy ra tiếp theo, thì bạn sẽ mong đợi gì từ thị trường? Nếu câu trả lời là “Tôi không biết”, thì bạn hoàn toàn đúng. Nếu bạn tin rằng sẽ có gì đó xảy ra và không cần thiết phải biết chính xác cái gì sẽ mang đến tiền thì đương nhiên cũng không có bất kì thông tin sai lệch nào từ thị trường ảnh hưởng đến cảm xúc của bạn. Sau đây là một ví dụ khác để chứng minh cho việc những niềm tin chủ động đều khát khao được thể hiện. Hãy xét trường hợp lần đầu tiên cậu nhóc gặp con chó là một trải nghiệm vui vẻ. Và đương nhiên cậu nhóc này không hề gặp bất kì vấn đề nào khi tiếp xúc với chó. Bởi vì cậu chưa hề gặp con chó hung dữ nào cả. Vì thế, cậu ấy cũng không có khái niệm (niềm tin có năng lượng) rằng một con chó có thể gây tổn thương hay đau đớn. Và như thế trong trí nhớ cậu luôn có một niềm tin vững chắc rằng “ chó là loài vật thân thiện và tất cả chúng đều mang lại niềm vui”, đối

với cậu bé này nếu có ai đó bị một con chó tấn công thì lý do duy nhất là do cậu bé ấy không ngoan hoặc ngỗ nghịch.

Nếu bạn cố thuyết phục rằng có một ngày cậu bé sẽ bị chó cắn nếu không tập tính thận trọng thì ngay lập tức niềm tin trong đầu cậu ấy sẽ khiến cậu xao nhãng hoặc hoàn toàn lơ đi lời cảnh báo của bạn. Nếu bạn chờ đợi một phản ứng từ cậu bé, thì chỉ có thể là những lời nói tương tự như “Không đời nào!”, “Chuyện đó sẽ không xảy ra với con đâu!”. Giả định rằng một hôm nọ, cậu nhóc gặp một con chó lạ và nó không thích người khác làm phiền. Nó gầm gừ, nhưng sự đe dọa đó không được chú ý đến và thế là nó cắn thẳng bé. Khác với những gì cậu vẫn tin từ trước đến giờ, đây là lại một cảnh tượng lạ lẫm, chuyện gì sẽ xảy ra với niềm tin của cậu ấy? Nó có thay đổi không? Liệu cậu bé này có trở nên sợ hãi tất cả các con chó như cậu bé ở ví dụ đầu tiên?

Thật không may là câu trả lời lại không rõ ràng, vì không có một niềm tin cụ thể nào trong đầu cậu bé chỉ dẫn cậu cách phải đối xử với con chó trong trường hợp này như thế nào. Ví dụ, nếu cậu nhóc này cực kỳ ác cảm với việc bị phản bội (có thể cậu bé đã trải qua một kỉ niệm buồn trong quá khứ do bị phản bội bởi một người nào đó và cậu bị cảm giác thất vọng cũng như đau buồn ám ảnh). Nếu cậu kết luận rằng việc con chó cắn cậu là chứng tỏ cho sự “phản bội” theo niềm tin tiêu cực ấy, thì đương nhiên kết quả là cậu sẽ sợ chó.

Những năng lượng tích cực của niềm tin vốn có (chó rất thân thiện) sẽ lập tức chuyển hóa thành năng lượng tiêu cực và hình thành niềm tin mới (chó rất hung dữ). Và cậu sẽ quả quyết rằng “Khi một con chó đã phản bội cậu thì bất kì con chó nào khác cũng sẽ làm vậy”. Nhưng tôi thật sự tin rằng trường hợp cực đoan này rất hiếm khi xảy ra. Điều dễ xảy ra hơn chính là từ “tất cả” trong niềm tin ban đầu của cậu (tất cả các con chó đều hiền lành) sẽ bị vô hiệu để chuyển hóa thành một loại niềm tin khác phản ánh đúng hơn về bản chất của loài chó. Trải nghiệm này tạo nên một sự thay đổi trong tư tưởng cậu, khiến cậu bắt đầu suy nghĩ về những mặt khác của chó, những mặt mà cậu vốn từ chối tìm hiểu hoặc lơ đi lúc ban đầu.

Ký ức của cậu về những con chó thân thiện vẫn còn y nguyên, cậu sẽ vẫn vui vẻ chơi đùa với chúng, chỉ khác ở chỗ cậu sẽ cẩn trọng quan sát những biểu hiện của chúng để phân biệt lúc nào chúng thân thiện và lúc nào chúng trở nên hung dữ. Tôi nghĩ rằng chân lý cốt lõi của từng khoảnh khắc chúng ta tham gia vào thị trường cũng như trong cuộc sống thường nhật, đều được cấu thành từ những yếu tố chúng ta đã biết (mang tính phổ thông) và những thứ chúng ta chưa biết do chưa được trải nghiệm. Vì thế nếu ta không tích cực rèn luyện khả năng chấp nhận sự cá biệt trong từng khoảnh khắc của thị trường, thì ta mãi chỉ dậm chân tại chỗ. Khi đó, những khả năng có thể xảy ra (nằm ngoài những gì bạn mong đợi) sẽ trôi qua trước mắt bạn. Đó là một tin tốt nếu bạn thực sự “thuần khiết” và không hề nghĩ đến những thông tin mang tính đe dọa hay không hề bị phân tâm bởi những yếu tố bên ngoài. Còn nếu bạn không đạt được trạng thái này do bạn có tham vọng lớn hơn thì cách tốt nhất chính là bạn phải rèn luyện cho tâm trí mình biết chấp nhận sự khác biệt trong từng khoảnh khắc của thị trường, và vô hiệu hóa hết thảy những niềm tin trái ngược với nó, quá trình này không khác nhiều so với quá trình của cậu nhóc trong tình huống đầu tiên chúng ta phân tích, một khi cậu khát khao được tiếp xúc với chó thì điều cậu cần phải làm chính là tạo được một niềm tin mới và vô hiệu hóa những điều suy nghĩ

trái ngược với niềm tin mới đó. Điều này cũng chính là bí quyết để thành công dành cho trader.

3. Niềm tin vẫn cứ tiếp tục hoạt động bất kể tâm trí ta có nhận ra sự hiện diện của nó hay không. Nghĩa là ta không cần phải cố gắng ghi nhớ bất kỳ niềm tin nào. Tôi biết là thật khó tin khi nói rằng có một thứ vẫn ảnh hưởng đến cuộc sống của ta cho dù ta thậm chí còn chẳng ghi nhớ và nhận ra nó. Nhưng thử nghĩ kỹ lại xem, hầu hết những gì chúng ta trải qua trong suốt cuộc đời đều được lưu trữ ở những nơi thuộc về vô thức hoặc tiềm thức. Nếu tôi yêu cầu bạn trình bày lại những bước cụ thể mà bạn đã được học để lái xe thuần thục như ngày nay, tôi cá rằng bạn sẽ không nhớ hết được tất cả những thứ bạn phải tập trung trong cả quá trình học ấy. Lần đầu tiên khi tôi có cơ hội dạy cho một cậu thiếu niên cách lái xe, tôi hoàn toàn bị bất ngờ bởi có quá nhiều thứ cần phải học, tôi không thể ước chừng được quá trình đó phải mất bao lâu và nó vượt khỏi nhận thức của chúng ta. Có lẽ cách hợp lý nhất để minh họa cho chi tiết này chính là lúc ai đó lái xe trong tình trạng say xỉn. Ta có thể thấy trong rất nhiều trường hợp, những người say không thể nhớ nổi làm cách nào họ có thể lái xe từ điểm A đến điểm B một cách thần kì như thế. Thật khó giải thích được tại sao, trừ khi ta cho rằng khả năng lái xe của anh ấy và niềm tin được vận hành một cách tự động và nó nằm ở một cấp độ cao hơn sự tỉnh táo. Đương nhiên là cũng có một tỉ lệ nào đó những người say xỉn gặp tai nạn khi lái xe. Nhưng nếu so sánh số người gặp tai nạn với con số chính xác toàn bộ những người lái xe khi đang say xỉn thì tỉ lệ này rất thấp. Thực tế thì, những người say khi lái xe chỉ gây tai nạn khi họ ngủ gục hoặc gặp phải những tình huống đòi hỏi sự phản xạ ngay lập tức, vì những điều này nằm ngoài khả năng vận hành của tiềm thức.

TỰ ĐÁNH GIÁ VÀ TRADING

Làm sao để áp dụng những lý thuyết này vào trading đòi hỏi phải có một quá trình tìm hiểu lâu dài. Môi trường trading cung cấp cho ta một nơi không giới hạn để tích lũy của cải. Tuy rằng tiền trên thị trường luôn sẵn sàng và ta biết rằng mình có triển vọng lấy được, nhưng điều đó không có nghĩa là ta không giới hạn những gì mình có thể lấy. Nói cách khác, có một khoảng cách khổng lồ giữa số tiền ta khao khát có, số tiền ta có thể có và số tiền ta tin là ta đáng được nhận. Mỗi người có một ước lượng khác nhau, cách tốt nhất để miêu tả ước lượng này chính là liệt kê tất cả các niềm tin chủ động (bao gồm cả ý thức và tiềm thức) có dấu hiệu cản trở ta tích lũy của cải và trở nên vĩ đại. Sau đó nối những niềm tin tích cực với những niềm tin tiêu cực, nếu năng lượng và động lực của niềm tin tích cực nhiều hơn năng lượng của niềm tin tiêu cực thì bạn đã có được sự tự đánh giá có chiều hướng lạc quan, còn ngược lại sự tự đánh giá của bạn sẽ mang chiều hướng bi quan. Động lực để hai niềm tin này kết nối với nhau không chỉ đơn giản như tôi vừa nói, thực ra nó phức tạp đến độ có thể tôi phải mất đến cả năm nghiên cứu một cách nghiêm túc mới có thể sắp xếp và phân loại được chúng. Những gì bạn cần biết chính là chuyện bạn sinh ra trong một xã hội mà không gặp bất kỳ điều gì tạo nên niềm tin tiêu cực là không thể xảy ra, luôn luôn có những suy nghĩ ngăn cản bạn kiếm được thật nhiều tiền. Hầu hết những lý do dẫn đến niềm tin đó đều đã bị quên lãng hoặc nằm ẩn sâu trong tiềm thức, nhưng không có nghĩa là chúng đã bị vô hiệu hóa. Việc ta chấp nhận những niềm tin tiêu cực này là khó hay dễ? Thật không may câu trả lời lại là thật sự rất dễ dàng. Dễ thấy nhất là khi một đứa trẻ tham gia vào một hoạt động mà người lớn ngăn cản vì cho rằng nó có tính chất nguy hiểm, và tình cờ đứa trẻ ấy bị tổn thương thật. Rất nhiều bậc phụ

huynh, để áp đặt con cái suy nghĩ của chính họ, họ đã phản ứng lại với tình huống này theo những kiểu như “Chuyện này sẽ không xảy ra nếu con không cứng đầu như thế” hay “Con đã không nghe lời, và nhìn xem chuyện gì đã xảy ra, Trời phạt con đấy!”, khi nghe những lời tuyên bố như thế này những đứa trẻ sẽ có khuynh hướng nhìn mọi tai nạn hay tổn thương trong tương lai theo hướng bi quan và tạo thành một niềm tin rằng bản thân là một người vô dụng, không xứng đáng để có được sự thành công, hạnh phúc hay tình yêu. Bất kể việc gì làm ta thấy có lỗi đều gây ảnh hưởng tiêu cực đến sự tự đánh giá bản thân. Thường thì tội lỗi luôn gắn liền với người xấu, và hầu như ai cũng tin rằng người xấu thì đáng bị trừng phạt. Một số tôn giáo dạy rằng có quá nhiều của cải thì không phải là người lương thiện. Một số người cũng tin rằng việc làm ra quá nhiều tiền là xấu xa, cho dù công việc đó không hề phạm luật hoặc trái với lẽ thường. Bạn có thể không nhớ hoặc không thể tập hợp được những lí do khiến bạn có những niềm tin tiêu cực, nhưng điều đó không có nghĩa là nó không còn tồn tại. Chúng thường ảnh hưởng đến việc trading của chúng ta dưới hình thức những sai sót trong quá trình tập trung ra quyết định. Ví dụ như đặt lệnh mua thay vì bán và ngược lại, hay chúng khiến bạn suy nghĩ vẩn vơ và rời mắt khỏi màn hình và bạn chỉ nhận ra điều đó khi giật mình nhìn lại và thấy mình đã bỏ lỡ một cơ hội lớn trong ngày.

Tôi đã từng làm việc với rất nhiều trader, mỗi người đều đạt được mức thành công nhất định, nhưng đều thấy rằng mình bị kẹt lại ở mức đó, không thể kiếm nhiều hơn nữa. Họ khám phá ra được những chướng ngại vô hình giống như những trở ngại ngầm mà phụ nữ phải đối mặt khi ở vị trí cao trong công ty hay tập đoàn. Cứ mỗi khi họ chạm đến ngưỡng này, họ sẽ lập tức bị dội ngược lại mặc dù điều kiện thị trường có thuận lợi đến đâu. Tuy nhiên khi hỏi họ tại sao lại như vậy, đa phần họ sẽ đổ lỗi cho vận rủi hoặc do sự thay đổi thất thường của thị trường. Điều thú vị là, những trader này đều đã từng thắng đều đặn trong một khoảng thời gian với một khoảng lợi nhuận gần như cố định, rồi sau đó đột ngột bị tuột giảm khi đang chạm đúng ngưỡng lợi nhuận đó.

Tôi gọi hiện tượng tâm lý này là “vùng tiêu cực”. Tiền có thể chảy vào tài khoản của trader một cách thần kì khi họ “ở trong dòng chảy”, và cũng có thể chảy ra khỏi tài khoản khi trader rơi vào “vùng tiêu cực” nơi mà những đánh giá cá nhân tiêu cực chưa được giải quyết và hiển nhiên gây ảnh hưởng xấu đến khả năng phân tích thông tin thị trường và thái độ của trader. Tôi không ngụ ý rằng mọi người phải vô hiệu hóa tất cả những niềm tin gây cảm giác tiêu cực, không cần phải thế. Nhưng bạn phải nhận ra được sự hiện diện của những niềm tin tiêu cực này để kịp có những động thái chuẩn bị trong kế hoạch trading khi chúng bắt đầu thể hiện ra ngoài.

CHƯƠNG 11.

TƯ DUY CỦA MỘT TRADER CHUYÊN NGHIỆP

Nếu bạn hỏi tôi làm thế nào để đơn giản hóa giao dịch, tôi sẽ nói rằng đây chỉ là trò chơi con số nhận dạng mô hình. Chúng ta sử dụng phân tích thị trường để xác định các mô hình, xác định các rủi ro và xác định khi nào có lợi nhuận. Giao dịch có thành công hay không. Trong mọi trường hợp, thì chúng ta sẽ thua ở giao dịch tiếp theo. Nó chỉ đơn giản vậy thôi, nhưng nó chắc chắn không phải dễ dàng. Trong thực tế, giao dịch có lẽ là điều khó khăn nhất mà bạn sẽ cố gắng để thành công. Đó không phải bởi vì nó đòi hỏi trí tuệ; hoàn toàn trái ngược! Nếu bạn càng nghĩ rằng bạn đã biết nhiều bao nhiêu, thì bạn ít thành công bấy nhiêu. Giao dịch nó khó bởi vì bạn phải hoạt động trong một trạng thái chưa biết chuyện gì sẽ xảy ra, cho dù phân tích của bạn có thể chính xác một cách "hoàn hảo". Để làm việc trong một trạng thái chưa biết chuyện gì xảy ra, thì bạn phải kiểm soát được cái mong muốn của mình. Để quản lý đúng mong muốn của mình, thì bạn phải sắp xếp lại môi trường về mặt tinh thần của bạn từ đó bạn sẽ tin tưởng rằng không có bất cứ một sự nghi ngờ nào trong 5 chân lý căn bản. Trong chương này, tôi sẽ cung cấp cho bạn một bài tập giao dịch mà sẽ tích hợp những sự thật về thị trường ở một mức độ trong phạm vi chức năng môi trường tâm trí của bạn. Trong quá trình này, tôi sẽ đưa bạn qua ba giai đoạn phát triển của một nhà giao dịch. Giai đoạn đầu tiên là giai đoạn mang tính cơ học. Trong giai đoạn này, bạn sẽ:

1. Xây dựng sự tự tin cần thiết để làm việc trong một môi trường không giới hạn.
2. Tìm hiểu để thực hiện một hệ thống giao dịch hoàn hảo.
3. Rèn luyện tâm trí của bạn để suy nghĩ theo xác suất (5 chân lý căn bản).
  - 3.1 Chuyện gì cũng có thể xảy ra.
  - 3.2 Để kiếm được tiền thì bạn không cần phải biết chuyện gì sẽ xảy ra tiếp theo trên thị trường.
  - 3.3 Khi bạn đã xác định điểm lợi thế để vào lệnh thì sẽ có kết quả ngẫu nhiên giữa những lệnh thắng và những lệnh thua.
  - 3.4 Một điểm lợi thế đơn giản chỉ là cái điểm mà khả năng xác suất sẽ xảy ra cao hơn so với điểm khác.
  - 3.5 Mọi khoảnh khắc trên thị trường đều là độc nhất vô nhị, sẽ chẳng có lần nào giống lần nào.
4. Tạo một niềm tin mạnh mẽ, không thể lay chuyển với tính nhất quán của bạn như một nhà giao dịch thực sự.

Một khi bạn đã hoàn thành giai đoạn đầu tiên này, sau đó bạn có thể tiến tới giai đoạn chủ động giao dịch. Trong giai đoạn này, bạn sử dụng bất cứ điều gì bạn đã từng học về bản chất sự dịch chuyển của thị trường để làm bất cứ điều gì bạn muốn làm. Có rất nhiều sự tự do thoải mái trong giai đoạn này, vì vậy bạn sẽ phải tìm hiểu làm thế nào để giám sát sự nhạy cảm của bạn đã gây ra các lỗi giao dịch dẫn đến bất cứ vấn đề nào về đánh giá bản thân chưa được giải quyết mà tôi đề cập đến trong chương trước. Giai đoạn thứ ba là giai đoạn trực giác. Giao dịch theo trực giác là giai đoạn tiên tiến nhất của sự phát triển. Nó tương đương với việc có được đai đen trong

môn võ thuật. Sự khác biệt là bạn không thể cố gắng để có được trực giác, bởi vì trực giác là tự phát. Nó không đến từ những gì chúng ta biết ở mức chung chung. Một phần tâm trí của chúng ta dường như là có khả năng nghi ngờ về thông tin nhận được từ một nguồn mà nó không hiểu. Cảm nhận được một điều gì đó sắp xảy ra là một hình thức của việc nhận biết rằng có cái gì đó rất khác với những gì chúng ta biết. Tôi đã làm việc với nhiều nhà giao dịch, những người thường có một cảm giác trực quan rất mạnh mẽ những gì sẽ xảy ra tiếp theo, họ chỉ phải đối mặt với một phần hiểu biết của chính họ đó là tính nhất quán, lập luận cho một quá trình hành động. Tất nhiên, nếu họ đã đi theo trực giác của họ, thì họ đã có trải nghiệm với một kết quả mỹ mãn. Thay vào đó, những gì họ đã đạt được thì thường rất không đạt yêu cầu, đặc biệt là khi so sánh với những gì họ nhận thức khả năng xảy ra tốt hơn. Cách duy nhất tôi biết rằng bạn có thể cố gắng để được trực giác đó là việc thiết lập một trạng thái của tâm trí thuận lợi nhất để tiếp nhận và hành động theo sự mách bảo trực giác của bạn.

GIAI ĐOẠN CƠ HỌC

Các giai đoạn cơ học của giao dịch được thiết kế đặc biệt để xây dựng các loại kỹ năng giao dịch (tin tưởng, tự tin, và tư duy xác suất) mà hầu như sẽ giúp bạn tạo ra kết quả nhất quán. Tôi xác định kết quả nhất quán như một đường cong vốn chủ sở hữu tăng đều đặn và chỉ có những một số lỗi nhỏ, đó là hậu quả một cách tự nhiên của những dự báo mà không xảy ra. Khác với việc tìm kiếm một mô hình mà đặt một lệnh giao dịch chiến thắng theo sự mong muốn của bạn, thì việc đạt được một thặng dư vốn chủ sở hữu tăng đều đặn là một chức năng loại bỏ bất kỳ hệ thống nhạy cảm, bạn có thể gặp phải các lỗi trong giao dịch đó là sự sợ hãi, hưng phấn hay tự định giá mà tôi đã được mô tả trong cuốn sách này. Loại bỏ các lỗi và mở rộng cảm giác của bạn tự định giá sẽ đòi hỏi bạn phải có được các kỹ năng về tâm lý rất tự nhiên. Các kỹ năng này chính là tâm lý bởi vì mỗi một kỹ năng, ở dạng tinh khiết nhất, đơn giản đó chỉ là một niềm tin. Hãy nhớ rằng những niềm tin chúng ta hoạt động ra sẽ xác định trạng thái của chúng ta về tâm trí và hình dạng kinh nghiệm của chúng ta trong những cách mà chúng ta không ngừng củng cố những gì chúng ta đã tin là đúng. Một niềm tin thật đến mức nào (liên quan đến các điều kiện môi trường) có thể được xác định khi nó phục vụ cho chúng ta tốt như thế nào; đó là, mức độ mà nó giúp chúng ta thỏa mãn mục tiêu của chúng ta đặt ra. Nếu việc tạo ra một kết quả nhất quán là mục tiêu chính của bạn với tư cách là một nhà giao dịch, thì hãy tạo ra một niềm tin (một khái niệm tràn đầy sinh lực có ý thức chống lại thay đổi và bày tỏ mong muốn) rằng "Tôi là một nhà giao dịch luôn thành công" sẽ đóng vai trò như một nguồn năng lượng chính mà nó sẽ quản lý các nhận thức, giải thích, kỳ vọng của bạn và hành động theo những cách mà sẽ đáp ứng niềm tin và các mục tiêu. Tạo một niềm tin chi phối rằng "Tôi là một nhà giao dịch luôn thành công" đòi hỏi phải tuân thủ một số nguyên tắc của sự thành công nhất quán. Một số các nguyên tắc chắc chắn sẽ có xung đột trực tiếp với một số niềm tin bạn đã có được về giao dịch. Nếu điều này đúng, thì bạn đã có một ví dụ điển hình về sự mâu thuẫn giữa niềm tin với mong muốn. Năng lượng động ở đây không khác gì so với một cậu bé muốn được giống như những đứa trẻ khác, những đứa trẻ mà không sợ chơi với chó. Đứa trẻ khao khát thể hiện bản thân theo cách mà nó tìm thấy, ít nhất lúc đầu, nhưng hầu như không thể. Để đáp ứng mong muốn của mình, nó đã phải bước vào một quá trình hoạt động của sự chuyển đổi. Kỹ thuật của nó rất đơn giản: Nó đã cố gắng chăm chỉ tốt nhất có thể để ở tập trung vào những gì mà nó đã cố gắng để hoàn thành và, từng chút một, nó đã phá bỏ

niềm tin mâu thuẫn và củng cố niềm tin phù hợp với mong muốn của mình. Nếu đó là mong muốn của bạn, sau đó bạn sẽ phải bước vào quá trình chuyển đổi chính mình thành một người chiến thắng nhất quán. Khi nói đến việc chuyển đổi cá nhân, các thành phần quan trọng nhất là bạn sẵn sàng để thay đổi, sự rõ ràng về ý định của bạn, và sức mạnh ước muốn của bạn. Cuối cùng, để quá trình này làm việc, bạn phải chọn nhất quán hơn bất cứ lý do nào khác hay điều chỉnh những gì bạn có giao dịch. Nếu tất cả những thành phần này là đủ, sau đó bất kể những khó khăn nội tại bạn thấy chính mình phải đối mặt, thì những gì bạn mong muốn cuối cùng cũng sẽ chiến thắng.

Quan sát Bản thân

Bước đầu tiên trong quá trình tạo ra sự thống nhất là để bắt đầu nhận thấy những gì bạn đang suy nghĩ, nói, và làm. Tại sao? Bởi vì tất cả mọi thứ chúng ta nghĩ, nói, hoặc làm như là một nhà kinh doanh, đóng góp và, do đó, củng cố thêm một số niềm tin trong hệ thống của chúng ta về mặt tinh thần. Bởi vì quá trình trở thành sự nhất quán đó là tâm lý rất tự nhiên, nó không nên xuất hiện một cách một bất ngờ làm cho bạn phải bắt đầu chú ý đến các quá trình tâm lý khác nhau của mình. Ý tưởng là cuối cùng để học cách trở thành một người quan sát khách quan những suy nghĩ, lời nói và hành động của bạn. Dòng đầu tiên để phòng thủ không bị mắc lỗi trong giao dịch đó là bắt bạn phải suy nghĩ về nó. Tất nhiên, dòng cuối cùng của phòng thủ đó chính là bạn phải hành động. Nếu bạn không cam kết với chính mình để trở thành một người quan sát các quá trình này, thì những gì bạn ngộ ra được sẽ luôn luôn đi sau khi trải nghiệm, thường là khi bạn đang ở trong một trạng thái hối tiếc sâu sắc và đầy thất vọng. Quan sát bản thân một cách khách quan ngụ ý là bạn làm một việc mà không phán xét về bản thân. Điều này có thể không được dễ dàng cho một số người, trong suốt cuộc đời, có thể bạn đã nhận được những phán xét từ người khác. Kết quả là, bạn học một cách nhanh chóng học về những sai lầm và nỗi đau tinh thần. Không ai thích ở trong trạng thái nỗi đau tinh thần, vì vậy chúng ta thường né tránh thừa nhận những gì chúng ta đã học được từ một sai lầm. Không đối đầu với những sai lầm trong cuộc sống hàng ngày của chúng ta thường không có hậu quả tai hại tuy nhiên sẽ rất tai hại nếu chúng ta né tránh đối đầu với sai lầm của chúng ta với tư cách là nhà giao dịch. Ví dụ, khi tôi đang làm việc với các nhà giao dịch trên sàn, tương tự tôi sử dụng hình ảnh để minh họa trong một tình huống bấp bênh đó là yêu cầu họ tượng tượng đang đi qua một cây cầu bắc qua hẻm núi Grand Canyon. Chiều rộng của cây cầu là liên quan trực tiếp đến số lượng hợp đồng mà họ giao dịch. Vì vậy, ví dụ, đối với một nhà giao dịch một hợp đồng thì cây cầu là rất rộng, 20 feet. Một cây cầu rộng 20 feet cho phép bạn một dung sai mắc lỗi khá lớn, vì vậy bạn không phải quá cẩn thận hoặc quá tập trung vào mỗi bước bạn đi. Tuy nhiên, nếu bạn xảy ra để vấp ngã và vượt qua giới hạn, thì bạn bị rớt xuống hẻm núi một dặm (1609m). Tôi không biết có bao nhiêu người sẽ đi qua một cây cầu hẹp không có lan can, nơi cách mặt đất là một dặm, nhưng tôi đoán là tương đối ít. Tương tự như vậy, rất ít người sẽ có những loại rủi ro liên quan đến giao dịch trên sàn của các sàn giao dịch hợp đồng tương lai. Chắc chắn nhà giao dịch một hợp đồng có thể làm rất nhiều thiệt hại cho mình, không giống như rơi ra khỏi một cây cầu cao một dặm. Tuy nhiên, một nhà giao dịch một hợp đồng cũng có thể cung cấp cho mình một dung sai lớn cho các lỗi, tính toán sai lầm, hoặc thị trường dao động mạnh bất thường và anh ta có thể đã đặt sai lệnh ngược với thị trường. Mặt khác, một trong những nhà giao

dịch trên sàn lớn nhất mà tôi từng làm việc giao dịch với tài khoản trung bình 500 Trái phiếu Kho bạc tương lai cho một thời điểm. Ông thường đặt lệnh hơn một ngàn hợp đồng. Một lệnh với 1000 hợp đồng T-bond giá trị lên tới \$ 31,500 mỗi tic (sự thay đổi giá nhỏ nhất mà một hợp đồng trái phiếu có thể thực hiện). Tất nhiên, trái phiếu T tương lai có thể rất dễ biến động và có thể nhảy vài tics lên hoặc xuống chỉ trong vài giây. Khi mà số lượng hợp đồng giao dịch tăng thì độ rộng của cây cầu của chúng ta trên Grand Canyon hẹp lại. Trong trường hợp của các nhà giao dịch trái phiếu lớn, cây cầu đã được thu hẹp với kích thước nhỏ lại thành một sợi dây. Rõ ràng, nhà giao dịch phải cực kỳ cân bằng tốt và rất tập trung vào mỗi bước đi của mình. Những sai lầm nhỏ hoặc cơn gió có thể làm cho anh ta rơi ra khỏi dây. Điểm dừng chân tiếp theo, đó là vực sâu một dặm. Bây giờ, khi anh ta đang ở trong giao dịch, nếu mà sơ suất nhỏ hoặc một cơn gió nhẹ nó cũng giống như một suy nghĩ mất tập trung. Đó là tất cả, chỉ là một suy nghĩ hay bất cứ điều gì khác mà anh ta đã để cho mình bị mất tập trung, ngay cả chỉ một hoặc hai giây. Trong thời điểm phân tâm đó, anh ta có thể bỏ lỡ cơ hội thuận lợi cuối cùng của mình để kết thúc giao dịch. Mức giá tiếp theo với khối lượng đủ lớn để giúp anh ta rời khỏi cuộc chơi chỉ có vài tics thôi, có thể nó sẽ tạo ra một mất mát rất lớn hoặc cũng có thể nó ép buộc anh ta phải từ bỏ một giao dịch có thể thắng lớn. Nếu việc tạo ra kết quả nhất quán là một chức năng của loại trừ các lỗi, thì có thể nói rằng bạn sẽ gặp khó khăn rất lớn trong việc đạt được mục tiêu nếu như bạn không thừa nhận sai lầm. Rõ ràng, đây là một cái gì đó rất ít người có thể làm được, và nó giải thích lý do tại sao có rất ít người chiến thắng đều đặn. Trong thực tế, các khuynh hướng không thừa nhận sai lầm là quá phổ biến trên toàn nhân loại, có thể có ai đó đã kết luận rằng đó là một đặc tính cố hữu của bản chất con người. Tôi không tin rằng đây là vấn đề, nó cũng không làm tôi tin rằng chúng ta được sinh ra với khả năng để chế giễu hay suy nghĩ kém cỏi về bản thân mình để tạo ra sai lầm, tính toán sai lầm, hoặc bị lỗi. Sai lầm là một chức năng tự nhiên của cuộc sống và sẽ tiếp tục được cho đến khi chúng ta đạt đến một điểm mà tại đó:

1. tất cả niềm tin của chúng ta hài hòa tuyệt đối với những ham muốn của chúng ta, và
2. tất cả niềm tin của chúng được cấu trúc theo một cách mà nó hoàn toàn nhất quán với môi trường làm việc. Rõ ràng, nếu niềm tin của chúng ta không phù hợp với những gì từ góc độ môi trường làm việc, thì khả năng xảy ra sai lầm là rất cao, không thể tránh khỏi. Chúng ta sẽ không thể cảm nhận được sự tập hợp các bước để đạt được mục tiêu. Tệ hơn nữa, chúng ta sẽ không thể nhận thấy được rằng những gì chúng ta muốn có thể không có sẵn, hoặc có sẵn nhưng không như số lượng chúng tôi mong muốn hoặc tại không đúng thời điểm khi chúng ta muốn nó. Mặt khác, những sai lầm đó là kết quả của niềm tin mâu thuẫn với mục tiêu của chúng ta, mục tiêu không phải luôn luôn rõ ràng hoặc cụ thể. Chúng ta biết rằng nó sẽ xảy ra như lực lượng chống đối, thể hiện sự thật về ý thức của chúng ta, và nó có thể làm điều đó bằng nhiều cách. Cái khó phát hiện nhất là tư tưởng mất tập trung sẽ gây ra sai sót nhất thời trong khi tập trung. Trên mặt đất thì có vẻ không đáng kể. Nhưng, trong sự tương tự trên các cây cầu bắc qua hẻm núi, khi mà có nhiều mối đe dọa, thì chỉ hơi lơ là mất tập trung chút xíu có thể gây ra lỗi tai hại. Nguyên tắc này được áp dụng cho dù đó là trong giao dịch, sự kiện thể thao, hoặc lập trình máy tính. Khi mục đích của chúng ta rõ ràng và không hề suy giảm bởi bất kỳ năng lượng đối lập, sau đó năng lực của chúng ta sẽ tập trung cao hơn, và nhiều khả năng khi đó chúng ta sẽ thực hiện được mục tiêu của mình. Trước đây tôi định nghĩa một thái độ chiến thắng như

là một kỳ vọng tích cực của những nỗ lực của chúng ta, với một sự chấp nhận rằng bất cứ kết quả chúng ta có được là sự phản ánh hoàn hảo cấp độ của chúng ta phát triển và những gì chúng ta cần phải tìm hiểu để làm tốt hơn. Điều gì đã tạo nên sự khác biệt giữa những người chạy bộ điền kinh "Cực kỳ nhất quán" với những người chạy bộ khác đó chính là bản năng không sợ mắc lỗi. Lý do họ không sợ là họ không có một lý do để suy nghĩ về bản thân kém cỏi khi họ mắc lỗi, có nghĩa là họ không có một hồ chứa năng lượng điện tích âm chờ đợi và vồ lấy tư tưởng ý thức của họ, nó cũng giống quá trình một con sư tử đang chờ đợi thời điểm thích hợp để vồ lấy con mồi như dự kiến. Điều gì đã làm cho họ có khả năng không bình thường, nhanh chóng vượt qua lỗi lầm mà không chỉ trích bản thân? Một lời giải thích có thể là họ đã lớn lên với những con người rất không bình thường như cha mẹ, giáo viên và huấn luyện viên, những người đã dùng lời nói và ví dụ để dạy cho họ sửa chữa sai lầm với tình yêu chân thật, tình cảm, và sự chấp nhận. Tôi nói "rất không bình thường" bởi vì nhiều người trong chúng ta lớn lên với chỉ là kinh nghiệm trái ngược. Chúng ta được dạy để sửa lỗi sai lầm của chúng ta với sự tức giận, thiếu kiên nhẫn, và thiếu rõ ràng của sự chấp nhận. Cũng có thể, đối với các người chạy bộ tuyệt vời, kinh nghiệm tích cực trong quá khứ của họ đối với những sai lầm đã tạo ra cho họ một niềm tin rằng sai lầm chỉ đơn giản là vạch ra con đường mà họ cần phải tập trung nỗ lực để phát triển và cải thiện bản thân? Với một niềm tin như thế, không có nguồn năng lượng điện tích âm và do đó không có nguồn cho những suy nghĩ tự nói xấu mình. Tuy nhiên, những người còn lại như chúng ta, những người đã trưởng thành trải qua một loạt các phản ứng tiêu cực với các hành động của chúng ta, tự nhiên sẽ có được niềm tin về những sai lầm: "sai lầm phải tránh xa bằng mọi giá", "Có phải là một cái gì đó sai trái với tôi nếu tôi mắc một sai lầm", "Tôi chắc là sẽ rối tung lên", hoặc "tôi là một người rất kém cỏi nếu tôi mắc một sai lầm." Hãy nhớ rằng mọi ý nghĩ, lời nói và hành động củng cố thêm một số niềm tin của chúng ta về chính mình. Nếu, bằng cách lặp đi lặp lại tiêu cực tự phê bình, chúng ta có được một niềm tin rằng chúng ta "rất kém cỏi thật," niềm tin sẽ tìm thấy cách để thể hiện nó trong những suy nghĩ của chúng ta, khiến chúng ta trở nên bị phân tâm và sẽ rất kém cỏi thật; về lời nói của chúng ta, khiến chúng ta phải nói những điều về bản thân hoặc về người khác (nếu chúng ta nhận thấy những đặc điểm giống nhau) đã phản ánh niềm tin của chúng ta; và về những hành động của chúng ta, khiến chúng ta hành xử theo những cách mà công khai tự ngấm ngầm phá hoại. Nếu bạn đang cố gắng để trở thành một người chiến thắng nhất quán, thì sai lầm không thể tồn tại trong các loại ngữ cảnh mang điện tích âm, như hầu hết với mọi người. Ở một mức độ nào đó thì bạn phải có khả năng tự kiểm tra chính mình, và sẽ rất khó khăn để làm gì điều gì đó nếu bạn có tiềm ẩn những trải nghiệm đau đớn về tình cảm, nếu và khi nào nếu bạn cảm thấy chính mình là người tạo ra những sai lầm và Nếu khả năng đau đớn tiềm ẩn xảy ra, thì bạn có hai lựa chọn:

1. Bạn có thể làm việc với một thái độ mới mẻ của niềm tin tích điện dương với những gì có nghĩa là tạo ra sai lầm, cùng với việc dập tắt bất kỳ niềm tin mang điện tích âm nếu không sẽ khiến bạn suy nghĩ về mình kém cỏi luôn tạo ra các sai lầm.
2. Nếu bạn tìm thấy sự lựa chọn đầu tiên này không như mong muốn, thì bạn có thể bù đắp cho những lỗi tiềm ẩn có thể xảy ra bằng cách thiết lập cơ chế giao dịch của bạn.

Điều này có nghĩa rằng nếu bạn sẽ giao dịch và không theo dõi chính mình, nhưng đồng thời bạn cũng mong muốn kết quả nhất quán, thì giao dịch độc nhất từ các giai đoạn cơ học sẽ giải quyết tình trạng khó xử này. Nếu không, học cách tự kiểm soát bản thân là một quá trình tương đối đơn giản một khi bạn đã thoát mình ra khỏi năng lượng điện tích âm liên quan đến những sai lầm. Trong thực tế, nó dễ dàng. Tất cả những gì bạn phải làm là quyết định lý do tại sao bạn muốn theo dõi bản thân, có nghĩa là trước tiên bạn cần phải có một mục đích rõ ràng trong tâm trí. Khi bạn đã rõ ràng về mục đích của bạn, thì chỉ cần bắt đầu hướng sự chú ý của bạn với những gì bạn nghĩ, nói, hoặc làm. Nếu và khi bạn nhận thấy rằng bạn đang không tập trung vào mục tiêu của bạn hoặc trên các tiến trình để thực hiện mục tiêu của bạn, thì bạn hãy lựa chọn để chuyển hướng suy nghĩ của bạn, lời nói, hay hành động theo một cách nhất quán với những gì bạn đang cố gắng để thực hiện. Hãy chuyển hướng thường xuyên khi cần thiết. Bạn nỗ lực tham gia vào quá trình này càng nhiều, đặc biệt là nếu bạn có thể làm điều đó với một số mức độ của niềm tin, thì bạn sẽ càng nhanh chóng tạo ra một khuôn khổ tinh thần tự do hoạt động theo hướng nhất quán với mục tiêu của bạn, mà không có bất kỳ sự kháng cự từ niềm tin mâu thuẫn nhau.

VAI TRÒ CỦA KỶ LUẬT TỰ GIÁC

Tôi gọi quá trình tôi vừa mô tả là kỷ luật tự giác. Tôi xác định tự kỷ luật như một kỹ thuật tâm trí để chuyển hướng (tốt nhất chúng tôi có thể) sự tập trung sự chú ý đến các đối tượng mục tiêu hay ước muốn của chúng ta, khi mà mục tiêu hay ước muốn xung đột với một số thành phần khác (niềm tin) của môi trường tinh thần của chúng ta. Điều đầu tiên bạn nên chú ý về định nghĩa về kỷ luật tự giác là một kỹ thuật để tạo ra một khuôn khổ về tinh thần mới. Nó không phải là một cá tính; con người không được sinh ra với kỷ luật tự giác. Trong thực tế, khi bạn xem xét làm thế nào tôi xác định được nó, được sinh ra với những tính kỷ luật là điều không thể. Tuy nhiên, với một kỹ thuật được sử dụng trong quá trình chuyển đổi cá nhân, thì ai cũng có thể chọn để sử dụng kỷ luật tự giác. Dưới đây là một ví dụ từ cuộc sống của tôi để minh họa các động lực cơ bản mà kỹ thuật này đã làm việc như thế nào. Năm 1978, tôi quyết định rằng tôi muốn trở thành một người chạy bộ chạy bộ. Tôi không nhớ chính xác những động lực cơ bản của tôi là gì, ngoại trừ việc tôi đã trải qua tám năm trước đây trong một phong cách sống rất ít vận động. Tôi không tham gia với bất kỳ môn thể thao hoặc sở thích nào, trừ khi bạn gọi xem truyền hình là một sở thích. Trước đây trong cả hai trường trung học và ít nhất là một phần của đại học tôi đã rất tích cực trong thể thao, đặc biệt là môn hockey trên băng. Tuy nhiên, đến khi ra trường, cuộc sống của tôi đã diễn ra theo cách rất khác với những gì tôi mong đợi. Đó không phải là ý thích của tôi, nhưng lúc đó tôi cảm thấy bất lực để làm bất cứ điều gì. Điều này dẫn đến một khoảng thời gian tôi không vận động, đó là một cách tốt đẹp để nói rằng tôi đã chán nản trầm trọng. Một lần nữa, tôi không chắc chắn điều gì đã khiến tôi đột nhiên muốn trở thành một người chạy bộ (có lẽ tôi đã thấy một số chương trình truyền hình mà làm dấy lên mối quan tâm của tôi). Tôi hành động, tuy nhiên, tôi nhớ rằng với động cơ là rất mạnh. Vì vậy, tôi đã đi ra ngoài và mua cho mình một đôi giày chạy, đặt chân vào, và đi ra ngoài để chạy. Điều đầu tiên tôi phát hiện ra rằng tôi không thể làm điều đó. Cơ thể tôi không có sức chịu đựng để chạy nhiều hơn năm mươi hoặc sáu mươi yards (0.9144m). Điều này rất đáng ngạc nhiên. Tôi đã không nhận ra, cũng không thể tin nổi, rằng tôi là dạng người mà không thể chạy nổi ngay cả một trăm thước. Khi nhận ra được điều này đã làm tôi thất vọng đến mức mà tôi

không cố gắng chạy lại trong ba hoặc ba tuần. Lần chạy sau đó, tôi vẫn không thể chạy hơn năm mươi hoặc sáu mươi yards. Tôi đã cố gắng một lần nữa vào ngày hôm sau, tất nhiên, vẫn với kết quả tương tự. Tôi trở nên chán nản về tình trạng thể chất xấu xí của tôi đến mức mà tôi đã không chạy lại trong bốn tháng. Bây giờ, đó là mùa xuân năm 1979. Tôi lại một lần nữa quyết tâm trở thành một người chạy bộ, nhưng, tiếp tục, tôi lại rất thất vọng về sự thiếu tiến bộ của mình. Như tôi đã dự tính vấn đề của tôi, một trong những vấn đề xảy ra với tôi đó là tôi đã không có một mục tiêu nào để hướng tới. Việc nói rằng tôi muốn trở thành một người chạy bộ là rất lớn lao, nhưng điều đó có nghĩa là gì? Tôi thực sự không biết; nó đã quá mơ hồ và trừu tượng. Tôi đã có một cái gì đó hữu hình hơn để hướng tới. Vì vậy, tôi quyết định rằng tôi muốn tôi có thể chạy năm dặm vào cuối mùa hè. Năm dặm dường như không thể vượt qua vào thời điểm đó, nhưng nghĩ rằng tôi có thể có thể làm điều đó tạo ra rất nhiều sự hăng hái. Sự hăng hái này tăng lên đã làm cho tôi có đủ động lực để chạy bốn lần trong tuần đó. Vào cuối tuần đầu tiên, tôi đã thực sự ngạc nhiên khi phát hiện ra ngay cả một chút tập thể dục thôi cũng đã cải thiện sức chịu đựng và khả năng chạy xa hơn một chút mỗi lần tôi chạy. Điều này thậm chí đã tạo ra sự nhiệt tình hơn nữa, vì vậy tôi đã đi ra ngoài và mua một chiếc đồng hồ bấm giờ và quyển vở trắng được sử dụng làm nhật ký chạy bộ. Tôi thiết lập một vòng chạy hai dặm, và đánh dấu mỗi phần tư dặm. Trong nhật ký tôi ghi ngày, khoảng cách, thời gian, và cơ thể tôi cảm thấy thế nào trong mỗi lần chạy. Lúc bấy giờ tôi nghĩ mình đã rất tốt trên con đường chạy năm dặm, cho đến khi tôi nhận ra được loạt các vấn đề tiếp theo của mình. Lớn nhất đó là những ý nghĩ mâu thuẫn và mất tập trung đã tràn ngập tâm trí của tôi mỗi khi tôi quyết định tôi muốn đi ra ngoài và chạy. Tôi đã ngạc nhiên trước số lượng (và cường độ) về những lý do tôi tìm thấy cho việc không chạy: " Ngoài trời nóng [hay] lạnh quá", "Có vẻ như trời sắp mưa", "tôi vẫn còn một chút mệt mỏi từ lần chạy trước (mặc dù nó đã qua ba ngày)", " Không ai khác ngoài tôi biết điều này", hoặc phổ biến nhất là, " Tôi sẽ đi ngay sau khi chương trình truyền hình này kết thúc "(tất nhiên là tôi không bao giờ đi). Tôi không biết cách nào khác để đối phó với năng lượng tinh thần xung đột này, ngoại trừ việc chuyển hướng sự chú ý ý thức của tôi về những gì tôi đã cố gắng để hoàn thành. Tôi thực sự muốn chạy được năm dặm vào cuối mùa hè. Tôi thấy rằng đôi khi mong muốn của tôi đã mạnh hơn sự xung đột. Kết quả là, tôi đã xỏ được giày vào chân, thực sự bước ra ngoài, và bắt đầu chạy. Tuy nhiên, cũng có nhiều lần, những suy nghĩ mâu thuẫn và mất tập trung của tôi gây đã níu chân tôi. Trong thực tế, trong giai đoạn đầu, tôi ước tính rằng hai phần ba thời gian tôi đã không thể vượt được qua các năng lượng xung đột. Vấn đề tiếp theo tôi gặp phải là khi tôi bắt đầu tiếp cận những điểm mà tôi đã có thể chạy một dặm, tôi đã rất vui mừng với bản thân mình rằng nó đến với tôi, tôi sẽ cần phải có thêm một cơ chế nữa để có thể chạy được năm dặm. Tôi lý luận rằng một khi tôi đã đến điểm mà tôi có thể chạy hai hoặc ba dặm, tôi sẽ rất hài lòng với bản thân và tôi sẽ chẳng cần phải thực hiện thêm điều gì để đạt được mục tiêu năm dặm. Vì vậy, tôi đã thực hiện một quy tắc riêng cho bản thân mình. Bạn có thể gọi nó là quy tắc năm dặm. "Nếu tôi đã xỏ giày vào chân và đi ra ngoài bất chấp tất cả những suy nghĩ trái ngược nhau đang cố gắng giữ chân tôi lại, thì tôi cam kết bản thân mình sẽ chạy ít nhất một bước xa hơn so với lần cuối cùng tôi chạy." Sẽ không vấn đề gì nếu tôi chạy nhiều hơn một bước, nhưng chắc chắn không thể ít hơn một bước được. Khi đã đặt ra, tôi không bao giờ phá vỡ quy tắc này, và vào cuối mùa hè, tôi đã chạy được năm dặm.

Nhưng sau đó, một cái gì đó thực sự thú vị và hoàn toàn bất ngờ đã xảy ra trước khi tôi chạm đích. Khi tôi đã gần hoàn thành mục tiêu năm dặm của mình, từng chút một, những suy nghĩ mâu thuẫn bắt đầu tiêu tan. Cuối cùng nó đã không còn tồn tại nữa. Tại thời điểm đó, tôi phát hiện ra rằng nếu tôi muốn chạy, tôi đã hoàn toàn tự do để chạy mà không có bất kỳ kháng cự, xung đột, hoặc suy nghĩ cạnh tranh nào. Với những gì đã xảy ra, tôi thực sự đã ngạc nhiên (ít nhất là như thế). Kết quả là: Tôi đã chạy rất thường xuyên trong suốt 16 năm liên tiếp. Một số bạn có thể quan tâm, thì tôi chia sẻ là bây giờ tôi không chạy nhiều nữa vì cách đây 5 năm tôi quyết định chơi lại môn hockey trên băng. Hockey là một môn thể thao cực kỳ vất vả. Đôi khi tôi chơi tới bốn lần một tuần. Hãy tượng tượng ở độ tuổi của tôi và mức độ gắng sức mà môn thể thao này đòi hỏi, thì thường tôi phải mất một hoặc hai ngày để hồi phục, vì vậy tôi không còn nhiều thời gian để chạy nữa. Bây giờ, nếu bạn mang những kinh nghiệm này và đặt chúng vào bối cảnh của những gì chúng ta hiểu về bản chất của niềm tin, có một số quan sát chúng ta có thể thực hiện:

1. Ban đầu, mong muốn của tôi là một người chạy bộ đã không có nền tảng hỗ trợ trong hệ thống tinh thần của tôi. Nói cách khác, không có nguồn năng lượng khác (một khái niệm đòi hỏi biểu hiện tràn đầy sinh lực) phù hợp với mong muốn của tôi.

2. Tôi thực sự đã phải làm điều gì đó để tạo ra sự hỗ trợ đó. Để tạo ra một niềm tin rằng "Tôi là một vận động viên chạy bộ" đòi hỏi tôi phải tạo ra một loạt các kinh nghiệm phù hợp với niềm tin mới. Hãy nhớ rằng tất cả mọi thứ chúng ta nghĩ, nói, hoặc làm góp phần năng lượng cho một số niềm tin vào hệ thống tinh thần của chúng ta. Mỗi lần tôi phải trải qua một ý nghĩ mâu thuẫn và đã có thể tập trung lại thành công về mục tiêu của tôi, với đủ niềm tin để làm cho tôi mang giày chạy vào và ra khỏi cửa, tôi tang thêm năng lượng vào niềm tin rằng "Tôi là một người chạy bộ." Và, quan trọng hơn, tôi đã vô tình thu hút năng lượng ra khỏi tất cả các niềm tin trái ngược. Tôi nói vô tình vì có những kỹ thuật khác nhau được thiết kế đặc biệt để xác định và xử lý mâu thuẫn niềm tin, nhưng tại thời điểm đó trong cuộc sống của tôi, tôi đã không hiểu được động lực cơ bản của quá trình chuyển đổi tôi đã trải qua. Vì vậy, nó đã không xảy ra với tôi để tận dụng kỹ thuật đó cho tôi.

3. Bây giờ tôi có thể dễ dàng (từ góc độ tinh thần) thể hiện bản thân mình như là một người chạy bộ, vì "Tôi là một người chạy bộ." Đó là khái niệm tràn đầy sinh lực hiện nay là một phần hoạt động mang bản sắc của riêng tôi. Khi tôi lần đầu tiên bắt đầu chạy, tôi đã để xảy ra một số mâu thuẫn niềm tin về việc chạy. Kết quả là, tôi cần các kỹ thuật của tự kỷ luật bản thân để trở thành người chạy bộ. Bây giờ tôi không cần phải tự kỷ luật vì "tôi là người chạy bộ." Khi niềm tin của chúng ta hoàn toàn phù hợp với các mục tiêu hoặc ước muốn của chúng ta, thì không có nguồn gốc của xung đột năng lượng nữa. Nếu không có nguồn gốc của xung đột năng lượng, sau đó không có nguồn gốc của tư tưởng mất tập trung, bào chữa, duy lý, luận cứ, hoặc sai lầm (có ý thức hay tiềm thức).

4. Niềm tin có thể được thay đổi, và nếu nó có thể thay đổi một niềm tin, sau đó nó có thể thay đổi bất kỳ niềm tin nào, nếu bạn hiểu rằng bạn thực sự không thay đổi nó, bạn chỉ chuyển năng lượng từ một dạng này sang dạng khác. (Các hình thức của niềm tin nhằm mục tiêu cho sự thay đổi vẫn còn nguyên vẹn.) Vì vậy, hai niềm tin hoàn toàn trái ngược nhau có thể tồn tại trong hệ thống tinh thần của bạn, bên cạnh nhau. Nhưng nếu bạn vẽ xong

năng lượng từ một niềm tin và tràn đầy sinh lực hoàn toàn khác, không có mâu thuẫn tồn tại từ góc độ chức năng; chỉ có niềm tin rằng năng lượng sẽ có khả năng hoạt động như một lực lên tâm trí của bạn, lên nhận thức của bạn và giải thích các thông tin, và hành vi của bạn. Bây giờ, mục đích duy nhất của việc giao dịch một cách máy móc là để biến bạn thành một nhà giao dịch luôn thành công. Nếu có bất cứ điều gì trong môi trường tinh thần của bạn đó là mâu thuẫn với các nguyên tắc của việc tạo ra niềm tin rằng "Tôi là một nhà giao dịch luôn thành công", sau đó bạn sẽ cần phải sử dụng các kỹ thuật của tự kỷ luật để tích hợp các nguyên tắc như một ưu thế, là một phần chức năng riêng biệt của bạn. Một khi các nguyên tắc trở thành "bạn là ai", bạn sẽ không còn cần phải tự giác nữa, bởi vì quá trình "luôn nhất quán" sẽ trở nên dễ dàng. Nên nhớ rằng nhất quán không giống khả năng để đặt một lệnh giao dịch chiến thắng, hoặc thậm chí là một chuỗi giao dịch chiến thắng, bởi vì việc đưa vào một giao dịch chiến thắng không đòi hỏi bất cứ kỹ năng nào cả. Tất cả bạn phải làm là đoán một cách chính xác, đó là không có gì khác hơn so với đoán kết quả của việc tung đồng xu, trong khi đó nhất quán là một trạng thái của tâm lý rằng, một khi đã đạt được, sẽ không cho phép bạn "được" thay đổi theo cách khác. Bạn sẽ không phải cố gắng để nhất quán vì nó sẽ là một chức năng tự nhiên của riêng bạn. Trong thực tế, nếu bạn phải cố gắng, nó là một dấu hiệu cho thấy bạn đã không được tích hợp hoàn toàn các nguyên tắc thành công nhất quán như chiếm ưu thế, niềm tin không có mẫu thuẫn. Ví dụ, xác định trước rủi ro của bạn là một bước trong quá trình "trở nên nhất quán." Nếu phải mất bất kỳ nỗ lực đặc biệt để ấn định trước nguy rủi ro, nếu bạn phải nhắc nhở bản thân một cách có ý thức để làm điều đó, nếu bạn gặp phải bất kỳ suy nghĩ trái ngược nhau nào (nghĩa là trong suy nghĩ, cứ cố nói với bạn đừng làm việc đó), hoặc nếu bạn gặp phải một giao dịch mà bạn đã không xác định trước rủi ro, thì nguyên tắc này không phải là một ưu thế, nó không phải là một phần chức năng mang bản sắc riêng của bạn. Nó không biết "bạn là ai." Nếu nó biết, nó thậm chí sẽ không xảy ra với bạn nếu bạn không xác định trước các rủi ro của bạn. Nếu và khi tất cả các nguồn của xung đột đã được kích hoạt, thì sẽ không còn là một tiềm năng cho bạn có "được" bất kỳ cách nào khác. Những gì một khi đã là một cuộc đấu tranh sẽ trở nên hầu như không tốn sức. Khi đó, mọi người nghĩ chắc là bạn rất có kỷ luật (bởi vì bạn có thể làm một cái gì đó mà họ thấy khó khăn, và họ không thể làm được), nhưng sự thật thì bạn không có chút kỷ luật nào cả; bạn đơn giản chỉ đang thực hiện niềm tin theo một cách khác mà khiến bạn cư xử theo cách phù hợp với mong muốn, mục tiêu hay mục đích của bạn thôi.

TẠO MỘT NIỀM TIN TRÊN SỰ NHẤT QUÁN

Tạo một niềm tin rằng "Tôi là một người chiến thắng đều đặn" là mục tiêu chính, nhưng cũng giống như ý định của tôi để trở thành một vận động viên chạy bộ, đó là quá rộng và trừu tượng để thực hiện mà không đưa nó xuống thành một quá trình theo từng bước một. Vì vậy, những gì tôi sẽ làm là phá vỡ niềm tin này thành nhiều phần có thể xác định nhỏ nhất có thể và sau đó cung cấp cho bạn một kế hoạch để tích hợp từng phần như là một niềm tin xuyên suốt. Sau đây là những niềm tin nhỏ để giúp xây dựng SUY NGHĨ GIỐNG NHƯ NHÀ GIAO DỊCH với 185 khối sẽ cung cấp các cấu trúc cơ bản cho những gì tạo nên "một người chiến thắng đều đặn."

TÔI LÀ NGƯỜI CHIẾN THẮNG ĐỀU ĐẶN VÌ :

1. Tôi luôn xác định khách quan điểm lợi thế vào lệnh.
2. Tôi ấn định trước các nguy cơ của mỗi giao dịch.
3. Tôi hoàn toàn chấp nhận rủi ro hay tôi luôn sẵn sàng để giao dịch.
4. Tôi hành động dựa trên điểm lợi thế vào lệnh của tôi mà không chần chừ không do dự.
5. Tôi chi trả cho bản thân mình khi thị trường có sẵn tiền cho tôi.
6. Tôi liên tục giám sát tính nhạy cảm của tôi đối với những sai sót.
7. Tôi hiểu sự cần thiết tuyệt đối của các nguyên tắc thành công nhất quán và, do đó, tôi thề không bao giờ vi phạm !!!

Những niềm tin này là bảy nguyên tắc nhất quán. Để tích hợp các nguyên tắc này vào hệ thống thần kinh của bạn ở một mức nào đó thì yêu cầu bạn phải tạo ra cho mình một loạt các kinh nghiệm sao cho phù hợp với những nguyên tắc đó. Điều này cũng không khác gì cậu bé muốn chơi với chó hay mong muốn của tôi là trở thành một người chạy bộ. Trước khi cậu bé có thể chơi với một con chó, cậu bé đầu tiên đã phải thực hiện một số nỗ lực chỉ để được gần gũi với nó. Cuối cùng, giống như sự cân bằng năng lượng trong hệ thống tinh thần của mình thay đổi, cậu ta có thể chơi với con chó mà không có bất kỳ kháng cự nào từ bên trong. Để trở thành một người chạy bộ, tôi đã phải tạo ra những kinh nghiệm của việc chạy bộ bất chấp tất cả mọi thứ cản trở bên trong con người tôi. Cuối cùng, năng lượng đã dịch chuyển ngày càng nhiều hơn và ưu ái hơn cho định nghĩa mới về con người tôi, chạy đã trở thành một biểu tượng tự nhiên, một bản sắc riêng của tôi. Rõ ràng, những gì chúng ta đang cố gắng hoàn thành ở đây thì phức tạp hơn là trở thành một người chạy bộ hoặc vượt ve một con chó, nhưng những động lực cơ bản của quá trình này thì giống hệt nhau. Chúng ta sẽ bắt đầu với một mục tiêu cụ thể. Nguyên tắc đầu tiên của sự nhất quán đó là niềm tin, "Tôi xác định một cách khách quan khả năng của tôi." Từ khóa ở đây là khách quan. Khách quan có nghĩa là không có khả năng xác định, giải thích, và do đó nhận thức được bất kỳ thông tin thị trường nào cũng từ hai góc độ hoặc sẽ đau đớn hoặc sẽ phấn khích. Cách thức để trở nên khách quan đó là đứng ra bên ngoài niềm tin, giữ các mong muốn một cách trung lập và luôn đưa những nhân tố chưa được xác định vào để cân nhắc xem xét. Hãy nhớ rằng, bạn phải huấn luyện đặc biệt cho tâm trí của bạn phải thật khách quan và phải thật tập trung vào "khoảnh khắc hiện tại của dòng chảy cơ hội". Tâm trí chúng ta không tự nhiên nghĩ theo cách này hay cách khác, do đó, để có thể quan sát một cách khách quan, thì bạn phải học cách suy nghĩ từ quan điểm, góc nhìn của thị trường. Từ góc độ của thị trường, luôn có lực lượng không xác định (các nhà giao dịch) chờ đợi để hành động theo biến động giá. Vì vậy, từ quan điểm của thị trường ", từng giây phút thật sự là duy nhất", mặc dù thời điểm này thị trường có thể nhìn, có vẻ, hoặc cảm thấy giống giống như một số thời điểm đã in hình vào trí nhớ của bạn. Ngay khi bạn có thể đưa ra quyết định hoặc giả sử bạn biết những gì sẽ xảy ra tiếp theo, tự nhiên bạn sẽ cứ mong đợi như vậy là đúng. Tuy nhiên, những gì bạn biết, ít nhất là ở mức độ hợp lý của tư duy, chỉ có thể được xem là quá khứ duy nhất của bạn mà thôi, nó có thể không có bất kỳ mối liên hệ nào với những gì đang thực sự xảy ra từ quan điểm của thị trường. Tại thời điểm đó, bất kỳ phản ứng nào của thị trường mà không giống với mong đợi của bạn thì nhiều

khả năng nó sẽ mang lại sự đau đớn cho bạn. Để tránh gặp sự đau đớn, tâm trí của bạn sẽ tự động phản ứng, tránh đau đớn với cả hai cơ chế ý thức và tiềm thức, đối với bất kỳ sự khác biệt giữa những gì bạn mong đợi và những gì xảy ra trên thị trường. Những gì bạn sẽ trải nghiệm được thưởng được gọi là một "ảo giác." Trong trạng thái ảo giác, bạn sẽ không còn khách quan và bạn cũng không kết nối với "thời khắc hiện tại của dòng chảy cơ hội." Thay vào đó, bạn trở nên nhạy cảm và dễ dàng mắc tất cả các lỗi giao dịch điển hình (do dự, phản ứng quá sớm, không còn xác định được rủi ro của mình nữa, hoặc xác định được rủi ro nhưng lại không chấp nhận thua sớm mà lại để cho bị thua nhiều hơn, thoát lệnh thắng quá sớm, để cho lệnh thắng biến thành lệnh thua, dịch chuyển điểm cắt lỗ quá gần với điểm vào lệnh, bị dính điểm stop và ngồi nhìn thị trường chạy theo hướng mình đã kỳ vọng, hoặc giao dịch tỉ lệ quá lớn so với vốn chủ sở hữu). Năm sự thật cơ bản về thị trường sẽ giúp sự mong đợi của bạn một cách trung lập, giúp bạn tập trung tâm trí của mình trong "thời khắc hiện tại của dòng chảy cơ hội" (nó sẽ chia cắt thời điểm hiện tại với quá khứ của bạn), và, do đó, nó sẽ giúp loại bỏ khả năng mắc những lỗi sai sót của bạn. Khi bạn ngừng mắc lỗi giao dịch, bạn sẽ bắt đầu tin tưởng vào chính mình. Khi mà cảm giác tin tưởng của bạn tăng lên, khi đó, sẽ cảm giác tự tin của bạn cũng sẽ tăng theo. Tự tin của bạn càng lớn, bạn sẽ giao dịch càng dễ (hành động trên khả năng của bạn mà không cần chần chừ hay do dự). Năm sự thật cũng sẽ tạo ra một trạng thái của tâm lý, đó là bạn thực sự sẽ chấp nhận những rủi ro giao dịch. Khi bạn thực sự chấp nhận rủi ro, bạn sẽ bình an với bất cứ kết quả nào. Khi bạn đang bình an với kết quả bất kỳ, bạn sẽ cảm thấy thoải mái vô tư, với tư tưởng khách quan, bạn sẽ dễ dàng nhận thức và hành động theo bất cứ điều gì xảy ra trên thị trường (từ quan điểm của nó) tại bất kỳ "khoảng khắc hiện tại" nào. Mục tiêu đầu tiên là để tích hợp một niềm tin chủ đạo, "Tôi xác định khách quan các khả năng của tôi." Thách thức hiện nay là, làm thế nào để bạn đạt được điều đó? Làm thế nào để bạn biến mình thành một người luôn có thể nghĩ theo quan điểm của thị trường? Quá trình chuyển đổi bắt đầu với mong muốn của bạn và sẵn sàng để tái tập trung vào các đối tượng mong muốn của bạn (kỷ luật tự giác). Mong muốn là một yếu tố. Nó không phải trùng hợp hay không đồng ý với bất cứ điều gì mà bạn đang tin là đúng về bản chất của giao dịch. Một mong muốn rõ ràng nhằm thẳng vào một mục tiêu cụ thể là một công cụ rất mạnh mẽ. Bạn có thể sử dụng các yếu tố mong muốn của bạn để tạo ra một phiên bản hoàn toàn mới hoặc tầm vóc mới tới nhân hiệu của bạn; chuyển hóa năng lượng giữa hai hay nhiều khái niệm mâu thuẫn; hoặc thay đổi bối cảnh hay phân cực những kỷ ức từ tiêu cực sang tích cực. Tôi chắc rằng bạn đã quen thuộc với câu nói: "Nâng tầm tâm thức của bạn." Hàm ý của "nâng tầm tâm thức của chúng ta" có nghĩa là chúng ta quyết định chính xác những gì chúng ta mong muốn thật sự rõ ràng (hoàn toàn không chút nghi ngờ) và với rất nhiều niềm tin rằng không có gì cản trở ta, kể cả bên trong lẫn bên ngoài. Nếu có đủ nhân tố hậu thuẫn đằng sau quyết tâm của chúng ta, thì có thể sẽ có một sự thay đổi lớn trong cấu trúc tinh thần của chúng ta gần như ngay lập tức. Xóa bỏ kích hoạt những xung đột bên trong con người không phải là chức năng của thời gian; mà đó là một chức năng của sự tập trung vào mong muốn (mặc dù nó có thể mất một thời gian đáng kể để có thể đến được điểm mà chúng ta thực sự nâng tầm tâm thức). Nếu không, trong trường hợp không rõ ràng và không có niềm tin, thì kỹ thuật của kỷ luật tự giác, theo thời gian, sẽ vận hành khá yếu ớt (dĩ nhiên, nếu bạn sẵn sàng sử dụng nó). Để đạt được điều đó, bạn phải "nâng tầm cho tâm thức của bạn," với càng nhiều niềm tin và càng rõ ràng càng tốt, nó quan trọng

hơn bất cứ điều gì khác mà bạn mong muốn về sự nhất quán (trạng thái tâm lý của niềm tin, sự tự tin, và khách quan) từ giao dịch của bạn. Điều này là cần thiết vì nếu bạn giống như hầu hết các giao dịch, bạn sẽ được đối mặt với một lực lượng xung đột rất đáng gờm. Ví dụ, nếu bạn đã từng có một giao dịch lớn ngẫu hứng từ việc bắt được một xu hướng lớn, để gây ấn tượng với gia đình và bạn bè của bạn, để làm một anh hùng, để được một phần thưởng ngẫu nhiên, để chứng minh dự đoán của mình là đúng, hoặc cho bất kỳ lý do nào khác mà không có gì để chứng minh cho sự nhất quán, sau đó bạn sẽ tìm thấy sức mạnh của những động cơ khác sẽ không chỉ đóng vai trò là một trở ngại cho các bài tập về giao dịch, tôi đang làm cho bạn thấy rất khó, thậm chí nó có thể đủ mạnh để khiến bạn khỏi làm các bài tập về giao dịch. Bạn còn nhớ cậu bé không có mong muốn giống như những đứa trẻ khác và tương tác với những con chó? Về bản chất, cậu ta quyết định sống với những mâu thuẫn giữa niềm tin tích cực tối thiểu đó là không phải tất cả những con chó nguy hiểm và bản chất thật cậu bé, với niềm tin tiêu cực thì tất cả các con chó đều nguy hiểm. Cậu bé có khả năng nhận thức con chó thân thiện, nhưng đồng thời cậu lại thấy không thể nào tương tác được với chúng. Trừ khi cậu ta muốn thay đổi nó, sự mất cân bằng năng lượng giữa hai niềm tin này chính xác nó sẽ ở lại với suốt toàn bộ cuộc đời cậu bé. Thậm chí để bắt đầu quá trình này, bạn có muốn sự nhất quán nhiều đến mức mà bạn sẽ sẵn sàng từ bỏ tất cả những lý do khác, động cơ khác, hoặc các kế hoạch giao dịch mà không phù hợp với quá trình tích hợp các niềm tin đó tạo sự nhất quán. Một mong muốn mãnh liệt rõ ràng là một điều kiện tiên quyết tuyệt đối nếu bạn muốn cho quá trình này hoạt động hiệu quả.

Bài tập: HỌC CÁCH GIAO DỊCH VÀ TẠO RA LỢI THẾ GIỐNG NHƯ MỘT SÒNG BÀI

Mục tiêu của bài tập này là để thuyết phục bản thân bạn rằng giao dịch đơn giản chỉ là một trò chơi xác suất (số), không có nhiều khác biệt so với cách kéo tay cầm một cái máy. Ở cấp độ vi mô, các kết quả của cá nhân xuất hiện một cách độc lập và ngẫu nhiên trong mối quan hệ với nhau. Ở cấp độ vĩ mô, các kết quả trong một loạt các giao dịch sẽ tạo ra kết quả nhất quán. Từ một quan điểm xác suất, điều này có nghĩa là thay vì là người chơi kéo máy, là một nhà giao dịch, bạn cũng có thể là một casino, nếu:

1. Bạn có một khả năng đó là thực sự đặt tỉ lệ thành công theo hướng lợi thế của bạn;
2. Bạn có thể suy nghĩ về giao dịch trong theo cách đúng đắn hơn (năm sự thật cơ bản); và
3. Bạn có thể làm tất cả mọi thứ bạn cần phải làm trong để thực hiện một loạt các giao dịch. Sau đó, như các sòng bạc, bạn sẽ sở hữu các trò chơi và có một trở thành một người luôn chiến thắng.

THIẾT LẬP BÀI TẬP. Chọn một thị trường.

Chọn một chứng khoán hay hợp đồng tương lai đang được giao dịch để thực hiện giao dịch. Không quan trọng nó cái là gì, miễn là nó có tính thanh khoản và bạn có thể đủ khả năng yêu cầu ký quỹ giao dịch ít nhất ba trăm cổ phần hoặc ba trăm hợp đồng tương lai cho mỗi giao dịch.

Chọn một tập hợp các biến thị trường để xác định một khả năng. Điều này có thể thực hiện trên bất kỳ hệ thống giao dịch nào mà bạn muốn. Hệ thống giao dịch hoặc phương pháp bạn chọn có thể là toán học, cơ học, hoặc thị giác (dựa trên mô hình

trong biểu đồ giá). Nó không quan trọng cho dù cá nhân bạn tự thiết kế hệ thống hoặc bạn mua nó từ người khác, cũng không cần bạn phải mất một thời gian dài hoặc quá cầu kỳ cố gắng để tìm kiếm hoặc phát triển các hệ thống tốt nhất hay đúng nhất. Bài tập này không phải là về phát triển hệ thống và nó không phải là một bài kiểm tra khả năng phân tích của bạn. Trong thực tế, các biến mà bạn chọn thậm chí có thể được coi là bình thường theo tiêu chuẩn nhất của hầu hết các nhà giao dịch, bởi vì những gì bạn sẽ học hỏi từ làm bài tập này không phụ thuộc vào việc bạn thực sự kiếm tiền. Nếu bạn xem bài tập này một khoản chi phí giáo dục, nó sẽ cắt giảm số lượng thời gian và công sức bạn có thể chi trả để cố gắng tìm các khả năng sinh lời cao nhất. Một số bạn có thể phân vân, nhưng tôi sẽ không đưa ra khuyến nghị cụ thể về những hệ thống hoặc các biến bạn nên sử dụng, bởi vì tôi cho rằng hầu hết những người đọc cuốn sách này đã cũng đã được học rất tốt về phân tích kỹ thuật. Nếu bạn cần trợ giúp thêm, có hàng trăm đầu sách về chủ đề này, cũng như các nhà cung cấp hệ thống rất sẵn sàng bán cho bạn những ý tưởng của họ. Tuy nhiên, nếu bạn đã rất nỗ lực thực sự để làm điều này một mình nhưng vẫn gặp vấn đề trong việc chọn một hệ thống, bạn có thể liên hệ với tôi tại markdouglas.com hoặc tradinginthezone.com và tôi sẽ cho bạn một số giải pháp. Bất kể hệ thống nào bạn chọn để sử dụng phải phù hợp với các thông số kỹ thuật sau đây.

VÀO LỆNH

Các biến mà bạn sử dụng để xác định các khả năng của bạn có thể hoàn toàn chính xác. Hệ thống này phải được thiết kế sao cho nó không yêu cầu bạn phải thực hiện bất kỳ quyết định chủ quan hoặc phán quyết về việc giao dịch của bạn là hiện tại. Nếu thị trường đang hướng theo một cách phù hợp với các biến theo hệ thống của bạn, sau đó bạn có một giao dịch; nếu không, sau đó bạn không có giao dịch. Giai đoạn! Không có yếu tố không liên quan hoặc ngẫu nhiên khác có thể nhập vào giao dịch.

THOÁT LỆNH CẮT LỖ.

Các điều kiện tương tự áp dụng để nhận ra một giao dịch mà không hiệu quả. Phương pháp của bạn phải cho bạn biết chính xác bạn cần rủi ro bao nhiêu để thực hiện một giao dịch. Luôn luôn có một điểm tối ưu mà tại đó khả năng của một giao dịch không hiệu quả phải được giảm thiểu, đặc biệt là trong mối quan hệ với khả năng lợi nhuận, thì bạn nên cắt lỗ sớm, làm sạch tâm trí của mình để thực hiện các giao dịch tiếp theo. Hãy để cơ cấu thị trường xác định nơi nào là điểm tối ưu, thay vì sử dụng một số tiền tùy tiện và nghĩ rằng bạn sẵn sàng chấp nhận rủi ro cho giao dịch. Trong mọi trường hợp, bất cứ hệ thống bạn chọn, nó có phải là hoàn toàn chính xác, đòi hỏi không được ra quyết định chủ quan.

Một lần nữa, không có biến không liên quan hoặc ngẫu nhiên có thể nhập vào hệ thống.

Khung thời gian. Phương pháp giao dịch của bạn có thể thực hiện ở bất kỳ khung thời gian nào phù hợp với bạn, nhưng tất cả các tín hiệu vào lệnh và thoát lệnh của bạn phải được thực hiện trong một khung thời gian. Ví dụ, nếu bạn sử dụng các biến mà xác định một sự hỗ trợ cụ thể và mô hình kháng cự trên thanh biểu đồ 30 phút, sau đó rủi ro và mục tiêu lợi nhuận tính toán của bạn cũng phải được xác định trong một khoảng thời gian 30 phút. Tuy nhiên, giao dịch trong một khoảng thời gian

không ngăn cản bạn sử dụng các khung thời gian khác để tham khảo. Ví dụ, bạn có thể có một bộ lọc với một quy tắc nói rằng, bạn sẽ chỉ giao dịch theo hướng của xu hướng chính. Có một câu châm ngôn về giao dịch có từ rất lâu: "Xu hướng là bạn." Nó có nghĩa là bạn có một xác suất thành công cao hơn khi bạn giao dịch theo hướng của xu thế lớn, nếu có. Trong thực tế, giao dịch có rủi ro thấp nhất, với xác suất thành công cao nhất, xảy ra khi bạn đang mua dips (hỗ trợ) trong một thị trường có xu hướng lên hoặc bán (kháng cự) trong một thị trường xu hướng xuống. Để minh họa cho quy tắc này hoạt động như thế nào, giả sử bạn đã chọn chính xác trong việc xác định mô hình hỗ trợ và kháng cự trong một khung thời gian 30 phút là giao dịch của bạn. Quy tắc là bạn chỉ giao dịch theo hướng của xu hướng chính. Một xu hướng thị trường được định nghĩa là một loạt các mức cao cao hơn và thấp cao hơn cho một xu hướng tăng và ngược lại có một loạt các mức cao thấp hơn và thấp thấp hơn cho xu hướng xuống. Khung thời gian mà càng dài, xu hướng càng rõ hơn, do đó, một xu hướng thị trường trên một biểu đồ ngày thì rõ hơn so với xu hướng thị trường trên biểu đồ 30 phút. Vì vậy, các xu hướng trên biểu đồ hàng ngày sẽ được ưu tiên hơn các xu hướng trên biểu đồ 30 phút biểu và sẽ được coi là xu hướng chính. Để xác định hướng của xu thế lớn, nhìn vào những gì đang xảy ra trên một biểu đồ thanh hàng ngày. Nếu xu hướng ngày mà tăng, thì bạn chỉ tìm kiếm một điểm bán ra hoặc bán xuống đến điểm mà khả năng của bạn xác định hỗ trợ trên biểu đồ 30 phút. Tại điểm mà bạn sẽ trở thành người mua. Mặt khác, nếu xu hướng ngày đi xuống, bạn chỉ đi để tìm kiếm một lệnh bán lên đến điểm mà khả năng của bạn xác định đó là một mức kháng cự để bán ra trên biểu đồ 30. Mục tiêu của bạn là xác định, trong một thị trường xu hướng xuống, thì nó có thể xuống bao nhiêu trên cơ sở trong ngày và vẫn không vi phạm đối xứng của các xu hướng dài. Trong một thị trường lên và có xu hướng, mục tiêu của bạn là để xác định như thế nào đến nay nó có thể bán ra trên một cơ sở trong ngày mà không vi phạm đối xứng của các xu hướng dài. Thường có rất ít rủi ro liên quan đến những hỗ trợ và kháng cự trong ngày, bởi vì bạn không cần phải để cho thị trường đi rất xa vượt qua những điểm đó để cho bạn biết giao dịch không thực hiện được.

CHỐT LỜI

Tin hay không tin, tất cả các kỹ năng một người cần phải học để trở thành nhà giao dịch thành công nhất quán, thì học để chốt lời nhuận có lẽ là kỹ năng khó làm chủ nhất. Có vô số lý do cá nhân, với yếu tố tâm lý thường rất phức tạp, cũng như hiệu quả của phân tích thị trường, tham gia vào giao dịch. Thật không may, vấn đề phân loại ma trận phức tạp này đã vượt xa phạm vi của cuốn sách này. Tôi nói việc này ra để các bạn, những người có thể đã đánh bại chính mình, ko thể lấy được tiền về, có thể thư giãn và tự thưởng cho mình một hơi thở. Ngay cả sau khi bạn đã có được tất cả các kỹ năng khác, nó có thể mất một thời gian rất lâu trước khi bạn có thể lấy được tiền. Đừng thất vọng. Có một cách để thiết lập một cơ chế chốt lời và ít nhất thì nó cũng đáp ứng các mục tiêu của nguyên tắc thứ năm của sự nhất quán ("Tôi trả tiền bản thân mình khi thị trường có tiền sẵn cho tôi"). Nếu bạn đang thiết lập một niềm tin vào bản thân rằng bạn là một người luôn chiến thắng, sau đó bạn sẽ phải tạo ra những kinh nghiệm tương ứng với niềm tin đó. Vì mục tiêu của niềm tin là chiến thắng một cách nhất quán, làm thế nào bạn có lợi nhuận trong giao dịch chiến thắng là rất quan trọng. Đây chỉ là một phần của bài tập trong đó bạn sẽ có một mức độ tùy theo quyết định về những gì bạn làm. Những tiền đề cơ bản là, trong một giao dịch

chiến thắng, bạn không bao giờ biết được thị trường sẽ đi bao xa theo hướng của bạn. Thị trường hiếm khi đi lên thẳng hoặc xuống thẳng. (Rất nhiều cổ phiếu Internet NASDAQ vào mùa thu năm 1999 là một trường hợp ngoại lệ.) Thông thường, thị trường đi lên và sau đó xuống lại một số điểm của xu hướng tăng rồi mới đi lên; hoặc đi xuống và sau đó lên lại một số điểm rồi di chuyển xuống phía dưới. Những tỷ lệ lên xuống như vậy có thể làm cho nó rất khó để giữ một giao dịch chiến thắng. Bạn sẽ cần phải là một chuyên gia phân tích cực kỳ tinh vi và mục tiêu là phải phân biệt được giữa một hồi phục bình thường, khi thị trường vẫn có khả năng di chuyển theo hướng ban đầu giao dịch của bạn, và một hồi phục không phải là bình thường, khi tiềm năng cho bất kỳ dịch chuyển nào theo hướng ban đầu của giao dịch của bạn được giảm đi rất nhiều, nếu không muốn nói là không tồn tại. Nếu bạn không bao giờ biết thị trường sẽ đi theo hướng của bạn bao xa, vậy thì khi nào và làm thế nào để bạn có lợi nhuận? Câu hỏi khi nào là một chức năng của khả năng đọc thị trường của bạn và lựa chọn những điểm có khả năng nhất để dừng lại. Trong trường hợp không có khả năng để làm điều này một cách khách quan, những hành động tốt nhất từ góc độ tâm lý là để phân chia vị trí của bạn làm ba phần, và chia ra các vị trí như thị trường dao động theo hướng thuận lợi của bạn. Nếu bạn đang giao dịch hợp đồng tương lai, điều này có nghĩa là bạn phải đặt tối thiểu cho một giao dịch ít nhất ba (hoặc bốn) hợp đồng. Đối với cổ phiếu, đơn vị nhỏ nhất là bất kỳ số lượng cổ phiếu mà là chia hết cho ba (hoặc bốn), do đó bạn không có số dư lẻ. Dưới đây là cách tôi chia ra các vị trí chiến thắng. Khi tôi lần đầu tiên bắt đầu giao dịch, đặc biệt là trong ba năm đầu tiên (năm 1979 đến năm 1981), tôi rất kỹ lưỡng và thường xuyên phân tích các kết quả của các hoạt động giao dịch của tôi. Một trong những điều tôi phát hiện ra là tôi hiếm khi bị dừng lại và kết thúc một giao dịch thua, không cần thị trường lúc đầu sẽ có ít nhất di chuyển một chút theo hướng của tôi mong muốn. Tính trung bình, chỉ có một trên mười giao dịch thì tôi mới bị thua sớm ngay lập tức vì thị trường không đi theo hướng của tôi. Còn lại tỉ lệ 25 đến 30 phần trăm các giao dịch tôi bị thua cuộc, thị trường thường đi theo hướng của tôi ba hoặc bốn tics trước khi đổi hướng và loại tôi ra khỏi cuộc chơi. Tôi tính ra rằng nếu tôi có thói quen ăn ít nhất một phần ba mục tiêu thôi, tức là mỗi khi thị trường đã cho tôi ba hoặc bốn tics, thì vào cuối năm tiền lời cộng dồn lại sẽ là một khoản khá lớn để trang trải các chi phí của tôi. Tôi đã đúng. Cho đến ngày nay, tôi luôn luôn, không chần chừ hay do dự, tôi chốt lời ngay một phần thắng bất cứ khi nào thị trường cho tôi dù chỉ một ít. Bao nhiêu thì có thể là phụ thuộc vào thị trường; nó sẽ là một số tiền khác nhau trong từng trường hợp. Ví dụ, với Trái phiếu Kho bạc kỳ hạn, tôi chốt lời một phần ba mục tiêu khi tôi thắng được bốn tics. Với thị trường S & P, tôi chốt lời target 1/3 đầu tiên là từ 1,5 tới 2 điểm. Đối với giao dịch trái phiếu, tôi thường không cho phép rủi ro nhiều hơn sáu tics để tìm ra giao dịch có khả thi hay không. Sử dụng giao dịch ba hợp đồng làm ví dụ và đây là cách mà nó hoạt động: Nếu tôi vào một lệnh và thị trường ngay lập tức đi ngược lại với tôi mà không đem lại cho tôi ít nhất bốn tics đầu tiên, tôi sẽ dừng lại, thoát lệnh và chấp nhận mất 18-tic, nhưng như tôi đã nói, điều này không xảy ra thường xuyên. Nhiều khả năng, giao dịch di chuyển theo hướng lợi thế của tôi một số lượng nhỏ trước khi tôi trở thành người thua cuộc. Nếu nó đi theo hướng lợi thế của tôi với ít nhất bốn tics, tôi chốt lời bốn tics cho một hợp đồng. Những gì tôi đã làm được đó là giảm tổng rủi ro được 10 tics trên hai hợp đồng. Nếu thị trường sau đó loại tôi ra khỏi cuộc chơi ở hai hợp đồng còn lại, thì tôi sẽ mất chỉ có 8 tics. Nếu tôi không thua hai hợp đồng còn lại và thị trường di chuyển theo

hướng của tôi, thì tôi lại chốt lời tiếp tại điểm mà mục tiêu lợi nhuận được xác định trước. Điều này được dựa trên một số khung thời gian hỗ trợ hoặc kháng cự dài hơn, hoặc trên các điểm thử thách cao hay thấp trước đó. Khi tôi chốt lợi nhuận 2/3, tôi đồng thời cũng di chuyển stop-loss đến điểm vào lệnh ban đầu của tôi. Bây giờ tôi có một lợi nhuận ròng trên giao dịch này bất kể chuyện gì xảy ra với target thứ ba cuối cùng của giao dịch này. Nói cách khác, bây giờ tôi có một "cơ hội không có rủi ro." Tôi không thể nhấn mạnh hơn và nhà xuất bản cũng không thể làm cho chữ trên trang này đủ lớn để nhấn mạnh tầm quan trọng của việc này dành cho bạn được trải nghiệm những trạng thái "cơ hội không có rủi ro." Khi bạn thiết lập một tình trạng trong đó có "cơ hội không có rủi ro," không có cách nào để thua được trừ khi có cái gì đó rất không bình thường xảy ra, ví dụ thị trường chạy mạnh, điểm giới hạn lên hoặc giới hạn xuống di chuyển mạnh qua điểm chốt lỗ của bạn. Còn nếu, trong những điều kiện bình thường, thì không có cách nào để mất, bạn sẽ có được trải nghiệm mà cảm thấy rất thư giãn trong khi giao dịch, trạng thái tâm trí rất thanh thoi. Để minh họa điều này, hãy tưởng tượng rằng bạn đang ở trong một giao dịch thắng; thị trường được di chuyển rất tốt theo hướng của bạn, nhưng bạn chưa hề có một đồng lợi nhuận nào bởi vì bạn nghĩ rằng nó sẽ đi xa hơn nữa. Tuy nhiên, thay vì đi xa hơn, thị trường quay đầu trở lại hoặc đến rất gần đến điểm vào lệnh ban đầu của bạn. Bạn hoảng sợ và, kết quả là, bạn tắt giao dịch, bởi vì bạn không muốn để cho một giao dịch từ thắng chuyển sang thua. Nhưng ngay sau khi bạn thoát lệnh, thị trường lại chạy ngay lại theo hướng mà bạn đang ra sẽ có một giao dịch thắng. Nếu bạn chốt lời một chút bằng cách đặt nhiều mục tiêu chốt lời, để đặt mình vào cơ hội giao dịch hoàn toàn không có rủi ro, thì khi đó chắc rằng bạn sẽ không cảm thấy hốt hoảng, không có bất kỳ căng thẳng hay lo lắng nào. Tôi vẫn còn có một phần ba vị trí chốt lời còn lại. Làm gì bây giờ? Tôi tìm kiếm những điểm mà thị trường có nhiều khả năng sẽ đi tới đó. Đây thường là một điểm cao hơn hay thấp hơn trong một khung thời gian dài hơn. Tôi đặt điểm chốt lời ngay dưới điểm thị trường chạm tới nếu đánh lên hoặc ngay trên vị trí này nếu đánh xuống. Tôi đặt lệnh chỉ trên hoặc dưới vì tôi không quan tâm mất một vài ticks trong một giao dịch. Tôi đã tìm thấy trong những năm qua rằng không đáng để cố gắng để làm điều đó. Một yếu tố khác mà bạn cần phải xem xét đó là tỷ lệ rủi ro so với phần thưởng của bạn. Tỷ lệ rủi ro so với phần thưởng là giá trị bao nhiêu đồng đô la nguy cơ bạn phải mất để đạt được lợi nhuận tiềm năng. Lý tưởng nhất, tỷ lệ rủi ro so với phần thưởng của bạn nên có ít nhất 3: 1, có nghĩa là bạn chỉ mạo hiểm một đô la cho ba đô la lợi nhuận tiềm năng. Nếu điểm lợi thế của bạn và cách bạn đặt mục tiêu lợi nhuận trong một giao dịch mà sẽ mang lại cho bạn một tỉ lệ 3: 1 rủi ro so với phần thưởng, thì với tỷ lệ giao dịch thành công của bạn có thể được ít hơn 50 phần trăm thì bạn vẫn luôn có tiền đều đặn. Một tỉ lệ 3: 1 rủi ro so với phần thưởng là rất lý tưởng. Tuy nhiên, đối với mục đích của bài tập này, không quan trọng đó là cái gì, cũng chẳng quan trọng bạn đặt chỉ tiêu lợi nhuận hiệu quả như thế nào, cho tới khi bạn đã thực hiện nó. Bạn hãy làm tốt nhất có thể để mang lại cho mình mức lợi nhuận hợp lý khi thị trường có sẵn tiền. Mỗi giao dịch thành công sẽ đóng góp vào niềm tin của bạn rằng bạn là một người chiến thắng đều đặn. Tất cả những con số cuối cùng sẽ cộng hưởng lại và đóng góp nhiều hơn vào niềm tin của bạn, vào khả năng chiến thắng đều đặn của bạn trở nên mạnh mẽ hơn.

GIAO DỊCH THỬ NGHIỆM

Các nhà giao dịch điển hình thường sống hay chết (cảm xúc) với kết quả của giao dịch gần đây nhất. Nếu đó là một chiến thắng, Anh ta sẽ sẵn sàng giao dịch tiếp theo; còn nếu thua, anh ta sẽ bắt đầu đặt câu hỏi về khả năng của chính mình. Để tìm ra những mô hình hiệu quả, hiệu quả tốt như thế nào, và cả những gì không tốt, thì chúng ta cần tiếp cận một cách có hệ thống, một cách mà trong đó không có bất kỳ biến số ngẫu nhiên nào. Điều này có nghĩa là chúng ta phải mở rộng định nghĩa về sự thành công hay thất bại từ một số giao dịch nhỏ lẻ của nhà giao dịch điển hình sang một thử nghiệm khoảng 20 giao dịch, hoặc hơn. Bất kỳ điểm lợi thế nào bạn quyết định đặt lệnh sẽ được dựa trên một số số lượng giới hạn các biến của thị trường hoặc các mối quan hệ giữa các biến đo lường tiềm năng của thị trường để di chuyển lên hoặc xuống. Từ góc độ của thị trường, mỗi nhà giao dịch vào lệnh hoặc thoát lệnh có thể xem như một lực lượng tạo ra biến động dịch chuyển của giá và, do đó, đây là một biến thị trường. Không có khả năng nào hoặc hệ thống kỹ thuật nào có thể biết được lý do mà các nhà giao dịch đưa ra quyết định vào lệnh hay thoát lệnh. Kết quả là, bất kỳ tập hợp các biến thị trường để định nghĩa một điểm lợi thế nào đó nó giống như một bản chụp lại của một cái gì diễn ra nhưng nó rất mong manh, chỉ chụp lại một phần giới hạn của tất cả các khả năng. Khi bạn áp dụng bất kỳ tập hợp các biến trên thị trường, nó có thể có kết quả rất tốt trong một khoảng thời gian nhất định, nhưng sau một thời gian bạn có thể thấy rằng tính hiệu quả của nó sẽ giảm bớt. Đó là bởi vì sự đa dạng cơ bản của sự tương tác giữa tất cả những người tham gia (thị trường) đang thay đổi. Nhưng nhà giao dịch mới, họ vào thị trường với những ý tưởng độc đáo của riêng của họ về những gì là cho là cao và những gì là thấp, và lại có những nhà giao dịch khác rời thị trường. Từng chút một, những thay đổi này ảnh hưởng đến sự đa dạng cơ bản của cách mà thị trường dao động. Không có ảnh chụp nào (của các biến) có thể chụp những thay đổi rất tinh tế này để đưa vào xem xét phân tích. Bạn có thể bù đắp cho những thay đổi tinh tế, đa dạng cơ bản sự dịch chuyển của thị trường và vẫn duy trì một cách tiếp cận phù hợp bằng cách giao dịch trong các mẫu thử nghiệm. Cỡ mẫu của bạn có thể đủ lớn để cung cấp cho các biến của bạn một thử nghiệm công bằng và đầy đủ, nhưng tại cùng một thời gian đủ nhỏ để nếu hiệu quả của nó giảm đi, bạn có thể phát hiện nó trước khi bạn mất một số tiền quá mức. Tôi đã tìm thấy rằng một cỡ mẫu tối thiểu là 20 giao dịch đáp ứng cả hai yêu cầu này.

Thử nghiệm. Một khi bạn quyết định một tập hợp các biến cho phù hợp với những đặc điểm cụ thể này, bạn cần phải kiểm tra chúng để xem chúng hoạt động tốt như thế nào. Nếu bạn có phần mềm thích hợp để làm điều này, thì bạn có lẽ đã quen thuộc với các công việc. Nếu bạn không có phần mềm thử nghiệm, bạn có thể chuyển các biến của bạn và thuê dịch vụ thử nghiệm để làm điều đó cho bạn. Nếu bạn cần tư vấn về dịch vụ thử nghiệm, liên hệ với tôi tại markdouglas.com hoặc tradinginthezone.com để được giới thiệu. Trong mọi trường hợp, hãy nhớ rằng mục tiêu của bài tập này là sử dụng giao dịch như một phương tiện để học cách suy nghĩ khách quan (theo quan điểm của thị trường), như thể bạn là một nhà điều hành sòng bài. Ngay bây giờ, hiệu quả của hệ thống phần mềm của bạn như thế nào không quan trọng, nhưng điều quan trọng là bạn có một ý tưởng tốt về những gì bạn có thể mong đợi một tỉ lệ thắng thua (số lượng giao dịch thắng so với số lượng giao dịch thua trong cỡ mẫu thử nghiệm của bạn).

Chấp nhận rủi ro. Một yêu cầu của bài tập này là bạn biết trước chính xác rủi ro của bạn mỗi lần giao dịch trong 20 mẫu giao dịch. Như bạn đã biết, biết rủi ro và chấp nhận rủi ro là hai việc khác nhau. Tôi muốn bạn cảm thấy thoải mái và dễ chịu nhất có thể, với giá trị đồng đô la có thể rủi ro mà bạn đang dùng trong bài tập này. Bởi vì các bài tập đòi hỏi bạn phải sử dụng một cỡ mẫu 20 giao dịch, rủi ro tiềm năng là bạn sẽ mất hết tất cả 20 giao dịch. Điều này rõ ràng là kịch bản cho trường hợp xấu nhất. Và cũng có khả năng bạn sẽ toàn thắng tất cả 20 giao dịch, nghe có vẻ hơi khó đấy. Tuy nhiên, nó là một khả năng có thể xảy ra. Vì vậy, bạn nên thiết lập các bài tập theo cách mà bạn có thể chấp nhận rủi ro (theo giá trị đồng đô la) đó là mất hết tất cả 20 giao dịch. Ví dụ, nếu bạn đang giao dịch S & P Future, khả năng chịu đựng của bạn có thể là bạn sẽ chịu rủi ro mất 3 points (12 ticks) trên một hợp đồng để tìm kiếm cơ hội giao dịch đó có hiệu quả hay không. Bài tập này yêu bạn phải giao dịch tối thiểu 3 hợp đồng cho mỗi giao dịch, tổng giá trị rủi ro của mỗi giao dịch là \$2250, nếu bạn sử dụng những hợp đồng lớn. Nếu bạn thua tất cả 20 giao dịch thì tổng cộng rủi ro là \$ 45.000. Bạn có thể không được thoải mái mạo hiểm \$ 45,000 cho bài tập này. Nếu bạn không thoải mái, bạn có thể làm giảm rủi ro bằng cách giao dịch hợp đồng mua bán S & P mini (EMini). Nó chỉ bằng một phần năm giá trị của các hợp đồng lớn, vì vậy số tiền rủi ro trong mỗi giao dịch xuống còn \$ 450 và tổng số tiền rủi ro cho tất cả 20 giao dịch là \$ 9,000. Bạn có thể làm điều tương tự nếu bạn đang kinh doanh cổ phiếu: Chỉ cần tiếp tục giảm số lượng cổ phiếu mỗi giao dịch cho đến khi bạn nhận được đến một điểm mà bạn cảm thấy thoải mái với tổng số tiền rủi ro cho tất cả 20 giao dịch. Điều mà tôi không muốn bạn làm đó là thay đổi thông số rủi ro đã được thiết lập để đáp ứng mức độ thoải mái của bạn. Nếu, dựa trên nghiên cứu của bạn, bạn đã xác định rằng rủi ro 3 points trong giao dịch S & P là khoảng cách tối ưu, bạn phải để cho thị trường giao dịch kháng cự lại điểm lợi thế của bạn để cho bạn biết nó là khoảng cách an toàn, vậy thì bạn hãy cứ để 3 points. Bạn chỉ được thay đổi biến số này khi nó được bảo đảm từ góc độ phân tích kỹ thuật. Nếu bạn đã làm mọi thứ có thể để giảm thiểu rủi ro và bạn thấy rằng bạn vẫn không hài lòng với tổng giá trị đồng đô la có thể mất trên tất cả 20 giao dịch, thì tôi đề nghị bạn làm bài tập với một dịch vụ môi giới mô phỏng. Với một dịch vụ môi giới mô phỏng, tất cả mọi thứ về quá trình vào lệnh và thoát lệnh ra khỏi các giao dịch, bao gồm các báo cáo các lệnh đã thực hiện và phí môi giới, nó chính xác giống như với một công ty môi giới thực tế, ngoại trừ các giao dịch không thực sự tham gia vào thị trường. Kết quả là, bạn thực sự không có một chút rủi ro nào. Một dịch vụ môi giới mô phỏng là một công cụ tuyệt vời để thực hành với thời gian thực, trong điều kiện thị trường thực tế; nó cũng là một công cụ tuyệt vời để thử nghiệm một hệ thống giao dịch. Có thể có nhiều dịch vụ kiểu khác, nhưng dịch vụ kiểu này mà tôi biết đó là Auditrack.com.

Làm bài tập. Khi bạn có một tập hợp các biến mà phù hợp với các thông số kỹ thuật được mô tả chi tiết, bạn biết chính xác những gì mỗi lần giao dịch là sẽ cần chi phí bao nhiêu để tìm ra kết quả, bạn có một kế hoạch để chốt lời, và bạn biết những gì bạn có thể mong đợi một chiến thắng với tỷ lệ thắng thua cho cỡ mẫu của bạn, sau đó bạn đã sẵn sàng để bắt đầu bài tập. Các quy tắc rất đơn giản: Giao dịch hệ thống của bạn chính xác như những gì bạn đã thiết kế. Điều này có nghĩa là bạn phải cam kết với chính mình để giao dịch ít nhất là 20 lần tiếp theo chứ không chỉ giao dịch một hoặc đôi tiếp theo, tất cả phải là 20, bất chấp chuyện gì xảy ra. Bạn không thể đi chệch hướng, sử dụng hoặc bị ảnh hưởng bởi bất kỳ yếu tố liên quan nào khác, hoặc thay đổi các biến đã xác định cho đến khi bạn hoàn thành một kích thước mẫu đầy

đủ. Bằng cách thiết lập các bài tập với các biến cố định để xác định điểm lợi thế của bạn, tỷ lệ đặt cược cũng tương đối cố định, và cam kết thực hiện mọi giao dịch trong phạm vi mẫu của bạn, như vậy bạn đã tạo ra một cơ chế giao dịch mà có thể nhân rộng lên giống như hoạt động của một sòng bài.

Tại sao các sòng bài kiếm tiền đều đặn trên một sự kiện có một kết quả ngẫu nhiên? Bởi vì họ biết rằng trên một loạt các sự kiện, các tỷ lệ cược đều có lợi cho họ. Họ cũng biết rằng để nhận ra những lợi ích của các tỷ lệ cá cược thuận lợi, họ phải tham gia vào mọi sự kiện. Họ không thể chỉ tham gia vào một quá trình chọn và lựa chọn những bàn tay blackjack, quay bánh xe roulette, hoặc lắc xí ngầu, và không thể cố gắng để dự đoán trước kết quả của mỗi người trong các sự kiện đơn lẻ này. Nếu bạn tin rằng trong năm chân lý cơ bản và bạn tin rằng giao dịch chỉ là một trò chơi xác suất, không khác gì nhiều so với cách kéo một cái máy, sau đó bạn sẽ tìm thấy rằng công việc này sẽ không cần nỗ lực, không cần nỗ lực vì mong muốn phải tuân thủ theo cam kết của bạn phải thực hiện tất cả các giao dịch theo mẫu và niềm tin của bạn vào xác suất tự nhiên của giao dịch sẽ được hài hòa tất cả. Kết quả là, sẽ không còn sự sợ hãi, không còn kháng cự, hay những suy nghĩ rối bời. Điều gì có thể ngăn cản bạn làm những gì chính xác bạn cần phải làm, khi bạn cần phải làm điều đó, không chần chừ, không do dự? Không có gì có thể ngăn cản bạn được !

Mặt khác, nếu những điều đó chưa từng xảy ra với bạn, thì bài tập này sẽ tạo ra một va chạm trực diện giữa mong muốn của bạn theo suy nghĩ một cách xác suất khách quan và tất cả các nhân tố bên trong con người bạn có mâu thuẫn với mong muốn này. Những điều khó khăn mà bạn phải đối mặt trong khi làm bài tập này sẽ tỷ lệ thuận với mức độ của những mâu thuẫn còn tồn tại. Để đạt một mức độ nào đó, bạn sẽ được trải nghiệm hoàn toàn ngược lại những gì tôi đã mô tả trong đoạn trước. Đừng ngạc nhiên nếu bạn gần như không thể làm được bài tập này sau một vài nỗ lực đầu tiên. Vậy bạn nên xử lý những xung đột này như thế nào? Tự kiểm tra và sử dụng các kỹ thuật của tự kỷ luật để tái tập trung vào mục tiêu của bạn. Viết ra năm chân lý cơ bản và bảy nguyên tắc nhất quán, và giữ chúng ở phía trước của bạn mọi lúc khi bạn đang giao dịch. Nhắc đi nhắc lại thường xuyên, với niềm tin tuyệt đối. Bất cứ khi nào bạn nhận thấy rằng những gì bạn đang nghĩ, nói, hoặc làm điều gì đó không phù hợp với 5 chân lý cơ bản hoặc 7 nguyên tắc nhất quán, thì bạn hãy thừa nhận sự mâu thuẫn xung đột đó. Đừng cố gắng phủ nhận sự tồn tại của lực lượng đối lập. Đó chính là một phần của tâm hồn bạn (để hiểu) nó lập luận tranh cãi để nói lên sự thật. Khi điều này xảy ra, hãy tái tập trung chính xác vào những gì bạn đang cố gắng để thực hiện. Nếu mục đích của bạn là suy nghĩ một cách khách quan, làm gián đoạn quá trình suy nghĩ (để bạn có thể tập trung vào "khoảnh khắc cơ hội dòng chảy hiện tại"); bước qua nỗi sợ hãi, sợ bị sai, sợ mất tiền, lỡ cơ hội vào lệnh, và lỡ cơ hội chốt lời (vì vậy bạn có thể ngừng gây ra các lỗi và bắt đầu tin tưởng chính mình), sau đó bạn sẽ biết chính xác những gì bạn cần làm. Hãy thực hiện theo các quy tắc của chế độ giao dịch của bạn tốt nhất có thể. Hãy làm chính xác những gì quy tắc của bạn, tập trung vào năm chân lý cơ bản và cuối cùng bạn sẽ giải quyết tất cả các cuộc xung đột của bạn về bản chất thực sự của giao dịch. Mỗi lần bạn thực sự làm cái gì đó mà khẳng định một trong năm chân lý cơ bản, bạn sẽ tạo ra năng lượng của niềm tin trái ngược nhau và bổ sung thêm năng lượng cho niềm tin về tính xác suất và khả năng của bạn có thể tạo ra kết quả nhất quán. Cuối cùng, niềm tin mới của bạn sẽ trở nên rất mạnh mẽ tới mức nó sẽ không cần nỗ lực ý thức để suy nghĩ và hành động một

cách nhất quán với mục tiêu của bạn. Bạn sẽ biết chắc chắn rằng suy nghĩ theo kiểu xác suất sẽ là một phần thuộc về bản chất của bạn, khi bạn có khả năng hoàn thành một bài tập với tối thiểu 20 giao dịch hoặc nhiều hơn mà không có bất kỳ khó khăn nào, hay kháng cự hoặc suy nghĩ mâu thuẫn làm bạn mất tập trung vào những gì mà hệ thống giao dịch của bạn yêu cầu. Sau đó, và chỉ sau đó, sau khi trải qua bài tập này, nó sẽ giúp bạn có sẵn sàng để chuyển sang giai đoạn giao dịch cao cấp hơn, trực quan hơn.

LƯU Ý CUỐI CÙNG

Đừng cố gắng dự đoán mất thời gian bao lâu trước khi bạn trải qua một mẫu giao dịch với ít nhất 20 giao dịch, hãy làm theo kế hoạch của bạn và không bị lệch hướng, không được suy nghĩ mất tập trung, hay không được do dự khi hành động. Nó sẽ mất bao nhiêu thời gian bao lâu cũng được. Nếu bạn muốn trở thành một người chơi golf chuyên nghiệp, sẽ không có gì lạ khi bạn cho dành thời gian để đánh 10.000 quả bóng gôfl hoặc nhiều hơn cho đến khi sự kết hợp chính xác của các phối hợp chuyển động trong cú swing đã hằn sâu vào trong trí nhớ của bạn và bạn không còn phải suy nghĩ về nó một cách có ý thức nữa. Khi bạn ra sân và đánh những quả bóng golf, bạn không chơi một trò chơi thực tế chống lại ai đó hoặc chiến thắng trong giải đấu lớn. Bạn làm điều đó bởi vì bạn tin rằng kỹ năng tạo ra và sự tập luyện sẽ giúp bạn giành chiến thắng. Học để trở thành một người chiến thắng nhất quán trong giao dịch cũng không khác gì như vậy cả. Tôi chúc cho bạn có được sự thịnh vượng, và có lẽ nên nói rằng "chúc bạn may mắn", nhưng thực sự bạn cũng sẽ chẳng cần tới may mắn đâu nếu bạn thực sự làm việc để có được các kỹ năng đúng đắn.

KHẢO SÁT THÁI ĐỘ

1. Để kiếm được tiền như một Trader thì bạn cần phải biết chuyện gì sẽ xảy ra tiếp theo trên thị trường. Đồng ý Không đồng ý
2. Thỉnh thoảng tôi tự nghĩ rằng chắc hẳn phải có cách nào đó mà Trading không có chút rủi ro nào. Đồng ý Không đồng ý
3. Để kiếm tiền như một Trader thì chủ yếu là nhờ vào phân tích.
Đồng ý Không đồng ý
4. Những Trading thua lỗ là một yếu tố không thể tránh khỏi trong trading.
Đồng ý Không đồng ý
5. Rủi ro của tôi luôn luôn được xác định trước khi tôi đặt lệnh.
Đồng ý Không đồng ý
6. Trong đầu luôn luôn nghĩ rằng phải có một khoản chi phí nhất định để tìm xem thị trường sẽ đi đâu về đâu. Đồng ý Không đồng ý
7. Tôi sẽ chẳng thèm đặt lệnh tiếp theo nữa đâu nếu tôi không chắc chắn mình sẽ thắng. Đồng ý Không đồng ý
8. Một trader càng học nhiều về thị trường bao nhiêu và càng biết nhiều về cách hành xử của thị trường bao nhiêu, thì càng dễ cho anh ta xử lý các lệnh bấy nhiêu.
Đồng ý Không đồng ý
9. Phương pháp của tôi chỉ cho tôi chính xác ở điều kiện thị trường như thế nào thì tôi sẽ vào lệnh và thoát lệnh. Đồng ý Không đồng ý
10. Thậm chí khi tôi nhìn thấy rõ ràng tín hiệu vào lệnh, nhưng tôi thấy vô cùng khó khăn để thực hiện. Đồng ý Không đồng ý
11. Tôi đã duy trì một thời gian thành công đều đặn, thường là sau một vài cú mất tiền khá nặng làm giảm vốn của tôi. Đồng ý Không đồng ý
12. Khi tôi bắt đầu Trading, tôi mô tả phương pháp Trading của tôi như là sự may rủi, có nghĩa là chỉ một số thành công trong khi có rất nhiều đau đớn.
Đồng ý Không đồng ý
13. Tôi thường xuyên có cảm giác dường như thị trường cứ chống lại tôi.
Đồng ý Không đồng ý
14. Càng cố gắng "buông bỏ" nhiều bao nhiêu thì tôi lại càng thấy rất khó khăn để bỏ lại đằng sau nỗi đau tinh thần trong quá khứ. Đồng ý Không đồng ý
15. Tôi có một triết lý quản lý tiền được thành lập trên nguyên tắc luôn luôn lấy một số tiền ra khỏi thị trường khi thị trường bày sẵn cho tôi. Đồng ý Không đồng ý
16. Công việc của Trader là xác định các mô hình dựa trên hành vi của thị trường mà đại diện cho một cơ hội và sau đó xác định rủi ro của việc tìm hiểu xem những mô hình này sẽ xảy ra giống như chúng đã từng xảy ra trong quá khứ.
Đồng ý Không đồng ý
17. Thỉnh thoảng, tôi cứ có cảm giác giống như tôi là nạn nhân của thị trường vậy.
Đồng ý Không đồng ý

18. Khi Trading tôi thường xuyên cố gắng chỉ tập trung vào một khung thời gian
Đồng ý Không đồng ý

19. Trading thành công đòi hỏi một mức độ linh hoạt về tinh thần vượt xa phạm vi
của hầu hết mọi người. Đồng ý Không đồng ý

20. Có những lúc tôi chắc chắn có thể cảm nhận được dòng chảy của thị trường; Tuy
nhiên, tôi thường gặp khó khăn hành động theo những cảm giác này.
Đồng ý Không đồng ý

21. Có nhiều lần khi tôi đang trong một Trading có lời và tôi biết việc chuyển động
giá cơ bản là đã kết thúc, nhưng tôi vẫn không chốt lời. Đồng ý Không đồng ý

22. Vấn đề không phải là bao nhiêu tiền tôi kiếm được trong một Trading, hiếm khi
tôi hài lòng và tôi có cảm giác là tôi có thể kiếm được nhiều hơn nữa.
Đồng ý Không đồng ý

23. Khi tôi đặt một lệnh, tôi cảm thấy tôi có một thái độ tích cực. Tôi dự đoán tất cả
số tiền tôi có thể kiếm được từ việc Trading một cách tích cực. Đồng ý Không đồng ý

24. Các thành phần quan trọng nhất trong khả năng của một Trader để tích lũy tiền
theo thời gian đó là có một niềm tin vào tính nhất quán của chính mình.
Đồng ý Không đồng ý

25. Nếu bạn có một điều ước để có được ngay lập tức một kỹ năng Trading, thì bạn
sẽ chọn kỹ năng nào?

26. Tôi thường có nhiều đêm mất ngủ vì lo lắng về thị trường. Đồng ý Không đồng ý

27. Bạn có bao giờ cảm thấy bắt buộc phải thực hiện một Trading bởi vì bạn sợ rằng
bạn có thể bỏ lỡ? Có Không

28. Mặc dù nó không xảy ra thường xuyên, tôi thực sự thích Trading của tôi phải thật
hoàn hảo. Khi tôi thực hiện một Trading hoàn hảo nó làm cho tôi cảm thấy tốt tới
mức quên hết những lần mà tôi làm không tốt. Đồng ý Không đồng ý

29. Bạn có bao giờ thấy mình có kế hoạch Trading nhưng bạn không bao giờ thực
hiện, và thực hiện các Trading mà bạn không bao giờ lập kế hoạch? Có Không

30. Viết một vài câu giải thích lý do tại sao hầu hết các trader hoặc không kiếm được
tiền hay không có khả năng để giữ những gì họ đã kiếm được.
